

THE
GOSPELS
ACCORDING TO
ST. MATTHEW, ST. MARK, ST. LUKE,
AND
ST. JOHN,

TRANSLATED INTO THE LANGUAGE
OF
THE ESQUIMAUX INDIANS,

ON THE COAST OF

LABRADOR;

BY THE

MISSIONARIES:

OF THE

UNITAS FRATRUM; or, UNITED BRETHREN.

RESIDING

AT NAIN, OKKAK, AND HOPEDALE.

PRINTED

For the use of the Mission,

BY

The British and Foreign Bible Society.

London:

PRINTED BY W. M'DOWALL, FEMBERTON ROW, COUGH SQUARE.

1813. (1)

J. B.

Check

MATTHÆUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

Kristusib Sivorlingit.

Aglait Jesusib Kristusib sivorlinginnik, tamna Davidib erngninga, tamna Abrahamab erngninga.

2. Abrahamab erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kat-tangutingillo.

3. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Ramme.

4. Ramib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo.

5. Salmub erngneriva Boase Rahabemit.

B

Boasib erngneriva Obede, Rudemit. Obedib erngneriva Jesse.

6. Jessib erngneriva Attañek Davide. Attanniub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanginit.

7. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa.

8. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia.

9. Osiab erngneriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia.

10. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia.

11. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aulaurutsautillutik.

12. Babilonemit utteramik kingorngagut, Jechoniab erngneriva Sealtiel, Sealtielib erngneriva Zorobabel.

13. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor.

14. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud.

15. Eliub erngneriva Eliasere. Eliaserib

erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako.

16. Jakob erngneriva Josefe, Mariab uiksanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse Kristusemik attelik.

17. Ernngnerët tamaita Abrahamit Davidmit tikkidlugit arkangemit sittamarput. Davidemillo Babilonemut aularutsautinatik. Ernngnerët arkangemit sittimarivut. Babilonemit utteramik Kristusemut, erngnerët arkangemit sittamarivut.

18. Kristuse erngnianglermet imaipok. Arngna Maria, Josefemut angersimalerame, sulle kattitinagik: Mallungnarsivok, Singailerdlune Añernermit øjunginermut.

19. Josefe uiksanga idluartogaine, kangsuktitsomangila (Iñungnut) okarane issumalerpok kañagijungnërlugo.

20. Taimagle issumalermet, Ahak, Nalekam Engelinget sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: Josefe, Davidim Ernngninga! sivöranæk, Maria nulliekset iilingnut pilugo; singainga Anernermit ajunginermut pingmet.

21. Ernngnermik erngniomärpok, tamna Jesusemik atseraromavet, iñutitañe piulijomärmagit ajorningiñit.

22. Tamedsa tamat taimailerpok, Nalekam okausingit nellantajokut nellautsekovlugit, imak okartok:

23. Ahak! uigasuk singaijomärpok, erngnermik erngniomärlune, Imanuelemik atseraromärpæt, attinget tukkinga imaipok Gudim illagivätigut.

24. Josefe siiningminnit tuppakame, taimailivok, Nalekam Engelinget okautimaga, nullicsane aivlugo;

25. Aktungilale, erngniliaminik erngnerkärtinago; atserarlugolo piva Jesusemik.

KAPITELEMIK II.

Angutit illissimajut Kristuse tuksiarvigivæet.

Jesuse erngniängöngmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, ahak, illissimajut unanget (nellojut nuñanginit) Jerusalemüt pivut, okarlutik.

2. Erngniängokamertok Judikut attaningit naneka? Uvlorianga uñane tækkogap-tigo tuksiarvigisartorpavut.

3. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, koaksarpok, Jerusalemiullo illunatik;

4. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut iñungnetut tamaita kattikoleramigit; kiglissiniarpeit Kristusim innulerviksanganik.

5. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome. Tainak aglaksimangmet nellautaijunut.

6. Igvit Bethleheme Judæab nuñangane, mingnerungilatit assieñit iglugasengnit Judæametuñit; illingnit piomärmet Nalegak, iñutitamnut Israelib kinguväuginut attañiokovlugo.

7. Illissimajut Herodesim ingmikut kaikoveit angegutsivlune: apperiniarlugit uvloritsamik kanga tækkotitomik.

8. Bethlehemut aikoveit okarlune: Aileritse nutarärsuk apperkotigejartorlugo neñigupsiuk okautigissinga uvangatauk tuksiarvigijartoromagivara.

9. Attañek tussaramitsuk, aularput. Ahak, uvlöriak uñane tækkojattik sivorlerivæt, nutarärsum iñinget kollänut pigame nokarpok.

10. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuvia-suvaksoadlarput.

11. Iglomut itterlutik, nutarãrsuglo arngnãlo Maria naipipakit: pãmangavlutik nutarãrsuk tuksiarvigivæt: iklervittiglo mattuera-mikit, pillipæt kēnaujeksamik aupaluktamik, tippegiksaumiglo.

12. Siñektomagamik Gudim okaumagit Herodesemut utterkonagit, apkotemik assia-gut nuñamingnut angerarput.

13. Aularmetta, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo, økarlune: makkitit, nutararsuglo arngnãlð pikik, nunnamullo Egiptenmut kemãlerit, tavanelaulutit uvamnut okautsaulerkãrtinæk, nutarãrsuk Herodesib tokkuniaromangmago.

14. Makkipok tagva, nutarãrsuglo arngnãlo unuame ingminat pivæk, nuñamut Egiptenmut kemãvok.

15. Tavanelerlune Herodesse tokkotsearivlugo. Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautajokut imak okartok: Erngnera kailoklauktara Egiptenmit.

16. Herodesse kausimalerame illissimajunnut tappagijaugame, kanningajadlalerpok,

nutarãrsuit tamaita Bethlehemetut erkane-
tullo okkiuggit marrungnik nukkaklillo tok-
kotsartokoveit, illissimajut kiglissitsialaura-
migit sivorngagut (innulervianik.)

17. Nellautaijub Jereniasim okausingit
nellautsimalerput, imak okartok:

18. Kakkenne nippersoak tussartaujok,
ogguadlarnerlo, keavaksoadlarnerlo, kaggud-
larnerlo; Rahelib kittorngañe keagiveit,
mañigortitaujomañanello nungutaungmetta.

19. Herodese tokkungmet, ahak, Nalekam
Engelinget Josefe sakkerpa siñektomatillugo
nuñame Egipthenme,

20. Okarlune: makkitit, nutarãrsuglo
arngnãlo illingnut pikik, Israelib nunnanga-
nut uttilerit; tokkungmetta nutarãrsungmik
tokkotsijomalauktut.

21. Makkipok tagva nutarãrsuglo arngnãlo
neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune.

22. Tussaumagamiugle, Archilause attan-
niolertok Judæame, angume Herodeseolauk-
tum attañioninga kingormgutileramiuk, tai-
kunga pinek sivõralerpok. Siñektomatillugo
Gudib perkungmago, Galileam erkãnut au-
larpok.

23. Iglugasengnut Nazaretemik attelingnut pivlune, tamaña nuñagilerpa. Nellautaijnt okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromärpok,

KAPITELEMIK III.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininganik.

Taipsomane Johannes Babtiterijok ajokertuijartortok iñukangitome Judæame.

2. Okarlune: kakkialeritse, (issumataritse) Killaub nalegauninga palligutingmet.

3. Taimnauvok nellautaijum Jesaiasia okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nippinga iñukangitome, Nalekam apkotik-sanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

4. Johaņese añoralik nergsutsub kamelib merkungiñik, tapsekalarmelo amivinermik, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

5. Jerusalemiut añivigivæt, Judæamiullo, Jordanim erkanetut illunatik:

6. Babbitanjomavlutik tapsomunga Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

7. Farisæerillo Saduzæerillo nūktut babbisivinganut tikkimatsuk tækkogamigit, okautiveit: Kuglugiängojartose illipse! kia kemakovāse ningautsimit pionārtomit?

8. Atle kiglilingmik sāgiarluse, ablapsamik issumakaritse.

9. Illupsigut issumaniarasc, imak okaromavluse: Abraha atātagivavut. Okautivapse ujarkenit makkonanget Abraha Gudib kit-torngitisarajarpa.

10. Ullimaut napartub miṁernanganelerpok. Napartok nelliak ajungituṁik paungakangitok, kippijauniartok ikkomamut egi-lugo.

11. Uvanga iṁermut Babbitapapse nutāmik issumakarkovluse; kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellopkotivungalo, tapsoma ittigagutinginnik tigumiarnæk; tapsoma Babbitsomārpāse Aṁernermut ajunginermut ikkoṁamullo.

12. Tapsoma poagit tigumiarpa, keṁatul-livingme nettinga saṁeromārpa, kakojeksa-riktullo keṁatullivingminut kattitsomārpeit;

pinngitulle ötsomärpeit ikkoṁamut kamit-
suitomut.

13. Taipsomane Jesuse Gallilæamit Jor-
danemut Johaṁesemut pivok, Babtitanjomav-
lune tapsomunga.

14. Johaṁesible iṁerterpa, okarlune: Bab-
titanjariakaralloarpunga illingnut, igville tik-
kiparma.

15. Jesusible kiova, okautivlugo: Maṁa
taimailerlanga; idluarnernik tamainik na-
maksijuksauvoguk. Perkova tava.

16. Jesuse Babtitaugame, tuavidlune timu-
arpok, ahak, killak kolläne angmalerpok.
Gudim Aṁerninga Johannesib tækkova ting-
miatut taubetut, akkartok, (Jesusib) känga-
nut pivok.

17. Abak, nippe killangmit tussartangivok
okarlune: Tagva Erngnera nægliktara, tamna
kuviagijara.

KAPITELEMIK IV.

Kristusib nerringininganik, öktorluktauninganiglo.

Jesuse Annernerum aitipa iñukangitomut, öktortaukovlugo Satanasemut.

2. Uvlunik marrungnik ungniakattartut nerringiname, kalerpok kingorngagut.

3. Öktortub Satanasib tikkipa, okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, ujaraket ukkoa okautikit lakkojarorlerkovlugit.

4. Kiova okarlune: Aglait imaiput: kakkojatuinak iñum iñotigingila; Gudible okausingit tamaita kañinganit annijut (innotigiveit.)

5. Satanasim aularutiva iglugaseksoarnut ivsornaituñut, ätilalo kattimaviub nuvugusinganut.

6. Okautivlugo: Gudim erngnerikpattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomärpeit, erkisimiartaukovlutit sapputilullo, ittikkettit apörkonnagit ujarkeñut.

7. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglak-simagivok: Gude Naleket öktorniarnago.

8. Ama Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, Sillarsum attannioningit tamaita änanauningillo tapsomunga kemergo-jautipeit.

9. Okautivlugo: makkoa tamaita illingnut tunijomavakka, pämgavigijomagunga tuk-siarvigilunga.

10. Jesusib tava okautiva: Satanase uvamnit aularit, aglaksimangmet: Gude Naleket tuk-siarvigilugo kissiet kivgartorniarpet.

11. Satanasib tava kemekpa; ahak, Engelit tikkipæt kivgartorlugo.

12. Johaänese pititaujok (parngnanärsimavingmut) Jesusib tussaramiuk, Galilæamut pivok.

13. Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemmekpeit, Kapernaumut imarbiub siñanetomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkængene, tagyanelerdlune.

14. Taimak pivlugo nellautaijum Jesiasim okausingit nellausimavut, imak okartok:

15. Zabuloniblo Naftaliblo nunagik, imarbingmut sängmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik.

16. Inuit tärmiut, kaumajorsoak tækkovæt, tokkublo tachänetunnut kaumajok nuisimavok.

17. Taimanget Jesuse ajokertuilerlune (okautsiñik tussarnertuñik) imak okarlune: kakkialeritse (ablapsamik issumakaritse) Kil-laub nalegauninga kaglilerpok.

18. Jesuse Galilæam imarbinget sinane pissukame, angutik nukkaræk tækkovak, Simon, Petrusmik attibsalik, nukkaungalo Andrese; nullutsettik kivitipakit imanut mingeriarniarteogamik.

19. Tapkungnunga okarpok: malliktinga, ñungnik aulasariartitsongovaptik.

20. Tuavilutik nullutsettik kemekpeit malliglugolo.

21. Tagvanget sivorliolerame, assiek nukkaræk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedæusim erngninga, nukkälo Johañese, atätatik illagallugo, umiakotometut, nullutsettik kil-lajardlugit; kaikogivak.

22. Tuavilutik umiakotok atätatiglo kemekpakit malliglugolo.

23. Jesusib Galilæab nuñanga taniät aulava, illiñiarvinginelo ajokertorlugit, Nalegau-

nermiglo okautsinnik tussarnertuñik okautilerpeit, sunatnainarnik kañimasiggit iñungnetut innulilugit.

24. Tussaunavættauk Siriamiut illunatik. Ajulertullo suñatuinarnik āniagit, Satanasegillo, illissimailingajullo, tumaujullo tapso-munga ātipeit, tamaita iñuliveit.

24. Iñugiartorsuittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuñillo tellimanujortunit, Jerusalemillo, Judæamillo, Jordanim akkianillo.

KAPITELEMIK V.

Pilloridartunnik.

Innugiartorsuit tækkogamigit, kakkamut majorarpok, ingilerame illiñiartingita tikkipæt.

2. Okalerlune imak ajokertorpeit :

3. Pilloridlarput aglujut añernerne; Kil-laub nalegauninga pigileramitsuk.

4. Pilloridlarput kiksartut: mannigortau-jomärmetta.

5. Pilloridlarput keñuētnt: Nuña pigileramitsuk.

6. Pilloridlarput kăktnt iīneruktullo Gudim idluarjanganut; Illummertaujomărmetta.

7. Pilloridlarput năpkiniktnt: năpkigijaujomărmetta.

8. Pilloridlarput ivsornaituīk omăttiggit: Gude tækkojomăramitsuk.

9. Pilloridlarput ullapirsaijut: Gudib kit-torngangiīk tajjaujomărmetta.

10. Pilloridlarput unangmijaudlartut idluarneq pigəllugo: Killaub nalegauninga pigileramitsuk.

11. Pilloridlarpose iñuit suadlarppasse uvanga pivlunga unangmikpasselo, sunatui-narniglo okarnerluvigikpasse, səglulutik.

12. Alliatitse, mañigoritsele, akkiksasse angidlaromărmet killangne. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unangmigiveit.

13. Nuñab tarriogivăse. Tarriok pitsartujokarėrpet, sumut ama pitsartutitauneijarpa? Attoreksaujungnėrpok, egiteksauvlune iñğnut tullereksauvok.

14. Sillarsoarmiut kaumanerivăse. Iglu-

KAPITTELEMIK X

~~Jesusis illiniartingit ta
Kristusest.~~

al
et.
Nun
ill
etut
Tain
nut,
Atäta
Pej
nellant
ka, nu
3. Ahan
gukärta
ärsuglou
atik na
19. Ma
rmik na
t, tamna
ub naleg
jokertuijo
ok Killan
20. Ok
aglangnik
laub naleg
21. Tuss

~~Ok~~ ~~ta~~ ~~perkojene~~ (tamak
~~agamigit~~ ~~illiniartimine~~
~~ut:~~ ~~tagvangot~~ ~~anlalery~~
~~okansijartorpok~~ ~~ig~~
~~stusib~~ ~~piiniarninginik~~
~~roganärsimavingme~~
~~ivak,~~
~~apperijaukovlugo:~~
~~assigivätillonēt~~ ~~neri~~
~~sib~~ ~~kiovak,~~ ~~okantivh~~
~~sertortikko,~~ ~~teikko~~
~~iglo;~~
~~angitut~~ ~~tsutulerpu~~
~~alladlartullo~~ ~~piun~~
~~Ierput,~~ ~~tokkungaj~~
~~tsausvut~~ ~~okant~~

suillarporko sinaungalungitok u-

suñik, Jesuse okalerpok iñungnut
 nik: Iñukangitomat suna tækko-
 lak: Iviksoak añorib aulatanga su-
 ste

luse: añivluse tækkojartorpissiuk?
 priktok? Ahak, añorariktut, attan-
 piñe itsongovut.

luse añivluse tækkojartorpissiuk?
 ik (nellautsitiksenik okartok) tæk-
 lak? Illa okautivapse, nellautsijo-
 jok.

manujok, aglait okautigijanget:
 piliga sivunernut tillivara, apko-
 rne akiksorkovlugo.

terik, okautivapse: Arngne
 kangilak, Johañesemit Babt
 ingerōjomik; mingnerle Gu
 gane, anginerōvok taipsomanga
 añorib Babtiterijub uvlungita ki
 lle tagvunga, killaub nalega
 kadlarpok, tapsomingalo piñ
 rivest.

gaseit kakkab kãnganetut tækkuksansuertuk-saungilet.

15. Nennergoak ikkinginivæt, kattaunjam attãnut illivlugo, nenneroarvingmullé pivok, Iglometut tamaita kaumartipeit tagva.

16. Taimaktauk nennergoasse kanmarille iinungnut, ajungitulliarnipsingnik tækkokovlugit Atåtasse killangmetok nakorekovlugo.

17. Pejajartorasugingilapsinga perkojenik, nellautajullonët aglanginik. Pejartungillakka, namaksilugit piñiarpakka.

18. Ahañerik okautivapse: Killaglo nuñalo nungukãrtiñagik, perkojet aglangit mingnek, tittãrsuglonët nunguniængilak, tamakkoa illunatik namaksekãrtiñagit.

19. Maña perkojet ukkoa illanganik mingnermik nalengitok, iñuit taimak ajokertorlugit, tamna mingnermik taijaujomãrpok Killaub nalegauningane. Nalektorle taimaglo ajokertuijok, tamna angijomik taijaujomãrpok Killaub nalegauningane.

20. Okautivapsele: Idluarnerungikupse aglangnik illissimajuñit Farisæeriñillo, Killaub nalegauninganut piñiatsengilase:

21. Tussalauktose sivorlise okautsaung-

metta: Iñuarniarnæk; iñuarterle erkartorvingmut pijeksauvok.

22. Uvangale okautivapse: Kattanguminut uingartok, erkartorvingmut pijeksauvok; kattanguminulle Racha (unäluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok; sillaitomigle okartok, egiteksauvok korkomut ikkoñalingmut.

23. Tamaña pivlugo tunergotit illijomangungne altaremut, tagvanelo erkaiguit, kattanguvit passivatit;

24. Tuñergotit altab sānganekälarle, kattanguttillo sainarsarijartorlugo; tuñergotit tava tunjartorlugo piuk.

25. Illingnut akkerartortok saimaniaruk, aiparilutit sulle apkome; akkerartortingnut uñertojaukoñæk kiglissiñiartomut, kiglissinniartublo pitiniaratit kivgaminut, tapsoma parngnanërsimavingmut egilutit.

26. Ahammerik okautivagit. Tagvanget añititauniængilatit, kēnaujet naggatiksanget akkillerkärtnāgit.

27. Tussalauktose siyorlisse okautsaungmetta: Arnarniarnæk anguniarnæglonēt.

28. Uvangale okautivapse: Arnamik tæk-

konärtub arngnarniaromavlugo, tapsoma arngnarniarëriua omamine.

29. Tallerpiub isivit asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkönago äniatitsivingmut.

30. Tallerpilonët aggakpit asserorniarpattit, nakkarkit egilugillo. Ajunginersauvok illingnut avativit illanget asserorpet, timit tamat perkönago äniatitsivingmut.

31. Taimaktauk okarsimagivok: Nulliaminik avitsijub, tuñinajarpa aglangnik avitsitiminik.

32. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub, (anguniartokangipet) nulliarëngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarëngnek asseroriva.

33. Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: Angälungniarneki, Gudemulle angäleruvit malligeksarivettit okänsitit.

34. Uvangale okautivapse: Angälungniatsengilase, (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonet, Gudim iksivautaringmago;

35. Nuñamiglonet ittigangita ikovragingmatsuk; Jerusalemiglonët, Attañersum iglugaseksoaringmagit.

26. Niakorniktank angälungniarnæk, nujak attauserlonët kakkorsinginangne kerner-singinangnelonët.

37. Okausisse imailarlit ahaila ahaila, aukak, aukak: Tappiket idluitomit pivut.

38. Tussalauktose okausekartomik: ise isemik, kigut kigumik (akkiksakalarpok).

39. Uvangale okautivapse, idluitulliarvigikpasse akkiviginiarasigik; ullutsekut tallerpikut erksärtauguvit, igloatauk manilermi-giuk.

40. Añorarniglo aksärtauguvit, ulliksuit-tauk pigilink.

41. Meilemik attautsemik aipaujomaguvit marrungnik aipariuk.

42. Illingnit sumik tuksiartok; tunnitsivi-giuk; allarniarnagolo attartoromajok illing-nit.

43. Tussalauktose okausekartomik: Inu-kattit nægligiuk, omigijit omigiuk.

44. Uvangale okautivapse: omigijisse næg-ligissigik; illipsingnut okausiluktut saimar-tissigik; Illipsingnik omisuktut ajungivigi-niarisigik; illipsingnik kiksartitsijut unang-mijisselo tuksiarutissigik.

45. Kittorngarilerkovluse Atätapse killangmetub. Tapsoma sekkeñine nuekova ajortuñullo ajungituñullo, sillalukojigivok idluartuñullo idluangituñullo.

46. Illipsingnik nægliklut kisseta nægligigupsigik, kanoõtomic akkiksakaromärkise tagga? Zoelnerillo taimailunginivet?

47. Kattangutisse kisseta illænärnerigupsigik, sumik pijarialingmik pivise? Zoelnerillo taimailunginivet?

48. Tamaña pivlugo namaksileritse, sorlo Atätasse killangmetok namatsainarpok.

KAPITELEMIK VI.

Tunnijhsennik tuksiarnermiglo.

Ipaksiniarsigik tuñijeksasse, tuñiniasigik inungnut nakorijaujomalluse; taimaipet akkiksakangilase Atätapsingnit killangmetomit.

2. Taimak pivlugo tuñijiguvit tuñijeksenil nipsautsiarkoñæk sivuernerne takkormortotu

illiniarvingne iglullo akorngane, nakorijaujomavlutik iñungnut. Ahamērik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

3. Tuñijekseñik tuñijiguvit, saumit aggaktit nellolaulit tallerpit aggakpit tuñergutānik.

4. Tuñijeksettīt sagvartaukoñagit, Atatavit sagvangitomik tautuktub, akkilleromärpätīt sagvartome.

5. Tuksiarlutit tækkormortutun iñiarnæk, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut illiñiarvingnelo, iglullo sāngine, tautugaujomavlutik iñungnut. Ahamērik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

6. Igville tuksiaromaguvit iñiksarnut itterina, upkuangalo parngnanērlugo, Atätet sagvangitome tuksiarvigiuk: Atätavillo sagvangitomik tautuktum, akkilleromärpätīt sagvartome.

7. Tuksiarupse okausisse amisuliniarasigik nellojutitūt; taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunik.

8. Tamanna pivlugo taipotitunæk-ituksaungilase: Atätapse attoriakartasse kausimava tuksiarvigeikärtinago.

9. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atätavut killangme! akkit nakorijaule,

10. Nalegaunīt kaigiarle, perkojettit maliktaulit nuñame sorlo killangme;

11. Uvlome piksaptingnik tuñittigut.

12. Ajornivut issumagijungnērkit, sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungnērpavut;

13. Oktorlungnartomut piñinata; piulittigulle ajortuñit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ānanaunerlo, pigigangne issokangitomot. Amen!

14. Innuit tamarninginit issumagijungnērupsigik, Atätapsetauk killangmetum issumagijungnēromärpäse tamarnipsingnit.

15. Iñuille tamarningiñit issumagijungnērniaengikupsigik, Atatepsetauk issumagijungnērnianivāse tamarnipsingnit.

16. Neringitaraigupse añuniarase tækkormortotut, kēnatik tautorlertipeit neringitarangamik, iñungnut tautugaukovlutik. Akamerik, okautivapse: Akkiksatik piarērpæt.

17. Neringitaralguit, uiakut mingoaruk ermiklutillo.

18. Nerringinernik tækkoterkonæak in-
nungnut, Atâtangnulle sagvangitometomut;
Atâtaville sagvangitomik tautuktub, akkille-
romarpâtit sagvartome.

19. Perkutiñik pikuminartunik kattersi-
juksaungilase nuñame, kaurulillo marnger-
tornerublo asseroreksangiñik, tigliktullo pio-
majeksangiñik tigliklugit.

20. Perkutinigle pikuminartuñik kattersoi-
niaritse killangme, kaurulillonet marnger-
tornerublonët asserojüigeksanginik, tigligajuk-
tullo piomasoreksangiñik, tiglingneræt aju-
lerlugit.

21. Perkutisse neijormattigik omættipse.

22. Ise timib kaumarninga-ïpok. Isit id-
uarune, timit illunane kaumaromärpok.

23. Isit nellangaikune, timit illunane täro-
marpok. Kaumajorle illungñetok täksik-
pet, täksoak ingminik kañok angitigiva?

24. Angajokængnut marrungnut kivgar-
tortokarniængilak, aipa omigilärpalonët, aipa
nægligilugo; ubalo aipa ungagilärpa, aipan-
ga nachogilugo. Gudelo nunnab pingillo
attautsekut kivgartorlugit sapperpose.

25. Tamaña pivlugo okautivapse: Iñosiase

pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt imiksapsingnilonēt; timipselonēt añoraksanginik. Inōsisse ajunginerōngilet nerkikseñit? Timisselo ajunginerōngilet añoratseñit?

26. Tingmitset killaub attanetut nautsertorissigik. Karngätitsingilet, perorsejeksenik kattarsinatiglo kemātullivingmut; Atātapseto killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerōngilase?

27. Kina illasse ingminik tapperungnarka tallitut attautsetut takkitigijomik, taimak siarklerutigialloarpa?

28. Sogle añoratset siarklerotigivissigik? Paunaujaujartut, nuñab merkungit kañok perortut tækkunarsigik, señangilet, peraingilellonēt.

29. Okautivapsele: Salomolonēt piñarnadlartok añorariksimangitok taipkoa illangettitut.

30. Iviksuket nuñametut, uvlome perortut, kauk pelle kieksumut egiteksaujut, Gudib taimak piñernartinamigit: añorartitsomanginersarivasse? Okpernekitose tagva!

31. Taimak pivlugo issumanerlugaselo

imak okarase: Sumik nerrijomärkita? Sumiglo imeromärpita? Sumiglonēt añoraksakaromärkita?

32. Makkoa tamaita nellojut piñasuarpeit; Atätapsele killangmetub kausimaväse, taimaitomik ajorsartose.

33. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkärsigik, tava tunnitsiviajomärpose tamakkoninga tamainik.

34. Taimaimet kauksak issumaginasuik, kauksak piksaminik piñialermet. Namakpok uvlut illunatik ingmikut pinniarviojarangeta koksesungnartomik.

KAPITELEMIK VII.

Kristusib ajohertuivlune okalaninga sorërpa.

Erkartuiniarase, erkartuiviojomängilasetank.

2. Kanočtomik passiklerpose, taimak passijaujomärposetank; öktutipsingnut öktorviojomäribose.

3. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sōg tækkoviuk, auvek isingnetok mallugingilet?

4. Kañorlo kattangutit imak okautsoma-viuk: Ovetsiaro kattangutiga sarmiktaverngit isingnit përomavara? Ahak, auvek isingnepok.

5. Takkormortotit, auvek isingnit përkäruk, kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga përasuarlugo piuk.

6. Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sappangasselo eginasigik kuingëngiñut, ittingangiñut tullerartaukoñagit, sabvigiluseo alliktoromavluse.

7. Tuksiaritse, tuñijaujomärpose, keñilauritse, neñilijomärpose tagva; aviloritse, upkuerutsaujomärpose tagva;

8. Tuksiartok, pilärpok keñertorlo; nenisilarpok, avilortorlo upkuëruitsanlärpok.

9. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tuñitsivigiuiarpauk?

10. Aulasagamiglonët tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tuñitsivigiuiarpauk?

11. Illipse, ajoralloartose, kittorngasse tu-

nitsivigigapsigik tunnergutiñik ajungitanik; anginersamigle Atätapse killangmetub tuk-siarvigijiñe tuñitsiviginiarpeit ajungitanik?

12. Taimaimet, innuit kanočtomik pin-niarkogupsigik illipsingnut taimaktauk pigis-sigik; tamedsa perkojet nullautajullo ag-langit.

13. Ittervikitokut itteritse: Ittervik ne-rotõngmet, apkosinerlo sillingmet äuiatitsi-vingmut sãngmijok, uñuktorsuit tamana at-torpæt.

14. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo ami-pok, innoguunut sãngmijok, ikkitullo nagva-rivæt.

15. Kamatitse nellautainarluktuñik, taip-koa sauket añinginiñ añorakardlutik tikki-pãse, illumikulle kēsuktorsõvut sorlo am-er-kut.

16. Sullininginit illitarinajarpasse. Paung-et Dornenit pëjarajarpattigik, Feigillonnet Distelinit kattessorajarpattigik?

17. Taimaktauk napartogiktut illunatik Paungakarput ajungituñik: Napartorle a-jortok paungakarpok ajortuñik.

11. Napartok ajungitok ajortuñik paung-

akarviojungnængerpok, napartorlo ajortok paangakarviojungnænginivok ajungituñik.-

19. Napartok tamaita ajortuñik paungakartut, kiblōromärpeit ikkoāmamullo egilugit.

20. Tamaña pivlugo sullijangiñit illitari-najarpasse.

21. Illunatik itterniængilet killaub nalegauninganut uvamnut okartut, Nalegak, Nalegak; Atātamale killangmetub perkojangiñik nallektut kissimik.

22. Uvloksame nellintsomärtome unnuktut imak okautijomärpänga: Nalegak, Nalegak, atterne nellautsitikseñik okalaungitogut? Añerne kulluit atternut añitilaungilavut? Unnuktuñiglo tattaminiarnartullingitogut atternut?

23. Tava akkijomarpakka: Sulle illitaringitsainarpapse, tamapse keñeksinga ajortuliartose.

24. Tamaña pivlugo okautsimnik makoringa tussartok, malliktorlo, adsigektipara angumik sillatojomik igluliortomik, tapsoma tungavilerpa kairtomut.

25. Sillaluksoalernet, kussermello, año-

rersuillo akkunadlarlutik, akkingmidlarmago, iglo orrungilak, kairtomut tungalrame.

26. Makkoningale okautsimnik tussartub, mallingitublo, adsigiva angut sillaitok, igluliortok siorkeñut.

27. Sillaluksoalernet, kussermello, añorersuillo akkunadlaramik akkingmidlarmago, iglo orrovok, serkorpalludlarlune.

28. Okausillo tamakkoa Jesusib nãgami git, innuit ajokertuiningit tattamminiari veit.

29. Kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimajotun ajokertuingimet.

KAPITELEMIK VIII.

Kristusib tattamminiarnartulliang ñik.

Kakkamit attersarmet, iñugiartorsuit mal likpæt.

2. Ahak, angut kallaktok aggerpok, tuk-

siarvigiva okarlune: Nalegak piomaguvit kallagungnaititsomavarma.

3. Jesusible aggañe issaktipeit aktorlälo okarlune: Piomavunga, kallagungnërit. Tagvainak kallagungnërsräpok.

4. Jesusib okautiva: Udsertolerit assingnut taimak okarniarnæk: ajokertuijomulle ainia-rit, tækkotilutillo taipsomunga, tunnergattiksarlo Mosesib tunnerkojanga tunnillugo, kallagungnëravit nellojungnerkovlugit.

5. Jësuse Kapernaumut aingmet, Sorsuktukset kappitangeta tikkipa, tapsoma tak-siarpa.

6. Okarlune: Nalegak, kivgara iglumne nellavok, kuglualäjovaksogame änilekterad-lartok.

7: Jesusib okautiva: Innulijartoromavara.

8. Sorsuktukset kappitanget kiovlune, okarpok: Nalegak nellopkotivunga ittertitsaritetset iglumnut; okarille okautsemüt attautsemüt kivgara piungnailärpok.

9. Uvangätauk inuvunga attañelik, kivgalkalarmalo sorsuktukseñik, illangenut okaroma: Ailerit, aigivok; ama illangenut:

Kait, kaigivok: kivgamnullo: Señalauruk una, señava tagva.

10. Tamaña Jesusib tussaramiuk, tattaiṁniariva; malliktiñe okantiveit: Ahamērik okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nagvalaungitunga Israelittinne.

11. Okantivapsele: Unnugiartorsuit unanget pängello kajjomärput, Abrahalo Isaglo Jakolo iksivakattigēleromärpeit killaub nalegauningane.

12. Naleganniuble kittorngangit ajektaujomärput tärtorsoarmut, keavaksoarlutiglo agleruladlaromärput.

10. Sorsuktukset kappitanget Jesusib okautiva: Ailerit, okperijarnik pilarpok. Kivganga nellunaikutäne taipsomane piungnērpok.

14. Petrusib iglunganut Jesuse pivok: Nul-liangēt arugnā nellajok kañimanartomut kannimavlhne tækkova.

15. Aggangittigut tiguva, kañimanartub kemēngmago, makkipok kivgartorvigællugit.

16. Uñulermet uñuktut satanasiggit pi-

tipeit tapsomunga, ānernekulluit okausēnar-
nut ānitipeit, sūnatuinar-niglo kānimassiggit
piungnērtipeit.

17. Nellautaijub Jesaiasim okausingit nel-
lautsilerput, imak okartok: Sangēnivut ing-
minut pitidlugo, kanimalungnivullo nang-
marpeit.

18. Jesusim īngaseksuit illumajīne tæk-
kogamigit, īmam akkianut ikkārkojivok.

19. Aglangnik illissimajub tikkipa okau-
tivlugo: Ajokertuijok, mallijomavagit aivik-
sarnut tamainut.

20. Jesusible okautiva: Terriānitset sitte-
karput, tingmitsello killaub attanetut ublo-
karivut; Īnuble erngninga īnangaviksakangi-
larlonēt.

21. Assiet illīniartime illangeta okautiva:
Nalegak, aikārlaulanga atātaga illuverlugo.

22. Jesusible kiova: mallinga, tokkuuga-
jut tokkungatittik illuveriartorlittigik.

23. Umiakotomut ikkivok, illīniartingillo
mallikpæt.

24. Ullajjarsoarlo īmarbingme, maggillo
ūmiakotok itibsuavlugo pivæt, Jesusele sin-
niktok.

25. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okantivæt: Nalegak piulittigut, umiolerapta.

26. Okantiveit: Illipse okpernekitose, sög nangiarkise? Makkipøk, añorelo imārbiglo inēterpæk; añorekarungnērpøk tava ikkob-lialilarmelo.

27. Inuille tattaminiarput, okarlutik: Ki-na una angut, inētermagik añoriblo immar-biublo nalekpæk.

28. Imārbium akkianut, Gergesenerit erkanut pivok. Satanasenik pitalak nellau-pak, illuvernit añijuk: Erksinartorsömcñik, apkut tamaña attordlugo sappernartok.

29. Abak, nipliadlarlutik okarpuk: Sun-niarpaptigit Jesuse, Gudib Erngninga? nellintekārtinago kappiaisuktitsartorpittiguk?

30. Kañingitangiñe kiungēngigaseksuin-itut nerrijut.

31. Añernekuilluit tuksiarvigivæt, okarlutik: Añititsomaguptigut, kuingēngigasek-soarnut tapkonunga pullarkottigut.

32. Okarpok tava: Aularitse. Añigamik kuingēngigaseksoarnut pullavut. Abak, kuingēngigaseksuit illunatik ingminik ejuk-adlarput imānut, ippivlutik imāne.

33. (Kuingěngiīik) mianersijut keṁavu iglugaseksoarnut aivlutik, tamaña okautig jartorpæt, kañorlo satanaselæk illijuk.

34. Ahak, iglugaseksoarmint illunati añivigivæt, Jesuse tikkilugo. Tautukami suk tuksiarvigivæt, erkamingnit aularkovlugu

KAPITELEMIK IX.

Apostele Matthæus anerimangingañik.

Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikärd lune, iglugaseksoarminut pivlune.

2. Ahak, tapsomunga ätsivut tumaksajok mik, aumitiñe nellajomik. Okperusingit Jesusib kausimagamigit tumaksajok okautiva Erngnera mañigolermit ajornitit issumagijaa jungnërput.

3. Aglangnigle illissimajut illangit illumi küt imak okarput: una akkerärtorpok Gudemut.

4. Jesusim issumangit kausimagamigi

okarpok: Sögle omættipsingne issumalukise?

5. Sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijajungnërput; imaglonët: makkitit, arvertarlutillo?

6. Nellojungnërkovlusele, Iñum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoërotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Makkitit aumititit pikit angerarlutillo.

7. Makkilune tava, iglominut angerarpok.

8. Iñuit tamaña tækkogamitsuk, tattamiarput, Gudelo nakoridlarpæt, iñuit taimaitunnik pitsartndlartuñik tuñilaungmagit.

9. Tamaña kemëkkamiuk, iñuk tækkova tuñiorkaivingme iksivajok, Matthæusemik attelik, mallinga okautileramiuk. Nikkovilune mallikpa.

10. Iglome nerrimavingme iksivatillugo: Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut tikkipæt Jesuselo illiñiartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut.

11. Farisæerille tækkogamitsuk, illiñiartingit okantiveit: Sög ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivagit?

12. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Atsuilit iñulijikariakangilet, kannimajut kissimik.

13. Tamattomale tukkinga illiñiarijartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tuñergutille idluarinagit. Idluartut kaikojartulaungilakka, ablapsamik issumakarkovlugit ajornigille kisseta.

14. Johañesib illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Sög uvagullo Farisæerillo nerringipakkita uñuktunik, illiñiartittille agleratik nerriniarket?

15. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut kiksartuksauvet, uiksak neijortigingmatsuk? Nelliutsomärporle uiksamik aksartaularput, tagva agleromärput nerrinniara-tiglo.

16. Añoratokak illarniængilæt nutämik illaksamik; nutáb allingmago nutaungitok. alliktornerlo pivalliarpok.

17. Weinelo nutäk iñerkautiñut nutaungituñut iñertutingilæt: Weinib nutáb alliktoromangmagit iñerkautit nutaungitut, Weinelo kovituinaromärpok, iñerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutämik iñerkautiñut

nutänut iñertutijeksauvok tamarmik tava
asserojuikattigčpkuk.

18. Taimak okautingmagit, angajokangita
illanget, Jesusim ittigangiñut pamangajar-
torpok okarlune: Nalegak, pañiga maña tok-
kovok; aggangnulle aktorijartoruk, iñuniar-
pok tava.

19. Jesuse nikkogivok, malliklugolo, il-
lñiartine illagivlogit.

20. Arngnarlo okkiut arkangemit aggartut
aunätsainartok, añoranget siñägut aktorijar-
torpa tuñuanit.

21. Illumigut okarame: Añorangalonët
aktorupko, piungnailarpunga.

22. Jasusible keviarlune tækkova, okarlune:
Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnerti-
pätit. Arngnak taimna tagvainak piungnër-
pok.

23. Jesuse angajokam iglunganut itterame,
nipsartut iñnillo aulajaludlartut tækkogami-
git,

24. Okautiveit: Aularitse, niviansiak uña
tokkungilak, siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

25. Iñuille añisimangmetta: Itterlune ag

gangittigut tiguva; niviarsiak tava makkipok.

26. Tamaña tussaumajanlertok, nuñanit taipsomane tamaine.

27. Tamaña Jesusib keñengnago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Igvit Davidim Ernnginga nãpkigittiguk.

28. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusible okautivak: okperivikko imaitunik piñiaraptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak.

29. Īsikikut aktorpak okautivlugik. Okperaptik taimaileritik.

30. Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkarkongilak tamattominga okarlune: mianeritik, tamaña iñungnut kausijaukoñago.

31. Tapkoale uñipkarijartorpuk nuñenut taipsomane tamaiñut.

32. Tapkoa añimenik, ahak, iñuk Sata-naselik okarungnængitok tapsomunga ätipæt.

33. Añerne idluitok añititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattamĩ-

nialerput okarlutik: Taimaitomik tækkung-
itsainarpogut Israelitiñe.

34. Farisæerille okarput: Añernerit idlui-
tut añitipeit, taipkoa attañingeta pitsartuning-
anot.

35. Jesuse arvertarpok iglugaseksoarne
niuvervingnelo illunaitigut, ajokertuivlune
illiñiarvingiñe, okautsillo tussarnertut nale-
gannermik okantigivlugit, iingungnelo atsui-
liolungitut kannimajullo suñatuinañt iñuliveit.

36. Iñugaseksuit tækkogamigit năpkigiveit;
perlermetta siamadlarlutiglo, sorlo sauket
mianerijikangitut.

37. Illiñiartiñe okantiveit: Kattersivik
angijovok senajukselle ikkidlarput.

38. Tamaña pivlugo kattersivium angajo-
kanga tuksiarvigissiuk señajuksennik tillik-
lerkovlugo kattersivingminut.

KAPITELEMIK X.

*Apostelit tillijaulerput tattamminiarnartul-
liartorkovlugit.*

Illinniartiñe arkangemit aggartut kaikoveit, añernernut makkojungnartuñut pitsar-tojomik tuñitsivigiveit añitekovlugit, änia-jullo tamaita kañimajullo tamaita iñulidlar-kovlugit.

2. Arkangemit aggartut Apostelit attingit tamedsa: Simon, Petrusmik tajjak, nukkälo Andream; Jakobuselo, Zebedeusim erngninga, nukkälo Johañese;

3. Fillipuselo, Bartolomeuselo; Tomaselo, Matthæuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Alfeusim erngninga, Lebbeus, Tadeusemik atibsalik,

4. Simonelo kanamiok, Judaselo Ischariote (Jesusib) pitiigijomärtanga.

5. Tapkoa arkangemit aggartut, Jesusib tilliveit, innertilaitalo okautiveit: Nellojut

apkosiningiñut ainiarase, Samarittillo igluga-
seksoanginut itterniarase.

6. Aititsele saunkenut tamarsimajunnut Is-
raelim iglunganit pijuñut.

7. Ajokertuijartorluse, imak okaritse: Kil-
laub naleganninga kañipok.

8. Kanimajut iñulidlarsigik, kalladlartut
kallagungnërtissigik, tokkojullo omartissigik,
añernerillo idlnitut añitissigik. Akkillernago
pigapsiuk, akkillernagolo tuñissiuk.

9. Kēnanjeñik kakkortaniglonët, anpaluk-
teniglonet kañnjeñiglonët tapserusiarasse;

10. Takkoarvekaraselo ingerartilluse, an-
oratsængnik marrungnik attorniarasetauk,
ittigagusiaraselo, ajaupiaraselo: Señajok ner-
kiksaminik piariakarmet.

11. Iglugaseksoarnut iglugasengnullonët
itterupse; kiglissiniaritse tagvane ittervigija-
riakartomik, taipsomanetsainaritse aulakä-
rase.

12. Iglomut itterupse, iglub tamattoma
iñungit sallatikissigik.

13. Tamattoma iglub iñungit pillorikpetta,
ullapirsautisse taipkonunga piomärpok. Pil-

loringipetta, ullapirsautipse uttervigiomärpāse.

14. Illangita illellioromangippasse, okausisselo tussaromangippagit: Añititse tagvanget iglomit iglugaseksoarnillonēt, ittikapse señerkarningit señējarsigik.

15. Ahañerik, okautivapse: Sodomiblo Gomorablo nuñagik pidlartaunikinersaujomärpuk erkartuvium uvluksangane, iglugaseksoarnit ukkouanget.

16. Ahak, sauketut tillivapse amerkut akkorngañut; tamaña pivlugo sillatutsiaritse kuglugiangojartuttitut; añerpanarkititsele taubitut (akkigiojartuttut).

17. Iñungnigle illimasuleritse, Kiglisiniarvingmingnut taipkoa ätitsomängmasse, ipperartordluselo illiñiarvingmingne.

18. Attañernullo Attañersoarnullo ätitsomärpāse pivlunga: Taipkoa, nellojullo nellojungnërotiksangiñut.

19. Ätippasele sivoraniarase, kañoëtomik sumiglonēt okausiksakarapse; tavanetuale-rupse tuñitsiviojomärpose kigosiksapsingnik.

20. Illipsingnik okangitose, Atätapsele añerninget okartipäse.

21. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomärpa, ernguinelo angutæt, angajokattiglo kittorngangita illaratsautilarpeit tokkokovlugillo.

22. Illunatik õmigijomärpäse, attera pivlugo. Sokkosijutorle naggatiksamut pilloriktitauijomärpok.

23. Iglugaseksoarne tagvane kappiaisuktippassse, assieñut kemätitse. Ahamerik, okautivapse: Israellittit iglugaseksoangit ingerajarëvigingilasse, Inum Ernnginga tikkekärtinago.

24. Illiñiartok illiñiartitsijiminit ajungine rungilak, kivarlonët nalekaminit angie-runginivok.

25. Illiñiartok illiñiartitsijimitun-ikune, kivarlo nalekमितun-ikune, namaksivok. Iglum angajokanga Beelzebumik taigamit-sak; iglomiokattingillo taimaktainajarpeit.

26. Tamaña pivlugo erksiginiarasigik. Sagvangitut illunatik sakkertitanjomärupt, angigutsutillo illunatik nellunatsengilet.

27. Taktome uvamnit tussartasse, okauti-

gissigik kaumajome: Īsipjutaunut tussärtasse okautigissigik iglut kangine.

28. Erksiginiarassigik, timinik tokkotsijut, tarngninigle tokkotsinek ajormetta. Anginersamigle tainna erksigissiuk, timiniglo tarngniniglo asserortitsinek sappingitok ānianaartovingme.

29. Kutsertæk marruk kēnaujarārsungmik attautsemik akkekar pangilæk? Ukkoa illangellōnet nuāmut kattangniængilak Atātapse perkungippago.

30 Nutsesse illunatik kitftaumavut. •

31. Tamaña pivlugo erksiniaruse: Kutsertavaksoarnit ajunginerōgapse.

32. Tamaña pivlugo uvamnik okausilik iñungnut, okautigijomavara Atātamnut killangmetomut.

33. Uvamnigle missiutilik iñungnut, missutigijomārparatauk Atātamnut killangmetomut.

34. Ullapirsaijartorasugingilapsinga nuāmut. Ullapirsaijartungitunga saviksoarmigle pititsivlunga.

35. Tikkinama, erngek illumiotidlugo angutānut, pañiglo arngnānut, okkoarlo sakianut.

36. Iñub omigijingit iglomiokattingita.

37. Anguminik arngnäminiglonēt uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik. Ernerminiglo pañiminiglo uvamnit næglingnersak, illakarniængilak uvamnik.

38. Señingajuksaminik (kappiaisutiksaminiglonēt) nangmagomangitok, uvamniglo malligomangitok, illakarniængilak uvamnik.

39. Iñoserminik ivlertsijub, taipsoma assiujjomärpa, iñoserminik assiujjub uvanga pivlunga, nachvaromärpa.

40. Illipsingnik illelliortub, illelliorivänga, uvamnigle illelliortub, tilliklertok uvamnik illellioriva.

41. Nellautaijomik illeliortok, nellautaijotut akkiksakalärpok. Idluartomiglo illeliortok, idluartongmet, idluartotut akkisakalärpok.

42. Ukkoarärsuit illanganik iñertitsijok erngusiarsum imanganik niglinartomik, iliniartigigapko: Ahamerik, okautivapse, akkængartaunjängilak.

KAPITELEMIK XI.

*Johanesib illiniartingit tillijauvut
Kristusemut.*

Okautsiñe perkojene (tamakkoa) Jesusib nãgamigit illiniartiminut arkangemiñ aggartuñut: tagvanget aulalerpok, ajokertuivlunelo okausijartorpok iglugaseksoangiñut.

2. Kristusib piñiarninginik Johañese tusarame parngnanẽrsimavingme, illiniartingit marrak tillivak,

3. Imak apperijaukovlugo: Tikkitsomãrnialaukpit assigivãtillonẽt neringijapta?

4. Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese ama okautsertortikko, tækkojaptingnik tusartaptingniglo;

5. Tautungitut tautulerput, tussietut pisulerput, kalladlartullo piungnẽrput tussilartullo tussalerput, tokkungajut omarput, aglujullo okautsauvut okautsiñik tussarner-tuñik.

6. Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-vamnik.

7. Uttermeñik, Jesuse okalerpok iñungnut Johañesemik: Iñukangitomut suna tækkojartorpissiuk? Iviksoak añorib aulatanga sunatunarnut?

8. Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk? Iñuk añorarihtok? Ahak, añorarihtut, attannersuit iglungiñe itsongovut.

9. Suñalonēt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautajok (nellautsitiksenik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautajomit angnerojok.

10. Taimnaujok, aglait okautigijanget: Ahak, Engelige sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne akiksorkovlugo.

11. Ahañerik, okautivapse: Arngneñit erngniangojokangilak, Johañesemit Babtiterijomit anginerōjomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerōvok taipsomanget.

12. Johañesib Babtiterijub uvlungita kingornngagut, sulle tagvunga, killaub nalegauninga nujariakadlarpok, tapsomingalo piñiartut amuniarivæt.

13. Perkojet nellautajullo illunatik nellautsilaukput Johaṅesemut tikkidlugo.

14. Tamaṅalo okperijomagupsiuk, tagva Eliase tikkituksak.

15. Tussajungnik siutelik tussarle.

16. Iṅuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? Sorutsit adsigiveit niuervingme iksivajut, ingmingnullo niplintikattartut,

17. Okarlutik: Nipsausiarvigilauktape, okigēseromangitosele; kiksarnartomiglo okautilauralloarpapse, keajomaṅaselo.

18. Johaṅese tikkitik, nerrinanelo iṅingimet anernekkullukartok okarput.

19. Iṅum Erngninga tamaungartok, nerrilarmelo iṅilarmelo, okarput: Iṅuk una nerrēnartorsoak, Weinemiglo iṅēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illēnarijanget. Gudible illissimajusia idluartitaujomārpok kit-torngaminut.

20. Iglugaseksuit iṅungit suadlalerpeit, tattaminiarnartulliviginersarilauktaṅe, ajorungnængimettalo.

21. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imai-

tut tattaṁiniarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut; kakkialernermut pōksatuinarnik aṅorakamerungnērajalauktut arsameniarlulik.

22. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomārput illipsingnit, erkartorium uvluksangane.

23. Igvillo Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkillugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomārpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaṁiniarnartut pilaukpetta, sorlo illingnut pijut; sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput.

24. Okaupapsele: Sodomik nuṅanga pidlartaunikinersaujomārpok illingnit, erkartorium uvluksangane.

25. Taipso mane Jesuse imak okalerpok: Atātak, killaublo nuṅablo nalegangæk, nakorivagit, illissimajuṅut sillatojuṅullo tamaṅa angigutsutigigangne, nuttakketitun-ituṅut nellojungnērtijutigigangne.

26. Ahaṁerik, Atātak, taimak sāngne idluakolerangne.

27. Tamaita Atātab tuṅilaukpeit uvamnut. Ernngnermiglo illitarsijokangilak, Atātab kis-

sime, Atätamiglo illitarsijokanginivok, E
nerub kissime, Erngnerublo.nellojunga
soimajangita illitarivæt.

28. Kaititse uvamnut tamapse, ajule
kappiaisuktullo, mañigortitsomavapse.

29. Nangmautara illipsingnut pigie
illinniarvigilusingalo; kenučnama omæ
netauk piñjoringinama; merngočrserviks
neñissijomärpose tarngnipsingnut.

30. Nangmautara idluarmet, nangn
ralo okkipok.

KAPITELEMIK XII.

Patsitiksennik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jes
apkotigiveit Sabbateme: Illiñiart
kåleramik, singailingit nutsulerpeit, nerr
git.

2. Farisæerille tækkogamikit, okauti
Ahak, illiñiartitit Sabbateme pijeksaun
mik piñiarput.

3. Okantiveille: Attualaungilase kañok Davide illiortok kãlerame illañelo?

4. Gudim iglunganut itterame, ƙakkojet tãkkojekset nerriveit, nauk nerrilugit perkojaungilak, illakattingillonët, ajokertuijut kis-simik?

5. Perkojeñelonët attualaungilasse, kañok ajokertuijut sabbategalloartome kattimaving-me sabbate issumagingilæt, passidlartauna-tiglo?

6. Okanpapsele, tamanepok kattimaving-mit anginerøjok.

7. Tamañale kausinagupsiuk: Nãpkiginek kuviagivara, tuñergutille kuviaginagit; patsieksaungitut patsidlarajalaungilasse.

8. Iñum Ernnginga sabbatemuttauk nale-gauvok.

9. Tavanget pissulermigame, illiñiarving-mut itterpok.

10. Ahak, iñuk tagvanetok, tapsoma ag-gangit tallerpit tokkungajut. Ap; ersorpæt okarlutik: Sabbateõngmet iñulikleriak id-laarka? Patsitiksarsiorlutik tapsomunga (taimak appersorpæt).

11. Okautiveille: Kia illapse saugatuamik

pigub, ittersamut kattedepet; sabbateme kag-
vertinasuængilauk?

12. Kañok angitigijomik iñuk ajunginer-
sauva saukamit? Tamaña pivlugo ajungitul-
liariak sabbateme idluingilak.

13. Iñuk tamna okautiva: Aggaktit is-
saktikit. Issaktipeit tagva, aggangit âkik-
taulerput, iglungititut illivlugit.

14. Farisæerille añivut, okarkattigêlerlu-
tik kanoêlerlutik iñuaromagalloarpæt.

15. Jesusible kausimaleramigit, tamanna
keñekpa. Iñgaseksuille mallingmatsuk,
tamaita iñuliveit.

16. Iñerterpeille okautaujomañane iñung-
nut.

17. Nellautsimalerkovlugit, nellautaijub
Jesiasim okausingit, imak okalauktok:

18. Ahak, tagva kiygara, añerilauktara,
næglijjaralo, tamna tarngnima kuviagi-
janga. Añernimnik illivigiomavara, nello-
jullo unipkausomârpeit idluarnermik;

12. Aivajomañanelo kaggudlaromængilak,
nippingalo tussartauniængilak iglut akkorng-
ane;

20. Iviksoak suvlulik naviksimajok serko-

miniængila, mañerlo aumalik kañitsomanginiva, idluarnekk ajugakangitilerkärtingo;

21. Attingalo nellojut neriugiomärpæt.

22. Taipsomane Satanaselik tautungitok, okarnermiglo ajortok tapsomunga ätipæt: Piungnërtimago, tautungitok okarnermiglo ajorsartok okälalerlune tautulerpok.

23. Iñnit illunatik tattañiniarput okarlutik: Tamna Davidim Erngneringila?

24. Farisæerille tamaña tussaramitsuk, okarput: Añernekkulluit añituinaralloarpeit Beelzebub añernekkulluit attaningeta pitsartuninganut.

25. Issumangit Jesusib kausimagamigit, okautiveit: Attañiovium iñungine illunatik, ingmingnut illagëgungnërtut, nunguniarput; iglugaseillo, iglullonët illunatik ingmingnut uivëleranik, sōngojungnërput.

26. Satanasib Satanasipsäne añitikuniuk, ingmingnut akkerartorpok; kanorle attañioninga sōngonajarka.

27. Uvangalo añernekkulluit añitikupkit Beelzebubemut, kimut kittorngapse añernekkulluit añitipätigik? Tamaña pivlugo taipkoa erkartortigijomärpäse..

28. Añernekulluit Gudim agganginut Añerninganullo añitikupkit, Gudib nalegaininget tikkisimaväse.

29. Kañorlonēt sangijorsub iglunganut (innuk) itterajarka, perkutingiñik aksardlugo: Sangijorsoak kellersorkäruniuk kissiane kingorngagut tava iglunget perkutitangit aksanigarillugit?

30. Uvamnuk illakaromangitub akkerartorpänga, kattersorkattigingitaralo siamartit-sivok.

31. Tamana pivlugo okaupapse: Iñuit ajortulliarningipit tamainit mittautiksarninginillo issumagijaujungnëromärput; Añerner-mulle mittautiksarningiñit iñuit issumagijaujungnërniatsengilet.

32. Iñublo Erngninganuk okarnerluktok, issumagijaujungnërniarpok: Añerner-migle ajunginermik okarnerlutilik, issumagijaujungnërnængilak, tamattomane nuñamelonēt, sillamelonēt tikkituksame.

33. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromärpok ajungitunik: Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromärpok ajortunik. Paungaminit napartok illitarijau-lärpok.

34. Illipse kuglugiãngojartut ivajangit, kannoilivluse ajungitunik okaromavise ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kañek okajõngovok.

35. Iñub ajungitub añitipeit ajungitut omame pinganit ajungituñit: Iñuble ajortub añitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit.

36. Okaupapsele, erkartuivium uvluksanga nelliutikpet, iñuit kiojuksaujomärput okausitik piungitut tamaita pivlugit.

37. Okausivit idluartitsomärivätit, okausivittank sutertitsomärivätit.

38. Aglangnik illissimajut Farisæerillo ilangita kiovæt, okarlutik. Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarpo-gut illingnit.

39. Kioveille, okautivlugit: Ukkoräluit assianiartut nellunaikutaksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautajum Jonasib nellunaikutanganik.

40. Sorlo Jonase uvlut pingasut uñuelle pingasut arverub nãnganetok; taimaktauk Iñum Erngninga uvlut pingasut uñuelle pingasut nuñam illuanetsomärpok.

41. Ninivemiut erkartuivium uvluksangane kinguvångukattigët ukkoa illagivlugit sakkeromärput, erkartorlugillo: Jonasim ajokertormagit, assianik issumakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok.

42. Erkartuivium uvluksangane kinguvångukattigët ukkoa illagivlugit Attaniub nullia ängät pijok sakkeromärpok, erkartorlugillo: Nuñamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussarijartorlugo. Ahak, tamänepok Salomonenut anginerojok.

43. Añernekk idluitok iñungnit añijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoërserviksarsiorlune, nachvarnagolo.

44. Okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utteromavunga. Tikkinamiuk, pējarsimajok sañersimajorlo piñarnarsimajok tikkipa.

45. Tava ailerpok, añernernik assiminik ingminit ajornerōjunik arvengemit aggartunik illagēlerlune, itteramik tagvanētnalerput; kingorngagnt iñuk taimua ajulualertok sivorlermit. Taimaktauk itsomārivut makkoäkulluit kinguvångukattigët.

46. Sulle taimak iñungnut okartillugo, arngnãlo kattangutingitalo angutit sillatane-tut, okantijomavlugo.

47. Illangeta okautiva: Ahak, anãnavit kattangutivillo kãnetut okautijomavãtit.

48. Tamattomingale okautsine kiova: kina anãnaga? Kikkullo kattangutigivik?

49. Aggañe issaklugit illiniartiminut, o-karpok: Ahak tagva, anãnga-kattangutik-kalo.

50. Atãtama killangmetub perkojanganik malliktok: Nukkarivara, neijagivaralo anã-agivaralo.

KAPITELEMIK XIII.

Karngũtitsijomik, perorsẽeksamiglo.

Uvlok taimna Jesuse iglomit añigame, iñab kiglinganut ingitsartorpok.

2. Iñugaseksuittauk nellipsarmatsuk, u-miakotomot ikkivok ingilarmelo: Iñugasek-suit illuñatik iñab kiglinganetut.

3. Suñatnainarnik okautiveit adsigēnik, karlune: Ahak, karngätitsijok karngätitsia: torlune pijok.

4. Karngätitsitillugo: Apkosinermut langit kattekput; tingmitset pukkumalukl git piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput; perortersärput ivsorlukamik.

6. Sekkinerle nuingmet, knūnulersärput: mākanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautig; akkornganut: Okpille kakkilautiggit per ramik, tokkopeit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nuñ mut perorsēksakalerput: Illangit 100ni illangit 60nik, illangille 30nik.

9. Tussajungnik siutelik tussarle.

10. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Si adsigēktuñut okautilerpigit?

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñits viovose, killaub nalegauninget nellonarning kausimakovlugo; taipkoale tuñijaujokangil tamattominga.

12. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpol

pekkaluarkovlugo: Pekkangitorle aksartau- niarpok, pinganik.

13. Tamaña pivlugo adsigëktuñnt okauti- vakka. Ìsinut uitajuñnt tautungimetta, siu- tiñullo angmajuñnt tussangimetta: Okausera tukkissingimatsuk.

14. Taipkonunga Jesaiasin okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromärpasse, tukkisiuagolo; isipsingnul- lo uitajuñnt tækkojomañratik illitarinago- lo.

15. Iñuit nkkoa omættingit mangaidlar- put, tussarnerlulutiglo siutimingnut, sikkung- erlutiglo: Tækkojomañratik issimingnut, tus- saratiglo siutimingnut, tukkissinagolo oma- mingnut, sägiaratiglo, piulijaujomañratik u- vammut.

16. Pilloridlarpulle isisse, tautuktut; siu- tisselo tussäjut.

17. Ahamërik, okaupapse: Nellautajut idluartullo iñuit uñuktut tækkojasse tækko- jomadlalaukpæt, tækkolaungnagolo; tussa- jasselo tussaromadlalaukpæt, tussalaungna- golo.

18. Maña adsigēktok tussarsinuk kari sijomik.

19. Nalegaunermik okautsinik tuss karpet, tukkisinagolo: Tava Satana okautsit pējarijartorpeit omättänut karn gimajut; taimnauvok, apkoserngub seē karngautigimajok.

20. Karngautigimajut kairtomut luktomut: Taimnauvok, okautsinik tuss tok, kuviaisungnermut tuavi piomadlar

21. Amäkänginame illumine, nakkin vok; kappianartokaleranget unangmik kalerangellonēt okausek pivlugo, sinat salerpok.

22. Okpinut kakkilautilingnut karn gimajut: Taimnauvok, okautsinik tussa agluitsomagamele nuñablo mattoma pin kajungerangame, okautsit ippitipeit (illut sullugaineērodlunelo.

23. Ivsoriktomulle karngautigimajok: Taimnauvok, okautsinik tussartok, tukartilugillo, sullugainerkartilugillo: Illa 100 nik, ama illanget 60 nik, amalo illa 30 nik.

24. Assianiktank adsigēktunik okautigiveit, okarlune: Killaub nalegauninga sorlo iinuk, perorsēeksamaringnik karngätitsijok perorsēvingminut.

25. Iinulle siinikillugit: Ningarijinet karngätitsijartorpok perorsēeksakullungnik perorseēksamarit akkornganut, aulalarmelo.

26. Perorsēeksamarit perormetta, singailikalilarmiglo: Perorsēeksakulluittank tækuksaulerput.

27. Kivget angajokamingnut okarijartorput: Nalegak, karngätitsilanngilatit perorseēksamaringnik perorsēvingnut? nakit perornerluktuksakarnerka?

28. Kioveit: Ningartub äsit tamaña piva. Kivgangita okautivæt: Uvappingnut tamakkoa nutsugiartorkovigit?

29. Kioveit: Aukak, perorsēeksamarit nutsukaseutiniarasigik, perornerluktuksakulluit nutsugiarpusigik.

30. Tamarmik perorkattigēkilit kattersivik nelliutitiñago, kattersivigle nelliutilerpet kippijut okautijomärpakka: perorsēeksakulluit katterkärsigik keplorlugillo ingmigoillugit, ikkomamut ikkoalaklugit; peror-

sëeksariktulle kattorsorsigik keṁatullivimnut.

31. Adsigëktunik assianik piveit, okarlune: Killaub nalegauninga senfkornetun-ïpok, tamna iñub piva, perorsëvingminullo illivlugo.

32. Unärsuk mingnerövok perorsëeksenit tamainit: perolerangamele, anginerövok assiminit perorsëeksenit kohlnit, napartolerdlune angijomik, tingmitset killaub attänetut iñekarjartorlutik akkerungetta attäne.

33. Assianik adsigëktunik okautiveit: Killaub nalegauninga imaipok, sorlo kakkojekset sërnautiksandet, arngnab tamna piva akkulugo öktutiñut pingasuñut kakkojeksenik pitalingnut, kakkojekset tamaita sërntartillugit.

34. Tamakkoninga tamainik Jesuse okarpok iñungnut adsigëktunik adsigëngungitomigle okautingileit.

35. Nellautajum okausingit nellausimalerkovlugit imak okartok: Adsigëktunik okaromayunga, sillab kiglinganit nellonalauktut unipkautigivlugit.

36. Iñuit tava Jesusib aularkoveit, ange

rarlunelo. Illiñiartingita tikkipæt, okarlutik: Adsigëktomik mattominga nellojungnërtitigut perornerluktukset pivlugit perorsëvingme.

37. Kioveit okantivlugit: Iñum Erngninga perornitsiariktunik karngätitsiotövok,

38. Sillarsoak perorsëvioyok. Naleganerub kittorngangit perornitsiariktuksatövut. Ningäluble kittorngangit perornerluktövut.

39. Ningartok ukkoninga karngätitsijok, Satanaseövok. Sillarsublo mattoma nagatikanga kattarsiviovok. Kattersijulle Engeliövut.

40. Sorlo mana perornerluktut nutsujoriveit, ikkoñamallo egipeit ikkoalaklugit: taimaktauk-itsomarivok sillab mattoma nagatiksangane.

41. Iñum Erngninget Engeliñe tillijomärpeit; taijkoa siñangajut tainaita ajortulliartullo nalegauninganetut kattitsomärpeit;

42. Kieksaumut ikkoñalingmut egitsomärpeit: tavane keavaksoadlarlutiglo aglerularomärput.

43. Idluartulle sekkinertut kaumariktigio-

mārput, Atātamik nalegauningane. Tussajungnik siutelik tussarle.

44. Ama killaub nalegauninga sorlo perkotimarik ivlernartok, perorsēvingme ijersimajok. Tamna iñub nachvaleramiuk, ijerpa; kuviaisungnermut perkotiñe tamaita niorygotigilerpeit perorsēvik taimna pissiarilugo.

45. Ama killaub nalegauninga sorlo niuvertok, sappangarsiortok ajungitunik.

46. Sappangak pivianartok nachvaramiuk: perkotiñe tamaita niorygotigiartolerpeit, tamana pissiarilugo.

47. Ama killaub nalegauninga adsigiva nullutset, imānūt kivitisimajut, sunatuinnarnik nulluarniarkovlugit.

48. Tættætarangettalle: (mingeritsenik) siksamut kakkitipeit ikterdlutik ajungitut kattilerpeit kattanjamut, ajortulle egipeit.

49. Taimaktauk-itsomarivok sillarsub natiksangane. Engelit avitsartoromarpeit ajortut idluartuñit.

50. Egilugillo piveit kieksaumut ikkoma-lingmut: tavane keavaksoarlutiglo aglerularomarput.

51. Jesusib apperiveit: Tamakkoa tamaita tussävissigik? Kiovæt: Ahaila, Nalegak!

52. Okautiveit; Tamaña pivlugo aglangnik illissimajok, killaub nalegauninganik illissimajok, angajokajetun-ïpok, tapsoma sakkertipeit pingit nütælo nutaungitullo perkotiminit.

53. Adsigëktut tamakkoa Jesusib nãgami-
git, tagvanget aularpok.

54. Iñungorvingminut pivlune, illiñiar-
vingiñe ajokertormagit tussaramitsuk, ajo-
kertutingit tattañiniariveit, okarlutik: Oma
sillatunine nakit pivauk? taimaituniglo tat-
tañiniarnartitsilune?

55. Igluliortib erngneringila? Arngnæt
Mariamik attekangilak? Kattangutingillo
Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo,

56. Neijangillo illunatik uvaptingne-ïngi-
let! Nakime tamedsa tamat pivauk?

57. Sinangasautigivæt tava. Jesusible
okautiveit: Nellautaijok nuñakatingita iglo-
miokatingitalo nakoringinersarivæt assingi-
nit tamaiñit.

58. Tagvane uñuktunik tattañiniarnartul-
liangilak, okpingimetta.

KAPITELEMIK XIV.

Herodesib issumangit Kristuse pivlugo.

Taipsomane Jesusemik Herodesse nuām illainangane Attanek, tusstumalarpok.

2. Kivgeņe okantiveit: tagva Johanes Babtiterijok; tokkungajuņit makksimagamane, taimaitomik taṭṭaminiarnartalliarpok.

3. Johānese Herodesib tigulaukpa, kellersorlugola parngnančsimavingmullo ittertilaukpa, Herodiasē, nukkame Filippusib nullia pivlugo.

4. Johānesim ekantilaungmago: iṭluangilak nulliarigangne.

5. Taimaitomik tokkotsomagalloarpa, iṅuille erksigiveit: Nellautainasugingmat-suk.

6. Uvlorle Herodesim iṅuvivinine nellintingmet, Herodiasib paṅia okigčsermet. Ta maṅa Herodesib kuviagiva.

7. Taimaitomik okantimariklugo-okarpok: tunitsivijomavlugo piomajanganik.

8. Arngname ajokertorlaungmago, okarpok: tunitsiviojomavunga Johaņesib Babbiterinb niakoanik, pogutamut illimatillugo.

9. Attaņek kiksalerērpok: Okantsinele ekamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, tapsominga tuņekova.

10. Johaņese parngnanērsimavingmetok niakoerijartorkova.

11. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiupæt, niuarsiamut tuņilugo, niuarsiable arngnammut. pitipa:

12. Illiņiartingita tava, timinga illuvermut ilijartorpæt, tamaņalo okantigijartorpæt Jesusemut.

13. Jesusib tamaņa tussaramiuk, aularpok tagvanget umiakotokut, iņukangitomot kissimētsomavlune. Allivaktok iņuit tussarnimitsuk, kutterorlutik mallikpæt iglugaseksoarnit.

14. Jesuse niugame, iņugaseksuit tækko-gamigit; illapsngidlarpeit, kaņunalungningillo iņuliveit.

15. Uvloklilermet illiņiartingita tikkipæt,

okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello; iñuit makkoa aulartit, iglugasengnut nerkiksarsiniarijartorkovlugit nangminek.

16. Jesusible okautiveit: Aulariakangilet; illipse nerkiksanginik tuñitsivigissigik.

17. Kiovæt: Kakkojakarpogut tellimainarnik, aulasakængniglo marrungnik.

18. Okautiveille: kaitsigik.

19. Ivingnut kuñulingituñut iñuit ikterkoveit, ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit: killangmullo ärlorpok kujalivlune, kakkojet avgorpeit illiñiartiminut tuñivlugit; illiñiartingitale iñungnut tuñiveit.

20. Illunatik tava nerrivut namaksivlutik; kattorsoramikit amiakungit, amaksuit arkangemit aggartut illulertorpeit.

21. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut, arngnello sorutsillo kittinagit.

22. Illiñiartine Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut ikkimakolerpeit, sivorlerijomagauigit akkianut, iñuit aularterkãrtinagit.

23. Iñuille aulartinamigit: kissiovlane

kakkamut majorarpok tuksiarijartorluñe. Unulermet tagvane kissimeojok.

24. Uñiakotöt imarbiub kerkanepok, maliksuit pivlugit ajulerdlune; añore aggor-matsuk.

25. Pigärvietta sittamangane Jesusib tik-kilerpeit, imab kängagut pissuklune.

26. Imak pissuvigingmago illiñiartingita tækkogamitsuk, kakkilädlarput, okarlutik: mittiliovok; erksinermut niplialerput.

27. Tuavilune Jesusib okautilerpeit, okautivlugit: mañigoleritse, uvanguvunga; erk-sñiarase.

28. Petrusible kiova, okarlune; Nalegak, igvioguvit, okautinga tikkerkovlunga imab kängatut.

29. Okarpok: kailutit. Petruse uñiakotomit akkarpok, imarbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomavlugo.

30. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga.

31. Jesusib tuavilune aggangit issækpa, tiguvgologo okautiva: okpernekotit, sög inertomavit?

32. Uñiakotomut ikkingmeñik, kassumavok tava.

33. Uñiakotometulle pãmangavigijartorpæt, okarlutik: Ahamerik, Gudim Erngnerivãtit.

34. Ikkaramik Genezaremiut nuñanganut pivut.

35. Nuñab tapsoma iñungita illitarigamitsuk. tagvanget nuñamit tamainut tilliklilerput, kañimajut sunatunait pitilerpeit tapsomunga.

36. Tuksiarvigilugo, añoranget sina aktor-taukovlugo taipkonunga. Tapsominga aktuijut illunatik piungnërput.

KAPITELEMIK XV.

Gudib perkojanginik.

Tagva aglangnik illissimajut Farisæerillo Jerusalemiut, tikkipæt, okarlutik:

2. Sög illiniartivit mallingipattigik anga-

jokarmik illusingit? Sög kakkojartorket ag-gangnut ubvarsimangituñut?

3. Kioveille, okautivlugit: Sög illipse Gu-dib perkojangit ualengipissigik, illusekullup-singnut?

4. Gude imak perkojijok: Atätello anä-nello nalekik; atätaminulle ananäminullo o-karnerluktok tokkoteksauvok.

5. Ajokertuivosele: Atätaminut ananämi-nullonēt okartok: pijeksaralloet uvamnit, tuñijeksara tuñiartorvingimut, imna ajungi-tulliarpok okarpose.

6. Taimagle kingorngane anguminut arng-naminullonēt nalektailitipasse: Taimak Gu-dim okausingit pijariakarungnærtipasse, illu-sekulluse pivlugit.

7. Illipse takkormortose, Jesiasim okau-tigigallearpäse, imak okarame:

8. Iñuit ukkoa kañermingnut tikkipänga, kardlumingnullo nertorpänga, omættingitale ungasikpänga.

9. Sullinatik kiygartorpängale; iñuit ajo-kertusituinangit ajokertuitigileramikit.

10. Iñugaseksuit kaikoveit, okautivlugit: Nalegitse omamigissiuglo:

11. Kañikut ittertub, iñuk sujuktingila; kannikulle añijub, iñuk sujuktipa.

12. Illiniartingita tikkipæt, okaudlugo: Kausimaviuk, okausek tamaña Farisæerit tus-saramitsuk siñaungasärutigingmatsuk?

13. Kioveit, okarlune: perortut illunatik, Atätama killangmiub illilaungitangit, nutsugiakaromärpnt.

14. Allarsigik, tautungitövut tautungitullo tapkoa tessiortigiveit; tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tamarmik tava ittersamut kattedpuk.

15. Petrusib kiova, okautivlugo: Adsigêk-tomik mattominga nellojungnërtittigut.

16. Jesusible okautiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilasse?

17. Sulle tamaña nellovissiuk, Iñub kanningagut ittertut illunatik, netsangnüt pivut, tagvanget añititaulerput, nerkemik tamainik añititsigame?

18. Kañermigulle añijut, omamit pivut, tamakkoa iñuk sujukivæt.

19. Omamit erkarsautekulluit añiyut, iñuarnerlo assiniarnerlo tiglingnerlo, sæglutiginerlo, mittautiginerlo.

20. Tamakkoa iñuk sujutipæt, aggangnulle ubvarsimangituñut iñuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

21. Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok.

22. Arngnak kananemiok tagvanget erkänit pivok, nipliutidlarlugo okantiva: Nalegak, Davidim Erngninga näpkiginga; pauiga æernekkullub äniatidlarpa.

23. Kiungimarikpa okautsemut attantsemallonçt. Illiñiartingita tikkipæt, keñuvgivlugo okarlutik: ikkajorung-una, nipliojormattigut.

24. Kioveille, okarlune: Tillijoumatuinarunga saukeñut tamarsimajuñut Israclim iglunganit pijuñut.

25. Taipsomale pä mangavigijartorpa okarlune: Nalegak, ikkajunga.

26. Kiovale, okarlune: Idluangilak kit-torngaujnt kakkojanginik aksarlugit, kingmimullo egilugit.

27. Arngnab kiova: Ahaila, Nalegak tai-maikalloarpok; kingmiärsuille nerrivut karngänerlukunginik, angajokamik nerrima-vingeñit kattektunik.

28. Jesusible kiova, okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijövok! piomajarnik pi-lärpotit. Pañialo tagvainak piungäörpok.

29. Jesuse tagvanget aularame, Galileam iñarbiet señianut pivok, tagvanget kakkamut majorarpok, takpikkungalo ingidlune.

30. Iñgaseksuit nellipsarpæt; taipkoa ä-lagit tussietunik, tautungituniglo, okarnermiglo ajorsartunik, illakongörtuniglo ajulertuniglo uñaktunik assianik, taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita sänganut; tapsoma iñuliveit.

31. Iñuit tamaña pivlugo tattañiniarpæt, teekogamikit, okarnermik ajorsartut okalertut, illakongörtullo piungnertut, tussintullo pissulorilertut, tautungitullo tantulertut: Israelib Gudinga nakoridlarpæt.

32. Jesusim illiñiartine kaikoveit, okautivlugit: Iñnit akka negligidlarpakka, nerkkisakaratik uvlut pingasut uvamnometta; ästinagit aularkojomangilakka, perlerkonagit angerarlutik apkome.

33. Illiñiartingita okautivet: nakit kakhojaksiniarpita tamane iñukangitome, iñgaseksuit ukkoa kägungnärotiksanginik?

34. Jesusim appersorpeit: kapsinik kakkojokarkise? Kiovæt: arvengemit aggartonik. mingeritsello illanginik.

35. Iñgaseksuit ikterkoveit nunamut.

36. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut, mingeritsello tiguveit, knjalivlune avgorpeit, illiñiartiminullo tuñilugit, illiñiartingitale tuñiveit iñungnut.

37. Illunatik nerrivut, kâkarungnêrlutiglo; amiakullo kattilerpeit, amâksuit arvengemit aggartut tættædlugit illulerpeit.

38. Nerrilanktut 4000 diovtut angutainait, ængnet sorrutsillo kittinagit.

39. Iñnit aulartinanigit umiakotomut ikkivok, Magdalab erkânut pivlune.

KAPITTELEMIK XVI.

Jonasib nellunaikuttanganik.

Farisæerillo Saduzæerillo tikkipæt; appersorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput.

2. Kioveit okautivlugit: Uñuganget okarapse: Kaukpet sillakelärpok, killak aupalulernet.

3. Kaujarangello okarapse: akkunaliomidlarniarpok, killak aupalulilarmelo nuvuja-lermet. Illipse takkormortose, killak kanočlijarianga kausimavasse, silla kanočtsomärpok, sogle uvlnt tapkoa nellunaikutangit kausimaneræf ajorpissigik?

4. Ukkoa uivētut assiniartut nellunaikutamik tækkojomavut: assianik tunnijauniat-sengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikutanganik tuñijaujomärput. Tava kemekpeit, aularlune.

5. Illiñiartingille akkianut ikkärämik, kakkojēt neksangileit puigoramik.

6. Jesusible okautiveit: Nalegitse! Fari-sæerit 'Saduzæerillo kakkojangita sērnautik-sanget allarsiuk udsertorlusel.

7. Issumertorpæt ingmingnullo, okarlutik: taimak pivätigut kakkojamik neksanginap-ta.

8. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose, sög siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse?

9. Sulle tukkisingilasse? erkaumangilaselo kakkojet tellimet iñugaseksoarnut 5000 diñnut, amäksuit kapsit (amiakovinernik) tættædlugit illulerpissigik torkorhugillo?

10. Kakkojettauk arvengemit aggartut 4000 diñnut, amäksuit kapsit tættædlugit illulerpissigik? (amiakovinernik.)

11. Sögle tukkisingilasse, kakkojamik okantinginape, okarama: Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sërnautiksanget allarsituk udsertorluselo?

12. Tagva tukkisivæt, kakkojet sërnautiksanganik udsertorkolaungimagit, Farisæerille Saduzæerillo ajokertuningit pivlugit inertermagit.

13. Jesusele Zesariab Filippusim igluga-seksoangita erkänut pivok, illiñiartiñe aperiveit, okarlune: Iñum Erngninga iñuit kañok okantigivassuk? kinajorivassuklonët?

14. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañeseosugivätit, Babtiterijok; illangitale Elia-seosugivätit; ama illangita Jeremiaseosugivätit, nellantajullonët illanget.

15. Appersorpeit: Illipsele kinausugivisinga?

16. Simonib Petrusib kiova, okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosnitum Erngninga.

17. Jesusib kiova, okautivlugo: pillorikpotit, Simon, Jonasim erngninga; uvingub aublonēt mattominga nellojungnērtingilätit, Atätamale killangmetub.

18. Okaupagittauk: Petruseövotit kairtomut mattomunga tungartitsomärpakka illagēktitakka, tärtorsub pitsartuninget sälaginiængileit.

19. Tuñitsivigijomavagittauk killaub nalegaanninganut perutinik. Nuñame kellersutattit illunatik, kellersorsimajomärput killangmetauk: kellerudsartatillo illunatik nuñame, kellerudsarsimajomärpüttauk killangme.

20. Illiñiartiñe inerterpeit, Jesuse Kristuseõgame, unipkängojomanane inungnut.

21. Mattoma kingorngagut illiñiartiñe Jesusib okautilerpeit: Jerusalemnt aijuksak, okarlune: Äniatitauvlunelo angajokaijennnt,

ajokertaijorsoarnullo, aglangniglo illissima-
juñnt, tokkotitauvlnelo, uvlut pingajuane,
omaromärivok.

22. Petrusib ingminut pitipa iñerterlugolo,
okarlune: Nalegak, taimaitomut pijauniar-
næk.

23. Keviardlune Petruse okautiva: Tuñum-
nut pīt Satanase, siñaungasaramga; Gudib
pingit issumaginginangne, iñuit pingit kis-
seta.

24. Jesusib illiñiartiñe okautiveit: Uvam-
nik malligomajok, issumaminik piñiatsengi-
lak, señingajuksane kappiaisutiksanelonēt
nangmageksariva malliklungalo.

25. Iñoserminik ivlertsijok, assiujijomār-
pok: iñoserminigle ivlertsingitok, uvanga
pivlunga, iñoniaromārpok.

26. Sillarsoarlonēt tamat iñub pigigalloar-
uniuk, tarngninelo asserolerunitk, suksari-
vauk? Sumiglonēt iñuk tuñitigijungnarka,
targnine ama piuliniarlugo?

27. Iñum Erngninga tikkitsomārmet, Atā-
tame ānanauingane, Engelit illagællugit:
iñuit tamaita akkivigijomārpeit piñiarningi-
nik.

28. Ahamērik okautivapše: tapkoa illangita mānetut tokko tukkisiniængilæt, Iñub Ernnginga nalegaunerminik aggertomik tækkokaratik.

KAPITELEMIK XVII.

Kristusim ānanausijauninganik.

Uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruše, Jakobuselo, nukkälo Johānese Jesusim illagiveit, ingminullo pitilugit kakkamut kingiktomut.

2. Ānanausijauvok sāngañe tækkonartillugit, kēnanget sekkeñertut kaumariktigilerpok, añorangillo kakkorsidlalerput aputitut.

3. Ahak, Moseselo Eliaselo sakkerpuk, okāvlutik tapsomunga.

4. Petruše Jesusemut okarpok: Nalegak, tamane ĩtsainarominarpok: piomaguvit, tagvane pingasunik iñillioromavogut, illingnut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik:

5. Sulle taimak okartillugo, aliak, nuvujab kaumajub ullikpeit, nippelo nuvujawit tussartaujok, imak okarlune: Tagga Erngnera nægliklara, tamna kuviagijara, tamna naleksink.

6. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk, pamangalerput koaksarlutiglo.

7. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo, okautiveit: makkititse erksiniarase.

8. Uitaleramik assianik iñuksingilet, Jesusse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñerterpeit, okarlune: Tækkojasse taimna okautiginiarasiuk iñungnut, Inum Erngninga tokkungajuñit makkiterkärtingo.

10. Illiniartingita apperivæt, okarlutik: Sög aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomärtomik?

11. Jesusible kioveit, okautivlugit: Ahaila Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlugit.

12. Okanpapselc: Eliase tikkisimajok, illitaringilælle, issumamingnut pidlarpæt; taimaktauk Iñum Erngninga taipkonauget kappiaisuktitaujungmærpok.

13. Tava illiniartingita tukkisivæt, Johaņesemik, Babtiterijomik okautingmagit.

14. Iņugaseksnit tikkinamikit, iņub tikkipa, ittigangiņullo pāmangavok,

15. Okarlune: Nalegak ernguera nāpkiņiņk, illissimailingajok āniadlarlune, iķkoņamut orrokattarpok, imānullo orrokattarivok.

16. Illiņiartingnut ātātipara, āķiņek ajorpæt.

17. Jesusib kiova, okarlune: Tāta ukkoa okpingitut mumiksīmajut kinguvāņgukattigēt, kaņok sivitūģijomik neijormiarpapse? kanerlo sivitūģijomik keņuginiņengilapse? kailauruk uvamnut.

18. Aņernek ivsornartok Jesusib iņerterpa, aņivok tava tapsomanget. Sorusek tanna tagvainak piungņērpok.

19. Illiņiartingita kissimik tikkipæt, okarlutik: Sōģ uvagut aņitilugo ajorpittigo?

20. Jesusible kioveit, okautivlugit: okpinginapse. Ahaņērik okaupapse: Senfkorņetut okperņekarupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: tagvanget nukterit taiķunga; nukteromārpok tava, ajugakaraseļo,

21. Imaitulle aēnererit aūititaungilet, kisiāne tuksiarnermullo nerringinermullo.

22. Galileamele-ītilutik Jesusib okautiveit: Innum Ernnginga pititaujomārpok iūuit aggangiūt;

23. Taipkoa tokkotsomārpæt, uvlut pingajuane makkitsomārpok. Kiksadlalerput tava.

24. Kapernassaut pingmetta, kēnaujenik kattersijut (kattimavingmut) Petruse tikkipæt okarlutik: Ajokertortipse tuūivangila kēnaujak (kattimavingmut)?

25. Okarpok: aukak. Iglomut ittermet, Jesusim ingiarpa okarlune: Simon, kanok issumavit? kikkunit attangit nuāametut tuūerget kēnanjet pivittigit? kittorngamingnit tækkorngarteñillonēt?

26. Petrusib kiova: Tækkorngartennit. Jesusib kiova: Kittornget tava tuūijijariakangilet.

27. Ningarkonagille imab sinānut ainiarit, ningitsijartorit, sivorlek aulasagak kakkitet: aīartikungne, Statermik nachvalārpotit, tamna tuūiuk pivlungalo pivlutillo.

KAPITELEMİK XVIII.

Püjorinermik, Kristusim ajokertuininganik.

Taipsomane illiñiartut Jesusemut pivut okarlutik: Kina angineröva killaub nalegauningane?

2. Nutarak Jesusib kaikova, akkornganullo pitipa.

3. Okarlune: Ahamerik, okautivapse: utteromangikupse, nuttakkatullo-ingikupse, killaub nalegauninganut piomängilase.

4. Ingminik otunak nutakkatut miklilertok, anginerövok killaub nalegauningane.

5. Imitok nutakamik illelliortub attinne, illelliorivänga.

6. Uvamnulle okpertut ukkoarärsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongësingagut nivingaiviogune, imarbingmullo ittinersamut ippitilugo.

7. Kappianamek sillarsoarmiut asserortai-

pivlugit. Asserortajokaromärpok: kappianamegle iñuk taimna asserorterijok.

8. Aggakpille ittikkavillonēt asserorpattit, nakkarkit egilugillo: Illingnut ajunginersauvok, tussielutit, illakongörlutillonēt iñogutemut itteruvit; marrungnit aggakarnermit, ikkoñamut kamitsuitomut egitaunermit.

9. Īsivittauk asserorpattit, përuk egilugolo: Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĩsekarlutit iñogutemut itteruvit, marrungnit ĩsekarnermit, ikkoñamullo kamitsuitomut egitannermit.

10. Ipaksileritse, makkoarärsuit illanget nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita killangmetut Atätama killangmiub kënanga tekkuñätsainarpæt.

11. Iñum Erngninget piulijartorpeit tamaita tamarsimajut.

12. Kañok issumavise? Iñuk ungniakat-tartunik tellimertorlutik saugakutekarunc, tapkoalo illanget tamarpæt: ungniakattartut sittamertorlutik arverterngemillo sittamartut kemmegajangleit kakkeñut, tamartok keñeriarajangila?

13. Neñiguniuk, ahañerik okautivapse, tamna kuviaisutigiluarpa, assingiñit ungnijakattartuñit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartuñit, tañarsimangituñit.

14. Taimaktauk Atätapse killangmiub tañarkonginiva ukkoarärsuit illanget.

15. Kattanguvit idluivigiludlarpattit; kisivit nellipsaruk, iñerterlugolo kissipteolutik. Nalekunitit kattangutit äkigèrpok tava.

16. Tussangipattille, attautsemik marungniglonèt illakarlutit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit marrolutik pingasuluselonèt okalerupse.

17. Tussangipasse, illagèktuñut okari.ta: illagèktulle nälengippagit, nellojorællugo, Zoelnerijorællugolonèt.

18. Ahañerik, okautivapse: kellersotasse nuñame, kellersorsimajomärputtauk killangme; kellerödsartassele nuñame, kellerödsaromärputtauk killangme.

19. Ama okaupapse: marruk nuñame illagèkunik, sumiglonèt tuksiaromavlutik; piomajattik pilärpæk Atätamuit killangmetomit.

20. Marruk pingasullonēt attimne kattimajarangetta, akkornganetsomavunga.

21. Petrusib apperijartorpa, okarlune: Nalegak, kattangnma idluivigiludlarppanga, idluiningit kapsiarterlunga issumagijungnē-reksarivakka? arvengemit aggartunik nama-ka?

22. Jesusible kiova: okautingilagit arvengemit aggartunik, kissiane (uñuktovaksoarnik) 490 nigle.

23. Tamaña pivlugo killaub nalegauninga attañertun-ïpok, taipoma kivgane kiglissinialerpeit.

24. Kiglissinialermagit: illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10,000 denik kēnaujeñik.

25. Akkiksakangimet, attañinget tamna pissiniutankova, nullianiglo kittorganginniglo, perkotinginiglo tamainik, akkillertaujomavlune.

26. Kivgab tapsoma pāmangavigivlugo, mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaita akkilleromärpakka illingnut.

27. Kivgak tamna attañinget näpkigilerpa; aularkovlugo akkillerkojungnërpa akkiliksenik.

28. Kivgak tamna aularpok, añigame, kivgaukattime illanget naipipa, tamakisimajine kënaujenik ungnijakattartunik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kiñilugolo okantiva: akkiliksettít uvamnut akkilikit.

29. Kivgaukattinget pämgavljune tuksiarvigiva okarlune: ningarinanga, tamaita akkilleromarpakka illingnut.

30. Aipale piomangilak: parngnanërsimavingmut ittertitsartorpa: akkilieksangit tamaita akkillerkärtinagit.

31. Kivgaukattingita tamaña tækkogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækkojattik okautigijartorpeit attañermingnut.

32. Attañinget kaikova okautivlugo: Kivgakullovotit akkillieksettít uvamnut tamaita issumagijungnërpakka, tuksiarvigigamga:

33. Kivgaukattillo näpkigijeksaringilet, sorlo näpkigilaurapkit?

34. Attañinget kaningaumajarvigiva, änia-

titsijomut pitilugo; akkillieksangit tamaita akkillerkärtingit.

35. Taimaktauk Atätama killangmiub piomariväse: omættipsingne kattangutipse tammarningit. issumagijungnërniængikupsigik.

KAPITELEMIK XIX.

Kaanimajut Kristusib iñuliveit.

Okantsit ukkoa Jesusib nãgamigit: Galilæamit aularpok, Judæab erkãnut pivlape, Jordanim igloanut.

2. Iñgiartorsuit mallingniktut iñulidlarpeit tagvane.

3. Farisæerille tikkinamitsuk öktorniarlugo, apperivæt: Nulle angutib, piutsit nellet pivlugit, avilugo idluarka?

4. Kioveit, okautivlugit: okantsit attuar pangilasse? Inungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipak, angut attausek arngnarlo attausek;

5. Okarlune: Tamaña pivlugo anguue arngnālo angutib kemegomārpæk, nulle unga-gimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk.

6. Tamaña pivlugo marrojungnērlutik, uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iñub avititeksaringilak.

7. Okautivæt: Sög Mosesib tuñijerkoväti-gut aglangnik avitsitixsenik, avikovlugo arngnak?

8. Kioveille: Mosesib iñertingiläse nulli-asse avilugit, omættisse mangaidlarmetta; kiglinganit taimaingilak.

9. Okaupapsele: nulliaminik avitsijub (nulle angunialaungipet) assianiglo nullianik-lune, nulliarēngnek asserorpa tapsoma. Av-tamiglo nulliektub nulliarēngnek asserori-va.

10. Illiñiartingita okautivæt: Angut nul-liaminut imailikpet, nulliarēgiak idluangi-lak.

11. Okautiveille: Okausek tamaña iñuit illunatik tukkekartilungilæt taipkoale tuñit-siviojut kissimik tukkisivæt.

12. Aipaitokarpok illanginik, arngnanik

tinganit imailutik erngniängömajunik:
Aipaitokarivok illanginik, iñungnut aipaito-
kojamunik: Aipaitokarivok ama illanginik,
pijarellutik aipaitsomajunik, killaub nalegau-
ninga pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekar-
tük una.

13. Taipsomane nutakket ätipect tapso-
munga, aggangiñnut pattiktaukovlugillo tuk-
siarutigilugit Gudemut, illiñiartingitale suad-
lalerpeit.

14. Jesuse okarpok: nutakket uvamnut
pillit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegau-
ninga piksaringmatsuk.

15. Aggangminut pattiklugit tagvanget
salarpok.

16. Ahak, iñub tikkilugo apperiva: Ajung-
itotit ajokertuijok, kanočtomik ajungitotomik
pinniartuksauvik, piomavlugo iñogutemik
nungusuitomik?

17. Kiovale: Sög ajunginerarpinga assia-
nik ajungitokangilak, Gude kissime ajungi-
lak. Iñogumulle itteromaguit, perkojet mal-
higniakit.

18. Tapsoma appersorpa suna? Jesusible
kiova: Iñuarniarnæk; arngnarniarnæk; tig-

lingniarnæk; kigliluktomik okantiginiarnago aipeit.

19. Atätello 'anänello' nalekik; sūnkattit illiktut nægligiuk.

20. Iñnosuktub kiova, okantivlngo: tamaita makkoa mallilaukpakka sornasionimnit: suna kissiet pingipigo.

21. Jesusible okantiva: Idluartojomaguvit, perkutitit tamaita niorvgotigijartorkit, aglujunnullo pillintigilugit; killangme perkutit siariksiniarpotit tagva mallingaiakilärungalo.

22. Okausek tamana iñnosuktub tassaramiuk, kiksarluné kemekpa: agluiname.

23. Illiñiartiñe Jesusib okantiveit: Ahamerik okaupapse, agluitok Gudib naleganninganut pilune sappernakasepak.

24. Okaupapsetauk: Ajornænginerövok, (nergsutsoak) kamele, merkutim Issingagut pivlune, agluitomit Gudib naleganninganut itterniartomit.

25. Illiñiartingita tamaña tassaramitsuk, angijomik kakkilärutigivæt, okarlntik: Kiname pilloridlarniarpa?

26. Jesusib tækkusarlugit okantiveit:

lāungnut ajornarpok, Gudemulle tamaita, ajornængilet.

27. Petruse tava kiovlune, okantiva: Ahak, tamaita keṁelaukpavut, mallilarpillo, sumik akkiksakalārpita?

28. Jesusib kioveit: Ahaṁerik, okanpapse, maña mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, lñublo Ernnginga iksivautarmine ānanauerme iksivalerpet, illipsetauk iksivajomārpose iksivantañe arkangemit aggartuñe, erkartorlugillo piomārpassa Israelib kinguvāngit, arkangemit aggartut illagēt.

29. Iñum iglune keṁekuniuk, kattangu-tinnelonēt angunelonēt, arngnelonēt, nullelonēt, kittornganelonēt, perorsčvinelonēt, attera pivlugo: ungnijakattartunik tellimertorlutik piomārivok, iñogumiglo nungusuitomik piomārpok.

30. Unuktulle sivorlēt kingorliutsumārput: kingorlëllo sivorliutsemārput.

KAPITELEMIK XX.

Weineliksame perorsēviksiortunik.

K illaub nalegauninget adsigiva iglum iñua, uvlarortok señajuksarsiniarlune perorsēvingminut weineliksamut.

2. Señajukselle kēaaujamik attantsēmik pilarmagit, uvlok nāvlugo señakovlugit, tiliveit perorsēvingminut weineliksamut.

3. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet, annigame assingit tækkoveit niuvervingmetut sullieksakangitut,

4. Okautivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorsēvingmut; namaktomik akkilleromavapse.

5. Aivut tava. Añña añigivok, uvlub nellunaikutanga arverngilermet arverngemillo tellimalermet, taimailiorivok,

6. Uñukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangalermet añña añigivok, assingittauk sullieksakangitut tikkiniveit, okautiv-

lugit: Sög uvlok nāvlugo sullicksakarase tagvanekise?

7. Kiovaet: tillijikanginapta. Okanti-
veit: illipsetauk aileritse perorsēvingmut wei-
neliksamut; idluartomik akkiksamik piñiar-
papse.

8. Uñulernet, perorsēviub weineliksab
mæt pimajine okantiva: Señajut kaikolu-
gillo akkilikit, kingorlēt sivorliutikit, ama
sivorlēt pigikit kingorliutigigit.

9. Uvlub nellunaikutanga arkangelermet
señakojajut sakkerput, illunatik adsigēnik
kēnaujenik attautsemik pivut.

10. Sivorlēt tikkinamik, uñunersenik pin-
niasugællutik (illamingnit;) tapkoatauk
illunatik adsigēnik kēnaujenik attautsemik
pigivut.

11. Attautsemik pigamik, perorsēviub
iñua okarnerlotilerpæt,

12. Okarlutik: kingorlēt makkoa uvlum
illainangane señalauktut, uvaptingnulle ad-
siutipattit, nauk uvlub kisserninga oku-
mainingalo tukkisijogut (señainalaukpa-
vut).

13. Kioveille, tapkoa illanget okautiva: Illænnara, akkilerleovigingilagit. Attantsemik kēnaujamik akkilleromavlutit okarama, angilaungilatit?

14. Kēnanjet piuk, aularlutit. Kingorlerle tamna illiktut akkilleromavara.

15. Perkutimniglonēt issumamnik piñiar-tuksaungilanga? kattarlungavit ajunginama.

16. Taimak kingorlēt sivorliutsomärput, sivorlēlo kingorliutsomärput. Kaikojanjut uñndlarput, āñerimajulle ikkidlarput.

17. Jesuse Jerusalemut majoarame, illiñ-artine arkangemit aggartut ingminut pitilugit, ingeravlutik okautiveit:

18. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivogut, Iñum Erngninga pititaujomärpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajuñut, taipkoa tokkoteksautitsomärpæt.

19. Nellojuñullo tuñiniarþæt, taipkoa mittautigijomärpæt, ipperartorlagolo kikkiek-toromärpæt; uvlullo pingajuane omaromäri-vok.

20. Taipsomane Zebedæusib kittorngang-

it̃a arngnæta erngnængne illagivlutik'tikkipa,
pāmangavigilugo sumik tuksiarvigiva.

21. (Jesusim) appessorpa: Sumik piomavit: Kiova: Erngnækka ukkoa iksivokokik nalegauningne, aipa tallerpikpit tungäne, aipangale saumikpit tungäne.

22. Jesusible kiova: Tuksiartasse nellovasse: Erngusiärsuim (imānga) imigeksara imerungnarpitikko; Babbitautiksaralo Babbitautiksarigalloarpitikko? Kiovæk: Ahaila, ajungikalloorpoguk.

23. Okautivak: Erngusiärsuim (imānga) imigeksara imerniaralloarpattik, Babbitautiksamnullō Babbitaujuksaugalloarpotik; tallerpingmale tungäne, saumingmalonēt tungäne iksivakojomanek, uvamnut perkojeksaungilak (illiptingnut), Atätamale iksivakojangit taipkoa iksivajomärput.

24. Tellimaujortut assingit illiniartut tamāna tussaramitsuk, aūjutigilerpakit nukkarēk ukkoa.

25. Jesusible kaikoveit okautiniarlugit: Nuñam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sālaliksuit pitsartudlarput.

26. Illipsele taimailerniarase. Anguero-jomajok, kivgarijomärpässe tamapse.

27. Attaniojomajub kivgartorvigijomärpässe.

28. Inublo Ernnginga tikinginivok, iünugnut kivgartortaujomavlune; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune uñuktut pialjiksangañik.

29. Jerichomit añingmetta, iñugiartorsait mallikpæt.

30. Ahak, tautungituk apkotäne iksivajuk. Jesuse kängiutijok tussaramiko, niplialerpuk, okarlutik: Nalegak, Davidim Ernnginga, näpkigittiguk.

31. Iñuille iñerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle, okarlutik: Nalegak, Davidim Ernnginga, näpkigittiguk.

32. Jesuse nokkalerpok, kaikovlugik, apperivæk: kañok piomavitik uvamnut?

33. Kiovæk: Nalegak, tautuleromavlauñuk.

34. Jesusib näpkigilerpak, isikikut aktorpak: Tagvainak tautulerpok, malliklugolo.

KAPITELEMIK XXI.

Kristuse Jerusalemut aivok.

Jerusalemut kaglileramik, Betfagemut tik-
kilutik, orksuktalingnut kakkamut,
Jesusib illiñiartingne marruk tillivak,

2. Okandlugik: Aileritik iglugasengnut
nelliptingnetuñut, nergsut suitekoktujok pit-
tuksimajok neñilärpatik nocharlo señiane;
pitüdsarlugiglo, uvamnut kailugik.

3. Apperijauguptik, imak kiogittik: Nale-
kab attoromangmagik; tava neksartaukolär-
pak illiptionut.

4. Tamakkoa illunatik imailiorput, nel-
lautajub okausingit nellautsekovlugit imak
okarame:

5. Zionib pañia okautigissiuk, ahak, Nale-
ket kaivok illiagnut sinaungaidlune nersumel-
lune, nergsutiblo sintekoktujub nangmakpak-
tub nochanget känganelune.

K 2

6. Illiñiartuk aularpuk, Jesusib okautimamik taimailiorpuk:

7. Siutekoktujuk nocharlo ätipakik Jesusenut, añoratik keñerloanut illivlugik, (Jesus) känganut ingitipæt.

8. Iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotänut; assingillo napartut kësertutingit kiblurlugit pivut, apkotänut illiveit.

9. Iñugaseksuillo sivorlelo malliktingillo, kagudlarlutik okarput: Hosiana Davidim Erngninga; Nalekam attingane tikkitok! Hosiana kotsingnerme.

10. Jerusalemut ittermet, iglugaseksuit iñungit illunatik anlajalerput, okarlutik: kina una?

11. Iñuille okarput: Jesusena, nellantajok Nazaretemit Galilæametomit.

12. Jesusena Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniantullo kattimavingmetut añitilerpeit kënaujeniglo tauksëjut ikpættingit, tingmitseniglo niorkottigit iksivautangit orrotidlarpeit.

13. Okautivlugit: aglaksimavok, igluga tajajomärtok tuksiarvingmik: illipsele iñu arvigilauktasse.

14. Kattimavingmemet, tautungitullo tussietullo tikkipæt, tamaita piungnerti-peit.

15. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut tattañiniarnartitangit tækkogamikit; Sorrutsillo kattimavingme kaggudlartut, tussaramikit: Hosiana Davidim Erngninga: sinanngalerput tagva.

16. Okautivlugo: vkkoa okartut tussarpigit? Jesusib okautiveit, ahaila: Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamaktullo kannermingnut nakudlartomik pitipatit?

17. Tava kemekpeit, iglugaseksoarnit añivok Betaniamut, tagvanelerlune.

18. Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravlune kãlerpok,

19. Napartok Feigeliksak apkoserngub señiane tækkogamiuk, nellipsarpa merkutuinalik tækkogamiuk, okautiva: mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pannilerpok.

20. Iliñiartingita tamana tækkogamit

suk, tattaṁiniarlutik okarput: Napartok una Feigeliksak kañok illingava pañidlalauerpa?

21. Jesusible kiovlune, okautiveit: Ahamērik, okautivapse, iñertuiniarase okperupse, Feigeliksamut napartomut taimailiortuinaromāngilase; kakkamulle omunga imak okarupse, tagvanget kangattarit, iṁarbingmullo nakkarit tava taimailioromajok.

22. Tamaita tuksiutipsingnik tuksiartose, okperupse pilärpasse tava.

23. Kattimavingmut ittermet ajokertortilugo, Ajokertuijorsuit iñnillo angajokangita tikkipæt, okautivlugo: Kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Kialonēt pitsartojomik matominga tuñitsivigivätit?

24. Jesusib kiovlune, okautiveit: Apperio-mavapsetauk okautsemut attautsemut; matominga okautijomagupsinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

25. Johaṁesib Babtisitinga nakit piva? Killangmillonēt iāungnillonet? Erkarsaler-

put, ingminut imak okarlutik: Killangmit pijok okautiguptigo, okautijomavätigut; sög okperilaungipissiuk?

26. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit erksigivavut; Johaṇese iñuit illunatik nellautajoringmatsuk.

27. Jesuselo kioväet, okarlutik: nakit pingmanget nellovavut. Okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

28. Kañok issunavise? Angutekalauktok marrungnik erngningnik, sivorlermut tikkipok, okautivlugo: Ernngnik, uvlome seña-jartorlaurit perorsëvimnut weineliksamut kakkamut.

29. Tapsoma kiovlune, okantiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsëvingmut.

30. Ernngnerine aipanut tikkinivok, taimaktau okautivlugo. Tapsoma kiovlune, okantiva: Akaila Nalegak; ainañele.

31. Taipkoa marruk nelliakita atätamik perkojanga mallikpakko? Kioväet: sivorliub. Jesusib okautiveit: Ahañcrik, okautivapse; Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nale-

ganninganut ittertüksaukörnarsaujut illip-singnit.

32. Johānesib tikkipāse, ajokertorpāselo apkotiksamik idluārtomik, illipse okperingilasse: Zoelnerille anguniarpaktullo okperivæt. Tagva tækkolaukårdluse kakkialingnivose kingorngagut okperluse.

33. Adsigēktunik assinginik tussaritse: Angajokakalauktok perorsēvilliudlartomik paungalingnik, avatā avaluliudlarlugo, paung-et iptinget seņaviksanganik seņalaarame, nuvuguseksoarmiglo seņagivok; perorsēviksiortuñut attartortaukogamiuk nuñame assianut aularpok.

34. Paunget iñilerviet nelliutingmet: kivgane tilliveit perorsēviksiortuñut, perorseviub paunganginik pijartorkovlugo.

35. Perorsēviksiortulle kivgangit tigudlarlugit, illangct unatarpæt, illanget tokkopæt, illangettauk űjarkeñut millorpæt.

36. Ama kivget assingit tilligiveit, uñunerset sivorlinginit: Tapkoatauk imailioriveit.

37. Kingorliotilerlugo Ernigne tilligiva

taipkonunga, okarlone: Ernguera illaragiomavæt.

38. Perorsëviksiortut erninga tækkogamitsuk, ingninguut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak; atte tokkoniarlavut kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

39. Tiguvæt tava, perorsëvingunillo pingujarlugo tokkopæt.

40. Perorsëviub angajokanga tikkikune, perorsëviksiortut ukkoa kañok piomavagit?

41. Kiovæt: ajortulliartorsuit ukkoa tokkotsomärpeit, perorsëvine perorseviksiortuñut assingiñut, paunganik kaitsijomärtuñut, iñerviet nelliutikpet, attartortaukojomärpa.

42. Jesusib okautiveit: Aglait attnalaungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, iglulluortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok; tagva Nalekab pinniarninga, tattañiniarnadlarpok isiptingnut.

43. Tamaña pivlugo okautivapse: Gudib nalegauninganik aksärtaujomärpose, nello-

juunt pænngenik idlnartunik kaitsiomärt
tunnilugo.

44. Iñuk njarkamut omunga tupvio;
serkomitaujomärpok : kattakvigijañele
kam oma, serkõmitsijomärpa.

45. Ajokertuijorsnit Farisæerillo
gëngningit tussaramikit: Mallugivæt ok
gingmagit.

46. Killanalerlutik tigujomagalloa
iånille erksigiveit nellautajoringmatsuk

KAPITELEMIK XXII.

*Attañersub Engninget nullianilernin
nik.*

Jesusib ama okautilerpeit adsigëktu
imak okarlune:

2. Killaub nalegauninga sorlo attañe
erngnine nullianerkolerpa.

3. Kivgene tilliveit, nulliarëngnialertun

nerrijartortukset kaikovlugit: kajjomalungilello.

4. Ama kivget assingit tilligiveit, okarlune: Nerrijartortukset okautigissigik, ahak, nerrimäreksavut piarērpakka, tuktuvakotikkalo koiñijut tokkopakka, tamaitalo piarērpnt; kaileritse nulliarēngnialertungnut nerrekattigelaumilavut.

5. Nachogivælle, aularlutiglo, illanget perorsēvingminut, illangello sullivingminut pivok.

6. Illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit.

7. Tamaña attanersub tussaramiuk: ningajadlalerpok, sorsuktokutsoaņe aikoveit, iñnartut taipkoa nungutsartorkoveit, igluga-seksoangit ikkilugit.

8. Kivgeņe okantiveit: Nerrimärekset piarērsimagalloartut, kaikojaulauktulle pijuk-saungilet.

9. Tamaña pivlugo apkosiniälungnut aileritse, illunaita naipiñiartasse nerrijartorkogissigik nulliarēngnialertungnut.

10. Kivget taipkoa apkosiniälungnut aivut, naipitattik illunaita kattitipeit, ajor-

tullo ajungitullo: Nulliarēngnialertuk iglungak nerrimākattauniartuñut nimniolerpok.

11. Kaikojaujut attañersub tækkojartorpeit; tagvane iñuk añorārsimangitok nerrimakattajuksetut tækkogamiuk,

12. Okautiva: Illanak, sōg ovunga itterkit, añorārsimangitotit nerrimakattajuksetut? Tamnale niplingilak.

13. Kivgeñe attañersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersorsigik, egilugolo tårtorsoarmut, keatsainaromärtomullo aglerulätsainaromärtomullo.

14. Kaikojauñajut uñukput, añerimajulle ikkiput;

15. Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kañok okausinganut uiverivlugo.

16. Illiñiartingit tapsomunga tilliveit, Herodesiblo kivgangit illagællugit, okarlutik: Ajokertuijok, okpernartōjotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik ajokertuitsiarpotit iñuit sivōragingilettit, illunaita nelligigangne.

17. Tamaña pivlugo okautittigut, kañok

seumavit, Attañivaksoak tuñitsivigilugo
nñergutinik idluarka, idluangilalonēt?

18. Jesusible nipporsainingit tukkisilera-
nigit, okantiveit: Takkormortose, sōg uive-
ridlarkissinga?

19. Tækkulago kēnaujak tuñergutiksak.
Kēnaujak tapsomunga sakkerpæt.

20. Appersorpeit: kia adsinga, kialo ag-
langit kolläne?

21. Kioväet Attañivaksub. Okantiveit
tava: Attañivaksoarmut tuñissiuk, Attañi-
vaksub piksanga, Gudemullo Gudib pik-
sanga.

22. Tamana tussaramitsuk, tattañiniar-
put: kemeklugolo aularput.

23. Uvlok tamaña Saduzæerit tikkipæt,
omarviksakangitomatik okartut; apperival-
lo.

24. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosese o-
kartok, tokkojokarpet kittorngakangitomatik,
nukkanget (angajugilauktame) nullia nul-
iarijomärpa, angajune kinguväksakarkov-
lugo.

25. Uvappingnele nukkarēt arvengemit ag-
gartut-ilauktut. Angajuklek nullianilau-

rame, kittornginane tokkovok: Nulle nukaminut kemekpa.

26. Taimaktauk aipanget, pingajuello, arvengemit aggartut kingorlerēklutik (pigivæt).

27. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok.

28. Makkitervingmele, taipkoa arvengemit aggartut nelliata nullianiktarijomärpanki illunatik nulliarilaungmatsuk.

29. Jesúsib kiovlune, okantiveit: Tamarpose illa, aglait nellogapsigik, Gudim ajugakangijusialonēt.

30. Tokkungajuñit makkitsomärtut nullianingniængilet, uininguiængilello: Gudible Engelingittitun-itsomärput killangme.

31. Tokkungajunik omaromärtunik atnalaungilasse, Gudim okautilaungmasse imäk:

32. Abraham Gudigivānga, Isablo Gudigivānga, Jakoblo Gudigivānga? Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñojulle (kissimik).

33. Iñuille tamaña tussaramitsuk, ajokertuininga tattaṁiniarivæt.

34. Farisæerit tussaramik, Saduzæerit o-

ransiksčrotimgagit attautsimut kattiler-
put.

35. Taipkoa illangeta, aglangnik illisima-
jub ōktorpa okarlune:

36. Ajokertuijok, perkojeñit tamaiñit nel-
liet anginerova?

37. Jesusible kiova: Gudit Naleket næg-
ligiuk, omættingnut tamānut, tarngningnullo
tamānut, issumangnullo tamaiñut.

38. Tamaña pijariakarnerōjok, angnerlo
perkojak.

39. Aipangatauk tapsotunak-īpok: iñu-
kattit illiktut nægliligulo.

40. Perkojængnut ukkungnunga marrung-
nut perkojet illunatik illagēkput nellautai-
jullo (aglangit).

41. Farisæerille kattimangmetta, Jesusim
apperiveit,

42. Imak okarlune: Kañok issumavise
Kristuse pivlugo? Kia erngrerivauk? Kio-
vat: Davidib.

43. Okautiveit: Sōg Dāvidib (Gudim)
añerninganut Nalekaminik taivauk? imak
okarame:

44. Nalegak Nalekamnut okartok: Taller-

pingma tungānut ingitit, ningarijittit u-
vanga illerkārtinagit ittikkavit tullerartang-
añut.

45. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivauk?

46. Kiolugo illunatik sappilerpæt, illuna-
tiglo uvlub tapsoma kiøgorngagut apperi-
lugo sapperivæt.

KAPITELEMIK XXIII.

*Farisæerit takkormorningita sakkertitau-
ninginik.*

Jesusib iñuillo, illiñiartingillo okantiveit
imāk:

2. Mosesim iksivautangane aglangnik il-
lissimajut Farisæerillo iksivavut.

3. Taipkoa attuarkojangit illipsingnut, ta-
maita naleklugillo mallingniarsigik; piñiar-
ningille mallingniarasigik, okaralloartut
piñiaratik.

Erksungeksenik okumaitunik erksuk-
gitunik kellersivut, iñuillo tuinginut il-
git piveit; nangminerle aktoromangileit
ingnut attautsemullonēt.

Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut
ingaukovlugit. Erkaumajeksettik sillik-
t, añoratsettiglo killungit angijororlugit
veit.

Nerrimavingme illiñiarvingmelo issuk-
omavlutik iksivajomavut.

Niuvervingmello sallutitanjomavut,
ingnut tajjaujomavlutik Rabbiniik (ajoker-
mik).

Illipsele tajjauniatsengilase Rabbimik:
atsemik ajokertortekarapse Kristusemik;
se tamapse kattangutigēkpose.

Atätamik taisiniarase nuñame: attausek
gigapsiuk killangmetok.

0. Ajokertuijunik tajjauniatsengilase:
isek ajokertortigigapsiuk, Kristuse.

. Illasse anginerojok, kivgeksaujok il-
ingnut.

. Ingminik angijojomajok, mikkiner-
mārpok: Ingminigle mikkinersaujorijok,
a angijorortitauniarpok.

13. Kappianamek okorse, aglangnik illi simajut, Farisæerillo takkormortose! Killar nalegauninga parngnanċrapsiuk, iñuit itte konnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajul itterkõngilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illi simajut, Farisæerillo takkormortose? U garnerit pingit nungunapsigik, takkijuni tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okartos Taimak pivlugo pidlartaunersaujomärpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illi simajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñ kullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorlu Judikukattiksapsingnik: illagikpassele, tā tomut kittorngautippase, illipsingnit marn erterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut te siortut, okarapse: Gudib iglunganik ange tok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglung et piñarnarusianik (Goldemik) angerto tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna angir rova, Golde, Gudim iglungalonċt, ivlerni titsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok,

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib känganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tautungitose: Suna angine-rova, tuñergut altarelonët ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, känganetullo tamaita tappipeit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsonalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna anger-poktank Gudim iksivautanganik känganeto-miglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illis-imajut, Farisæerillo takkormortose! Min-zelo, Tillelo, Kimello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkojeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idluarnerlo, näpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (taimajut) piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tautungitose tessiortose! Mil-lgiarärsuit keñerapsigik, Kamelemigle ësi-vose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

13. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Killanb nalegauninga parngnanĕrapsiuk, iñuit itterkonnagit, illipse ittertuksaunase, itteromajulle itterkõngilasse.

14. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose? Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunik tuksiarutินิก tuksiarutsomavlugit okartose: Taimak pivlugo pidlartaunersaujomārpose.

15. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Nuñakullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorlusa Judikukattiksapsingnik: illagikpassele, tārto mut kittorngautippase, illipsingnit marroerterdlune.

16. Kappianamek okorse, tautungitut tesiotut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamaña pijariakangilak; Gudible iglung et piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna pitlareksauvok.

17. Sillaitose tautungitose: Suna anginrova, Golde, Gudim iglungalonĕt, ivlernartitsijok Goldemik.

18. Okarivose: Altaremik angertok, ta

maña pijariakangilak tuñergumigle altarib känganetomik angertok, tamna pitlareksauvok.

19. Sillaitose tantungitose: Suna angine-rova, tuñergut altarelonēt ivlernartitsijok tuñergumik.

20. Tamana pivlugo, altaremik angertub, känganetullo tamaita tappipcit.

21. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo innua tappipa.

22. Killangmiglo angertok, tamna angerpoktauk Gudim iksivautanganik känganetomiglo.

23. Kappianamek okorse, aglangnik illisimajut, Farisæerillo takkormortose! Minzelo, Tillelo, Kimello tellimaujoetta aipanga tuñigapsiuk: perkojeñetune pijariakarnerset tuñupasse, imaitut, idlnarnerlo, näpkiginerlo, okpernerlo. Makkoa (taimajut) piñiareksarivasse, ipkoa ipperarnagit.

24. Okorse tantungitose tessiortose! Milgjarärsuit keñerapsigik, Kamelemigle ėsi-vose.

25. Kappianamek okorse, aglangnik illis-

simajut, Farisæerillo takkormortose! Erng
usiärsuillo pogutello sillatagitut keblariksa
rapsigik, illungille tættæput piomatunermiglo
nerritunermiglo.

26. Farisæerillo tautungitotit! Erngusär
sublo pogutablo illugik sallumarsarkärkik
sillatigik keblaridlarkovlugik.

27. Kappianamek okorse, aglangnik illis-
simajut, Farisæerillo takkormortose! Illu-
vertitut mingoarsimajutitun-ñapse: silla-
tingit änananjartut, illungille tættæput tok-
kungajat sauninginik, mamaitualungniglo.

28. Taimainivosetaük, kallinipsigut idluar-
töjarpose, iñuit tautuktillugit, illupsigulle
takkormornermiglo idluiluktomiglo tættæ-
pose.

29. Kappianamek okorse, aglangnik illis-
simajut, Farisæerillo takkormortose! Nellau-
taijut illuvingit señagapsigik, idluartullo il-
luvingit änanausigapsigik,

30. Okarluselo: Atätagilauk tavutiñukat-
tigilauruptigik, illagrijomalaungilavut taipkoa
kovisilauktut nellautaijut auginik.

31. Tamattominga nangminek pivluse

angerpose, nellautaijunik tokkotsijut kittorngaringmasse.

32. Atte illipsetauk sivorlipse oktorvigilauktanget tættæniarsiuk.

33. Kuglugiarålujarpose, kañok illiluse kappianartovik kemåjomavissiuk?

34. Taimaitomik ahak, illipsingnut tillivakka nellautaijullo, sillatojullo, aglangniglo illissimajut; taipkoa illangit tokkotsomårpasse, kejungmut señingajölingmut kikkiek-torlugit, illangillo illiñiarvipsingne isakard-laromårpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit ama iglngaseksoarnut assingiñut;

35. Tikkitankovluse idluartut aungiñut illunainut, nuñamut kovijauñut, idluartum Abelim aunganit, Zachariasib, Barachiasim erngninget aunga tikkilugo, tokkelanktasse kattimaviub altariblo akkorngangne.

36. Ahañerik, okaupapse, tamakkoa tamaita pivlugit kinguvångukattigët ukkoa akkiñiartaujomårput.

37. Jerusaleme, Jerusaleme, (iñuit piveit) nellautaijunik tokkotsijose, millorlugillo tjarkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittorng-

asse kattitsomakattalaaktakka, sorlo :
naungub kattipeit piakeņe issarkomi
piomalaungitosele.

38. Ahak, igluse iņņkarungņēromārpa

39. Okaupapse: Mattoma kingorn
tækkojomērpašinga, imak okarkārtin
Nakoridlartaule Nalekam attingane tikk

KAPITELEMIK XXIV.

*Kattimaviub serkomitauninganik sivo
vaksoangagut okautaujok.*

Jesuse kattimavingmit aņingmet illi
tingita tikkipæt, kattimaviub seņ
ninganik keņergotiniarlugo.

2. Jesusible okautiveit: tamakkoa ta:
tækkogalloarpissigik? Ahaņerik okaup
ujarket ukkoa illunatik serkomitaunia
kallerēktokarungņērlutik.

3. Orksuktalņgme kakkame iksivale
illiņiartingita ingmikōrlutik tikkipæt,

ltik: Okautittigut, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita piomärket; sunalo nullunaikutaksanjomärpa tikkiviksarnut, sillarsublo naggatiksanganut?

4. Jesusib kiovlune, okautiveit: Kañatitse, niverijaukoñase.

5. Uñuktut tikkitsomärmetta attera atterilugo okarlutik, Kristuseövunga: uñuktullo tamartiniarpeit.

6. Uñatadlartunik, uñatadlartut nippersoanginiglonët tussaromärpose: Kañatitse erksiniarase. Taimailiortokaromärmet sivornagant; sillarsub naggatiksanga nelluutingilak sulle.

7. Inuit inungnut assimingnut sorsulärniarput, attañionek attañionermut assimingnut; kängnartorsoarmiglo kañimalualungnartomiglo piokaromärpok. Nuñet sunatuinarme sajjukpilugomärput.

8. Tamedsa kappianartok aularniiksak.

9. Kappianartomut tava pititsomarpäse, tokkoluselo. Inuillo illunatik omigidlaromärpäse attera pivlugo.

10. Inuit uñuktut (ingmingnut) sinaunga-

säromärput, illatiglo kigortigællugit ingming-
nullo omisutiomärput.

11. Nellautainerluktut uñuktut sakkero-
märput, uñuktut tamartiniarlugit.

12. Idluitulliarnek pivallialermet, unuk-
tut næglingningit niglinarsiomärput.

13. Issuanulle sokkosijuitok, (okperlune)
piulijaujomärpok.

14. Okautsit tussarnertut Gudib nalegaa-
ninganik okautajomärput inungnut sillar-
soarmetuñut tamaiñut, inuit illunatik nello-
jungnërutiksangañut: Tava sillarsub nagga-
tiksanga nellintiomärpok.

15. Kappianartok nungutsivik tækko-
gupsiuk, tamattominga nellautajub Da-
niel okartok, ivlernartome iniminetok, (ag-
langnik) ukkoninga attuarsijub, kamagilerli-
git.

16. Uvlok taimna nellitukpet, Judikut
nuñanginetut, kemälit kakkeñut.

17. Iglub kanganetok akkarane, sumik ig-
lominit aiklerlune.

18. Perorsevingmetublo utterniarane, aña-
ratsene pijartorlugit.

19. Kappianamegle singajut iimugaktullo tamaña nelliutikpet.

20. Tuksiaritse kemäviksasse okiome sabatemetonēt pilerkoñago.

21. Uvlune taipkouane iñuit kappiaisudlarniarput nellekangitomic, sillab pigiarninganit tamaña tikkilugo, kingoragagullo tai-mak angitigijomic kappianartokarniængini-vok.

22. Uvlut taipkoa ikkiglijauniængipetta, iñuk attauseronēt piulijauniatsengilak: Añerimajulle pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijajomärput.

23. Okantsangupse imak: Ahak, Kristuse tagvanepok, ikkanelonēt: tamaña okperiniasasiuk.

24. Kristuseõlutik okartut, nellautainarluktullo sæglojut sakkeromärput, nellunaikutaksoarnik tattaminiarnartunik piñiarlutik: Añerimajut tamartiniarlugit, (tamartitaujungnarpetta).

25. Ahak, makkoninga okautivapse nellinterkärtinagit.

26. Tamaña pivlugo okautikpasse: A-

M

hak, inukajuitomepok; ainiarase. (lonēt) Ahak, iniminepok; okperinigiik.

27. Sorlo kaumalak pāngēt pijok u kaumautivlugo: taimaitsoimārpoktauk | Ernnginget tikkiviksanga.

28. Nañe killögkarpet, nektoragit vut.

29. Uvlut taipkoa kappianartut kin; attigut, Sekkeñerlo Takkerlo kaumaji romārpuk, uvloritsello kattedomārpulangmit, killaub pitsartuningit aulatau metta.

30. Inum Ernnginget nellunaik tava tækkuksaujomārpok killangme. nuñametut illunatik keadlaromārput, Ernnginga tækkojomavæt killaub nuv ittigit akkartok, pitsartudfārlune añartok.

31. Engeliñe tillijomārpeit nipsauti pivaksoanganut : Añerijangit. katti añorenit sittamanit, killaum issuanit, is aipanut.

32. Adsigēktomik ilinīaritse, na

Feigeliksak pivlogo: Akkerungit iptekalerangetta, siggilerangettalo, aujajaraklilermet kausimavose.

33. Taimaktank illipse, makkoa tamaita tekkognpsigik, kaglilermet kausimaniar-passe.

34. Ahamerik, okaupapse: Kinguvängu-kattigēt ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtiñagit.

35. Kiglaklo nuñalo vungutsomärpuk, okantsikkale nungutsomängilet.

36. Uvlomik taipsominga, uvlublo nellunikutanganiglönēt kausimajokangilak, Engellillonēt killangmetut, Atätama kissime nellangila.

37. Sorlo Noa iñotillugo-ñlauktok, taimaktank itsomärivok Iñum Ernngninget tikkivik-manga.

38. Sorlo uvlunē taipkonane, ullitornivaksub sivorngagut; nerrivut, iñilarmiglo, nullianiktullo, uiniktullo, uvlok tamna tikkilago, Noam ittervia umiarsoarmut;

39. Kamagingilælle, ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungudlugit: Tai-

maktauk Iñum Erngninget tikkiviksanga itsomärivok.

40. Tamaña nelliutikpet marruk perorsë-vingmetsomärpuk: aipanga illelliortaujomärpok, aipale kemëktaujomärpok.

41. Marruk kaivititsikattigëgomärpuk: aipanga illelliortaujomärpok, aipale kemmektaujomärpok.

42. Taimak pivluga pigärutigissiuk: Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk.

43. Tamañale nellojungnëreksarivasse: Tigliktub tigligijartorvia iglub iñuet kausimaguinuk; pigäromavok, iglominut itterkoñago.

44. Tamaña pivlugo illipsetauk opalungërsimatsainaritse: Iñum Erngninget tikkit-somärmet neriuktinase.

45. Nelliak sukosijuidlune sillatövlunelokivgauva, attañinget kivgaminut pitipa, piksanganik tuñitsivigekovlugit nerreviet nelliutileranget?

46. Kivgak tamna pilloridlarpok, imailiortok attañinget tikkippago.

47. Ahamërik okaupapse: Piminut tamainut pititsomärpa.

48. Kivgakullugle assia, omamigut imak okarune, attañerijara sulle tikkiniængilak:

49. Kivgankattiñe anauvlugit pivok, ner-rilunelo iimilarmelo tallatut illagivlugit.

50. Kivgab taipsoma attañerijanga tikkit-somärpok, uvlome taipsomane neriuvingi-gitangane, uvlublo nellunaikutangane kivgab issumavigingitangane;

51. Asserortiniarpa tagva, takkormortut illagællugit akkivigiomärpa, tavane keatsai-naromärput aglerolätsainaromärpullo.

KAPITELEMIK XXV.

Adsigëktomik uigasuit pivlugit.

Tamaña nellintikpet, killaub nalegauninga itsomärpok uigasuktitut tellimaujortu-ütut, kollitik neksarlugit, niksak pachrearlugo äivigivæt.

2. Tapkoale tellimæt sillaitut, tellimælle sillatojut.

3. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuk mingnigle neksaratik.

4. Sillatojut pogutamingne orksuimig kollitiglo neksarput.

5. Uiksak mulludlarmet, illunatik nern leramik, siñilerput.

6. Uñuak keterarmet nippersoakalerp imak: Ahak, uiksak kaivok, pachrearh añivigissiuk.

7. Uigasuit taipkoa illunatik makkij kollitik äkiklugit.

8. Sillaitulle okarput sillatojuñut: C supsingnit tuñittigut, kollivut kamingn ta.

9. Sillatojut kiovlutik okautiveit: N kagle; amigarkoñago uvaptingnullo il singnullo. Niuvertuñulle pissiñarijartort piksapsingnik nangminiksapsingnik.

10. Pissiñarijartortillugit, uiksak ti pok: oppalngërsimajut itterkattigivæt sab iglunganut nerrimakattiginiardlugo: kuak parngnanërtauvok tava.

11. Kingorngattigut uigasuit ipkoa (Sittut) kailaurivuttauk, okarput: Nalegak, legak, upkuërutittigut.

12. Kioveille, okarlunc: Ahañerik okaupapse, illitaringilapse.

13. Tamaña pivlugo pigäritse: Uvlok taimna uvlob nellunaiktangalonët nellogapsiuk, Iñum Ernngninget tikkitsomärvinga.

14. (Taimaitsomärpok) sorlo angutib nuñame assianut aularomajub, kivgeñe kairokoveit, perkotiñe tuñiveit taipkonunga:

15. Illanget tuñitsivigiva talentinik (kenaujenik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunit namaksilerlugit tannitsivigiveit; tuavilune aularpok.

16. Tellimanik talentinik pijok, niorvgotigijartoramigit, tellimanik assinginik talentinik illaveit.

17. Taimaktauk marrungnik talentingnik pijok, assinginguiktauk marrungnik illagivæk.

18. Attautsemigle pijok, nuña itterselleñjartorpa, attañerijame kënaujanga ijerpa.

19. Mattoma kingorngane kivget ukkoa attañinget tikkipok, kiglissiniaromavlugit.

20. Tagva sakkerpok, tellimanik talentinik pijok, assinginik talentinik tellimanik nek-

sarlune, okarpok: Attañek, talentinik telli-
manik tuñilauramga; ahak, assinginik telli-
manik talentinik illavakka.

21. Attañinget okautiva: Namagivagit is-
sumagiktotit sukkosijototillo kivgak, ikki-
tuñut nertornardlutit piñiaravit; uñungner-
senik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianar-
ninganut itterit.

22. Sakkerivoktank, marrungnik talen-
tingnik pijok, okarlune: Attanek, marrung-
nik talentingnik tuñilauramga; ahak, assi-
gingnik marrungnik illavakka.

23. Attañinget okautiva: Namagivagit,
issumagiktotit sukkosijototillo kivgak, ikki-
tuñut nertornardlutit piñiaravit; uñungner-
senik pititsomärpagit, Nalekavit kuvianar-
ninganut itterit.

24. Sakkerivoktank, attantsemik talen-
mik pijok, okarlune: Attañek, illitarigapki,
sivöranartotit angutausertotit; savijartotit
karngärtilaungitarnik, kattersijotillo illi-
laungitarnik;

25. Taimak pivlugo sivöragama, talentinik
nuñamut ijerijartulauktara; ahak, pit pink.

26. Attañinget kiovlune, okautiva: Ajon-

otit erkeiasuktotillo kivganvotit, illitari-
 samga, savijartonga karngärthiaungitamnik
 attersijungalo illilaungitamnik;

27. Tamaña pivlugo kēnaujaketimnik
 ūnijjuksaulanktotit kēnaujenik tauksējuūnt,
 ikkikuma perkotiga tigumiarajalauktara il-
 akartillugo.

28. Tamaña pivlugo talentemik aksärsiuk,
 ūnilugolo tellinaujortunik talentiuk piling-
 nut.

29. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpok
 ūnuktunik pekkarkovlugo; pekkangitorle
 aksärtajomärpok pinganik.

30. Kivgak piungitok egissiuk tärtorsoar-
 mut, keatsainartomut aglerulätsainarto-
 mullo.

31. Iñum Erngninga ānanaunermine tik-
 kikune, Engelillo ajungitut tamaita illa-
 gællugit: iksivajomärpok iksivautamine āna-
 name.

32. Iñuit illunamasiatik sānganut kattiti-
 tajomärpat. Tava avititsomärpeit, sorlo
 mianersijub saugakotine arnguet avitipeit
 angutiñit.

33. Okpertut tallerpingme tungānut piti-

somärpeit, okpingitulle saumingme tungä-
nut.

34. Nalekab tallerpingme tungänetut i-
mak okautijomärpeit: Kaititse, Atätama
næglitangit, nalegaunek kingormgutigis-
siuk, illipsingnut pijarërsimajok sillarsub kig-
linganit.

35. Käktillunga, neritilaukpapsinga. Ime-
rektillunga, iimertilaukpapsinga. Tujormi-
tillunga, itterkolaukpapsinga.

36. Añorërsimatillunga, añorartilaukpap-
singa. Kañimaluktillunga, tækkojartorlauk-
papsinga. Parngnanërsimavingmetillunga,
pullalaukpapsinga.

37. Idluartut kiojomavæt, okarlutik: Na-
legak, kanga käktotit tækkolaukpittigit, ner-
ritilaukpittigillo? Iimeruktillutillonët, iimerti-
laukpittigillo?

38. Kangalo tujormitillutit tækkolaukpit-
tigit, itterkolaukpittigillo? Añorërsimatillu-
tillonët, añorartilaukpittigillo?

39. Kangalonët tækkolaukpittigit kañima-
luktillutit, parngnanërsimavingmetillutillo-
nët, pullalaukpittigillo?

40. Nalekab kiojomaveit okaulugit: A-

usaitomut piomärput: Idluartulle inoq
mut näjuksaungitonut.

KAPITELEMIK XXVI.

Kristusib kippallijauninganik.

Jesusib okantsiine tamakkoa tamaita ni
mit, illiñiartiine okautiveit:

2. Nellungilasse, uvluk marruk näkpe
añiviksiolärput; Inum Ernngninga pititaur
pok, kikkiektortaukovlugo. (Kejung
señingajolingmut).

3. Taipsomane ajokertuijorsuit, agle
niglo illissimajut, inuit angajokangillo k
lerput, ajokertuijorsub Kaifasemik atti
iglorsoanganut:

4. Ingmingnut okarput, kañok Jesuse
porsallugo, tigulugolo tokkokovlugo.

5. Okarpulle: añiviksiortillugo pin
innuit pikabladdlarkoñagit.

6. Jesusele Betaniametillugo, Simonib kalakadlartub iglungane :

7. Arngnab tikkipa, erngusiärsulijarlune ivianartovaksoarmik imalingmik; niakoa-
nut koviva, nerrivingme iksivagame.

8. Illiñiartingita tamaña tækkogamitsuk, idluaringilæt okarlutik: Tamna sög kovijau-
nerka?

9. Mingoarutiksak tamna akketudlartomut pisiängönajalauktok, aglujumit tuñijekse-
nik.

10. Tamañale Jesusib tussaramiuk, okau-
tiveit: Arngnak una pinasiuk, sög kiksarti-
pissiuk? ajungitomik pingmanga.

11. Aglujunik illakatsainarpose, uvangale
nejjortigitsainarniængilapsinga.

12. Mingoarutiksak tamna timimmut ko-
vigamiuk, mingoarivānga, ilijartortauvik-
sannut.

13. Ahamērik okautivapse: Ukkoa okaut-
sit tussarnertut okautigijaukpetta sillar-
soarmiuñut taimaiñut, okartokaronärivok,
kañöçtomik tapsoma pivānga erkarlugo.

14. Arkaugemit aggartut illanget. Judase-

mik Ischariotemik attelik, aivok ajokertuijorsoarnut,

15. Okarlune: Sumik tnñijomavissinga? filipsingnut pititsomavara. Kēnaujenik ungnijunik tellimanajortuniglo tuñitsivigjomavlugo okarput.

16. Mattoma kingorngagut tapkonunga pitināsuarpa, nautsertorlune piutekarnemik.

17. Sērnakangitunik kakkojartoramik utlome sivorlerme, illñiartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane ākiksorijartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugārsungmik nerriniartarnik?

18. Okantiveit: Iglugaseksoarnut aileritse, angut tagvanetok okantigissiuk. Ajokertuijub okauterkovātīt, piviksara nellintingmet, añiviksioromayunga illingne, illñiartikka illagillugit.

19. Illñiartingita tagva illiorput Jesusib taimak okautimāgit, añiviksiorutiksak saugārsuk ākiksorpæt.

20. Uñulernet arkangemit aggartut illagillugit nerrimāvingmut ingipok.

21. Nerritillugit okarpok: Ahamērik, o-
kaupapse: illapse pititsomärpānga.

22. Angijomik kiksalerput, apperilerpæt
nellekardlutik: Nalegak, uvangaunerpik?

23. Kioveit okarlune: Aggangminut po-
gutamut missukterekattima, pitilarpānga.

24. Iñum Erngninga pititaulerniarpok
sorlo tapsomunga aglaksimavok: Iñngle tam-
ua kappianamek, Iñub Erngninganik pititsi-
jok. Iñungmut tapsomunga ajunginersauvok,
erngüängöngikune.

25. Judasib pititiginiartanget apperiva, o-
karlune: uvangaunerpik Rabbi? Jesusib kio-
va: sorlo okartotit.

26. Nerritillugit kakkojak Jesusib tiguva,
kujalivlune avgorpa, illiñiartiminullo tuñiva,
okarlunelo: Tigulugo nerrissiuk, tagva ti-
miga.

27. Ernusiärsuk tigugiva, kujalivlune tam-
na tuñiveit, okarlune: Tamapse tagvanget
iñmeritse;

28. Tagva auga, testamentitab (aunga)
unnuktuñut kovijok, ajorningit pējarlugit.

29. Okaupapse: Mattoma kingorngagut

immerogungnērpunga napartub weinelika
iptinganik, uvlok tamna nelliutitinago, i
tautillugo imilerupko illagiluse Atātama na
gauningane.

30. Nakudlartomik tuksiarutsit nāgamil
aīivut, orksuktalingmut kakkamut.

31. Jesusib okautiveit: Uñuak tamaña
mapse koaksāngautiginiarpapsīnga. Agla
sinangmet: mianersijok uñatadlarpara, si
kello siamartidlarput;

32. Makkikumale, (tokkungajuñit) si
napsingne Galilæamut aijomavunga.

33. Petrusib kiova, okaudlugo: Illunan
siatik koaksāngautigikpattit, koaksānga
ængilanga.

34. Jesusib okautiva: Ahañerik, okau
git: uñuak tamaña, angutaunek niplerk
tinago, missiutigilārparma pingasuarter
tit.

35. Petrusible okautiva: Tokkokatti
gupkillonēt, missiutigijomangilagit. T
maktauk illiñiartut illunatik okarivut.

36. Jesusib illiniartiñe illagivlugit iglor
armut avalluliorsimajomut tikkipok, Geth

nanemik attelingmut, illiñiartiñe okantiveit: ſamaunga ingititſe, taikunga tuksiarijartor-
ſillunga.

37. Petruſelo Zebedænsiblo erngnæk illa-
giveit, kiksalerlune kappiaktoadlalerpok.

38. Okantiveit: Tarniga kiksarpok tok-
komut; tagvanetitſe pigärkattigissinga.

39. Kanitomut aivok, pänangavlune tuk-
ſialarmelo, okarpok: Atätaga, ajornangipet
ernguſiärsuk una pērle uvamnit; piomajam-
nigle pitsengilatit perkojēt pille.

40. Illiñiartut ſiñiktut tikkipeit, Petruſe
okantiva: Killamiärsuk pigärkattigijung-
nengilapsinga?

41. Pigärluſelo tuksiaritſe, öktorlungnar-
tomut pekkonase. Añerneki piomagalloar-
pok, uvinigle ſangēpok.

42. Aipanik ana tuksiarijartorpok, okar-
lune: Atätaga, ernguſiärsuk una uvamnit pē-
reksaungikune, kiſſiane imilerupko; perko-
teraut pille.

43. Ama ſiñiktut tikkiniveit, iſingillo
uergarnermut okumaiput.

44. Tagvunga keñekpeit, pingajuanik

ama tuksiarijartorpok, okautsit taipkoa tordlugit.

45. Illiñiartiñe ama tikkiniveit, okauti git: Maña siñikluselo merngoërseromavi Ahak, nelliusimavok, Iñum Ernnginga j taulärpok ajortulliartut aggangiñut.

46. Makkititse aularta; ahak, tamäne uvamnik pititsijok.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, Ju arkangemit aggartut illanget tikkilerj iñngiartorsuit illagællugit, saviksoarlijarh ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit, i illo angajokangiñit pijut.

48. Pititsiniartuble nellunaikutamik tu sivigiveit, okarlune: Kuñilärtara taimr vok, tiguskink.

49. Tuavidlune Jesusemut pivok, okarh Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit: Kuñi tagva.

50. Jesusible okautiva: Illænara, sög maunga pivit? Jesuse tikkipæt, aktorl tiguvæt.

51. Jesusim illagängita illanget saviksc amuva: Ajokertuijorsub kivganga ullin lugo sintä nakkarpa.

52. Jesusible okautiva: Saviksuit kēnailianganut poleruk; saviksoarmik attortok, sarniksoarmut pijaunajarivok.

53. Issumangilet, sulle mañia Atätaga tukiarvigigupko, tapsoma tilliklervigijomavānga Engelinik Legioninik arkangemit aggartut annukejangiñik.

54. Aglait (uvamnik) kañok nellautsiniarpæt? Mañale taimaitsomavok.

55. Taipso mane iñugiartorsuit Jesusib okantiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo, tigujautilanga; uvlut tamaita iksivakattigilaurivapse, kattimavingme ajokertuivlunga aktulaungilapsinga;

56. Tamakkoa illunatik imailivut, nellautajut aglangit nellautsekovlugit. Tava illiñiartingita illunatik kemēkpæt, kemnävlu-tiglo.

57. Jesusemigle tigusijat, ajokertuijorsarmut Kaifasemut pitipæt, aglangnik illissimajut angajokaijello tagvane kattimavut.

58. Petrusible kingornganit mallikpa ajokertuijorsub iglunganut, itterlunelo kivget

señianut ingipok; tækkojomavlugo kañok il-liortaungmanget.

59. Ajokertuijorsuit angajokaijello, kachi-imiojullo illunatik, sæglutiksarsiorput Jesuse, pivlugo, tækkotsomavlugo.

60. Nachvangille. Nauk uñuktut pat-siklertut sakkeralloartut sæglowlutik, sokang-inivut. Kingorliowlutik marruk sæglowlutik patssiklertuk sakkerpak,

61. Okarlutik: imak una okalauktok, Gudim iglunga asserortitsungnartara, uvlane pingasune ama senavlugo.

62. Tagva ajokertuijorsoak nikkovilane, apperiva: Kiungilatit tamakkoa pivlugit passidlarmattit?

63. Jesusele niplingilak. Ajokertuijorsub ama okautiva: Tokkosuitub Gudib kēnanget sāngane appersorpagit, okautittigt Kristuse-omangarpit, Gudim Erngninga.

64. Jesusib kiova: okarpotit. Okautivapse, mattoma kingornagagut Iñum Erngninga tækkojomārpasse iksiyajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungāne, killaublo navajangittigt akkartok.

65. Tava ajokertuijorsub añoratsēne allik-

torpeit, okarlune: Gude okarnerlötigiva, okantsareakarungnêrpogut; ahak, maña Gudiovlune okarnerlungninga tussarpasse,

66. Kañok issumavise? Kiovat, okarlutik: Tokkoteksanvok tagva.

67. Kēnanga ketserarpat, tigluklugolo, il-langitatauk kēnangagut tiglukpat,

68. Okarlutik: Kristuse, nellautalertigt kia tiglukpätit?

69. Petruscele avalut illuane iksivajok. Kivgab arngnab tikkipæ okarlune: Igvittauk Jesuse Galilæamiok illagivet.

70. Missiarporle illunatik tussartillugit, okarlune: Okausitit nellovakka.

71. Upkuakulle añingmet, assiab arngnab kivgab tækkogiva, tagvanctullo okautiveit: Tamnatauk Jesusib Nazaremiub ncijortigilaukpa.

72. Missiarivok ama, Gude taivlugo okausiluklune: Iñuk tanna illitaringilara.

73. Killamiojungnêrmet tikkipæt tagvanctut, Petrusemullo okarput: Ahañerik, tapkoa illagivätit; okausivit nellunailivatit.

74. Ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Iñuk tanna illi-

taringilara. Tagvainak angutaunek niplerpok.

75. Jesusim okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek niplerkärtinago missiutigilärparma pingasuarterlutit. Añivok tava keavaksoadlarlune.

KAPITELEMIK XXVII.

Kristusib pititauninganik Pilatusemut.

Kaulermet ajokertuijorsuit iñuillo angajokangit kachimiolerput Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik: tokkotsomaylugo.

2. Kellersorlugo aularutivæt, nuñab st tanninganut Pontiuse Pilatusemut uñertor pæt.

3. Judasib pititinget tækkogamiuk, tok komut perkungmatsuk, kakkialerpok, kēnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo utterti-

peit, ajokertuijorsoarnut iñuillo angajokang-iñut.

4. Okardlune : Ajortulliar tunga, pijek-saungitok auk pitinapko.

5. Tapkoale okarput: Uvagut pingilagut igvit pivet. Kēnaujet ipkoa Gudim iglung-anut eginamigit, kēnāvok, nangminek kimit-sartorpok.

6. Kēnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit, okarlutik: idluangilak, ukkoa illilugit Gudim iglunget iklervinganut, aungmik akkekalaungmetta.

7. Tamaña pivlugo ingmingnut okarput, machalliortub perorsēvinga pissiarivæt kēnanjeñut tapkonunga, tujormitset illuviksang-añk.

8. Tamaña pivlugo perorsēvik taimna tai-væt aub (akkinganik) perorsevinganik sulle vlome.

9. Nellautsimavut tagva, nellautaijub, (Jeremiasim) okausingit, imak okartok: Israe-līb kinguvāngiñit kēnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo tiguveit, akkiksaukolauk-tanget, tapsoma akkinga;

10. Akkillintigivlugit machalliortub rorsëvinganut, sorlo Nalekam okarkovänq

11. Jesusele nuñab attañinget säng nængertok, nuñab attañinget appersorpa: dikut attañerivätit? Jesusib kiova: okar tit.

12. Ajokertuijorsuit angajokaijello patsi larmatsuk, kiungilak.

13. Pilatusib ama okantiva: tussangil angijomik passidlarmattit?

14. Kiungilale okantsemut attautsemuñet: Taimak pivlugo nunab attañinga tañiniarivok angijomik.

15. Añiviksiolerangetta nuñab attañin illusekarpok, iñuit piomajanginik tokkot saugalloak, parngnanërsimavingmetut illa et, añitilugo.

16. Taipsomane assingiñit uivëluartor parngnanërsimadsaujokarpok Barrabaser attelik.

17. Kattimangmetta, Pilatusib oka veit: Kina uvamnut añititaukovissiuk? Erabaselonët Jesuselonët, Kristusemik jak?

18. Keñgivilugo tagvunga pitilaukpat nellunginamigit.

19. Kiglissiniarviub iksivautangane iksivalerame, nulliet imak okautsajartorkova: Idlnártok una allaruk, ovatsiak siñektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigigama.

20. Ajokertuijorsuille angajokajello iñuit okautilerpeit, Barrabasemik tuksiarkovlugit, Jesusele tokkokovlugo.

21. Nuñab attañinget appersorpeit: Ukkoa marruk nelliangnik añititsikovissinga illipsingnut? Okarput: Barrabasemik.

22. Pillatusib ama okautiveit: Kañok pinniartara Jesuse, Kristusemik tajjak? Illunatik okarput: kikkiektortaule señingajolingmut.

23. Nuñab attañinget appersorpeit: Kañoëtomik ajortullialauka? Nipliadlalualerput ama, okarlutik: kikkiektortaule.

24. Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit, uivēlivalliatuinarmetta; iñek piva, aggañelo upvarpeit, iñuit tautuktillugit okardlune: Illangutingilanga idluartub tapsoma aunganut; illipse pijase.

25. Iñugaseksuit illunatik kiovæt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorningaptingnullo.

26. Barrabase tava ańitipa tapkonunga: Jesusele aklunatsenut issakajaukova, uńertortilalo kikkiektortankovlugo.

27. Nuńab attańinget sorsuktuksangita Jesuse átipæt iglomut kiglissiniarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kaikoveit.

28. Ańorértipæt, ulliksoarmik anpaluktamik kappitipæt.

29. Niakotiksenik kēnariktunik kakkilaulinik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut: Sėrkortorvigəllugo tuksiarvigivæt, mittautigəllugo pivæt, okarlutik: Salutitaujotit Judikut attańinget.

30. Ketserarpəllo, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa ańaulerpæt.

31. Kingorngagut mittantigilauramitsuk: ulliksoak pėrpæt, nangmininganik ańoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

23. Ingerartillutik ińuk naipipæt Zirene-

miok, Simonemik attelik: Tamna tiguvæt, kikkiektortanviksak erksuktankovæt tapso-
munga.

33. Iñiksamut Golgatamik attelingmut, imaipok niakoverngit iñinganik tikkina-
mik.

34. Iñerpæt kassilinartomik sungarmut akkusimajomik; tamana Ölauramiuk, iñe-
romangila.

35. Kikkiektulauramitsugle añorangit a-
vipeit, iñerarlutik; aglait nellaudlugit nel-
lantajok imak okartok: Añoratsekka ing-
mingnut avipeit, ulliksoaralo iñerautigi-
væt.

36. Tagvanelo iksivalerlutik udsertor-
pæt.

37. Niakoet kollänut patssitiksatic tok-
kunganik nippitipeit. Aglait imaiput tagga
Jesuse, Judikut attañinget.

38. Illagællugo iñuartuk kikkiektorpakik,
aipanga tallerpiet tungänut, aipale saumiet
tungänut.

39. Tagvona arvertartut mittautigivæt, il-
lekettamarlutik.

40. Okarput: Gudib iglunganik asseroijo-

tit; ama señalugo uvlune pingasune, illinguik piulidlarit; señingajolingmit akkarit, Gudim Erngnerikpattit.

41. Taimaktauk ajokertuijorsuit, aglang-niglo illissimajut, angajokaijello mittautigivæt, okarlutik:

42. Assine ikkajulankpeit, ingminigle ikkajornermik sapperpok: Israelitit attanne-rikpatsuk, señingajolingmit mana akkarle okperiomavavut.

43. Gude tettigingmago, piuliliuk mana kuviagikpago; Gudim Erngnerivānga okartok.

44. Iñuartuktank taimak mittautigivæt, kikkiektortanmakattæk.

45. Uvlub nelunaikutanga arvengilernet, nuñane tamaine tårtosölerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

46. Uvlub nellunaikutanga arvengemit, sittamalermetta, Jesuse nippekortövlune okarpok: Eli, Eli lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sög kemekpinga?

47. Tagvanetut illangita tamana tusaramitsuk, okarput: Eliase kaikova.

48. Erinesuklune taipkoa illanget akpang-

erpok, nipperkut kassilinartomut mits sukpa, sjanpiamullo kappomitärlugo, iñertipa.

49. Assingit okarput: Ovatsiaro, tæk-kunärta, Eliasib piulijartoromangmanga-go?

50. Jesusele ama nippekortövlune pivok, anernengerdlune.

51. Ahak, kattimavium uminga allikpok marrolivlune, pänget ununga agläet tikkid-lune.

52. Nuña sajukpüladlarpok, kairtullo kop-ladlarput, illuvrillo angmarterput, nūuktorsuit idluartut siñiktut (tokkungajut) timingit o-marput,

53. Illuvernillo añivut (Jesuse) makki-met kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsor-aituñnt pivut, nūuktuñullo sakkerdlutik.

54. Kappitable illangitalo neijorkattinne Jesusemik udsertortut, nuña sajukpilladlar-tok tækkogamitsuk, tattañiniarnartullo as-singit, kakkilängadlalerput, okarlutik: A-hammerik, tamna Gudim Erngneriva.

55. Arugnello nūuktut, Jesusemik mallik-simajut Galilæamit, kivgartorlauktullo, kañi-tome tækkonärput.

56. Tapkoa illanget Maria Magdalena, jok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk, Zebedæusib kittorngangita arngnællö.

57. Uñulernet angut agluitok tikkipok, Arimathiamit, Josefemik attelik, tamnatauk, Jesusib illiñiartigiva.

58. Tapsoma Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva. Pilatusib tava timinga tuñijaukova tapsomunga.

59. Timinga Josefib piva, uvineruksamik imuserlugo.

60. Illuvernullo nutämüt illiylugo, kairtomut illulimajomut, ujarasuksuk aksakärtidlugo illuviub upkuanga perova, aulardlune.

61. Mariale Magdalena tagvanetok, Marialo assia illuvek sädlugo ingipuk.

62. Oppalungaijaivingeta uvlunget aipangane, ajokertuijorsuit Farisæerillo illunatik, Pilatusemut pivut,

63. Oqarlutik: Attañek, erkaivogut, uivetok imna okartok sulle inövlune, uvlut pingajuane makkitsomärpunga;

64. Tamaña pivlugo illuvinga udsertortaukoleruk, uvlut pingajuet nautsertordlugo.

igrtimint, tigliankonago, iinungnullo
rlutik, tokkongajuñit makkisimajomik;
sorlerpäk uiveriklernek tagva ajornerojo-
pok sivorlerpämit.

5. Pilatusib okautiveit: udsertortuksa-
pose tagva; ainiaitsee issumapsingnik ud-
ortaukogissiuk.

6. Aivut tagva udsertortaukovæt udsert-
uñut, ujarasugsuglo nellunaikuserdlugo.

KAPITELEMIK XXVIII.

Kristusib makkivianik.

abbate kangermet, uvlorme Wochib si-
vorlerpäme uvlarärsukut, Maria Mag-
na, Marialo aipa illuvermut pivuk takko-
orlugo.

7. Ahak, nuña seijukpiladlarpok. Nale-
1 Engelinget killangmit akkardlune, uja-
igsuk illuviub upkuanganit aksakärtitsar-
ia, känganut ingidlune.

3. Tapsoma tautua sorlo kaumalak, am rangalo aputitut kakkortigivok.

4. Udsertortulle erksinermut kukselal put, tokkojutun illivlutik.

5. Engele arngneñut okarpok: Erksin rase; Jesuse kikkiektorsimajok keñerapsi nellungilapse;

6. Tamanëngilak, makkisimavok, sorlo kalauktok; kaileritse, Nalekam iñigilata tanga tækkojartorsiuk;

7. Illiñiartingit tokkungajuñit makk majomik tuaviluse okautsertorsigik; ah sivorlerilärpasse Galilæamut, tavane tækl ärpasse: Tamedsa taimak okautivapse.

8. Illuvermit añisalerput, erksivlutik l viaisuvaksoadlalarmiglo, akpangerlutik, mattominga illiñiartingit okautijartorgit.

9. Illiñiartingnut mattominga okarijart metta: Ahak, Jesusib pärpeit, okaudluq sallutitavose. Tapkoa tikkipæt, ittiggait erkidlugit piveit, sänganullo pämgav t k.

10: Jesusib okautiveit: Erksiniarase, mattominga kattangutikka okautsertorsig

seamut aikolugit, tavane tækkolär-
a.

. Tavunga ainiartillugit, ahak, ndser-
it illangit iglugaseksoarnut pivut, illut-
uktut tamaita okautigiveit ajokertuijor-
nut.

2. Tapkoa angajokaijello illagivlugit,
imiolerput, ingningnut okarlutik; sor-
ukseñut tuñilerpeit kēnaujavaksuit,

3. Okarlutik: imak okaritse, illiñiarting-
igligijartorpæt unuame, siñiktilluta;

4. Nuñab attañinget tussaumalerpago,
makojomärpavut, pidlartaukonase tapso-
ga.

5. Kēnaujet tapkoa piveit, piñiarlutik,
ajokertortaungmetta. Tamaña Judikut
userilerpæt illuserællugo, sulle uvlome.

6. Illiñiartut tapkoa arkangartut Galilæ-
t aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib
ungmagit.

7. Tækkogamitsuk, sānganut pāmakput:
igille iñertuivut.

8. Jesusible tikkipeit okautivlugit, imak
rlone: Tuñijauvunga pitsartunernik ta-
nik killangmelo nuñamelo.

19. Tamaña pivlugo ainiaitse, iñuit tamaita ajokertorniarsigik, Babilugillo Atätah, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attinganut;

20. Ajokertorsigiglo mallekovlugit tamaita perkojakka illipsingnut; ahak, uvlut tamaita neijutsainarpapse, sillarsub naggatänut. Amen.

MARKUSIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNIK.

KAPITELEMIK I.

Johañesib Babtisininganik.

Tamedsa okautsit tussarnertut pigiarning-
et Jesuse Kristusemik, Gudim Erng-
ninganik.

2. Sorlo nellautajut aglangiie aglaksima-
vok: Ahak, Engelige tillivara sivunernut,
apkosior-taukovlutit.

3. Ajokertuijub nippinga iñukangitome:
(imak pivok) Nalekam apkotiksanga añiksor-
nik, apkoserngit narrotissigik.

4. Iñukajuitome Johañese babtisivok, ajo-
rtuivlane Babtijumik, ajortunit pējautiksa-
nik.

5. Judæamiut illunatik, Jerusalemiullo añivigivæt, babtitauijomavlutik tapsomunga, Jordaneme kõngme, ajornitiglo sagvarlugit.

6. Johaāese añoralik nergsutsub kamelib merkunginik, tapsekalarmelo amivinerмик: piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit.

7. Ajokertuivlune okarpok: kingunipkut tikkituksak, pitsartunersauvok uvamnit, nel-lopkotivungalo, tapsoma sãngane okkolunga, ittiggagutingit singĕjarlugik.

8. Imermut Babtipapse: tapsomale Babtitsomãrpãse Añernermut ajunginermit.

9. Uvlune taipsomane Jesuse Galilæamit Nazaretemit pivok, Babtitaulerlune Johan-nesemut Jordaneme.

10. Tuavilune timuarmet: Killak angmar-tok tækkova, Añerneк ajungineк taubetut, (tingmiatut) akkartok (Jesusib) kãnganut pijok.

11. Nippe killangmit tussartaugivok okar-lune: Ernĕnerivagit nægliktagit kuviagija-git.

12. Erinigilerdlugo iñukangitomut (Gudim) Añerninget aitipa.

13. Tagva iñukangitometok uvlunik mar-
runguik ungniakattartut, Satanasib ðktorpa,
nersgutit akkornganetok Engelille kivgar-
terpæt.

14. Johañese parngnanërsimavingmut pi-
titanangmet, Jesuse Galilæamut pivok; ajo-
kertuilerlune okautsinik tusarhertunik Gudib
nalegaanninganik.

15. (Imak) Okarlune: Nelliutingmet, Gu-
dib nalegauninga kaglilerpok; kakkialeritse
(ablapsamik issunakaritse) okautsit tussar-
nertut okperissigik.

16. Galilæam iñarbinget sinäne pissukame,
Simon tækkova, nukälo Andrease, nullutset-
tik kivitipakit iñänut, mingeriarniarteoga
mik.

17. Jesusib okautivak: Malliktinga, iñung-
nik aulasariatitsongovaptik.

18. Tuavilutik nullutsettik kemeklugit
mallikpæk.

19. Tagvanget sivorliolerame: Jakobuse
tækkova, Zebedæusim erngninga, nukälo Jo-

hannese, umiakotometuk nullntsettik kíl
jardlugit; tuavi kaikovak.

20. Atatatik Zebedæuse umiakoton
kemmeþæk kivget illagivlugit, (Jesuse
mallikkivæk.

21. Kappernaumut pivut: erinesulerdl
sabbateõngmet illiniarvingmut itterpok, &
kertorlugillo.

22. Ajokertuitingit tattaṁiniariveit:]
sartojomik okarmet, Anglangnik illissima
titut ajokertuingimet.

23. Tagva iñuk illiñiarvingmetok, aĩ
nermik makkojungnartomik illumiktok, t
na nipliadlarlune,

24. Okarpok: uvaptingnut sugivit,
suse Nazaremiok? asserorijartorpittigut;
naujotit kansimagapkit, Gudib ajunginer
tit.

25. Jesusible iñerterpa, okarlune: oka
rit, omanget (iñungmit) añit.

26. Añernerub makkojungnartub aul
tidlarpa, nipliadlarlune, añivok tapsoma
et.

27. Illunamasiatik erksilerput, ingming

lutik, imak appersotilerput: Suna una?
una ajokertuititak? Añeruerit makko-
gnartut pitsartojomnt okautingmagit, na-
æt.

8. Tagvainak piñiarningit tussaunaveit
ilæab erkānetut illunatik.

9. Erinesnlerdlutik illiñiarvingmit añivut:
onib Andreasiblo igluængnut pivlutik,
olo Johañeselo illagællugik.

10. Simonib sakkia (arngnak) nellajok
nimanartomut kañimavlune: Tapsominga
vilutik okautivæt.

11. Tikkipa, aggangittigullo tiguva mak-
lālo: Tagvainak kañimanartub keñeng-
go, kivgartorpeit.

12. Uñulernet, sekkenek nippimalernet,
atuinarnik kañimasiggit satanasiggillo pi-
eit tapsomunga.

13. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab
atānut kattilerput.

14. Kañimajut uñuktut piungnērtipeit, su-
tuinarnik kañimasiggit: Satanasillo uñuk-
t añitipeit, Satanasit okarkongileit, illitari-
mitsuk.

15. Kaulernet sulle tårtillugo, makkilune

añivok, (Jesuse) iñukangitomnt aular tagvane tuksiarpok.

36. Petrusiblo neijortingitalo katsung tik mallikpæt.

37. Neñigamitsuk okautivæt: illu keñerpätit.

38. Okautiveit: Iglugasengnut kañi juñut aularta, tavanetauk ajokertuilu taimak pivlugo tamaunga pijunga.

39. Galilæame tamaine illiñiarvingiñe kertorlugillo, añernekuullit añitipeit.

40. Kallaktub tikkipa, sērkortorvigæ tuksiarvigiva, okarlune: piomaguvit k gungnaititsomavarma.

41. Jesusible nāpkigiva, aggane issakt aktorlālo okarlune: piomavunga, kallag nērit.

42. Taimak okarmet: tagvainak k gungnērsārpok tava.

43. Jesusib iñerterpa aulartisārlālo,

44. Okautivlugo: udsertolerit, assin taimak okarniarnæk; ajokertuijomulle a rit, tækkotilutillo taipsonunga, tuñerg sarlo, Mosesib tuñerkojanga tuñilugo, k gungnēravit, nellojungnerkovlugit.

45. Tamnale añigame okalualerpok, tai-
mak okautigiva; kingorngane Jesuse sappi-
lerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuk-
saulune; iñukangitomekertok. Tavungale
tikkiæt tamaiñit.

KAPITELEMIK II.

*Tumaksajomik Kristusib iñuliklerna-
nik.*

Uvlut ikkitut kingorngane Kappernaumut
ama pigivok: Iglometok tussaumaga-
mitsuk,

2. Iñugaseksuit kattisälerput, iñiksërod-
nvlutik pånganelo aglæt: Ajokertorpeit.

3. Illangit tikkiæt, ätsivlutik tumaksajo-
mik sittamet akkigarpæt.

4. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut; iglo
kängagut killerpæt, angmaramitsuk, tumak-
sajub iñangavia aglæt ningitipæt.

5. Okperningit Jesusib kausimagamigit,

tumaksajok okautiva: Ernģnera, ajornitit
issumagijaujungnērput.

6. Aglangnigle illissimajut illangit tag-
vane iksivajut, issumalerput omættiming-
ne:

7. Una kaņoētunik okausekarpa akkerar-
tortunik Gudemut?

8. Jesusim aņernermine issumangit kausi-
sāramigit, apperiveit: sōgle omættipsingne
taimak issumavise?

9. Tumaksajomut sumik okariak ajornæng-
inerōva, ajornitit issumagijaujungnērput;
imaglonēt okandlugo: Makkitit, aumitit pi-
kit, arvertarlutillo?

10. Nellojungnērkovlusele, Iņum Ernģ-
ninga pitsartojokarpok nuņame ajortoēr-
otsijomik, tumaksajomut imak okarpok:

11. Okaupagit makkitit, aumittitit pikit,
angerarlutillo.

12. Tautuktillugit makkisārpok, aumitti-
nelo neksarlugit aņivok; illunatik tattaņi-
niarput, Gudelo nakoridlarpæt, okarlu-
tik: Taimaitomik tækkolaungimarikpo-
gut.

13. Ama aņigivok iņarbiksub siņānut, in-

nit illunatik tikkipæt, ajokertorlugit pi-
veit.

14. Kangiutilerame Levisæ tækkova, Al-
feusim ernguinga, tuñiorkaivingme iksivajok;
mallinga okautileramiuk, nikkovilane mal-
likpa.

15. Iglungane nerchevingme iksivatillugo,
Zoelnerillo ajortulliartullo uñuktut Jesuse
illiñiartingillo ikterkattigiveit nerrima-
vingmut. Tapsominga malliktut uñung-
metta.

16. Aglangnik ilissimajut Farisæerillo
tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo
nerrekattigingmagit, illiñiartingiñut okarput:
Sög Zoenerillo ajortulliartullo nerrekattigiv-
lugillo iñerkattigivagit?

17. Tamaña Jesusib tussaramiuk okauti-
veit: Ätsuilit iñulijikariakangilet, kañima-
jut kissimik. Idluartut kaikojartulaungilak-
ka ablapsämik issumakarkovlugit, ajornig-
gille.

18. Johañesiblo Farisæerillo illiñiartingit
uñuktunik nerringipaktut, illangita tikkipæt
okarlutik: Sög Johañesiblo Farisæerillo il-

liniartingit unuktunik nerringipakket, illiniar-
titille aglingilet?

19. Jesusible kioveit: Nullianiktomut tik-
kitut nerrijuksaungilet, niksak neijortiging-
matsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillaga,
nerritailijungnengilet.

20. Nelliutsomärporle, niksamik aksär-
taulärput: tava agleromärput nerriniaratig-
lo.

21. Añoratokak illarniengilæt nutämik
alläksamik; nutäb allingmago nutaungitok,
alliktornerlo pivalliavok.

22. Weinelo nutäk iimerkautiñut nutaung-
ituñut iimertutingilæt: Weinib nutäb allik-
toromangmagit iimerkautit, Weinelo kovitui-
naromärpok, iimerkautillo asserorlugit. Wei-
nemigle nutämik iimerkautiñut nutänut iim-
tuijariakarpok.

23. Taipsomane perortut kakkojekset ap-
kotigiveit, sabbateme: Illiniartingit ingerav-
lutik singailingit nutsulerpeit.

24. Farisæerit okautivæt: Ahak, illiniar-
tittit sabbateme pijeksaungitomik pivut?

25. Okautiveille: attualaungilase, kañok

layide illiortok ajorsalerame, kälerame illan-
elo?

26. Gudim iglunganut itterame, Abjatar
okertuinerõtillugo; kakkojet tækkojekset
erriveit, tamakkoa ajokertnijnt kissimik
errilugit perkojauvut; illaminullo tuñivlu-
it illangit.

27. Okautiveit: Iñuk pivlugo sabbate
ingortisimavok, sabbate pivlugo iñuk ping-
rlitaungilak;

28. Iñum Erngninga sabbatemuttauk Na-
gavok.

KAPITELEMIK III.

*postelit arhangemit aggartut annerima-
janginik.*

Iliñiarvingmut ama itterivok. Iñuk tag-
vanetok, tapsoma aggangit tallerpõt tok-
ngajut.

2. Udsertorpæt, sabbateme iñulidharomang-
ingago.

3. Iñungmut tokkungajunik aggaling
okarpok: tamaunga pīt.

4. Appersorpeit: Sabbateme sumik
niarpita? ajungitomiglonēt ajortomiglonēt
Iñuk, piulilugolonēt assērorgolonēt?
koale niplingilet.

5. Ningarlune avaminetut tækkon
omættingit mangaidlarmetta kiksantig
iñuk tamna okautiva: aggaktit issakti
Issaktipeit tagva: aggaugit äkiktaulerput
lungititut illivlugit.

6. Farisæerille aīvut, okarkattigēler
Herodesim illangit illagællugit iñuarom
lugo.

7. Jesusele illiñiartiñe illagivlugit imarbi
sinanut aivok: Iñugiartorsuittauk mallik
Galilæamit Judæamillo.

8. Jerusalemillo, Idumæamillo, Jordani
akkianillo, Tirusib Sidoniblo erkængnet
iñugiartorsnit, tattañiniarnartitanginik ta
sartut, tikkipæt.

9. Illiñiartiñe okautiveit, umiaramik
kalerkovlugit, iñungnut nimniutitanjon
nane.

10. Uñuktut iñulingmagit: aniajut i

natik tikkipæt arlialedlugo, kappiaisukti-
taujut aktoromavlugo.

11. Añernerit makkojungnartut tækkoja-
rangamitsuk, pāmavgivaet, niplerdlutik o-
karput: Gudim Erngnerivätit.

12. Angijomik inerterpeille nellojungnär-
taujomanane.

13. Kakkamut majorarpok, kaikojiv-
lune piomajaminik, kaikojangitalo tikki-
pæt.

14. Arkangemit aggartut añeriveit: nei-
jortigēnaromavlugit, okarijartortitsomavlu-
gillo.

15. Pitsartutitsomavlugillo kañimanartu-
nik pējarkovlugit, añernerniglo idluitunik
añititsekovlugit. (Tamedsa attingit).

16. Simon, Petrusmik atserarpa:

17. Jakobuselo, Zebedæusim erngninga,
nukālo Johañese; tapkoa marruk atserar-
pæk Boanergemik, imaipok, kallub kit-
torngæk.

18. Andreaselo, Filippuselo, Bartolomeu-
selo, Matthæuselo, Tomaselo, Jakobuselo,
Alfeusib erngninga, Tadeuselo, Simonelo ka-
namiok.

19. Judaslo Ischariote, pititsijuksak (Jesusemik.)

20. Iglomut angerarmetta: iinugaseksuit kattilerivut, iiniksērotivlutik nerrinermik ajulerdlogit.

21. Neijortingita tamaña tussaramitsuk aānīvigivæt, iinerteromavlugo; issumanga asinetok okautigingmatsuk.

22. Aglangnik illissimajut Jerusalemit pi jut, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo aānernekulluit attaāningenut, aānitipeit aānernekulluit.

23. Attautsimut kaikoveit, adsigēgutiksāmik okautivlugit: Kañok illivlune Satanasib Satanasipsane aānititsungnarpauk?

24. Attañiovium iinungine ingmingnut il lagēgunērtut, nunguniarput.

25. Iglublo iinungine ingmingnut uivēlerunik, songojungnērput.

26. Satanasibtauk ingminut nakoringikune, ingminullo illagēgungnērune: sōngojuksaungilak, ajulertuksatuinauvok.

27. Sangijorsub iglunganut itternek ajornarpok, perkutingiunik aksārlugo: kissian sangijorsoak kellersorkāruniuk, kingorng-

agut iglunget perkutitangit aksarnigarilugit.

28. Ahamērik okaupapse: iñuit ajortuliarningiñit tamainit issumagijaujungučromärput, Gudemut mittautiksarninginillo aglæt;

29. Añerñermigle ajunginerñik okarnerlutilik, issumagijaujungučrniængilak issokangitomot, pidlareksautsainaromärporle issokarñiængitomot.

30. Makkojungnartomik añernekartok okautigingmago.

31. Arngnälo kattangutingitalo angutit kianga pivlutik, kaikolerpæt.

32. Iñuille iksivajut illungmatsuk, okautivæt: Ahak, anānavit kattangutivillo kñnetut apperkotigivätit.

33. Kioveit, okarlune: kia anānaga, kikkullo kattangutigivik?

34. Avamine iksivajut illiñiartiñe tækkuñärpeit, okarlune: Ahak, tagva anānaga kattangutikkalo.

35. Gudih perkojanganik malliktok, nukarivara, neijagivaralo, anānagivaralo.

KAPITELEMIK IV.

Adsigëktunik karngätitsijomik.

Imab kiglingane ama ajokertuilerpok: I-nugaseksuit kattilermetta umiakotomut imänëtomut ikkivok ingilarmelo; iin-gasëksuit illunatik imab kiglinganetut.

2. Uñuktunik ajokertorpeit adsigënik: ajokertuivlune okautiveit:

3. Nalegitse, ahak, karngätitsijok karngätitsijartorlune pijok.

4. Karngätitsitillugo apkosinermut illangätkattekput: tingmitset killaub attänetut puk-kumaluklugit piveit.

5. Illangillo kairtomut ivsorluktoma kattekput: perortersärput ivsorlukamik.

6. Sekkenerle nningmet, kuñulersärput amäkanginamik pañilerput.

7. Illangit kattekput okpit kakkilautiggit akkornganut: okpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit, sullugainerkarkoñagit.

8. Illangillo kattekput ivsoriktomut nunnamut, nuilerlutik perorlarmiglo perorsëek-sakalerput: illangit 30 nik, illangit 60 nik, llangillo 100 nik.

9. Tava okantiveit: tussajungnik sintelik tussarle.

10. Kissimeolernet, neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit apperivæct, adsigub tamattoma tukkinganik,

11. Kioveit okautivlugit: Illipse tuñitliviove, killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; taipkoale uvaptingne-ïngitut, adsigëktunik okautsaulerput.

12. Īsinut uitajuñut tantungimetta, siutinullo angmajuñut tussångimetta; okauvera tukkisingimatsuk: Sãgiaromanatiglo, ajornitik issumagijajungnërkonagit (uvamnut).

13. Okantiveit: okausek adsigëktok tamãna tussarnera ajorupsiuk, kañõëlivluse assingit tamaita tukkisijomavissigik?

14. Okausek karngãtitsjub karngãtitsar-torpa.

15. Apkoserngub señianut karngautigima-

jut, taipkoa (Gudim) okausinginik tussartut tussaraingmagit; satanasib tava okautsit pē-jarijartorpeit, omættinginut karngautigimajut.

16. Taimaktauk kairtomut ivsorluktomut karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussarnertut, kuviaisungnermut tuavi piomadleriveit;

17. Amäkanginamigle illumingne nakki-marnivut; kappianartokaleranget unangmik-lertokalerangellonēt okausek pivlugo, sinaungasārlerput.

18. Okpingnut kakkilautilingnut karngautigimajut, taipkoa okautsinik tussartut:

19. Nunable mattoma pinginik kajunge-ramik, agluitsomalarmiglo, assinginiglo unuktunik ikligularmiglo, okautsit ippitipeit illumingne, sullugaineērodlutiglo.

20. Ivsoriktomulle karngautigimajut: taipkoa, okautsinik tussartut, illelliorlaitalo nalekpeit, sullugainerkartillugillo; illangit 30 nik, ama illangit 60 nik, amalo illangit 100 nik.

21. Okautgiveit: Neñergoak ikkitaunniar-
L^a kattaubjab, nerrimaviublonēt attānut il-

lilugo? Aukagle, neñergoab iñinganut illivæt.

22. Ìjersimajokangilak, sakkijaromängitomik; angejjikanginivok, tussaumajaujomängitomik.

23. Tussajungnik siutelik, tussarle.

24. Okautiveilo: Tussareksasse naleluarsigik; kanočtomut öktotiksamut iñuit öktorniarpasse, oktoromäriväsetauk; tappekaromärluselo illipse tamättominga tussartose:

25. Perkartok, (sumik) tuñitsiviojomärpok; perkangitorle aksartauniarpok pinganik.

26. Okarivok ama: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorsëeksamaringnik karngätitsijok nuñamut;

27. Siñiklunelo uñuganget, makkilarmelo kaulëranget; perorsëeksamarit nuilerlutik perorput, nellovlugit kañok;

28. Nunab ingminik ivgit perorterkärpeit, kingorngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut.

29. Sullugainemarit iñërangetta, iñueta kippijartorsärpeit, kattersivik nellintingmet.

30. Okarivok: kimut Gudib nalegan-ninga adsigijomavittigo? kanočtomullo-
nēt adsigēmūt, nellonarungnēritsomaya-
vūt?

31. Senfkornetun-īpok, tamna karngāti-
taugame nuñamūt, unārsuk mingnerojok as-
siminit perorsēeksēnit:

32. Karngātitanjarangamele, perorpok
angijorolerlune; akkerokalilarmelo angijunik
tingmitset killaub attānetut iñekalerlutik
tachaliningane.

33. Taimaituñūt adsigēnut uñuktuñūt o-
kautiveit, okautsemik nellojungnērtilugit,
tussälugit ajungitanginut.

34. Adsigēngangitomigle okautingileit:
Iliñiartiminulle tamakkoa tamaita okautigi-
luarpeit kausititsiarlugit.

35. Uvlorine taipsomane uñuktome okau-
tiveit: akkianut ikkārta.

36. Iñuit aulartinamikit, umiakotomūt ik-
kitipæt, assingittauk umiaērsuit illagigi-
veit.

37. Ullajutseradlalermet, maggit umiako-
k itibsuavlugo pivæt, ullipkitilugo.

38. Umiakotum akkoane akkime siñiktok.

Tuppärdlugo, okautivset: Ajokertuijok, issu-
magingilet umiojariavut?

39. Makkilune añore iñerterpa, iñarbiglo
okautiva: Nippangerit nippagërotillutillo.
Anorekarungnërpok tava, ikkoblialdlalar-
melo.

40. Okautiveit: sög nangiarkise? kañö-
napse okpingilase?

41. Erksidlarput, ingmingnullo okarlutik:
kina una? añoriblo iñarbiublo nalengmak-
ko.

KAPITELEMIK V.

*Legionemik Satanasit añititauningi-
nik.*

Iñarbiuum akkianut pivut, Gadarenerit er-
känut.

2. Umiakotomit niungmet: Iñub Satana-
segub akpangerlune tikkisärpa, illuvernit añi-
jok.

3. Illuverne iñekartok. Kellersornera ajorivæt, kellaumgujeñullonõt

4. Unuktunik kellersortaugalloarangame parngnančrsutiñut kellaumgujeñullo, tapsoma kellaumgujet kiktora veit, parngnančrsutit ulluktordlugit asserortipeit, nujiserviksaulaungilak.

5. Uvlullo uñuello nungulugit, kakkene-larmelo illuvernetok, kaggudlartok, ujarkeñut ingminik tiglujartok.

6. Jesusele tapsoma tækkogamiuk kañing-itomit akpangerlune pämangavigijartorpa, nipliadlarlune okarpok:

7. Suniarpigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Ernnginga? Keñuvigivagit, Gudeme okaupagit, kappiaisuktitaunkonanga.

8. Okautivale: añit, añernekk makkojungnartok iñungmit omanget.

9. (Jesusim) appersorpa: Kinauvit? ki-ova: Legionemik attekarpunga uñudlarapta.

10. Tuksiarvigiva angijomik, aulartitaunkonnatik mattoma erkänit.

11. Mattoma erkäne kuingëngigaseksuinkakkame nerrijut.

12. Satanasit illunatik tuksiarvigivæt, o-karlutik: kuingëngigaseksoarnut tapkonunga pullarkotigit.

13. Jesusib tuvilune perkoveit. Añernerit makkojungnartut tava aäivut kuingënginnut pullavlutik: kuingëngigaseksuit kakkam itn-narsoanganit ijukkadlarput imänut, taipkoa nñaktovaksuit 2000 diojut, ippivlutik imäne.

14. Kuingënginik nianersijut kemävut, iglagaseksoarmiñut, iglagasengmiñullo tamaña okantigijartorpæt. Taipkoa illusinget tamaña takkojartorlugo aäivigivæt.

15. Jesuse tikkilugo: añernevaksoakalauktok anoratsiartok, sillatövlune iksivajok takkovæt; erksivlutiglo.

16. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, añernekuullungnik pitalingmik kañok illijomik, kuingënginiglo.

17. Tuksialerpæt, erkämingnit aularkovlugo.

18. Urniakotomut ikkimet, añernekuullulik-söläuktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok.

19. Jesusible perkungila, okautivlugo: angerarit iglungnut illangnullo; okautilugillo, Nalekab kanoëtorsoarmik pingmattit näpkigivlutit.

20. Aularpok, iglugaseksoarne tellimaujortuñe okälalerpok, kañoëtomik angijomik pijariakartomik Jesusib pitiñago. Tamatomingalo tussartut illunatik tattañiniadlarput.

21. Jesuse umiakotomut uttimut ikkärmet: Iñugaseksuit kattisälerlutik tikkipæt, imab sinänetok.

22. Ahak, illiñiarvium angajokanga Jairusemik attelik tikkipok; tækkogamiuk ittigangiñut pämakterpok.

23. Angijomik tuksiarvigilugo okarpok: Pañiga tokkokasekpok; aggangnut aktori-jartoruk, iñuliniarlugo iñokovlugo.

24. (Jesusib) tava aiparilerpa: Iñugaseksuillo mallikpæt nimniortidlugo.

25. Arngnak tagvanenivok, taimna okkiut arkangemit aggartut annätsainartok:

26. Kappiaisudlarlune perkotine tamaita nungupeit äniarsiutilingnut, sokkoserane piluartinartorle.

27. Taimna Jesusemik tussalerame, iñuit akorngettigt ańoranga aktorijartorpa tunnanit.

28. Okarame: ańorangalonēt aktorupko piungnailārpunga.

29. Tagvainak aunga koktok kigikpok: timimine missigilerpok, piungnērame kappiaisungnerminit.

30. Jesuselo ingminik missigilerivok pitsartojok ingminit ańingmet; iñuit keviarpeit okarlune: Ańorakka kia aktorpagit?

31. Illińiarťingita okautivæt: Iñuit tettid-larpätit, okarpotit: kia aktorpänga?

32. Tava keviarpok, aktortine keńerlugo.

33. Arngnarle erksivlune saijukpok (kańo-čtomik pigame kausimagame) pāmangavigi-ťartorpa, nellāgullo okautiva.

34. (Jesusible) okautiva: Paniga ok-černivit piungnērtipätit; ullapirsautekar-čutillo aularit, kappiaisungungnērlutillo.

35. Sulle taimak okartillugo, illińiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput o-

karlutik: Pañit tokkovok, sōg Ajokertuijok pigiakattarpiuk?

36. Okausingit tamakkoa Jesusib tus-sarpeit, illiñiarvium angajokanganut okarpok: Erksiniarnæk okpertuinarit.

37. Aipakaromangilak assianik Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo, Jakobusib nuk-kã.

38. Illiñiarvium angajokanget iglunganut itterame: aulajjaludlartut tækkoveit, keadlartullo nipliadlartullo.

39. Itterame okautiveit: Sōg aulajjaludlarluse keadlarkise? Niviarsiak una tokkungilak siñituinarporle. Ijoridlarpæt.

40. Illunaita tava añitipeit, niviarsiam angutã, arngnãlo, illañelo illagivlugit itterpok, niviarsiab nellavianut.

41. Niviarsiak aggangittigut tiguva okautivlugolo: Talita kumi; imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkikit.

42. Tagvainak niviarsiak makkisarpok, arvertarlilarmelo: okkiokarpok arkangemit aggartunik. Illunatik tattaminiadlarput angijomik.

43. Inerterpeille angijomik, tamaña okautigeikoñago inungnut; okarlarmelo nerri-titankovlugo.

KAPITELEMIK VI.

*Imab kangagut Jesusib pissungninga-
nik.*

Tagvanget aularpok, inungorvingminut pivilune, illiñiartingitalo mallikpæt.

2. Sabbate nelliutingmet, illiñiarvingme jokertuilerpok. Unuktut tussaramitsuk jokertutingit tattañiniariveit, okarlutik: Nakit omapivagit tamakkoa? kañok una sil-letutitantsiartok? kañorlo taimaitunik tattañiniarnartitsivlune?

3. Iglulior-teungitok? Mariab erngninga? Jakoblo, Josesiblo, Judasiblo, Simoniblo katangutigingilæt? Neijangillo illunatik uvap-angne-ñgilet? Illunatik siñaungasautigivæt lava.

4. Jesusible okautiveit: Nellautaijok nuña-

kattिंगita illangitalo nakoringinersarivæt,
assingiñit tamaiñit.

5. Tagvane tattañiniarnartullijungnængi-
lak (okpingimetta) illainangille kañimajut
aggangminut aktorpeit, piungnërtilugillo.

6. Okpinginingit tattañiniariva. King-
orngane arvertarpok iglugaseksoarne illunai-
tigut, ajokertuivlune.

7. Arkangemit aggartut kaikoveit, mar-
rotidlugit aularkolerpeit, añernernut mak-
kojungnartuñut pitsartojomik tuñitsivigi-
veit.

8. Okautilugillo, sumik neksarkoñagit
ingerarlutik, ajaupiatuinarmit kissiane; ik-
piärsuliaratigo, kakkojaliaratiglo, kēnauja-
liaratiglo tapserutimingne:

9. Ittigagusersimakovlugille; añorat-
sængnik marrungnik attorkoñagit,

10. Okautiveillo: Iglomut itterupse, taip-
somanetsainaritse aularkäräse taipsomang-
et.

11. Nellioromangippasse, okausisselo
tussaromangippagit: añititse tagvanget, it-
tikkapselo señerkarningit señjarsigik, nello-
jungnërutiksangiñut. Ahañcrik okautivapse,

iodomiblo Gomorablo pidlartaannikinersau-
omärpuk erkartorvium uvloksangane, iglu-
;aseksoarnit ukkonanget.

12. Ajokertuijartorput, imak okarlutik:
ussianik issumakaritse.

13. Añernerit idluitut uñuktut añitipeit,
sañimajullo unuktut mingoarutiksamut
ningoarpeit, iñulidlarlailalo.

14. Tamattominga attañek Herodese tus-
saumalerame (Jesusib attinga illitarijau-
lernet) okarpok: Johañese Babtiterijok
tokkungajuñit inakkisimagame; tamaña piv-
lugo taimaitomik tattañiniarnartullivok.

15. Illangita Eliase okautigivæt, illangi-
taleb nellautajok okautigivæt, nellautajotoka-
verngillonēt illanget.

16. Herodesele tamattominga tussarame
okarpok: Johañese niakočirilauktara taimna;
tokkungajuñit makkipok.

17. (Iñuit) Herodesib tillilaukpeit, taip-
konunga Johanese tigu;aujartorkogamiuk,
parngnančrsimavingmullo ittertitaukova, He-
rodiasse, nukkame Filippusib nullia pivlugo;
tamna nullianikamiuk.

18. Herodese Johañesim okautilaungma-

go: idluangilak, nukkavit nullia pigigangne.

19. Herodiasib Johaṅese tokkuniaromagallooramiuk, ajorpale.

20. Johaṅese Herodesim illaragiva, nellunginamiuk idluartôvlune issumagiktorsōngmet: Tamaña pivlugo sapputiva, kakkuti-kullo nalekpa, tussaromadlarlālo.

21. Uvlorle Herodesim iṅvivinine nelluutingmet, tapsoma attañigaseit, sorsuktuksello kappitangit, Galilæametullo angajokaonerset nerrimārtimāgit.

22. Herodiasib paña itterpok, okigēsarlarmelo: Tamaña Herodesib nerrekattینگitalo kuviagivæt. Attañiub Herodesib niarsiak-okautiva: issumangnik tuksiarviginga, piomajarnik pillitsomavagit.

23. Ama okautimariklugo okautiva: Sumik tuksiarvigigumga, illa pillitsomavagit, attañionima illanganiglonēt.

24. Añivlune arngne imak appersorpa: sumik tuksiarlanga? Kiova: Johaṅesib Babbiteriub niakoanik.

25. Ittersārivok attañermut, tuksiarlune

24. **Ārpok:** Tagvainak tuñijaujomavunga Jo-
hānsib' Babbiterijub niakoanik, pogutamut
illimatillugo.

25. **Attānek kiksalerērpok:** okautsiuele
kamariagnine pivlugo, nerrekattinelo pivlu-
pā, sullinane tukslarkojomalungila.

27. Tuavilune kīvgame illanget attāniub
sīartorkova niakoa. Tapsoma parngnanēr-
imavingmut niakoērijartorpa:

28. Niakoalo pogutamut illimajok tikkiu-
pa, niviārsiamut tuñilugo; niviarsiable arng-
aminut pitipa.

29. Tamaña illiniartingita tussaramitsuk:
kīkilerput timinga illuvermut illijartor-
put.

30. Apostelit Jesusemut kattilerput; tap-
panga famaita okautigiveit, tattañiniar-
artitettik ajokertuititiglo.

31. **Okautiveit:** Kissipta iñkangitomut
uñamitta, merngoērserluselo. Tikkitut ut-
purtullo usungmetta: nerrinermiglonēt ajor-
saramik.

32. **Uñiakotomut** aularput iñkangito-
mut.

33. **Allivaktut** iñuit tækkoveit, uñuktullo

illitarivæt, akpangerlutik kutterorlutik
likpæt illagēklutik iglugaseksoarnit tama
ingiarlugolo tikkipæt.

34. Jesuse niugame, iñugaseksuit tæ
gamigit: illapsugidlarpeit, saukettut mia
jikangitotun-ïngmetta. Uñuktunik ok
lerpeit.

35. Uvloklilermet, illiniartingita tikk
okautivlugo: Tamaña piksakarviksaung
uvloklilermello;

36. Aularlit, mattoma erkät iglug
soangiñut iglugasenginullo, kakkojarsin
jartorkovlugit; nerkiksakanginamik.

37. Jesusible kioveit, okautivlugit:
se nerkiksanginik tuñitsivigissigik. Ok
væt: kakkojarsiniarijartortuksauvita, kën
200 dit akkinginut, ukkoa nerkiks
nik?

38. Okautiveille: kapsinik kakkojaka
tamäne? ullernërsijartoritse. Ullernaig
ramikit, okarput: tellimanik, aulasak
niglo marrungnik.

39. Ikterkolerpeit, nerrimärtotitut ivi
kuñulingaituñut.

40. Tunulerêkterdlutik tava ikterpu

nigolivilutik, ungnijut tellimertorlutik, amalo ingmikut ungnijut marroörtordlutik tellimaujortullo.

41. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo ipkoa marruk tiguveit, killangmullo ärlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illiñiartiminnut tuñivlugit, tapkonínga inuit nerrititsomavlugit: taimaktank aulasakængnik tuñitsivigiveit, illunainut avgorlugik.

42. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo.

43. Amiakungit kattilerpeit, amäksuit arkangemit aggartut tettædlugit, aulasakæglo illanginik.

44. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut.

45. Illiniartine erinigilerdlugit umiakotomut iikkimakoterpeit, sivorlerijomagamigit akkianut Betsaidamut, inuit aularterkartiñagit.

46. Inuit aulartinamigit, kakkamut majorarpok tuksiarijartorlune.

47. Unulermet umiakotut imarbiub kerkaneput, Jesusele kissime nuñametok.

48. Epunermik kappiaisungmetta, añore

aggormatsuk tækkogamigit: Unuab pigärv
etta sittamangane tikkilerpeit, iñab kangagi
pissuklune.

49. Kangerniarkordlugit. Iñak pissuvi
ingmago tækkogamitsuk: mittilionasugiva
nipliadlarlutik.

50. Illunatik tækkogamitsuk kuksalavu
Tuavi okaantilerpeit, okautivlugit: mañigol
ritse uvanguvunga, erksiniarase.

51. Umiakotomnt ikkimavigilerpeit, ka
sumivok tava, kuksalavlutiglo tattañiniadla
put angijomik.

52. Kakkojenik tattañiniarnartulingma
sillatusinersaulaungilet, omættitik mangai
larmetta.

53. Ikkaramik: Genezaremiut nuñaaq
nut pivut, tavunga nuñaliput.

54. Umiakotomit niungmetta, iñuit illit
rijarērpæt.

55. Akpangilerlutik nuñenut mattoma e
känetuñut tamainut, kañimajut sinnigvin
mingne nellajut pitilerpeit, neijaganut ta
saamajamingnut.

56. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullon
iglugasengnullonēt itteranget: kañimajeat

lliveit niuervingnut, tuksiarvigilugo, añ-
anget siña aktortankovlugo taipkonnnga.
Ĥapsominga aktuijut, illunatik piunguñ-
rut.

KAPITELEMIK VII.

I ñuk nerkib sujuktingitanganik.

1. Farisæerille, aglangniglo illissimajut illang-
it Jersalemit pijut tikkipæt.

2. Illiñiartingita illangit tækkogamikit
tækkojartortut, ubvarsinanagit aggattik, id-
æringilleit.

3. Farisæerillo Judikullo illunatik ner-
kingilet, aggattik ubvarsimañiagit: angajo-
gamik illusingit attordlugit piveit.

4. Niuervingmit tikkitarangamik, ner-
kingilet ubvaratik. Assingillo uñuktut imai-
t illuseriveit, erngutsillo, imertautillo,
pachaillo, pogutello, nerrimävillo sujungai-
loingit piveit.

5. Farisæerillo aglangniglo illissimajut .

appersorpæt: Sög illiñiartivit mallingipattij
augajokarmik illusingit; sög kakkojartor
agganguut ubvarsimangituñut?

6. Kioveille okautivlugit: Illipse takk
mortose, Jesaiasim okantigigalloarpäse, in
aglaksimangmet: Iñuit ukkoa kardlumi
nut nertorpänga, omættingitale ungas
pänga;

7. Sullinatik kivgartorpängale, iñuit
kertusituinangit ajokertuitigigamikit.

8. Gudib perkojangit keñekpasse, in
illusekullungit malliklugit pivasse, katt
erngusiärsuillo keblariksivlugit: unñuktut
maitut attorpasse.

9. Ama okautiveit: Tagvale Gudib per
jangit issumagingitsainarpasse, illusekull
malligomavlugit.

10. Mosese imak okartok: Atätello a
nello nalekik; atätaminullo anänaminullo
karnerluktok, tokkoteksauvok.

11. Ajokertuivosele: Atätaminut anäna
nullo okartok korbaniovok, imaipok: t
nergutiksauvok, pijeksaralloet uvamnit, t
jeksara tuñiartorvingmut; imna ajungitall
pok okarpose.

12. Kingorogane angaminut arngnāmi-
nullo ajungitalliartitsitailivose;

13. Taimak Gudim okausingit pijariaka-
taguērtipasse illusekulluse pivlugit, imaili-
nainarapselo uñaktanik.

14. Inūillo tamaita kaikoveit, okautiv-
ngit: Tamapse naleksinga omamigissing-
o.

15. Senalonēt inab sillatānit illuanut pijut,
sujuktingilæt: tapsomangelle añijut inuk su-
kutput.

16. Tussajungnik siutelik tussarle.

17. Inūille kemekkamigit iglomut pingmet,
inūiartingita appersorpæt mattominga adsi-
gktomik.

18. Okautiveit: Ilhipsetauk sillatunekang-
lase? stulle nellovissiuk? illunatik sillatānit
inungmut pijut, sujuktingilæt?

19. Omætānut pinginamik, netsangnulle
ivut: tagvanget añititaulerput, nerkemik
inainik anititsigame.

20. Okarivok ama: Inungmit añijub inuk
sujuktipa;

21. Kamanget, inait omættinginīt erkar-

santekulluit ānivut, assiniarnerlo, anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, īnuarnerlo,

22. Tiglingnerlo, tokoinerlo, nellangainerlo, nipporsainerlo, tigsanerlo, igligungnerlo, Gudemik mittautiksarnerlo, piuJORinerlo, sil-lainerlo;

23. Tamakkoa illunatik illuanit ānivut, innuglo sujuktipæt.

24. Nikkovilune tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok: Iglomut itterdlune, īnuit angigutijomangmagit, terliartanjungnængilelle.

25. Arngnab tapsoma pānia ānernerlukto-kulluk, tussaumagamiuk, tikkilugo, ittiggang-īnut pāmangavigijartorpa.

26. (Grichit arngnanget Sirofenitsemib) tuksiarvigiva, Satanase ānititankovlugo pa-ningminit.

27. Jesusible okautiva: Kittorngaujut kängungnaikãrlit: idluangilak kittorngaujut kak-kojanginik aksãrlugit kingminullo egilagit.

28. Kiovlune okautiva: Ahaila Nalegak-taimaikalloorpok, kingmiãrsuille nerrinavina

attānetut nerrivut kittorngaujut karngāner-
lukunginik.

29. Okantiva: okautsit tamaña pivlugo
aularit; pañingnit aņernekulluk aņisima-
vok.

30. Iglominut pigame: Satanase aņisima-
jok kingorarpa, pañinelo siņigvingme nellajok
naipipa.

31. Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aula-
rame: Galilæam iņarbiet seņianut pivok,
iglugaseksuit tellimanjortut erkānut.

32. Tussilārtok okarnermiglo ajorsartok
pitipæt tāpsomunga, keņuvigivællø, aggang-
minut aktorkovlugo.

33. Iņuit akkornganit ingminut pitāpa,
aggaņelo siutingnut illiveit, keselarmelo, ok-
kanga aktorpa.

34. Killangmullo ārlorpok aņersaumilar-
melo okautiva: Hefata, imaipøk, angmale-
rit.

35. Siutik tagvainak angmarpak, okkang-
alo okartitāvok, okalilarmelo.

36. Iņerterpcit, tamaña okautaukoņago
mangnut. Tagva iņerteralloarmagit angijo
mik, anginersamigle okautigivæt.

37. Tattaminiarlutiglo okarput: idluartipeit; tassilärtut tussartilugit, o miglo ajorsartut okartipeit.

KAPITELEMIK VIII

*4000 dit tattaminiarnartomik nerr.
ninginik.*

Uvlut tapkoa iñuit nerkiksakangituttut tagvanemetta; Jesusim illi kaikoveit, okautivlugit:

2. Iñuit ukkoa nægligidlarpakk: kiksakaratik uvlut pingasut uvarra; ta;

3. Esitinagit aulartikupkit, perliemetta angerarlutik apkome. Illangit siktomit pingmetta.

4. Illiñiartingita kiovæt: Nakit kasiñiarpita tamäne iñukangitome, ukkugungnërutiksanginik?

5. Appersorpeit: kapsinik kakkoyal kiovæt: arvengemit aggartunik.

6. Inugaseksuit ikterkoveit nuñamut. Kakkojet ukkoa arvengemit aggartut tiguveit, kujalivlune avgorpeit; illiñiartiminut tannivlugit, iñnit ukkoninga nerritilugit: Iñungnut tava pitipeit.

7. Mingeritseniktank ikkitunik pekarivut: tapkoa pivlugit kujaligivok, tuñijaukogivluggillo (iñungnut).

8. Nerrivut tava, kägungnërlutiglo: Amiakullo kattilerpeit, amäksuit arvengemit aggartut tættælugit illulerpeit.

9. Nerrilauktut 4000 diuvut; aularkolerpeit tava.

10. Tuavilune illiñiartiñe illagivlugit umiakotomut ikkivok, Dalmanutab erkänut pivlune.

11. Farisæcrit tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt: nellunaiikutamiglo kiñiangmit tækkojomavltik okarput.

12. Añernermigut añersanmivlune, okarpok. Kinguvängukattigët ukkoa sög nellunaiikutak tækkojomavassuk? Ahañerik, okautivapse: kinguvängukattigët ukkoa nellunaiikutamik tuñitsivinniatsengilet.

13. Tava kemēkpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardlune uttimut.

14. Kakkojet neksangileit puigoramik: umiakotome attautsemik kakkojakarput.

15. Imak okautiveit: Nalegitse, Farisærit Herodesiblo kakkojangita sernautiksanget allarsiuk udsertorluselo.

16. Issumertorpæt, ingmingnullo okarlutik: taimak pivätigut, kakkojamik neksanginapta.

17. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Sög siarklerutigivissiuk, kakkojamik neksanginapse? sulle tukkisingilase sillatusinaselo? sullelo omættekarkise mangaitunik?

18. Īsekartose, tækkunek ajorkise? Siutekartoselo, tussarnek ajorkise? erkainerlonēt ajorpissiuk imna?

19. Kakkojet tellimet avgorapkit iinuga-seksoarnut 5000 diuñut, amäksuit kapsit amiakovinernik tattædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut.

20. Kakkojello arvangemit aggartut avgo-

rapkit iingaseksoarnut 4000 diuñut, amäk-suit kapsit, tættædlugit illulerpissigik ami-akovinernik? Klovæt: arvengemit aggar-tut.

21. Tava okautiveit: Sögle tukkisingi-lasse?

22. Betsaidamut pivok: Tautungitok tap-sonunga atipæt, aktorkovlugo tuksiarvigi-væt.

23. Tautungitok aggangittigut tiguva, tessiorlugolo iglugaseit avatänut: isik ketse-nrugik, agganminullo aktorlugo apperiva: Sunik tækkovit?

24. Uidlune, okarpok: iñuit pissuktut tækkovakka, sorlo napartut.

25. Isik ama aktorivæk aggangminut, ukolermingmago: Äkiksoivok tava, tamaita tæstnerpeit.

26. Angerarkovalo, okarlune: Iglugaseng-nut itterniarnæk, iglugasengmiuniglonët tai-nak okautsiniarnak.

27. Jesuse tava ailerpok, illiñiartiñelo Ze-sariab Filipposim iglugaseksuita erkänut. Ingeravlutik illiñiartiñe apperiveit okarlune:

Iñuit kañok * okautigivānga kinausugiv-
lunga?

28. Kiovaet okarlutik: illangita Johañese-
õsugivātit Babtiterijok; illangitale Eliaseõ-
sugivātit; ama illangita nellautajutokaverngit
illanget okautigivātit.

29. Appersorpeit ama: Illipsele, kinausu-
givissinga? Petrusib kiova okarlune: Kristu-
seovotit.

30. Iñerterpeit, unipkangojomanane in-
nungnut.

31. Ajokertulerpeit imak: Iñum Erng-
ninga āniatitaulārtok angajokaijenut ajoker-
tuijorsearnullo, aglangniglo illissimajuñut
kisserngortatõniartok, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromārivok.

32. Angigunagillo tamattominga okarpok.
Petrusib ingminut pitipa, iñerterlugo taimai-
lerkonago.

33. Keviardlune, illiñiartiñe tækkonār-
peit, Petruse iñerterpa, okarlune: Tuñumnut
pit Satanase; Gudib pingit issumaginginang-
ne, iñuit pingit kisseta issumagilerangue.

34. Iñuit kaikoveit illiñiartiñelo, okautiv-

lūgit: Uvamnik malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, señingajukseñe (kappiaisutik-sañelonēt) nangmageksariva, malliklungalo.

35. Iñoserminik ivlertsijok, assiuñijjomärpok: iñoserminigle ivlersingitok uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlūgit, iñoniaromärpok.

36. Sillarsoarlonēt tamāt iñub pigigalloaruniuk; tarngninele asseroleruniuk suksarivauk?

37. Sumiglonēt iñuk tuñitigijungnarka, tarngnine ama piulinariango?

38. Uvamnigle okautsinniglo kangusuktok taipkonane assujut ajortulliartullo kinguvängukattingiñe: taniñatauk Iñum Erngninget kangugijomärpa, tikkikune Atātame iñanauningane, Engelit ajungitut illagællugit.

KAPITELEMIK IX.

Kristusib ānanausijauninganik.

Okautiveillo: Ahaṁerik, okautivapse, tapkoa illangita mānetut, tokko tukkisiniengilæt, Gudib nalegauninganik pitsartovlune aggertomik tækkokāratik.

2. Uvlut pingasujortulermetta, Petruse, Jakobuselo, Johaṁeselo Jesusim illagiveit: ingminullo pitilugit kakkamut kingiktomut, ānanausijauvok sāngiṁe tækkunārtillugit.

3. Aṁorangit kaumaridlarlutik, kakkorsidlarpullo apputitut; kakkorsaijut nunnametut taimak kakkortigijomik sapperput.

4. Eliaselo Moseselo sakkerpuk tapkunga, Jesuselo okarkattigēkput.

5. Petruse Jesusemut okarpok: Rab (Ajokertuijok) tamane-ītsainarominarpngasunik iṁiliorlerta, illingnut attautsen

Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik.

6. Okautsine kausimangileit, koaksarnermat.

7. Nuvujab ullikpeit. Nippelo núvjamit tussartaujok, iinak okarlune: Tagga Erngnera nægliklara, tamna naleksiuk.

8. Erinesuklutik keviaramik: assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt.

9. Kakkamille attersäramik: Jesusim innerterpeit; tækkojettik okautigëkoñago, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkärtañago.

10. Okausek tamaña illumigivæt, ingmingnullo appersotivlutik: kanok tagva tokkungajuñit makkinek?

11. Appersolerpæt okarlutik: Sög aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliolune tikkitsomärtomik?

12. Kioveille okautivlugit: Ahaila, Eliase sivorliotivok illa, tamajtalo idluarsivlugit; taimaktauk, sorlo aglaksimavok Iñum Erngninga angijomik .kappiaisuktitanjomärpok tachogijaulunelo.

13. Okaupapsele: Eliase tikkisimavok, issumamingnullo pidlarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok.

14. Illiñiartiñe tikkinamigit, iingaseksui tækkoveit, aglangniglo illissimajut illumavei appersorniktut taipkoninga.

15. Iñuit illunatik tækkogamitsuk, kakki lādларput, nellipsarlugolo sallutipæt.

16. Aglangnik illissimajut apperiveit: kanok appersornikise taipkoninga?

17. Iingaseksuit illangeta kiovlune okativa: Ajokertuijok, ernera tamaunga äpa illingnut, añernekuullulik okajuitok,

18. Tigulerangago aulajartidlarpa koppo lidlalerpok, nerkolärlarmelo perlilerpok: I liñiartittit okautigalloarapkit añititaukovlõt ajorpæt.

19. Kiova okarlune: Täta ukkoa okpingtut kinguvångukattigët, kañok sivitutigij mik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigij mik keñuginiængilapse? kaitisiuk uvarnut.

20. Äpæt tapsomunga. Añernerub okjuitub tækkogamiuk, tuavi aulajartidlarp

nuāmut orrovok, aksakārlarmelo koppoalid-
lāilarmelo.

21. Anguta (Jesusim) apperiva: kanga i-
maierka? Okarpok: kigliminit.

22. Uñuktuniglo orrutipa ikkoāmamullo
imānullo, tokkonasuarlugo: ajungikungne,
nāpkigilertigut piulilutalo.

23. Jesusim okautiva: okperungnaruvit;
okpeltuñe ajornartokangilak, tamaitale a-
jungileit.

24. Tuavilune sorrusib tapsoma angutā
niplialerpok, kugviornermut okarlune: ok-
perpunga, nægliktok Nalegak, okpingilusim-
nit piulinga.

25. Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk,
Jesusib tækkogamigit; añerne ivsornartok
iñerterpa, okautivlugo: Okajuitok tussāngi-
torlo añerne kulluk, okaupagit, añit o-
manget, kingorngagut itterungnērlutillo o-
munga.

26. Niplialerpok tava, aulajartidlar milālo
ānivok. Iñuk tamna tokkojutun-īlertok, un-
nuktullo tokkojok okautigivæt.

27. Jesusim aggangittigut tiguva, makki-
tilālo, makkipok tava.

28. Iglomulle pingmet, illiñia
mikõrlutik appersorpæt: Sög
lugo ajorpittigo?

29. Kioveit: taimaitut (añe
taungilet, kissiane tuksiarnerm
nermullo.

30. Tagvanget aularamik, G
givæt: iñuille kausimakojomān.

31. Illiñiartiñe ajokertorlugi
Iñum Erngninga pititaujomār
gangiñut, taipkoa tokkotsomār
patsuk, uvlut pingajuane i
vok.

32. Okautsille ukkoa nelloj
appersorlugo ajorpæt.

33. Kapernaumut pigivok.
apperiveit: Sumik illipsingnut
ingeravluse?

34. Niplingilelle. Ingeravlut
nut okaramik, kinakkiak illatik angine
mik?

35. Ingidlune, arkangemit aggartut
koveit, okautivlugit: Illase sivorliojom
kinguvaromārpok, illunatiglo kivgarijo
pæt.

36. Nutarak tava akkornganut pitipa, kōniklugolo okautiveit:

37. Imaikom nutakkamik illellortub attinne, illellorivānga; uvamnigle illellortub, kissima illellungilānga, uvamnigle tilliklertok illelloriva.

38. Johānesible okautilerpa okarlune: Ajokertuijok, sngut tækkovavut, atterne añernekullungnik añititsijok, malligatalo: inerterpavulle mallingimattigut.

39. Jesusele okarpok: Inerterasiuk: Tattaminiarnartitsijokangilak attinne, tuavilunelo terliakattarlunga.

40. Uvappingnik akkerartungitub illagivātigut.

41. Erngusiārsungmik imalingmik illipsingnik imertitsijok attinne, Kristusib pigingmasse: Ahamērik okautivapse, akkēngartau-niengilak.

42. Uvannullo okpertut ukkoarārsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujaraktanganik kongčsingagut nivingaiviogune, imarbingnulló egilugo.

43. Aggakpille asserorpattit, nakkarkit.

Illingnut. ajunginersauvok, illastängöñ
iñogutemut itteruvit: marrungnik aggal
nermit, ikkoñamut kañitsuitomut egñ
nermit;

44. Taingane kuglugianget tokkonieñ
lak, ikkoñangello kañiniænginivok.

45. Ittikavittank asserorpattit, nakkar
Hlingnut ajunginersauvok, tussiektit iño
temut itteruvit: iglugënik ittiggakarnen
äniatitsivingmut egitaunermit, ikkoñamut
kañitsuitomut;

46. Taingane kuglugianget tokkonieñ
lak, ikkoñangillo kañiniænginivok.

47. Ìsivittank asserorpattit, përuk eg
golo. Illingnut ajunginersauvok, igloir
mik ìsekarlutit Gudib nalegauninganut i
ruvit: marrungnik ìsekarnermit, ikkoñ
mullò kañitsuitomut egitaunermit;

48. Taingane kuglugianget tokkonieñ
lak, ikkoñangillo kañiniænginivok.

49. Illunatik ikkoñamut tarretitanjon
put, tañijeksello illunatik tarriomut tarr
taudlarput.

50. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle

sataēropet, suant pitsartatitaujomärpa? Il-
lipsisgne tarriokarneritse, ullapirsantekarkat-
tigkleselo illipsisngnut.

KAPITELEMIK X.

Nulliarēngnek avititsininganik.

Tagvanget ama aularivok: Judæab erkānut
pivlune, Jordanim igloanut. Iñuit
ama innugiartorsövlutik tikkimatsuk, ajoker-
terpeit illasine attorlugo.

2. Farisæerit tikkinamitsuk apperivæt,
mille angutib avilugo idluarka? Öktorniar-
lugo.

3. Kiovlane okautiveit: Mosesib kañok
perkovāse?

4. Okautivæt: Mosese aglakojijok ag-
languik avitsitiksēnik, avikovlugolo. (arng-
nak)

5. Jesusible kioveit: Omættisēse mang-

aidlarmetta, aglaktok okautsemik tapsominga;

6. Kiglinganille Gudib angut attausek, arngnarlo attausek pingortipak;

7. Tamaña pivlugo angune arngnälo angutib kemēgomärpak, nulle ungagimava,

8. Taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk; marrojungnērlutik uvinigik attausiksauvuk;

9. Taimaitomik Gudib kattititæk, iñub avititeksaringila.

10. Iglome ama illiñiartingita mattominga apperingmatsuk;

11. Okautiveit: Nulliaminik avitsijub, asianiglo nullianiklune, nulliarēngnek asseroripa taipsoma;

12. Nulliablo uine kemēkkuniuk, assianiglo uiniklune, nulliarēngnek asseroriva taipsoma.

13. Nutakket ätipteit tapsomunga, agganginnut pattiktaukovlugit. Nutakkenigle ätsijut illiñiartingita suadlalerpeit.

14. Tamañale Jesusib tækkogamiuk id-

hængilla; okautivlugit: Nutakket uvannet
pák, mærtarasigilo: tapkoa Gudib nalega-
ninga piñsoringmatsuk.

15. Ahsærikk, okarpæe: nutakkattet
Gudib nalegauninganik pingitok, itterniseng-
ilak.

16. Erkiugillo, agganguinut pattikpeit,
aimartilugillo.

17. Añingmet apkesinerlo attorlugo, iñub
ikpangerlene tækkipa, sêrkortorvigællago
mak apperiva: Ajungitotit Ajokertuijok,
tæstotomik ajungitotomik piñiartuksaavik,
siomavlunga siogutotomik nungusuitomik?

18. Jesusible kiova: Sög ajunginerarpinga?
siianik ajungitokangilak, Gude kissime a-
jungilak.

19. Perkejet kausimagalloorpattit: Arng-
stærniarnæk. Iñstærniarnæk. Tiglingniar-
næk. Kigiluktomik okautiginiaruago aipait.
Akkæstærnlungniarnæk. Atätello anænello
alekkik.

20. Kiovale okautivlugo: Ajokertuijok
amafta tamakkoa mallilaukpaaka sorsusio-
færnit

21. Jesusible tækkusarpa, nægligilugolo

okautiva: attansek sulle pingilet; perkutit tamaita niorgotigijartorkit, aglujuñullo pilliutigilugit, killangme perkutiksariksiniarpo-
tit tagva; mallingnialilärlungalo kiksarnikset nangmaguk.

22. Tamañale okausek tussaramiuk, kakkilädlarpok, kiksarlarmelo kemekpa: agluiname.

23. Jesusele keviarlune, illiñiartiñe okautiveit: Agluitok killaub nalegauninganut pilune sappernakasekpok?

24. Okausingille tamakkoa illiñiartingita kakkilärtigingmagit. Jesusim ama kioveit, okautivlugit: nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok, perkutimingnik tettelingnut;

25. Ajornænginerovok, kamele, merkutim isingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit.

26. Kakkilärnersaugivut ama, ingmingnullo okarlutik: kiname pilloridlarniarpa?

27. Jesusib tækkusarlugit, okautiveit: Iñungnut ajornarpok, Gudemulle ajornængilak; ajornartut tamaita Gudim ajungi-
leit.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita mmalaukpavut mallilarpillo.

29. Jesusib kioveit: Ahaṁerik, okaupapse: um iglune keṁekuniuk, kattangutinelonēt, gunelonēt, arngnelonēt, nullelonēt, kitnganelonēt, perorsēvinelonēt uvanga pivga, okautsillo tussarnertut pivlugit;

30. Ungnijakattartunik tellimertorlutik nna mattomanelune pijomārivok igluṁik, ktangutiṁiglo, anāneniglo, kittorngenniglo, rorsēvianiglo, mane omigijaunermine, silnelo tikkitsomārtome iṁogumik nungusuiunik pijomārpok.

31. Uṁuktulle sivorlēt kingorliutsomārt, uṁuktullo kingorlēt sivorliutsomārt.

32. Takpaunga Jerusalemut aivlutik, Jese sivorlerivæt: Kakkilādrlarpulle, erksivluulo mallikpæt. Ingminut tapkoa arkangett aggartut ama pitinamigit; okautiveit, ṁok piijauniarnerminik, okarlune:

33. Ahak, takpaunga Jerusalemut aivot, Iṁum Erngninga pititaujomārpok ajokerjorsoarnut aglangniglo illissimajuṁut; taip-

koa tokkoteksautitsomärpæt, nellojuñullo tunniniarpæt.

34. Taipkoa mittautigijomärpæt, ipperartorlugo ketserarlugolo tokkotsomärpæt; uvlullo pingajuane omaromärivok.

35. Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusib erngnæk tikkipæk, okarlatik: Ajokertuijok perkojomagalloarpaptigik, pijomajaptingnik tunnitsiviojomavlunuk.

36. Apperivak: Uvamat kañok tuñitsiviojomavitik?

37. Kiovæk: perkogittiguk, aipara tallerpikpit tungäne, aiparalo saumikpit tungäne iksivakoluñuk, nalegauningne.

38. Jesusible kiovak: tuksiartatik nellovatik: Erngusiärsüm imanga imigeksara, immerungnarpittiko, Babbitautiksaralo Babbitautiksarigalloarpittiko?

39. Kiovæk: ahaila, ajungikalloorpoguk. Jesusib okautivak: Erngusiärsüm imanga imigeksara imerniaralloarpattik, Babbitautiksannullo Babbitaujuksaugalloarpotik;

40. Tallerpingmale tungäne, saumingmalonët tungäne iksivajomanek, uvamnüt per-

kojksaunḡilak illiptingnut, iksivakojaujut kissimik iksivajomärput.

41. Tellimaujortut assingit illiñiartut tamaña tussaramitsuk, añujutigilerpakit Jakobuselo Johañeselo.

42. Jesusible kaikoveit; okantiniarlugit: Nunuam attañingit attañiojartortut kausimavasse, taipkoa illangit sälaliksuit pitsartudlarput.

43. Illipsele taimailerniarase: angnerojok kivgarijomärpäse tamapse.

44. Illapselo attañiojomajub kivgartorvigijomarpäse.

45. Iñublo Ernḡninga tikkinginivok, kivgartortaujomavlune ; kivgartorijartorporle, iñotsiminik tuñijivlune, uñuktut piulijiksanganik.

46. Jerichomut pivut. Illiñiartiñe illagællugit, Jerichomit añingmet, iñugiartorsuit mallikpæt: Tautungitok apkotäne iksivajok, kennuvlune pivok, Bartimeusemik attelik, Timeusim ernḡninga.

47. Jesuse Nazaremiok kängertok, tussaramiuk, niplialerpok okarlune: Jesuse Davidim Ernḡninga, napkiginga.

10. Atätapta Davidib nalegauninga rijaule! Nalekam attingane tikkitök, H kotsingnerme!

11. Jesuse Jerusalemut itterpok, ka vingmullo ittilarme; tamaita keñergol unulermello añivok Betaniamut, arka: aggartut illagællugit.

12. Uvlub aipangane, Betaniamit añi kälerpok.

13. Napartok Feigeliksak kañitoma kolik tækkogamiuk: Nellipsarpa, paunasugællugo. Tikkinamingle, merkunik tækkovok: Paungalervinga sulle tingimet.

14. Jesusib okautiva: Mattoma kin agut illingnit paungartortokarniatse issokangitomut. Illiñiartingita tamai sarpæt.

15. Jerusalemut pigamik: Jesuse mavingmut itterpok; pissiniartut niuvtullo kattimavingmetut añitilerpeit; jeñiglo tausējut ikpættingit, tingmit niorvkotiggit iksivautangit orrotidlarp

16. Kattimavikut perkutinik al kongileit.

17. Ajokertuivlunelo, okautiveit: Aglak-simangilak: Igluga taijaujomärtok tuksiarvingmik iñungnut illunainut? illipsele iñuarvigilauktasse.

18. Aglangnik illissimajut ajokertuijorsuillo tamaña tusaumaleramitsuk: issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilälle, iñuit illunatik ajokertuiningit tattañiniarivæt.

19. Uñungmet iglugaseksoarnit añivok.

20. Kaumingmet napartok imna Feigeliksak señerkuleramitsuk; pañertok tækkovæt, mimernarminut aglæt.

21. Petrusib erkaumagamiuk Jesusim okausinga, okautiva: Rabbi, (Ajokertuijok) ahak napartok Feigeliksak okautelulauktet, pannersärnerpok.

22. Jesusib kiovlune okautiveit: Gudemut okperitse.

23. Ahañerik, okautivapse, kakkamut omanga imak okartokarpet: Kangattarit, iñarbiugmullo nakkarit, omættimine iñertuinane, okperlune okarmet taimailivok; tuñitsiviolune okausinganut.

24. Taimak pivlugo okautivapse: Tamaita

tuksiutipsingnik tuksiartose, okperitse; pilärpasse tava.

25. Nängerluse tuksiarupse: assipsingnut namangikupse, issumagijungnërsigik; Atätapse killangmetub issumagijungnërkovlugit taṁarnisse.

26. Assipse taṁarningit issumagijungnëromangikupsigik: Atätapsetauk killangmetub, issumagijungnërneatsengileit taṁarnisse.

27. Jerusalemut ama utterivut. Kattimavingmut tikkingmet, ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut iñuillo angajokangit tikkilugo.

28. Appersorpæt: Kimit perkojauvit imailiorlutit? kialonët pitsartojomik matominga tuñitsivigivätit imailiokovlutit?

29. Jesusib kiövlune, okautiveit: Apperijomavapsetauk okautsemut attautsemut; matominga kiogissinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

30. Johaṁesib Babtisitinga killangmit piva, iñungnillonët? kiogissinga.

. Erkarsalerput, ingmingnut imak o-
stik: Killangmit pijok okautiguptigo;
tjomavätigtut: Sög okperilaungipis-
p

1. Iñungnille pijok okautiguptigo; iñuit
givavut. Johānese iñuit illunatik nel-
lijoringmatsuk.

3. Jesuselo kiovæt okarlutik: Nakit
mangæt nellovavut. Jesusim okauti-
Taimaitomik okautijomangilapsetauk,
t pitsartojokarpunga imailiorlunga.

KAPITELEMIK XII.

*igēktomik Perorsēvingmik Weinelling-
mik.*

dsigēktunik okautilerpeit, okarlune:
Angut perorsēvilliorpok weineliksamik,
ta avaluliudlarlugo, paunget iptinget seña-
anganik señalaurame, nuvuguseksoar-
lo señagivok, perorsēviksiortuñut attar-

tortankogamiuk; nuñame assianut aul pok.

2. Paunget iñilerviet nelliutingmet, k game illauget tilliva perorsēviksiortuñ perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo.

3. Tapkoale tiguvæt, añaudlarlugo, neks tinagolo aulartipæt.

4. Ama kivgak assia tilligiva taip nunga: tamna ujarkeñut millorpæt, nial killidlarlugo, mittautigivlugolo aulartipæt.

5. Ama kivgak assia tilligiva, tamnale ti kopæt: assingillo uñuktut, illangit ipper torpeit, illangillo tokkolugit.

6. Sulle erngnetuakarpok, nægligijamin tamna kingorliotilerlugo tilligiva taip nunga, okarlune: Erngnera illaragijor væt.

7. Weinemigle perorseviksiortut ingmi nut okarput: Tagva kingomgusijuksak; tokkolaumilavut, kingomgujeksangit uva pigilerlugit.

8. Tigulugo tokkopæt, perorsēviuble si tñnut egilugo.

9. Perorsēviub angajokanga, kañok ta pijomārka? Tikkitsomārpok, perorsēviksi

ukkoa tokkolugit, perorsēviglo assingiñut
tortaukojomārpa.

1. Aglañt ukkoa attualaungilasse: Ujarak,
liortūt egitanget, tamna iglub tērrekkoa
uulernertok;

2. Tagva Nalekab piñiarninga, tattañini-
dlarpok isiptingnut.

3. Tignasualerpæt, (iñuille erksigiveit;)
ugigamitsuk mattomunga adsigēktomut
tigingmagit: kemeklugo, tava aular-

4. Farisæerillo Herodesib kivgangita il-
lit tilliveit tapsomunga, okausinganut ui-
ñiarlugo.

5. Tapkoa tikkinamitsuk, imak apperi-
Ajokertujok, okpernatōjotit kausima-
git, iñnit sīvōragingilettit, illunaita nel-
angne, Gudemullo apkotiksamik ajoker-
arpotit; attañivaksoak tuñitsivigilugo
gutinik idlaarka? tuñijijuksauvita tuñi-
saungipitalonēt?

6. Takkormorningit tukkisileramigit,
tivateit: Sög uiveridlarkissinga? kēnanjak
uk tækkulago.

16. Kēnaujāk sakkerpæt. Appersorpeit: kia adsinga kialo aglangit kolläue? kiovæt: Attañivaksub.

17. Jesusib tava okautiveit: Attañivaksoarmut tuñissiuk attañivaksub piksanga; Gudemullo Gudib piksanga. Tattaminiarivæt tagva.

18. Saduzæerit tikkipæt, omarviksakangitomatik okartut; apperivæello okarlutik:

19. Ajokertuijok, Mosesim aglagvigivätigut: Angutim angajoa tokkopet, nulle, kittorngakangitok kemekpago, nullia tava nukkanget pijomärpa, angajugilauktane kinguväksakarkovlugo.

20. Tagva nukkarët arvengemit aggartut-ilauktut, angajuklek nullianilauktok; kittornginane tokkovok.

21. Tugliet nulliarilermigamiuk: tamnatauk tokkogivok kittorngingminane. Tamaktauk pingajueta pigiva.

22. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik nulliarivæt; (kingorlerëklutik) kittornginekaratik. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok.

23. Makkiterviangmele, makkiterunik, taipkoa arvengemit aggartut, nellia niktarijounärpauk? illunatik nulliarilaangmatsuk.

24. Jesusib kiovlune okautiveit: taimaingilak, tamäarpose aglait nellogapsigik, Gudim ajogakangijusialonët.

25. Tokkungajuñit makkiterunik: nullia-ningniængilet uiningniængilello, Engelitut killangmetutun-itsomäramik.

26. Tokkungajunik omaromärtunik, Moosim aglangit attualaungilasse, rapartut señiane Gudim okautilaungmago: Abraham Gudigivänga, Isablo Gudigivänga, Jakoblo Gudigivänga.

27. Gude tokkungajut Gudigingileet, iñojelle Gudigivæt. Taimak pivlugo tamäarpose angijomik.

28. Aglangnik ihissimajut illanget tikkipa, ingmingnnt appersotilaungmetta, tassaramigit; idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit tus-saramiuk, appersorpa: Perkojeñit tamainit nelliet anginerova?

29. Jesusib kiova: perkojeñit tamainit ang-

inerojok imaipok, Ahak Israele, Nalegak Gudivut Gudetövk.

30. Gudit Naleket nægligiuk omættingnut tamänut, tarngningnullo tamänut, issumangnullo tamaiñut, pitsartunernullo tamaiñut. Tamna pijareakarneröjok tamainit.

31. Aipangalo tapsotunak-ïpok: Iñukatit illiktut nægligillugo. Assianik angineröjomik perkojakangilak ukkonanget.

32. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajo-kertuijok, ahamerik miksekartomik okarpotit, Gude attausiöngmet, tapsoma assianik Gudekangimet.

33. Tamna nægligilugo omamut tamänut, issumamullo tamaiñut, tarngnemullo tamänut, pitsartunernullo tamaiñut, iñukattivelo ingmitut nægligilugo, tagva ajunginerövk tuñergutikseñit ikkoalajeksennillo tamaiñit.

34. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tusaramiuk, okautiva: Gudib nalegauninganut kañilerpotit. Kingorngagut apperilugo sapperpæt.

35. Jesuse okarpok, kattimavingme ajokertuivlune, apperiveit: Sög aglangnik illis-

imajut, Kristuse Davidim erngnerijanga okautigivatsuk?

36. Davide nangminek okarame, Añerner-
nut ajunginermut: Nalegak Nalekamnut
okarpok: Tallerpingma tungänut ingitit,
ingarijittit illerkärtinagit ittikkavit tuller-
angañut;

37. Nalekaminik Davidib taigamiuk;
sannok erngnerivauk? iñugaseksuille tussa-
romadlarpæt.

38. Ajokertorpeit ama okautivlugit: Ag-
langnik illissimajunik mianeritsiaritse, anno-
ratsenik angijortanik attoromajut, uiuver-
vingmelo sallutitaujomavut.

39. Illiñiarvingme nerrimavingmelo issuk-
liojomavlutik iksivajomavut;

40. Uigarnarit pingit nungusärpeit, takki-
junik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okar-
put; tamaña pivlugo pidlartannersaujomärput
taipkoa.

41. Jesuse ingipok Gudim iklervinget ak-
kianut: iñuit tækkunärlugit, kēnaujenik illi-
jijut Gudim iklervinganut. Uñuktut aglai-
togaseit uñuktunik illijivut.

42. Uigarnektauk aglujok, kenaujäsungnik marrungnik illijingmijok, hellertut-
ipuk.

43. Illiñiartiñe kaikovlugit, okautiveit: Ahañerik okaupapse, uigarnek una aglujok Gudim iklervinganut uñunerseni illijilauk-
pok, illijilauktuñit tamaiñit;

44. Tamakkoa illunatik pimingnik attor-
niængitamingnik illijilaukput; unale aglujok
perkutituaminik illijivok, iñogutiksaminik
tamainik.

KAPITELEMIK XIII.

*Kattimavik asseroromärtok sivorngagut
okautauninganik.*

Jesuse kattimavingmit añingmet, illiñiar-
tingita illanget okautiva: Ajokertuijok,
tækkulaurit, ujarket tamakkoa kañok seña-
majut?

2. Jesusib kiovlune okautiva: tamakkoa

amaita señamajorsuit tækkogalloarpigit ?
 Jjarket ukkoa illunatik serkomitaujomärput,
 callerëktokarungnërlutik.

3. Orksnktalingme kakkame iksivangmet,
 rattimavium akkiane, Petrusiblo, Jakobusib-
 o, Johañesiblo, Andreasiblo kissiovlutik ap-
 persorpæt :

4. Okautittigut, kakkugo pijukset tamak-
 koa tamaita pijomärkæt ? Sunalo nellunaiku-
 taksaujomärpa, tamakkoa illunatik nellautsi-
 lerpetta ?

5. Jesusib kioveit, okalerlune: kañatitse
 uiverijaukoñase.

6. Uñuktut tikkitsomärmetta attera atteri-
 lugo okarlutik, Kristuseovunga, uñuktullo
 tañartiniarpeit.

7. Uñatadlartunik uñatadlartut nipperso-
 anginigloneit tussarupse; erksiniarase, taimai-
 liortokaromärmet. Nagatiksarle nellintingi-
 lak sulle.

8. Iñuit iñungnut assimingnut sorsnlärni-
 arput, attañionek attañionermut assimingnut.
 Nuñet suñatuinarne sajjukpilugomärput,
 kängnartorsoarmiglo erksinartomiglo pijoka-

ramärpok. Tamedsa kappiauartok aul
niksek.

9. Illipsele nangminipsingnik udsertori
Erkartorvingmingnut illiñiarvingmingnu
pititsomärpäse; ipperartordluselo, attaf
juñullo attañivaksornullo ätitsomärpäse,
vanga pivlunga, erkartortautiksamingi
taimälioromärpäse.

10. Sivornagagut okautsit tussarnertut
kantanjomärput inungnut (sillarsoarmetan
tamainut.

11. Aularutikpassele unertotigihuse: si
raniarase, kañoötomik sumiglonët okausik
karmangapse, issumasimaniasase: sivornagag
tagvainak tuñergusiase okauseriisigik.
lipse okanginapse: Añernerle ajunginek
kartövok.

12. Kattangutib kattangutine tokkon
pititsomärpa, atätablo ernguine; kistornog
talo angajokatik akkerartorvigijomärpeit t
kokovlagillo.

13. Inuit ilhustik omigidlaromärpäse,
vera pivlungo. Issuanulle sokkesijuitok (k
perlane) pivhijanomärpok.

14. Kappianartorle nungutsivik tækko-
psiuk, tamattominga nellautajub Daniele
kartok, iñigijeksaringitaminetok, (aglang-
ik ukkoninga attuarsijub kaṁagīlerligit!)
iva Judikut nuñanganetut keṁalit kak-
eñut.

15. Iglub kanganetok, akkarane iglo-
ut, itterniaranelo iglominit sumik aikler-
ne.

16. Perorsēvingmetorlo: utterniarane aṁo-
tseñe pijartorlugit.

17. Kappianamegle singaijut iṁugaktullo
umañà ñelliutikpet.

18. Tuksiaritsele keṁaviksasse okiome
ilerkoñago.

19. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisud-
niarput nellekangitōmik: sillab pigiar-
inganit, taimanget Gudib iñuit pingorti-
ungmagit, tamaña tikkilugo; kingornga-
llo taimak angitigjōmik kappianartokar-
iēnginivok.

20. Uvlut taipkoa Nalekab ikkigliñiēng-
pagit, iñuk attauserlonēt piulijanniatsengi-
k: Añerimajulle pivlugit, tapsoma añeri-

lauktangit (pivlugit) uvlut taipkoa ikkigli-
jaujomärput.

21. Uvlut taipkoa nellitukpetta okaut-
saugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanä-
pok, ikkanelonët; tamaña okperiniasi-
uk;

22. Kristuseolutik okartut, nellautainar-
luktut sæglujut sakkeromärput nellunaiku-
taksoarnik tattaṁiniarnartunik pilutik: an-
nerimajut aglæt taṁartiniarlugit, taṁartitau-
jungnarpetta.

23. Illipsele kaṁatsiaritse. Ahak, mak-
koninga tamainik okautivapse nellintekär-
tiṁagit.

24. Uvlut taipkoa kappianartut kingong-
attigut, sekkeñerlo takkerlo kaumajungnēr-
omärpuk.

25. Uvloritsello kattegomärput killang-
mit, killaublo pitsartuningit aulataujomär-
put.

26. Iṁum Erngninga tava tækkojomavat
killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartud-
larlune ānanaudlartok.

27. Engeline tillitsomärpeit: añerijangit

kattitilugit añorenit sittamanit nuñam issua-
nit killaub issuañut.

28. Napartome Feigeliksame adsigëktomik
illiñiaritse : Akkerungit iptekalerangetta,
nigilerangettalo : aujajaraklilermet kausima-
rose.

29. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita
pijukset pilärniartut tækkogupsigik : kausi-
maniaritse kaglilermet.

30. Ahamërik, okaupapse : Kinguvängu-
kattigët ukkoa nunguniatsengilet, makkoa
illunatik namaksekärtingit.

31. Killaglo nuñalo nungutsomärpuk :
okautsikkale nungutsomängilet.

32. Uvlomigle taipsomina, uvlublo nellu-
naikutaksanganiglonët kausimajokangilak :
Eugelillonët killangmetut, Erngnerublonët :
Atätama kissime nellungila.

33. Pigäritse tuksiarluse : kakkugo nelli-
tinajarmangit nellogapsiuk.

34. Sorlo angutib iglone keñekpa, nuñame
assianut aulardlune : kivgeñe nalegangortilu-
git, tamajta tuñitsivigiveit sullijeksangiñik :
tteriub udsertortinga okaupa, pigärkovlu-
so.

35. Taimaitomik pigaritse, (iglub attañerijanget tikkilervia nellogapsiuk, uñukullonēt, uñnak keterarpellonēt, angutaunek niplilerpellonēt, uvläkullonēt.)

36. Tuavitomut tikkitaukoñase, siñikilluse opingartaukoñase.

37. Illipsingnulle okarama, tamaiñut okarpunga: pigãritse.

KAPITELEMIK XIV.

Kristusib pititauninganik.

Uvluk marruk nãkpeñik añiviksiolãrput, kakkojeñik sãrnakangitunik nerrilutik nellitungmet. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut nipporsavlugo tigunasuarpæt tokkotsomavlugo.

2. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit pikablavlarkoñagit.

3. Betaniamemet Simonib kallakadlartub iglungane, nerrimavingme iksivatillugo;

arngnak tikkipok, publaujalijardlune tippigiktomik iṁalingmik pivianartovaksoarmik, publaujak serkomipa, iṁanga niakoanut koviva.

4. Illangille aṁulerput, okarlutik: Mingoarutiksak tamna sōg kovijaunerka?

5. Iṁek tamna pissiangogune akkekara-jalauktok kēnaujēt 300 dit uṁukejangiṁut, aglujuṁut tuṁijeksenik. Okarnerlōtigivæt.

6. Jesusele okarpok: (Arngnak) una pinasiuk; sōg kiksartipissiuk? Ajungitomik pivānga.

7. Aglujunik illakatsainarapse; ajungitulliarvigijomagupsigik pituinariakarpose; uvangale neijortigitsainarniængilapsinga.

8. Ajugaringitaminik pivok: sivorngagut tūniga mingoarpa illijartortauviksamnut.

9. Ahaṁerik, okautivapse: Ukkoa okautsit tassarnertut okautigijaukpetta sillarsoarmiut tamainut, okartokaromārivok, kanočtomik (arngnab) tapsoma maṁa pingmanga, erkarlugo.

10. Judase Ischariote, arkangemit aggartut illanget, ajokertuijorsoarnut aivok, tapkōnunga pititsomavlugo.

11. Tamaña tussaramitsuk: kiviaisulerput, kënaujeniglo tuñitsivigijomavlugo okarput. (Taipkonunga) pitinasualerpa.

12. Sërnakangitunik kakkojartoramik, uvlome sivorlime, añiviksiorutiksak sangãrsuk tokkoniamitsuk, illiñiartingita apperivæt: Nane äkiksoriartorkovittigut añiviksiorutiksamik saugãrsungmik, nerriniartarnik?

13. Illiñiartingne marruk tillivak, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, iñuk angut pärlärpattik imertartok, tamna malliktiko.

14. Itterviet, iglum iñuanut okaritik: Ajo-kertuijub okauterkovãtit: Iglo nauk, nerriviksara añiviksiorutiksamik saugãrsungmik illiñiartikka illagilugit?

15. Iñiksamik angijomik uñertotilãrpãtik, idluarsimajomik: tagvane piksappingnik äkiksoigitik.

16. Illiñiartuk aivuk, iglugaseksoarnut pivlutik: Okautilaungmagik naipipæk: añiviksiorutiksak saugãrsuk äkiksorpæk.

17. Uñulermet arkangemit aggartut illagivlugit tikkipok.

18. Nerrimãvingme iksivagamik nerritillu-

git, Jesuse okarpok: Ahaṁerik okanpapse, illapse nerrekattima pititsomärpänga.

19. Siarklileramik apperivæt nellekardlutik: uvangauniarpik? assialo: uvangauniarpik?

20. Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut mitsukterekattiga;

21. Iñum Erngninga pititaulärpok, sorlo tapsominga aglaksimavok: Iñngle tamna kappianamek, Iñub Erngninganik pititsijok; iunngmut tapsomõnga ajungiuersauvok erngniangõngikune.

22. Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonungalo tuniva okarlune: Tigusiluse nerrititse; tagva timiga.

23. Erngusiärsuk tigugiva, kujalivlune, tapkonunga tamna tuniva: illunatik tapmanget iṁerput.

24. Okantiveit: tagva auga, testamentitab aunga, tamna uñuktuñut kovijok;

25. Ahaṁerik okanpapse, (mattoma) king orngagut iṁerogungnõrpunga napartub waneliksab iptinganik, uvlok tamna nellititin

nago, nutautillugo imilerupko Gudib nalegauningane.

26. Nakudlartomik tuksiarutsit nāgamikit, aņivut orksuktalingmut kakkamut.

27. Jesusib okantiveit: Uņnak tamaņa tamapse koasāngautigilārpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok uņatadlarpara, saukello siamartidlarput.

28. Makkikumale, sivonapsingne Galilēamut aijomavunga.

29. Petrusible okantiva: Illunamasiatik koaksāngautigikpattit, koaksarniængilanga.

30. Jesusib okautiva: Ahaņerik, okaupagit, unnuak tamaņa angutannek niplerkārtinago marroertorlune, missiarutigilārpama pingasuarterlutit.

31. Okarivok ama: Tokkokattigigupkilonēt, missiarutigijomangilagit. Taimakteuk illumatik okarivut.

32. Iglorsoarmut avalluliorsimajomut pivut, Gethsemanemik attelingmut. Illiņiartiņe okantiveit: Tamaunga ingititse, tuksiarijartortillunga.

33. Petruselo, Jakobuselo, Johaņesello illagiveit; sajudlalerlune kappiaktoudlarpok.

34. Imak okautiveit: Tarniga kiksarpok kkomut: tagvanetitse pigärluse.

35. Averngoartotölerdlune, nuñame pängavok; tuksialarmelo, ajugakangipet lliutok tamaña kängerkovlugo.

36. Imak okarpok: Abba, Atätaga, ajuganginavit, erngusiärsuk una përuk uvam; piomajamnigle pitsengilatit, perkojet le.

37. Siñiktut tikkinamigit, Petruse okaua: Simone siñikpit? nellunaikutamik atitsemiglonët pigärungnængilatit?

38. Pigärluselo tuksiaritse, öktorlungnarnut pekkonase: Añerneki piomugalloarpok, inigle sangëpok.

39. Ama tuksiarijartorpok, okautsit taipa attorlugit.

40. Ama uttermigame, siñiktut tikkiniveit; ingillo okumaimetta uerngarnermut,) kigiksettiglo tapsomunga nellovlugit.

41. Pingajuanik tikkinamigit, okautiveit: aña siñikluselo merngoërseromavise? Naksivok tagva, nellusimavok: Ahak, Innum ngninga pititaulärpok ajortulliartut agiñut.

MARKUSE.

42. Makkititse aularta; ahak,
ititsiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo:
kangemit aggartut illanget, tikkiler
giartorsnit illagællugit, savikso:
ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijors
langniglo illissimajuñit, iñnillo ar
iñit pijut.

44. Pititsipiartuble nellunaikut
nitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilã
nauvok, tigusink aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nel
karlune: Rabbi, Rabbi! kuniklug

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, sav
muva; ajokertuijorsub kivganga u
siutërpa.

48. Jesusible kiovlune, okant
iñuartomut tikkitose, saviksoarlij
piarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijjortig
kattimavingme, ajokertuivlunga,
lapsinga: Nellautaijulle aglangi
kovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik
semävlutiglo.

MARKUSE.

12. Makkititse aularta; ahak,
itsiniartok kaglivok.

13. Sulle taimak okartillugo:
ngemit aggartut illanget, tikkile
rtorsuit illagællngit, savikso
upialijarlarmiglo, ajokertuijors
gniglo illissimajuñit, inũillo a
: pijut.

14. Pititsipiartuble nellunaiku
sivigilaukpeit, okarlune: kuñil
ivok, tigusiuk aulartaililugo.

15. Tikkiname, tuavilune nel
lune: Rabbi, Rabbi! kuniklug

16. Aktolerpæt tava tigulælo.

17. Illangettale señianetut, sa
va; ajokertuijorsub kivganga
tërpa.

18. Jesusible kiovlune, okant
artomut tikkitose, saviksoarli
rlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijorti
timavingme, ajokertuivlunga,
singa: Nellautaijulle aglangi
vlugit.

50. Illiñiartingita illunatik
nävlutiglo.

42. Makkititse aularta; ahak, uvannik pitišiniartok kaglivok.

43. Sulle taimak okartillugo: Judase ar- kangemit aggartut illanget, tikkilerpok, innu- giartorsuit illagællugit, saviksoarlijarlutik ajaupialijarlarmiglo, ajokertuijorsoarnit ag- langniglo illissimajuñit, iñuillo angajokang- iñit pijut.

44. Pititsiartuble nellunaikutamik tun- nitsivigilaukpeit, okarlune: kuñilärtara taim- nauvok, tigusiuk aulartaililugo.

45. Tikkiname, tuavilune nellipsarpa, o- karlune: Rabbi, Rabbi! kuniklugolo.

46. Aktolerpæt tava tigulælo.

47. Illangettale señianetut, saviksoane a- muva; ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, siutërpa.

48. Jesusible kiovlune, okautivæt: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaup- iarlijarlapselo, tigujautillunga.

49. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme, ajokertuivlunga, aktulaungi- lapsinga: Nellautajulle aglangit nellautse- kovlugit.

50. Illiñiartingita illunatik kemēkpæt kemävlutiglo.

51. Iñuosuktuble mallikpa, sätomik añorak uvinerugab; iñuosuktulle tamna tigut.

52. Uvinerunele ipperarpa, anorērdlune ñāvok taipkonanget.

53. Jesuse ajokertuijorsoarmut pitipæt: vunga ajokertuijorsuit, angajokaijello, aggnik illissimajut illunatik kattimavut.

54. Petrusible kingornganit mallikpa, ajortuijorsub iglorsoanganut pivlune; tagvaneget iksivakattigəllugit, ikkomamut kissajartok.

55. Ajokertuijorsuit kiglissiniarviublo gajokangit illunatik patssitiksarsiorput suse pivlugo, tokkotsomavlugo, nachvängile.

56. Uñuktut okautigiludlarpæt sæglovlutik, ausingille adsigəngilet.

57. Iñangillo sæglovlutik patssiklertut kkerput, okarlutik:

58. Tussalaukpavut, imak okartok; kattivik əgğangnut señamajok, asserortitsomara, uvlune pingasune assianik señajomärunga, əgğangnut señamangitomik.

59. Sulle okausingit adsigəngilet.

60. Ajokertuijorsoak akkornganit nikkovipok, Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilatit tamakkoa pivlugit, patssidlarmattit?

61. Niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama apperiva, okautivlugo: Kristuseovit nakorinadlartub erngninga?

62. Jesuse okarpok: Ahaila, uvangajunga: Iñublo Ernngninga tækkojomärpasse iksivajok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungäne, killaublo nuvujangittigut akkartok.

63. Tava ajokertuijorsub añoratsene alliktorpeit, okarlune: Okantsareakarungnërpogut.

64. Okarnerlungninga Gudemik tussarpasse; kañok issumavise? Tapkoale illunatik erkartorpæt, tokkoteksaujok okautigællugo.

65. Illangita këtseralerpæt, kënangal mattovlugo erksärpæt, okautivlugo: nellautalertigut. Kivgello kënanga tiglupæt.

66. Petrusese Iglorsub illuet paklerkame-tillugo, ajokertuijorsub kivgangita illanget arngnab ittertub,

67. Petrusse kissakejartok tækkogamiuk tækkonälerpa okarlune: Igvittauk Jesus Nazaremiok illagivet.

68. Missiarpok, okarlune: Illitaringilara, okausitillo nellogivakka. Pämüt añingmet, angutaunek niplerpok.

69. Arngnab ama tækkogamiuk, señiane-tunnut okalerivok: Tamna taipkoa illang-et.

70. Missiarivok ama. Killamiojungnër-met, Petrusse ama okautivæt tagvanetut: A-hamërik taipkoa illagivätit; Galilæamiogavit, okausivit nellunailivätit.

71. Ingminulle okarnerlulerlune (Gude taivlugo) okartok: Iñuk tamna okantigijasse illitaringilara.

72. Angutaunek aipanik niplerpok. Je-tusib okausinga Petrusib erkarpa, okauti-lungmago: Angutaunek marruertorlune nip-erkärtinago, missiarutigilärparma pingasuar-erlutit. Tava keasilerpok.

KAPITELEMIK XV.

*Kristusib kellersorsimatillugo Pilatuse
ätauninganik.*

Kaulermet errinasuklutik ajokertajjc illo angajokaijello, aglangniglo ill majnt, kiglissiniartullo illunatik ingmin okaramik, Jesuse kellersorlugo aularut Pilatusemut ünertorpæt.

2. Pilatusib appersorpa: Judikut attä vätit? Kiova, okantivlugo: Okartotit.

3. Ajokertuijorenit angijomik patssi pæt.

4. Pilatusib ama okantiva: Abak, äz mik passidlarmattit, kimgilatit?

5. Jesusele kiojungnërpok: taimait Pilatuse aglæt tattaṁiniarpok.

6. Añiviksiolerangetta (Pilatuse) illue pok, inuit pijomajanginik parngnanërvingmetut illanget (tokkoteksangalloak tilugo.

7. Parngnanërsimadsaujokarpok, Ba

semik attelingmik, kippallijorsuit illagivlugit
 igujanjomik, kippalijorsövlutik innungmik
 tokkotsigamik.

8. Inugaseksuit kaggudlarlutik tuksiarvi-
 givæt, illutsiminik attorkovlugo.

9. Pilatusib okautiveit: Judikut attañinget
 añititaukovissiuk uvamnut?

10. Ajokertuijorsuit kañugivlugo tagvunga
 pitilauktanget, nellunginamigit.

11. Ajokertuijorsuit iñuit okautilerpeit
 Barrabasemik tuksiarkovlugit añitekovlu-
 go.

12. Pilatusible ama kioveit okautivlugit:
 Judikut attañinganik tajasse, kañok illior-
 tokkovissiuk uvamnut?

13. Kaggudlarivut ama (okarlutik) kik-
 kiektoruk.

14. Pilatusib ama appersorpeit: Kanoõto-
 mik ajortullialauka? Niplialuarput: Kik-
 kiektoruk.

15. Pilatusib tava iñuit satomakojomavlu-
 git, Barrabase añitipa tapkonunga: Jesusele
 akluatsenõt issakajaukova uñertorlãlo kik-
 kiekkortaukovlugo señingajolingnut.

16. Sorsuktukselle Jesuse ätipæt iglor-

soarmut kiglissiniarvingmut, sorsuktuksello tamaita tagvunga attautsemut kaikoveit:

17. Ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt, niakotiksenik kēnariktunik kakkilau-tilingnik peraivut, niakoanullo illilugo.

18. Sallutilerdlugo, imak okarput: sallutitaujotit, Judikut attañinget.

19. Niakoagut añaudlarpæt ajaupiamut suvlulingmut, ketserarlugo, sērkortorvigællugolo tuksiarvigivæt.

20. Mittautigijarēramitsuk: ulliksoak aupaluktak pērpæt, nangmininganik añoranginik attitilugo; aularutivæt kikkiektorniardlugo.

21. Iñuk pärtigivæt, Simonemik attelik Zirenemiok, Perorsēvingmit pijok, (Aleksandriablo, Ruffiblo angutæk) tapsomunga erksuktantipæt kikkiektortauviksanga.

22. Ātipæt kakkamut Golgatamut, imaipok: niakoverngit iñinget.

23. Weinemik mirralingmik (kassilinar-
tomik) imertinasuarpæt; pijomangiläle.

24. Kikkiektulaoramitsuk: añorangit avikpeit, imerautigivlugillo kia piksariniar-
angagit.

25. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet kikkiektorpæet.

26. Kolläne aglaksimavok, kañok patsidlar matsuk imak: Judikut attañinget.

27. Iñuartuk marruk kikkiektortaukattigællugik pivæk, aipa tallerpiet tungänut, aipale sanmiet tungänut.

28. Okantsit aglaksimajut nellaatsivut tagva, imak okartut: Ajortalliartat akkornganut pititavok.

29. Tagyona arvertartut mittautigivæt, ikkettamarlutik okarput: Koinsengnalokpotit, kattimavingmik asseroijotit, ama sennakgo uvlune pingasane.

30. Illingnik piulidlarit, señingajolingmit maña akkarit.

31. Taimaktauk ajokertuijorsuit mittautigivæt ingmangnut, aglangnik ihssimajut illagællugit, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminigle ikhajornermik sapperpok;

32. Kristuseogune, Israelitit attañerikpatsuk, señingajolingmit maña akkarle tautuktiluta, okperkovlutalo. Kikkiektortaukattitautauk mittautigivæk.

33. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

nuñane tamaine tärtorsölerpok, nellunai-
kutet arvengemit sittamartuñut tikkidlune.

34. Uvlub nellunaikutanga arvengemit
sittamalermetta, Jesuse nippekortövlune o-
karpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok:
Gudiga, Gudiga, sög kemekpinga?

35. Tagvanetut illangita tamaña tussara-
mitsuk, okarput: Ahak, Eliase kaikova.

36. Illanget akpangerpok, nipperkut kas-
silinartomut mitsukpa, ajaupiamullo kappo-
mitärlugo, imertipo, okarlune: Ovatsiaro,
täkkunärta, Eliasib akkartitsartorniarmang-
ago.

37. Jesusele nippekortövlune añernenger-
pok.

38. Kattimavium uminga allikpok mar-
rolivlune, pänget pñunga aglæt tikkilune.

39. Kappitable nelläne nængertub, tæk-
kogamiuk, tarngnengertok taimaitomut nip-
persearmut, okarpok: Ahamerik angut tamñ
Gudim Erngneriva.

40. Tagvanetauk arngnet kanitomit tamak
koninga täkkonärtut, tapkoa illanget Mari
Magdalenujok, Marialo, Jakob mikkinernal
Jose siblo arngnæk, Salomelo.

41. Tapsominga malliksimajut Galilæame-tillugo, kivgartortullo ; assingillo uñuktut Jerusalemut kangivakattigilauktangit.

42. Uñulermet, uvlok oppalungajaiaviöngmet, sabbatib tuglia,

43. Josefe Arimathiamit tikkipok, kiglisiniarpaktut illanget, ajungitok issumagiktörlo, Gudib nalegauninganik neriangmijok: tapsoma sapperane Pilatuse ittervigijartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva.

44. Tokkojarértok Pilatusib tussaramiuk, tattañiniarpok: Kappitak kaikova, apperivlugo tokkokamermanget?

45. Kappitangmit tussaumaleramiuk, timinga tuñijankova Josefemut.

46. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartorpa, avineruksamik imuserlugo: illuvermullo illivlugo, kairtomut illulimajomnt ; ujaruksuk aksakärtidlugo illuviub epkuanga perova.

47. Maria Magdalenable, Mariablo Jose-sim aragneet, tækkonärpæk, namut illijau-niarmanget

KAPITELEMIK XVI.

Kristusib makkiterninganik.

Sabbate kängermet: Maria Magdalena, Marialo Jakobusib arngnä, Salomele tippigiksautisiniarput, mingoarjartoromav-lugo.

2. Uvlome wochib sivorlerpäme uvlarär-sukat, illuvermat pivut, sekkeñek nailer-met.

3. Ingmingnut okarput: Ujarasuksuk illuviub upkuanganit kia aksakärtiniarpauk?

4. Tækkogamitsuk, ujarasuksuk aksekärtitavinek tækkovæt: angijovaksöngmet.

5. Illhavermut itteramik, angut iñuosuktok tallerpiet tungäne iksivajok tækkogamitsuk, angijortamik kakkortamik aäoralih: erkserput.

6. Tapsomale okautiveit: Erksiniarase; Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimajok keñetasse; makkisimavok, tamanëngilak; tagvunga illilaukpæt, tækkoleritse;

7. Okarijartoritsele illiniartingiñut, Petrusmullo, Galilæamut sivorlerilärpasse; tavane tækkojomärpasse, taimak okautilaungmasse.

8. Tuavilutik añivut, illuvek kemekpæt: sajudlarlutik erksivut, okangilellonēt innungnut, erksidlaramik.

9. Jesusele uvläkut makkiname, uvlome wochib sivorlerpäme: sakkerkarpok Maria Magdalenamut, tapsomanget añernekuulluit arvengemit aggartut añitilaukpeit.

10. Tamna okarijartorpok illagilauktangiñut, taipkoa kiksalarmiglo keajut.

11. Tapkoale omartok tussaramitsuk (Magdalenamullo) sakkertok, okperingilæt.

12. Mattoma kingorngane, tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik kallinerdluue, ingerartillugik nuñamut.

13. Tapkoatauk illamingnut okarijartorivuk tamattominga; tapkoatauk okperinginivakit.

14. Kingorngane arkangartut sakkerpeit, nerritillugit, okpingimetta snadlarpeit omættingillo mangaidlarmetta, tokkungajuñit makisimajomik tækkolauktut okperingimagit.

15. Okautiveit: Sillarsoarmut tamainut

ainiaritse, okantsinik tusearnertunik okautigissigik iinungnut tamañnut.

16. Okpertok Babtitanjorlo, pinlijanjomärpok, okpingitorle erkartortaujomärpok.

17. Tamakkoningale nellanaikutakaromärput okpertut: Attimne añernekuulluit añititsomärpeit, nutäñnut okarñut okaromärput.

18. Kuglugiängojartunik pėjaijomärpat: Tokkonartomiglo imeralboarunik, sokkoserniengilet; kañimajut aggangmingnut pattiktorpattigik piungñeromärput.

19. Nalekab taimak okantilaauramigit: takpaunga kangattartitauvok killangmat, Gudiblo tallerpiet tungañnut ingitsartorlarne.

20. Tapkoale tamaiñnut okarijartorput, Nalekablo piñiarkattigiveit, okansingit okpernartheit tattaminiarnartañnut malliktanñut.

LUKASIB AGLANGIT,

OKAUTSINNIK TUSSARNERTUNNIK.

KAPITELEMIK I.

ohannesib Babtiterijub innulerninganik Zachariase okautsaulerpok. Jesusib Kristusib innulerninganik, Maria okautsaulerpok. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo Gudemik.

Jnnuktut aglalaungmetta illutsinik uvaptingne,

2. Imak unipkautingmattigut tamakkoinga, nangminek kiglinganit tautulauktut, ingornganelo okautsinnik kivgartolertut.

3. Tamanna uvangatauk ajungitsugivara, maaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, lingnut nægliklara Teofiluse aglaluarlugit.

4. Kiglilingmik piokalaunertunnik tussarvolutit, nellojungnëralloaravit.

Z

5. Nuname Judæame Herodese attannio-
tillugo ajokertuijokarpok Abiab siṁertang-
ita illanganik, Zachariasemik attelingmik,
taipsoma nullia Aronib panningita illange
Elisabetemik attelik.

6. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nale
kablo perkojangit piomajangillo tamaita na
letsiarpakit.

7. Kittornga kangituk, Elisabete kittorng
isuiname, innutokaulerdlutik tamarmik.

8. Taipsomane Zachariasib siṁmēnlu
nellintingmet, ajokertuijotitnt asingititnt pi-
niarame Gudemut.

9. Säkattab pitimāgo ajokertuijub illusing
innut, Nalekab iglunganut (ivsornaitomut)
itterlune tippigiktomik pujorame:

10. Innugaseksuit illunatik sillatanet
(iglub pängane) tuksiarlutik pujortillugo.

11. Nalekab Engelingita illanget tækkog-
pok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerp-
tungäne nængertok.

12. Tamna Zachariasib tækkogamia
kvaksalarmelo erksilerpok.

13. Engelible okautiva: Zachariase! ei

sineek tuksiarnitit tussartavut: nulliet Elisabethe erngnijomarpok erngniksarnik, taimna Johannesenik atseraromavet.

14. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, unuktuttank innuit kuviaisutigiomavæt inulerpet.

15. Nalekamut angidlaromärmet. Weinemik assianiglonët iniksarnik pitsartudlartomik inernisengilak anäname timinget illuanetillugo, Annernermik ajunginermik illumigijaunlärpok.

16. Israelib kinguvangit unuktut sätitsomärpeit Gudemut Nalegangannut.

17. Nalekab sivorlerijomärpa Eliasib anerningatat pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sätitsomärpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomärpeit idluartut illissimaningiñut, taimak Nalekamut innungnik oppalungärsimajuñik äkigomavlugit.

18. Zachariasib Engele okautiva; Suna nellunaikutaksarivigo? Itulerama nulliaralo ningiungogivok.

19. Engelib kiowlune okautiva: Gabrieliuvunga Gudib sänganetsainartunga, tillijau-

vunga okanterkovlutit, mattominga neljungnërtitaukovlutit.

20. Ahak, okautsikka illingnut nellantsi okperinginangne, okarnugnængilärpotit, karnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuv sangetta uvluksanget nelliutitiñago.

21. Zachariase kattimavingme mullu met, iñuit sillatänetut uttakkivæt tattamini lutik.

22. Añigame okaulugit ajorpeit mullu væt tagva tekkojorællugo kattimavingme.

23. Piñiareksame sorërvinget nelliuti met iglomînut angerarpok.

24. Uvlulle taipkoa nångmetta, tapso nullia Elisabete singailerpok, takkenik te manik ijerartorkärdlune okarpok:

25. Taimak Nalekab pivānga, uvlut te konañe tækkunāraminga, kangusunera uva nit përlugo iñungne.

26. Takkit arverningane Engele, Gabi lemik attelik, Gudib tilliya iglugasengnut (lilæametuñut, Nazaretemik attelingnut.

27. Uigasungmut angersimajomut Davi kinguvangita illanganut, Josefemik attelî mut uigasuk Mariamik attekartok.

28. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitavotit saimartitaularpillo! Nalekab neijorpätit, pillorinerövotit arngneñit tamaiñit!

29. Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumalilar-melo: Kañok tagva sallutitauvik?

30. Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit.

31. Ahak! singailarpotit erngnermik erngnomärlutit, Jesusemik atseraromavet.

32. Tamna angidlaromärpok, kotsingærub erngninganik taijanjomärpok. Gudib Nalekab tuñitsivigijomarpa angutæt Davidim iksivautanganik.

33. Jacob iglunganüt attañiojomärpok isokarnisengitounüt, attannioninga issokarnisengilak.

34. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Angumik kausimanganama?

35. Engelib kiovlune okautiva: Añernerub tjunginerub kollangiaromärpätit, takpikso-malo pitsartuninget ulligomärpätit. Tamañna pivlugo ajunginek erngnijekset Gudim Ernngninganik taijanjomärpok.

36. Ahak! Elisabettauk illet singai erugnermik ningintokaalerdlune, takk verningane, tainna kittorngisuitok illu okantigivat.

37. Gude sappernartissingimet.

38. Mariale okarpok: Attauk, Na kivgarivānga okaravit taimailerlanga, I lib keṁekpa tava.

39. Uvlune taipkonañe Maria aulale aisarlune kakkeñut iglugasengnut Ju nonnanganetunnut.

40. Zachariasim iglunganūt itterdlus lisabemnt okarpok: ullapirsautekarit.

41. Mariab okausinga tamaña Elisa tussarmago, timinget singainga nerritok, tagvainak Elisabete illummertaule Añernermut ajunginermut.

42. Nipliadlarlune Mariamut okar Pillorinerovotit argnennit tamaiñit, ti singainga pillorikivok.

43. Kañok okarpik, nalekama anāns tikkimanga?

44. Ahak; ullapirsautekarit okaravit sarapkit, nutarak illumnetok kiviaisunmut nerritoralerpok.

45. Pillorikpotit okperavit, illingnut Nalecam okausingit illunatik nellautsilermetta.

46. Maria okarpok: Tarngnima Nalegak nakoridlarpa.

47. Gade Piulijiga añernerma kuviaisugfigiva.

48. Saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Ahak, mannamit innuit illunatik pillorineraromarpänga.

49. Angijovaksoarmiik pingmanga, ajuga kangitub, ajunginerwiglo attiggub.

50. Näpkiininga nalektiminetsainarpok soraijunanne.

51. Söngögame tallerminut siamartipeit omamingne piujorijut.

52. Pitsartojorsuit iksivantangannit orrutipeit, nellokotijorijut angijorortipeit.

53. Käktut tunnitsivigiluarpeit piksaangiinik, agluitulle aulartipeit sokkartinagit.

54. Kivgeñe Israele Gudib piuliva issokangitomu, näpkiininga erkaumavlugo.

55. Okarame sivorliptingnut Abrahamut kinguvänginullo tamainnut.

56. Takket pingasut nävlugit, Elisabete

Mariab neijoramiuk, angerarivok iglenuut.

57. Elisabetib erngtiviksane nellieutingu erngnermik erngnivok.

58. Nalekab näpkigingmago, nunnal tingita illangitalo tussaramitsuk, kuvial kattigivæt.

59. Uvlut sittamanjortut nängmetta, l pilugo (nutarärsuk) tikkipæt, angutänut chariasemit atteritipæt.

60. Arngnæt kioveit okarlune: Nnaka Johannese attekalerpok.

61. Okautivæt: illakangilatille taimaimik attelingmik.

62. Anguta Zachariase nullorarpæt, k nočtomik atsererkojomavlugo?

63. Aglageksamik kaikojivok, aglakh okarporlo: Johannese attinga. Illunt tattaminialerput.

64. Tagvainak Zachariasib kanninga kangalo angmartitauvuk, okalerdlune G nakoridlarpa.

65. Nunnakattingit illunatik erksiler tamakkoa tamaita tussamalerpeit kakkat illunatik Judseame.

66. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kañok illingajomārasugiviuk nutarārsuk una, Nalekam aggangminut neijormago?

67. Angutalo Zachariase Añernermut a-junginermut illumertaulerpok nellautsiler-tunnik okarlune imak:

68. Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gūdinga! iñntitane tikkidlugit piulingmagit,

69. Piulijorsoarmik pitingmattfigut kivgame Davidim iglungane:

70. Itsarsoak taimak okarame idluartut nellautaijut kanningittigut:

71. Piulijomavluta keñugijiptingnit, omigijiptalo tamaita agganginnit,

72. Angajokavut näpkigilugit, anganine a-junginek erkaumavlugo.

73. Abrahamut atätaptingnut miksekartomik okarame:

74. Piulijaukovluta kennugijipta agganginnit, kivgartorlugo Gude innotilluta erksinata,

75. Ivsornainermiglo idluarnermiglo kuviagijanganut.

76. Igvit nutarak, taijaujomärpetit kotsingnerub nellautaininganik; Nalekab siverlerijomärpätit apkotiksanga äkiksorkovhago,

77. Innutitangit nellojungnërtilugit piilijiksamik, ajornermingnit issunangnerangnërтомик,

78. Gudipta omættinget näpkininganut, tapsomanget nuifub kotsingnermit tikkipätigut;

79. Kaumarsärlugit tärsiorut tokkable tachalininganetut ittikkavat torartälugit apkomut ullapireartauvionartomut.

80. Nutaräsuk aglisiterpok, sangüdlartamele annernerne, inakangitomelonelo, ukkerviksane Israelib kingevägärit nellitlerkärtinnago.

KAPITELEMİK II.

Kristusim innulerninga Bethleheme, kippiningalo attingalo. Nutarärsuk Josuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemotomut, Saklijarningalo kattimavingme Jerusalemotome.

Taipsomane attañersub Augustusib attanniovingme iñuit tamaita aglaktankoveit (attingit).

2. Tamedsa aglait sivorliojut, pivut, Zirenesse attanniotillugo Siriame.

3. Illnatik iglugaseksoarmingnut aivut aglaktankovlugit.

4. Josefetank aularivok Galilæamit, iglugasengmit Nazaretemit, Jüdæamut Davidim iglugaseksoangiñut, Bethlehemik attelingnut, Davidim iglunganit kinguvãnganillo pigame, aglaktankovlugo.

5. Maria nullieksane aiparællugo, tamna singajjok.

6. Tagvanedlutik erngnisulerpok.

7. Erngniliaminik erngnivok. Iñuserd-lugolo añoravineramik, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakanginamik as-sianik.

8. Taipsoma erkane mianersijun-ïput, n-
tërname nergsutitik avalulingmetut mianeriv-
lugit pivut.

9. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit,
Nalekablo kaumasinet kaumartidlarماغit
erksidlalerput.

10. Engelible okautiveit: Erksinase! A
hak, kuvianartorsoarmik okautivapse sillar-
soarmiunnut tamaiñut pilärniartomik:

11. Pivluse manna Piulijok, Nalegak
Kristuse erngniängöngmet, Davidim igluga-
seksoanginne.

12. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutarär-
suk annoravineramik iñusersimajok, Nersu-
tillo nerchevianut illimajok naipilärpasse.

13. Tagvainak Engeleme killangmiuga-
seksuin-ïtut, Gude nakoridlarpæt okarlutik:

14. Gude kötsingnermetok nakoridlar-
taule! ullapirsautekarle nunname! Inng-
nelo kuvianartokarle!

15. Engelit täipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Manna Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okautiserkojanganik uvaptingnut!

16. Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipakit, taimaktauk Nutarärsuk ærgsutit nercheviane illimajok.

17. Tekkogamitsuk, okantigijartorpæt tamainut, Engelib okausingit unipkautigiveit Nutarärsuk pivlugo.

18. Tussartullo illunatik mianersijut okauingit tattañiniariveit.

19. Mariable tussartane tamaita puigoungnængerlugit omamine erkarpeit.

20. Mianersijut utterivut, Gude nakorilulo kujagidlarpæt tussartattik tækkojattiglo ivlugit, taimak okautsaulauramik.

21. Uvlut sittamaujortolermetta, Nutarärnk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, ðngelib taimak taingmago, sulle arngnäme imingit illuane-ilerkärtnäga.

22. Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungilnne, Mosesib perkojangit malliklugit; nu-

tarärsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmut aipæt, Nalekamut pititsomavlugo;

23. (Aglait pivlugit Nalekab perkojanganne: Angutiärsuit kittorngengautit ananimit sivorlerpæt annijut Nalekamut perkojomärpeit;)

24. Tunnergotiksettik tunnilugit, sorlo Nalekab perkojanganne aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik) piarkeñiglonët marungnik.

25. Ahak, taipsomane angut Jerusalemetok, Simeonemik attelik; iñuk taimna idluartok Gudelo naletsainarpa, Israelib mañiguniksanganik nerinklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum iñigiva.

26. Annernerumut ajunginerumut nellojungeñrtitaulauktok, tokkoniængilak, Nalekab Kristusinga tækkokärtinnago.

27. Tamna Annernerum ajunginerub kajungertiñago, kattimavingmut pivok: Nutarärsuk Jesuse angajokakita ätiñakko, perkojet naleklugit, aglaillo malliklugit nutarärsutik pivlugo,

28. Simeonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nakoriva okarlune:

29. Nalegak, manna ullapirsarnartomut sivget angerarle, sorlo okalauktotit.

30. Isimnut piulijiksarekojet tækkogapko.

31. Tamna iñuit illunarsoatik kēnangit sānginne piarērtinangne sakkertilalo.

32. Kaumajok nellojuñik kaumatsitiksak, iñtitavillo Israelitit nakorijanget.

33. Nntarārsuk pivlugo tussartatik Josefib atateksanget arngnællø tattañiniarivakit.

34. Simeonib saimartipæk, arngnånullo Mariamut okarlune: Ahak, una orrojutiks sanjomārpok, makkijutiksaujomarlarinelo unnuktuñut Israelib kinguvānginnut, nellunaukutaksaujomārlunelo akkerartugeksak.

35. (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomārpotit saviksoarmut), uñuktut omættingita issumangit sagvartaukovlugit.

36. Arngnaktank nellantajok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanielib pañia, Aserib kinguvāngita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukårdlune kingorngane.

37. Mannale uigarniojok okkiungit ung-nijakattartut sittamertorlutik, kattimavīng-

metsainarame, tuksiarnermullo nerringiñe mullo Gude kivgartorpa uvlullo unnuel tamaita.

38. Tapsomatank tikkipeit, Nalegak n koridlarpa, okautigilälo piulijiksamik utta kijannut tamaiñut Jerusalemetunnut.

39. Tamaita namaksigamikit Nalekab pe kojangit pivlugit, ama Galilæamut utteriv iglugasengmingnut Nazaretmut.

40. Nutarärsuk aglissikpok pitsartudlarlun lo añernerme, sillatovaksoadlalarmelo, Gud saimaninget neijoriva.

41. Angajokakit opernet tamaita Jerusalemut aivuk, añivium erkaumavia nelliutiranget.

42. Jesusib okkiungit arkangemit aggalermetta illagællugo takpaunga Jerusalemi aivuk, illutsettik attordlugo.

43. Uvlut taipkoa nägamikit, angerarnenik, nukapiak Jesuse Jerusaleme nokarpo Josefiblo arngnäello nellovæk.

44. Illagilauktamingnut illausugigamil uvlok attansekk ingeraramik keñerijartorpa apperkotigællugolo illamingnullo illitaringnullo.

45. Nenninginamiko, ama Jerusaleminut utterkpuk kenneriardlugo.

46. Uvlut pingasulermetta, naipipæk katimavingme iksivajok ajokertuijorsuit akborngane, tapkoa naleklugillo apperiveit.

47. Nalektullo illunatik tattamminiarivæt sillatuningalo kigosingalo.

48. Angajokækita tækkogamiko, kvaksarpuk, arngnæt okautiva: Erngnik, sög imaihorpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo keñilaukpaptigit kiksarlunuk.

49. Jesusib kiovæk: Sög kennerpittinga? nellovitik, Attatama pingit piñiariakarapkit?

50. Kañorle okautingmagik, okausinganik tukkissingilæk.

51. Illagællægik tava taununga Nazaretemut aivok, nalehuarlugiglo. Okausingille unakkoa tamaita arngæt omamine torkorpeit.

52. Jestusele sillatderpalliadlarpok, okkingillo unuksivalliadlarlutik, saimalerpatladlalarmelo Gudemelo iñungnelo.

KAPITELEMIK III.

Johannese ajokertuilerpok. Jesusib Babbitauninga Jesusib Kristusib sivorlinginnik Arngnæt Mariam angajokanginnik.

Okkint arkangemit tellimaulermetta, Attanersoak Tiberiuse Attanniotillugo; Pontiuse Pilatuse attanniokattaumet Judæame; Herodeselo nuñam illainangane attanniongmet Galilæame; nukkålo Fillippuse nuñam illainangane attanniongmet; Itturæame Trachonitisim erkåne; Lisaniasele nunnam illainangane attañiõngmet Abileneme;

2. Hannasele Kaifasele ajokertuijorsutilugik; Johannese Zachariasim erngninga, Gudib kaikova iñukangitomit.

3. Jordanim erkånut tamaiñut pivok ajokertuivlune Babtijumik ajortunnit pejautiksamik.

4. Sorlo nellautaijnt aglangiñe aglaksimavok: Taimnavok nellautaijum Jesiasim okautigilauktanga okarame: Ajokertuijub nippinga innukangitome imak pivok: Nale-

kam apkotiksanga äkiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik.

5. Korkut illunatik kipviartaujomärput, kakkello kakkärsuillo illunatik nakkiglijaujomärput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomärput, apkoserngillo mañetut manniksidadaraujomärput.

6. Uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piilijok Gudemit pijok tækkojomärpæt.

7. Innuit añivigingmatsuk Babtitauijomavlutik, Johannesib okautiveit: ku lugiängojartose! kia kemakoväse ningantsib pijomärtub?

8. Atte, kiglilingmik sägiarluse ablapsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abraha atätagivavut. Okautivapse: ujarkennit makkonanget Abraha Gudib kittorngitisarajarpa.

9. Ullimant napartub miñernanganelerok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamut egilgo.

10. Innuit apperivæt okarlutik: Kannok pinniarkita?

11. Kioveit okautivlugit: Marrungnik an-

noraggub aipanga tuñilugo pekkangitomut, nerkiksaliktauk taimaililugo.

12. Zoelnerritauk tikkipæt Babtitanjomavlutik, apperivlugolo : Ajokertuijok kannok uvagut piñiarkita?

13. Kioveit: nūnerseñik piomaniarase, perkojet kisseta pinniarlūgit.

14. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik; Uvagulle kannok piñiarkita? Okantiveit: Inūngnik akunañdlarniarase idlñuitulliaraseñonēt akkillertaunise namagissigik.

15. Innuille neriungmetta, illunatik omæt-timingne Johannese Kristuseosugingmatsuk;

16. Johañesib kioveit, tamaña okautivlugit: Uvanga iñermut Babtipapse, nutämik issumakarkovhuse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellovkotivungalo. Tapsoma ittiggagatingit singējarlugik. Tapsoma Babtitsomärpäse Annernermut a-junginermut ikkoñamullo.

17. Tapsoma poagit tigumiarpa, keñatullivingme nettinga sanneromärpa, kakkojeksa-riktullo keñatullivingminut kattitsomärpeit; piungitulle ötsomärpeit ikkoñamut kañitsuitomut.

18. Assinginullo unuktuñut okautsinnut innuit innerterpeit, okautivlugillo.

19. Herodesele Attangit settamat illanget, Johañesib suadlarmago nukkæt Fillippusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningillo tamaita pivlgit.

20. Tamakkoa tamaita illaveit matto-minga Johannese parnguanërsimavingmut pitilugo.

21. Taipsomane inuit illonatik Babtitaung-metta, Jesusetank Babtitaungmet tüksialar-melo, killak angmälerpok.

22. Annernek ajunginek (tingmiatut) tau-betut akkartok, (Jesusib) känganut pijok: nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Igvit Erngnerivagit nægliklara, tamna ku-viagijara.

23. Jesusim okkiungit ungnijut tellinau-jortullo pilermetta ajokertuilerlune piniar-lerpok erngnionasugivælo Josefemut; Eli taipsoma erngninga.

24. Taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taimna Mel-chib erngnerilauktanga, taimna Jañab erng-nerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauk-tanga.

25. Taimna Matha:
tanga, taimna Amosib
taimna Nahub erngne
Eslib erngnerilauktang
erugnerilauktanga.

26. Taimna Matib
taimna Matatiasib erngn
Semeib erngnerilauktan
erngnerilauktanga, taim
lauktanga.

27. Taimna Johannal
taimna Resab erngnerila
robabelib erngnerilaukta
lib erngnerilauktanga, ta
rilauktanga.

28. Taimna Melchib
taimna Addib erngnerila
sab erngnerilauktanga,
erngnerilauktanga, taim
lauktanga.

29. Taimna Jesob
taimna Elieserib erngne
Joreb erngnerilauktang
erngnerilauktanga, taim
lauktanga.

30. Taimna Simeonib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Josifib erngnerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauktanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga.

31. Taimna Melab erngnerilauktanga, taimna Mainab erngnerilauktanga, taimna Isatatab erngnerilauktanga, taimna Nathab erngnerilauktanga, taimna Davidib erngnerilauktanga.

32. Taimna Jesib erngnerilauktanga, taimna Obedib erngnerilauktanga, taimna Boasib erngnerilauktanga, taimna Salmub erngnerilauktanga, taimna Nahasub erngnerilauktanga.

33. Taimna Aminadab erngnerilauktanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taimna Esob erngnerilauktanga, taimna Farezib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga.

34. Taimna Jakob erngnerilauktanga, taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abraham erngnerilauktanga, taimna Tarab erngnerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauktanga.

35. Taimna Saruchib erngnerilauktanga, taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib erngnerilauktanga, taimna Salab erngnerilauktanga.

36. Taimna Kainab erngnerilauktanga, taimna Arfagsadib erngnerilauktanga, taimna Semib erngnerilauktanga, taimna Noab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erngnerilauktanga.

37. Taimna Matusalab erngnerilauktanga, taimna Enochib erngnerilauktanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga, taimna Malelelib erngnerilauktanga, taimna Kainab erngnerilauktanga.

38. Taimna Enosib erngnerilauktanga, taimna Setib erngnerilauktanga, taimna Adamib erngnerilauktanga, taimna Gudib pinga.

KAPITELEMIK IV.

*Kristusib ōktortauninganik, sālakarņingani-
niglo.*

Jesuse Añernerņik ajunginerņik illumilik,
ama Jordanemit utterivok, Añernerum
itipa iñukangitomot.

2. Uvlunik marrungnik ungnijakattartut
latanasib ōktorpa. Uvlullo taipkoa-ĩtillugit
ieringilak, (uvlullo) taipkoa nāngmetta,
ālerpok kingorņagut.

3. Satanasible okautiva: Gudim Erņgne-
ņikpattit, ujarak una okautiuk kakkojarorler-
kovlugo.

4. Jesusible kiova, okarlune: Aglait imai-
ņut: Kakkojatuinak iñum iñotigingila, Gu-
dible okausingit tamaita (iñotigiveit).

5. Satanasib aitipa kakkamut kingiktor-
arĩnut, sillarsum attañioningit tamaita
psomunga attantsikut kemergojautipeit.

6. Okautivlugo: Makkoa attañioningit
maita, ānanauningillo illingnut tuñijoma-

vakka; uvamnut tuñijaungmetta, issumam-
niglo tuñivakka piomajamnut;

7. Maña tuksiarvigijomagunga, tamaita
piksariniartattit.

8. Jesusib kiovlune; okautiva: Satanase,
uvamnit aularit; aglaksimangmet: Gude
Naleket tuksiarvigilugo kissiet kivgartorniar-
pet.

9. Jerusalemut aularutiva, ätilälo kattima-
viub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudim
Erngnerikpattit akkarit;

10. Aglaksimangmet: pivlutit Engeliñe
perkojomärpeit sapputilutit,

11. Erkisimiartaukovlutillo, ittikkettit a-
pörkoñagit ujarkamut.

12. Jesusib kiova, okarlunelo: Okautsit
imaiput: Gude Naleket öktorniarnago.

13. Satanasim öktortiñe tamaita nägamigit,
manakut kemekpa.

14. Jesuselo añernerub pitsartuningaput
ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkäne-
tut illunatik tussaumalerpæt.

15. Illiñiarvingiñelo ajokertuivok, iñuit
illunatik nakorivæt.

16. Nazaretemullo pivok, perorvingminut:

Illutsimitut sabbatteongmet illiniarvingmut itterpok, nikkoviname aglait attuaromangmagit.

17. Tuñitsivigivæt nellautajum Jesaiasim aglanginik. Makperamigit, okantsit ukkoa nellaupeit, imak aglaksimajut:

18. Nalekam añerninga kollímnepok, taimaitomik saimartípänga; tillilarmalo okantsit tussarnertut okautigëkovlugit aglujuñut, iñuliklerkovängalo serkomisimajunik omættelingnik; parngnanërsimavingnetut añiviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnërkovlugit ajorungnërkovlugillo.

19. Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo.

20. Aglait pattiktinamigit, kivgamullo tuñigamigit ingipok. Illiniarvingmetullo illunatik tækkunärpæt.

21. Imagle okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnut nellautsijut tussarpasse.

22. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit añijut tattañiniari-

veit, okarlutik: Tamna Josefim erngnering-
ila?

23. Okantiveillo: Illale mattominga o-
kautijomärpapsinga: Iñulijok, illingnik pi-
lidlarit; tattañiniarnartunik angijunik tussa-
laukpogut Kapernaume? Taimaihorittauk
tamane nunangne.

24. Okantiveit tagva: Ahañerik, okanti-
vapse: Nellautaijok kujagingilæt nunnakat-
tingita.

25. Nellägulle okautivapse: Israelittiñe
nigarnerit uñulaukput Eliase iñotillugo, kil-
lak parngnančrsimatillugo okkiut pingasut,
takkillo pingasujortut, kākavaksoadlalaug-
met nuñarsoarme illunane;

26. Tapkoale illainangnut uigarnormut
Sareptamiomut Sidouib nuñanganetomut,
Eliase tillijanvok.

27. Kallakartullo uñuktut Israelittiñe ta-
ipsomane Elisa nellantaijok iñotillugo, assia-
nik kallagungnčrsimajokangilak, Naeman
Siriamiok kissime.

28. Illiniarvingmetut illunatik tamaña
tussaramitsuk, kañingaumajadlalerput.

29. Nikkovilutik, iglugaseksoarnit aṅiti-pæt, kakkam iglugaseksoakarvingetta nuvuk-linganut aitudlugo, tagvanget ejukartitsomav-lugo.

30. Akkorngattigulle aularpok.

31. Kapernaumut pivok Galilæab igluga-seksoanganut, sabbateoleranget ajokertorlu-git.

32. Ajokertutingit taipkoa tattaṁiniariveit, kinnadlartomik okarmet.

33. Tagvane [ṁuk illiṅiarvingmetok Sata-nasemik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune,

34. Okarpok: Flai uvaptingnut sugivit, Jesuse Nazaremiok? asserorijartorpaptigut; kinaajotit kausimagapkit, Gudim ajungine-rivätit.

35. Jesusible iṅerterpa, okarlune: Okaju-črit, omanget iṅungmit aṅit. Satanasib tava orrotipa akkornganut, aṅilarmelo tapsomang-et, akkoṅarnagolo.

36. Illunamasiatik erksilerput, ingming-nut okarlutik: Suna una? Aṅernerit mak-kojungnartut sugartomullo pitsartojomullo okantingmagit, naḷekpæt aṅilarmiglo.

37. Piñiarvingit tussaumalerpeit nuñab tapsoma erkānetut illunatik.

38. Nikkovilune illiñiarvingmit, (añivok) Simonib iglunganut pivok. Simonib sakkia (arngnak) kañimanartomut kañimajok, taimna pivlugo tuksiarvigivæt.

39. Tikkipa, kañimanartok iñerterpa, kañimanartub tava kemekpa. Tagvainak makkipok kivgartorlugit.

40. Sekkeñek nippimalermet: sunatuinar-nik kañimasiggit pitipeit tapsomunga. Ag-gangminut tamaita pattikpeit, iñulivlugillo.

41. Satanasittauk uñuktuñit añivut, nip-liadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Erngninga. Iñerterlugit okarkongileit; Kristuseõgame nellungimatsuk.

42. Kaulermet añivok, iñukangitomut aulardlune, iñuit keñerpæt, tikkinamitsuk, tagvanetilerpæt kemektaujomañatik.

43. Okautiveille: Iglugaseksoarne assiane okariakarivungatauk okautsinik tussarnertu-nik, Gudib nalegauninganik; tamaña pivlugo tillijauvunga.

44. Galilæam illiñiarvingine ajokertuivok.

KAPITELEMIK V.

*Tattam̄iniarnatomik mingeritsenik nulluar-
niartunik.*

In̄ugiartorsuit nimniutumatsuk, Gudim o-
kausingit tussaromavlugit; im̄ab Gene-
zaretib señianetok.

2. Umiakotuk marruk tækkovak señiane-
tuk, mingeriarniartút niomavut nullutsettik
erortorlugit:

3. Aipanganut, Simonib pinganut ikkima-
game okautiva, im̄arbikparialakovlugo. Ing-
idlune, in̄uit ajokertorpeit umiakotomit.

4. Okälavlune sorērame; Simonemut o-
karpok: Im̄arbikpalerit ittijomut, nullutsesse
kivitissigik, mingeriarkovluse.

5. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertui-
jok, n̄nuak n̄avlugo pinasuaralloarpogut ang-
ēnarlutalo; okautsille naleklugo nullutset
kivitiniarpakka.

6. Taimailioramik, mingeriavaksuit piveit,
nulluangit alliktorlutik.

7. Umiakotomiut aipaitik kaikolerp amuarkattikumavlugit. Tikkinamikit un kototik ussilerpakit paklivlugik.

8. Tamaña Simonib Petrusib tækkoga uk, Jesusib ittigangiñut pāmakterpok, ok lune: Nalegak keñenga, iñuvunga ajo lik.

9. Koaksarame, umiakattinelo illona mingeritset uñuksigamikit pijerkattigēh tik;

10. Taimaktauk Jakobuselo Johañes Zebedæusim erngnæk, Simonib pinasuark tik (koaksalerivuk). Jesuse Simonemut in okarpok: Erksiniarnæk; mattoma ki orngane iñungnik pilärpotit.

11. Umiakototik nuñalitilugilo, perko tik tamaita keñekpakit, malliklugolo.

12. Iglugaseksoangita illanganetillu Ahak, angut kallaktorsoak tagvanepok. Jesuse tækkogamiuk pāmangavigivlugo, t siarvigiva, okarlune: Nalegak pijomagu kallagungnaititsomavarma.

13. Aggane issaktipeit aktorlālo, okarlu Pijomavunga, kallagungnerit. Tagvait kallagungnērsärpok tava.

14. Iñerterpa okantivlugo: assingnut tainak okarniarnæk; ajokertuijomulle ainariat, ækkočilutillo taipsomunga, tuñergotiksarlo Mosesib tuñerkojanga tnñilugo, kallagung-
iëravit nellojungnërkoylugit.

15. Anginersamigle tussaumajaulerpok, ñngaseksuit tussaromavlugo tikkipæt, iñulianjomavlutiglo kañimalungnermingnit tap-
somunga.

16. (Jesusele) kemëklugit iñnkangitomut
ivok, tuksiardlune.

17. Uvlut tapkoa illangane, ajokertuilera-
ne; Farisæerit aglanguiglo illissimajut ig-
hgasengnit tamaiñit, Galilæametunït, Judæ-
metunillo Jerusalemillo pijut, tagvane iksi-
ngmetta. Nalekab pitsartuninga tapso-
nanget añivok, tamaita iñulivlugit.

18. Ahák, illangit ätsivut tumaksajomik
amittine nellajomik akigarpæt; tamnalo
tertinasuarpæt, sãnganut illijomavlugo.

19. Itterviksarsinginamitsuk iñungnut, ig-
ib kanganut majoarput, angmajokut ningi-
pæt iñangavialo aglæt; (iñuit) akkornganut,
tsusib sãnganut.

20. Okperusingit Jesusib kausimaga migit,

tumaksajok okautiva: Iñuk, ajornitit issu-
magijaujungnërput.

21. Aglangnigle illissimajut Farisæerilk
imak issumalerput, okarlutik: Kina una
okausekartok akkerartortunik Gudemut
kina ajortoërätsijok, Gude kissime?

22. Jesusib issumangit kausisäramigit
apperiveit: Kañok omættipsingne issumakar
pise?

23. Sumik okariak ajornænginerova: A
jornitit íssumagijaujungnërput? imaglonð
okaudlugo: Makkitit, arvertarlutillo?

24. Nellojungnërkovlusele, Iñam Ernig
ninga pitsartojokarpok nuñame ajortoërotsi
jomik, tumaksajomut imak okarpok: Okar-
pagit makkitit, aumittitipikit, angerark
tillo.

25. Tautuktihugit makkisärpok, aumitti
nelo neksarlugit, iglominut angerarpok, Ge-
delo nakoridlarpa.

26. Illunatik tattañiniarput, Gudelo na-
koridlarpæt, erksidlalilarmiglo okarput: un-
lome tattañiniarnartunik tækkolauktogut.

27. Mattoma kingorugane, añigame Zok-
nere Levisemik attelik tækkova, tuñioraki-

ne iksivajok, tamna okautiva: mal-

1. Nikkovipok, tamaita keñeklugit mal-

2. Levisib iglomite nerikselliorpa unuk-
s. Nerchevingme iksivatillugo, Zoelne-
assingillo unuktut iksivakattigivæt ner-
vingme.

3. Aglangnik illisimajut Farisæerillo,
niartingit avamudlarvigilerpeit, okau-
git: Sög Zoelnerillo ajortulliartullo,
ekattigivissigik?

1. Jesusib kioveit, okautivlugit: Atsuilit
jikariakangilet, kañimajut kissimik;

2. Idluartut kaikojartulaungilakka ablap-
ik issumakarkovlugit, ajorniggille kis-

3. Okautivælle: Sög Johañesim illiñiar-
it unuktuñik nerringipakket, tuksiarlar-
lo unuktunik, taimaktauk Farisæerit illi-
tingit; illiniartittille agleratik nerrilutiglo
rpakpet?

4. Okautiveit: Nullianiktomut tikkitut,
sak taipkoa neijortigitillugo, nerrititaililu-
ajorpesse;

35. Nelliutsonärpok, uiksamik aksartat
lärput, tava agleromärput nerriniaratiglo.

36. Adsigektunik okautiveit: Añoratokal
illarniængilæt nutämik illaksamik; nutäb al
lingmago nutaungitok, illartärlo idluangini
vok nutaungitomut.

37. Weinelo nutäk iimerkantinnut nutaung
ituñut iimertutingilæt; weinib nutäb allikto
romangmagit iimerkautit, weinelo kovituina
romärpok, iimerkautillo asserorlugit.

38. Weinemiglè nutämik iimerkautiñut nu
tänut iimertutijeksauvok, tamarmik assero
juikattigèkpuk.

39. Weinemik nutaungitomik iimilauktok
killanängilak nutämik; okarame, nutaungitok
mamarnerövok.

KAPITELEMIK VI.

Apostelit arkangemit aggartut Kristusib aņerininganik.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim apkotigiveit, sabbateme sivorliub tugliane, illiniartingit singailingit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit.

2. Farisæerille illangita okautiveit: Sög imailiorpise, sabbateme pijeksaungitomik pigapse?

3. Jesusib kioveit, okautivlugit: Attualaungilase, kaņok Davide illiortok kãlerame, illaņelo?

4. Gudim iglunganut itterame, kakkojet tækkojekset nerriveit, illaminullo tuņivlugit illangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrilugit perkojavut.

5. Okautiveillo; Iņum Ernnginga sabbatemuttauk nalegauvok.

6. Sabbateme assiāne illiniarvingmut it-

terpok, ajokertuiniardlune. Iñuk tagvane-
tok, tapsoma aggangit tallerpīt tokkunga-
jut.

7. Aglangnik illissimajut Farisæerillo ud-
sertorpæt, sabbateme iñulidlaromangmang-
ago: Patssitiksarsiorlutik tapsomunga.

8. Issumangit kausimagamigit, iñungmut
tokkungajunik aggalingmut okarpok: Nik-
kovilutit, tamaunga pīt. Taimna nikkóvilune
tagvunga pingmet.

9. Jesusim okautiveit: Apperivapse, sab-
bateme sumik sulliñiarpita, ajungitomiglonēt
ajortomiglonēt, iñuk piulilugolonēt asserorlu-
golonēt?

10. Keviardlune avaminetut tamaita tæk-
kunärpeit, iñuk tamna okautiva: aggaktit
issaktikit. Taimailiorpok. Tagva aggangit
äkiktaulerput, iglungititut illivlugit.

11. Tapkoale kēvidlutik issumalulerput:
okarkattigēlerlutiglo kañok (Jesuse) piñiaro-
mavlugo.

12. Uvlune tapkonane kakkamut majo-
rarpok tuksiarijartordlune, uñuak nāva Gu-
demut tuksiarlune.

13. Kaulermet, illiñiartiñe kaikoveit, tap-

nget arkangemit aggartut aņeriveit, tap-
tailerlugillo Apostelinik :

. Tamedsa (attingit) Simon, Petrusmik
, nukkālo Andrease; Jakobuselo; Jo-
selo; Filippuselo, Bartolomeuselo; Mat-
selo, Tomaselo, Jakobuselo, Alfeusib
ninga, Simonelo Zelotesemik attelik.

. Judaselo, Jakobusib nukkā, Judaselo
ariote, pititsijomārtok (Jesusemik).

7. Taipkoa illagivlugit attersālerpok,
am. illanganut pivlune, illiņiartigaseit,
giartorsuillo Judæab nuņanginetuņit ta-
it, Jerusalemillo, Tirusiblo Sidoniblo,
biub erkængnetuņit:

. Tagvane kattimajut tussaromavlugo,
janjomavlutiglo tapsomunga kaņima-
ingnit, aņernernullo makkojungnar-
ut kappiaisuktisimajut piungnērtitau-

1. Iņuit illunatik aktorasuarpæt; pitsar-
c tapsomanget aņingmet, tamaita piung-
peit.

2. Illiņiartiņe isiminut tækkunālerpeit,
c okarlune: Pilloridlarpose aglņjose,
ib nalegauninga pigilerapsiuk.

21. Pilloridlarpose kãktose (Gudim idluar-ninganut) illumertaujomãrapse. Pilloridlarpose keajose, ijorpagomãrapse.

22. Pilloridlarpose, iñuit omigikpasse, aviluselo, suadlarppasselo, attisselo tainerlukpattigik ningaktotitut, Iñum Erngninga pivlugo.

23. Kuviaisugitse, okigẽseritse; akkik-sasse angidlaromãrmet killangme. Sivoringitatauk taimailioriveit nellautaijut.

24. Kiglermut, kappianamek agluitose: mañigorviojomẽrapse.

25. Kappianamek, pekalloartose: Kãgomãrapse. Kappianamek illipse, tamatto-manetilluse ijudlartose: keadlarluse uguadlaromãrapse.

26. Kappianamek illipse, iñuit illunatik ãnanãmik okautigikpasse: taimaktauk sivoringita imailiveit nellautaijioluktut.

27. Uvangale okautivapse, illipse nalektose: omigijisse nægligissigik; illipsingnik omisuktut, ajungiviginiarsigik;

28. Illipsingnut okausiluktut, saimartissigik; illipsingnik kiksartitsijut, tuksiarutissik.

29. Ullütsekut erksärtauguvit, igloatauk mañilermigiuk, ulliksoarniglo aksärtauguvit, añoratsettauk pigilink.

30. Illingnit sumik tuksiartok, tuñitsivi-giuk, perkntingniglo aksärtauguvit, utterko-niængilet.

31. Iñuit kañoøtomik piñiarkogupsigik illipsingnut; taimaktauk pigissigik.

32. Illipsingnut næglikttut kisseta nægli-gigupsigik: kañoøtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartuttauk næglijittik nægligiveit.

33. Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse: kan-noøtomik kujagijauniarpise? Ajortulliartut-taunk taimaitsainarivut.

34. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikup-sigik: kañoøtomik kujagijauniarpise? Ajor-tulliartuttauk attartortisingmetta ajortul-liartuñut, taimaikuarënik uttertitsiviokovlu-git.

35. Famaña pivlugo omigijisse nægling-niarsigik: pitsiarluselo, attarsiarkisititse ut-tertitsivioniarasuginasse: akkiksasse angidla-romärpok tagva; kötsiugnerublo kittorninga-rijomärpäse: tapsoma avagiveit kujalingitut-ningaktullo.

36. Tamaña pivlugo näpkingnitse, sorlo Atätase näpkingniktotövok.

37. Patsiklerniarase, patsijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomängilasetauk. Issumagijungnëritse, issumagijajungnëromärposetauk.

38. Tuñijititse, tuñitsiviojomärpose. Ök-tomik tættætomik, nakkittersimajomiglo, aulajomiglo ullipkittartomik säpsingnut tuñitsivigijomärpäse. Öktutipsingnut, öktortajomärivose.

39. Okantsinik adsigëktunik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotägut tessiorajarpauk? Tamarmik kattangniængilæk ittersamut?

40. Illiñiartok ajokertortiminit anginerõngilæk: namaksivorle, illiñiartok ajokertortimitun-ikune.

41. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sög tækkoviuk, auvek isingnetok mallugingilet?

42. Kañorlo kattangutit imak okautsoma-viuk: Ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit isingnit përomavara, auvek isingnetok mallugingilet? Takkormortotit, auvek isingnit

përkäruk, kingorngagut kattanguvit sarmik-tavininga përasuarlugo piuk.

43. Napartok ajungitok, ajortunik paungakarviojungnængerpok, napartorlo ajortok, paungakarviojungnænginivok ajungitunik.

44. Napartut illunatik nellonængilet paungamingnit. Feigit pëjarniængileit Dornenit, paungillonët weiniggit kattorsorniænginiveit okpingnit kakkilautilingnit.

45. Inub ajungitub ajungitut sagvarpeit omame pinganit ajungitomit; iñuble ajortub ajortut sagvartipeit omame pinganit ajortomit. Omættim ullipkittarninganik kañek okajöngovok.

46. Sög Nalekamik, Nalekamik taivisinga, nalengnagillo okautsikka.

47. Uvamnut pijok, okautsikka tussarlugit naleklugillo: tapsoma adsigijunganik kausititsomavara:

48. Adsigiva, iñuk iglulliertok, tapsoma nuña itterselliorlugo illutujomik, tungavilerpa kairtomut. Iñek kussilernet; iglo koggub suppivigiva, aulatinagolo; kairtomut tungalerame.

49. Tussartuble mallingitublo: adsigiva innuk, iglulliortok nuñamut tunganekarane; koggub akkingmidlarmago, tuavilune orrovok, iglo tamna angijomik assêrudlarlago.

KAPITELEMIK VII.

Uigarnerub erngninganik Kristusib mahkittitsininganik.

Okautsit tamakkoa, iñuit tussartillugit nāgamigit, Kapernaumut aivok.

2. Sorsuktukset kappitangeta kivganga erdligijanga, kañimajok tokkokaseklune.

3. Tamñale Jesusemik tusaumalerame: Judikut angajokangit tuksiarijartorkoveit, (Jesusemut) kivgane iñulijaujartorkovlago.

4. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt, okarlutik: tamaña pijariakarpok.

5. Inukattivut næglingmagit, illiñiarvikpullo señalaungmago.

6. Jesusib tavunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk, sorsuktukset kappitangeta illæñarijañe illangit okarijartorkoveit (Jesusemut) imak: Nalegak tagvungarasuarnæk; nellopkotivunga ittertitsaritset iglumnut.

7. Taimak pivlugo nellopkotivungalo illingnut kainermik; okarille okantsemut atantsenut, kivgara piungnailärpok.

8. Uvangatauk iñuvunga attañelik, kivgakarlamalo sorsuktuksenik; illangenut okaruma: ailerit, aigivok; ama illangenut, kait, kaigivok; kivgamnullo, señalauruk una, señava tagva.

9. Tamaña Jesusib tussaramiuk, tattaminiariva, keviarlune iñuit malliktiñe okautiveit: Okaupapse, taimak angitigijomik okpernermik nachvälaungitunga Israelittiñe.

10. Tillilauktangit iglunganut tikkinamik, kivgak kañimalulauktok piungnærtok tikkipæt.

11. Mattoma kingorngane iglugasengnut Nainemik attelingnut aivok, illiñiartiñe uñuktut iñugaseksuillo illagællugit.

12. Iglugaseit ittervinget tikkimago: ahak,

tokkojok akkigarlugo añipæt. Taimi arnghæt erngetuariva nigaruiolarmelo; iñ gaseksnittaük illagivæt iglugasengnit.

13. Nalekable tækkogamiuk illapsugi larpa okautivlugo: Arngnak, keanæk.

14. Iglervik tikkilugo aktorpa, tessikt nokkarput. (Jesuse) okarpok: Nukakpia okaupagit, makkitit.

15. Tokkojok tagva makkipok okallile melo; arngnämüt tuñiva.

16. Illunatik erksilerput, Gude nakori larpæt, okarlutik: Nellautajorsub tikkipägut, Gudiblo iñutitañe nellipsarpeit.

17. Okauserlo tamaña (Jesuse pivlug tussaumajanlerpok Judæame tamaine, erk netunnelo nuñeñe tamaiñe.

18. Tamakkoa tamaita Johañesemut illi niartingita unipkariveit. Illiñiartingne maruk kaikovak,

19. Taipkoa Jesusemut tillivak, imak: perijaukovlugo: Tikkitsomärñialaukpit, a sigivätillonët neriugijapta?

20. Angutik taipkoa (Jesuse) tikkinamikl okarpuk: Johañesib Babtiteriub tillivätigt

nut, imak apperijaukovlutit: Tikkitso-
alaukpit, assigivätillonēt neringijapta?

Taipso mane kañimajut añiajullo un-
rsuit iñuliveit, añernerillo idluitut añi-
tautungitallo uñuktut tautuktidlu-

Jesusib kiovak, okautivlugik: Johañese
okautsertortikko, tækkojaptingnik tus-
tingniglo: Tautungitut tautulerput,
etut pissulerput, kalladlartullo piung-
t, tussilärtut tussalerput, tokkungajut
put, aglujullo okautsanvut okautsinik
nertunik.

Pilloridlarporlo sinaungalungitok u-
ik.

Johañesib tillijæk uttermenik, Jesuse
rpok iñungnut Johañesemik, okarlune:
angitomut suna tækkojartorpissiuk?
ok añorib aulatanga sunatuinarnut?

Sunalonēt tækkojartorpissiuk? Iñuk
iriktok? Ahak, añoräriktut ikligijaming-
ñuniartut, attañersuit iglungine-itsõng-

Sunalonēt añivluse tækkojartorpissiuk?
mutajok (nellautsitiksenik okartok) tæk-

kojomavissiuk? Illa okautivapse, nellautaijomit angnerojok.

27. Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne äkiksorkovlugo.

28. Ahamērik okautivapse, arngneñit erngniängojokangilak, Johañesemit angnerojomik, Johañesemit Babtiterijomit nellautaijokangilak anginerojomik; mingnerle Gudib nalegauningane, anginerövok taipsomanget.

29. Iñuillo nalektingita illunatik, Zoelnerilo Gude nakoridlarpæt, Babtitauniardlutiglo Johañesib Babtijutänut.

30. Farisæerille aglangnik illissimajullo Gudib perkosinga nachogivæt ingmingnut, Babtitaujomañatiglo tapsomunga.

31. Nalegak okarpok: Iñuit ukkoa kimut adsiutitsomavakka? kimiglonët adsekarpæt?

32. Sorutsit adsigiveit uuvervingme ikshivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigēseromangitosele; kiksantatomiglo okautilauralloarpapse, keajomañasele.

33. Johañase Babtiterijok tikkitok, kak-

kojartoranelo, weinemiglo iimingimet, añernekullukartok okartose.

34. Iñum Erngninga tamaungartok, ner-rilarmelo iñilarmelo; okarpose: Ahak, innuk una nerrēnartorsoak weinemiglo immēnartorsoak, Zoelnerit ajortulliartullo illæñarijanget.

35. Gudible illissimajusia idluartitaujomärpok kittorngaminut tamaiñut.

36. Farisæerille illangeta iñapa nerrekattikumavlugo. Farisæerim iglunganut itterpok, nerrinävingsmullo ingipok.

37. Ahak, arngnak tagvane iglugaseksoar-netok, ajortuliartorsoak. Farisæerim iglungane Jesuse nerrinävingsmut ingimet tusarame, erngusiärsuk mingoarutiksamik (tippegiktomik) iñalik tikkiintiva,

38. Ittigangitalo tuñuæñut pivok, kealar-melo; kugviminullo ittiggangit mitsuktilerpeit, nutseminullo allartilaita; ittiggangillo kunnikpeit, mingoarlugillo tippegiktomut.

39. Farisæerib nerrijartorkojinget tamaña tækkogamiuk, illumigut imak okalerpok: una nellautaijögune, arngnak una aktortine kausimanajaralloarpa, ajortulliartorsöngmet.

40. Jesusib kiova, okautivlugo: Simone, okausiksakarpunga iſlingnut. Taimnale o-karpok: Ajokertuijok, okarit.

41. (Jesusim imak okautiva:) Kēnaujenik taangniartok marrungnik taṁakkisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kēnaujenik 500 dinik, aipangale akkiliksakartok kēnaujeñik 50 ginik.

42. Akkiksakalungimeñik, akkillerkojungnērpak. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariomavaank?

43. Simonib kiova okarlune: Uvanga issumavunga, nūnersenik akkillerkojungnērtanget (nægliginersariva). Jesusible kiova: issumalorikpotit.

44. Arngnamullo sādlune, Simonemut o-karpok: Arngnak una tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, iṁermik ittikkama ubvautiksanganik tuñitsivigilaungilarma; unale ittiggakka mitsuktitsainarpeit kugviminut, nutseminullo allarterlugit.

45. Igvit kuñilaungilarma; unale itterame, soraijuerpok ittiggakka kuñikpeit.

46. Ig vittauk niakora napartum orksuanik mingoaenginivet; omale ittiggakka mingoa-laukpeit tippegiktomut.

47. Tamaña pivlugo okaupagit: nūktunik ajortoērotekarpok, angijomik næglilaurame; ikkitunigle ajortoērotekarpok mikkijomik nægliktok.

48. Arngnamullo okarpok: Ajornitit issumagijaujungnērput.

49. Nerrekatingit illumikut imak okalerput: Kina una, ajortuniktauk issumangnerungnērtitsijok?

50. Arngnamulle okarpok: Okperavit pilimavotit; ullapirsantekarlutillo aularit.

KAPITELEMIK VIII.

Adsigēktomik karngātitsijomik.

Kingorngane arvertarpok iglugaseksoatigut niuerviktigullo, okautsit tusarnertut Gudib nalegauninganik okautigivlugit, ipkoalo arkangemit aggartut nej ori væt.

2. Arngnello illangit, piungnērtitangit

añernekkullungnit kañimalungnernillo, taimna Maria, Magdalenamik tajjak, añernekkulluñrotitanjok arvengemit aggartunik.

3. Johaňalo, Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susaňalo; assingillo unuktut, taipkoa perkotiningnit tuñitsivigivæt.

4. Iňgaseksuit kattiltermetta iglugaseksoarnit tamainit nellipsarmatsuk, mattominga ađsigëktomik okautiveit :

5. Karngätitsijok karngätitsijartorlune pijok perorsëeksaminik, karngätitsitillago, apkosinerimut illangit kattekpüt tullerajarlugit, tingmitsello killaub attänetut pukkumaluklugit piveit.

6. Illangillo kairtomut (ivsorluktomut) kattekpüt, nuileramik kuñulersarput, iptekanginamik.

7. Illangit kattekpüt okpüt kakkilautiggüt akkorngañut, okpille kakkilautiggüt peroramik tokkopeit.

8. Illangillo kattekpüt ivsoriktomut nuñamut, nuilerput perorlutiglo, perorsëeksakalerput, attunit 100 dinik. Taimak okarame, niplialerpok : Tussajungnik siutelik tussarle!

9. Illiñiartingitale apperivæt, okarlutik: adsigëktok una kañok tukkilik?

10. Kioveit: Illipse tuñitsiviovose killaub nalegauninget nellonarninga kausimakovlugo; assisele okautsauvut adsigëktañut, tækkogalloarlugit tækkonatiglo, tussaralloarlugillo tussaratiglo.

11. Tamañale adsigëktub tukkinga: Gudim okausingit perorsëeksauvut.

12. Apkoserngub señianetut: taipkoa, tussartut; Satanasib tava okautsit pëjarijartorpeit qmættingiñit, okperkoñagit pilloridlartitaukoñagillo.

13. Kairtometut: taipkoa, okautsemik tussartut, kuviaisungnermut pijomadlarivæt; tamakkoale amäkanginamik, killamik okpileralloarput, kappianartokalerangelle sorërput.

14. Okpit kakkilantiggitt akkornganut kattektut: taipkoa, tussartut, aglutsomagamigle, nuñablo mattoma pinginik kajungerangamik, (okautsit) ippitipeit (illumingne) sullugaine-ërodlutiglo.

15. Ivsëriktomut pijut: taipkoa, okautsinik tussartut tukkekartilugillo, torkorlugillo

omamingne idluartome, sullugainerkartilugillo keñučlutik.

16. Neñergoak ikkitauniængilak kattaubab iksivantablonët attänut illilugo; neñergoable iñinganut illivæt, ittertuñut tækkojaukovlugo neñergoak.

17. İjersimajokangilak sakkijaromængitomik, angejijokaranelo tussaumajanjomængitomik, kaumajomullo pitsengitomik.

18. Tamaña pivlugo tussartasse tussätsiarissigik. Pekkartok sumik, tuñitsiviojomärpok; pekkangitorle aksartauniarpok pigerkortaminik.

19. Arngnäetale kattangutingitalo nellip-sarumitsuk, tungalärlugo ajorpt, iñungnut.

20. İllangita okautivæt: Anänavit kattangutivillo känetut tækkojomavätit.

21. Kiovlune okautiveit: Gudim okausing-inik tussartut, malliklugillo, anänagivara kattangutigivakkalo.

22. Uvlut illangiñe, illiñiartiñe illagelligit umiakotomut ikkivok, okautivlugit: İmmarbinb akkianut ikarta. Avalekput tava.

23. Umiartortillugit (Jesuse) siñilerpok. Ullajutseradlalerpok iñarbingme, maggillo amiakotok ittibusavlugo pivæt, nangiadlalar-miglo.

24. Tikkipæt tuppårdlugo okautivæt: Ajokertuijok, Ajokertuijok, umioniakodlaler-pogut. Makkilune, añorelo maggillo iñer-terpak; sorërpuk tava ikobialilarmelo.

25. Okautiveille: okpernisse nauk? Tap-koale erksidlarput, tattañiniarlarmiglo ing-mingnut okarput: Kina una? Iñertermagik añoriblo iñarbiublo, nalekpak.

26. Umiakotokut ingeravut Gadarenerit erkänut pivlutik, Galilæam akkianut.

27. Niungmet nuñamut, angutib nellaupa iglugaseksóarnit pijub, satanasenik illumiktub itsanit, añoramik attungilak; iglome kikka-juitok, illuverne kissiane.

28. Jesuse tækkogamiuk, nipliadlarpok, okarpok: Suñiarpigit Jesuse, Gudib kotsing-nerum Ernnginga? Tuksiarpagit kappiaisuk-titaukoñanga.

29. Añernekk makkojungnartok añekung-mago iñungmit tapsomanget; akkunërtor-

soarmik kappiaisuktilaungmago. Kellersor taulaupok kellaungnjeñut, parngnanērsuti nullo, kellersntille kiktoraveit, Satanasible aularutiva iñnkangitomut.

30. Jesusib appersorpa, okarlune: Kinaviti Kiova: Legionemik; (attekarpunga) Satanasit uñuktut pullamavigilaungmatsuk.

31. Tuksiarvigivæt, ittijomut anlartitanjomanatik.

32. Tagvane kuingēngigaseksuin-itut, kakkame nerrijut. Tuksiarvigivæt, tapkunga pullarkojaujomanavlutik. Perkoveit.

33. Satanasit tava añivut iñungmit tapso-manget, kuingēngiñut pullavut; kuingēngigaseksnit (kakkam) immarsoanganit ijukad-larput, iññanut ippivlutik.

34. Mianersijut tamaña tækkogamitsuk, kemävut, iglugaseksoarmiñut iglugasengmi-wñullo tamaña okautigijartorpæt.

35. Tækkojartoramitsuk tamaña; Jesus tikkipæt, iñunglo satanasečrudsaujok naipipæt, añoratsiartok sillatövlune iksivajok Jesusim ittiggangita sāngane tækkovæt; erksivlutiglo.

36. Tamakkoninga tautulanktut okautiveit, kañok satanasekalauktok piungnërpok.

37. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkänetut tuksiarpæt, kemmektigijomavlugo; erksidlaramik. Umiakotomut tava ikkivlune utterpok.

38. Angutible satanaseërudsaujub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok. Jesusible aularkova, okarlune:

39. Iglungnut angerarit, Gudib kanoëtorsoarmik pingmattit okautigilugo. Aularpok iglugaseksoarne tamaiñe okalälerpok, kannoëtomik angijomik Jesusib pitiñago.

40. Jesuse uttermet, iñuit illelliorpæt; il-lunatik uttakkigamitsuk.

41. Ahak, angut Jairusemik attelik, illin-niarvium angajokanga, Jesusim ittiggangiñut pämagajartorpok, tuksiarvigivlugo, iglomiñut itterkova.

42. Pañetuakarame, (taipsoma) okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tavunga (Jesuse) ingerartillugo, iñugaseksuit nimniortidlarpæt.

43. Arngnak, okkiut arkangemit aggartut

annātsainartok; perkotiñe tamaita nngupei
 āniarsintilingnut, sokkoserane piungnaingā
 lak.

44. (Jesusib) aūoranget siñagut āktori
 jartorpa tuñuanit; tagvainak aunga kigila
 pok.

45. Jesuse okarpok: Kia āktorpānga? Il
 lunatik missiarmetta, Petruse neijortingilla
 okarput: Ajokertuijok, iñuit tettidlalarpilla
 nimniortipātīt, igvit okarpotit: kia ākto
 panga?

46. Jesusele okarpok: Aktortauvungā
 missigigapko, pitsartojok uvamnit sōingmet

47. Tamanale arngnab angigutigijung
 nenginamiuk, saijuklune pāmangavigijartok
 pa; nellāgullo okautiva, iñuit illunatik tu
 sartillugit uñipkarpok, suna pivlugo akte
 lauramiuk, kañorlo piungnērsarame.

48. (Jesusim) okautiva: Pañiga kuviaist
 git, okpernivit piungnērtipātīt, ullapirsaut
 karlutillo aularit.

49. Sulle taimak okartillugo, illiñiarvint
 angajokanget (kivgangita) illanget tikkipo
 okautiva: Pañit tokkovok, Ajokertuijok p
 giarkattarnago.

50. Tamaña Jesusib tussaramiuk, okauti-
: Erksiniarnæk; okpituinarit, piulijaulär-
ok tava.

51. Iglunganut itterame, assingit itter-
ngileit, Petrusele, Jakobuselo, Johañeselo,
viarsiablo angutä arngnälo, kisseta itterko-
it.

52. Ilunatigle keavut, nggorivlugo. (Je-
se).okarpok: Keanase: tokkungilak siñik-
rle.

53. Ìjoridlarpæt, (niviarsiamik) tokkojo-
k nellunginamik.

54. Tamaitale añitinamigit, aggangittigut
mva, nipliarlune okarpok: Niviarsiak
akkitit.

55. Añerninget uttervigiva tagva, makki-
rlune. Nerrititankova.

56. Angajokæk tattaminiadlarpuuk. Iñer-
pagle, tamaña okautigekonago inungnut.

KAPITELEMIK IX.

Aposteliñe Kristusib tilliklarninganik.

Illiniartiñe arkangemit aggartut kaikoler-peit: pitsartutilugillo, nalegantilaitalo satanasiñut tamaiñut, kañimajullo iñulidlar-kovlugit.

2. Okarijartorkoveit Gudib nalegauninganik, kañimajuniglo piungnërtitsekovlugit.

3. Okautiveillo: Ingerarluse sumiglonët neksarniarase, ajaupiamik, ikpiärsungniglonët, kakkojeniglonët, kënaujeniglonët; añoratsængnik marrungnik attorniarasetank.

4. Iglomut itterupse tagvanetitse, aulakärase tagvanget.

5. Illangita illellioromangippasse, añititse tagvanget iglugaseksoarnit, ittikkapse señerkarningit aglæt señëjarsigik, nellojungnëru-tiksanginut.

6. Aularput tava, iglugaseittigut ingerar-

lutik okautsinik tussarnertunik okautiveit, kañimajullo iñulidlarpeit illunane.

7. (Jesusib) piñiarninginik Herodese, nunnam illainangane attañek tussaumalerpok; issumamigut issumajälerpok, Johañese tokkungajuñit makkisimajok, illangita okautigingmatsuk;

8. Illangitale Eliase tækkotitok okautigivæt; ama illangita, nellautaijotokaverngit illanget makkisimajok okautigivæt.

9. Herodese okarpok: Johañese niakoër tautilankpara; taimnale kinauva, tussaumajara imaitomik? Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

10. Apostelit utteramik, tapsomunga okautigiveit tattaminiarnartitettik. Ingminut tava pitilugit aularpok iñukangitomut, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkānut.

11. Inuille tussaramik, mañlikpæt; kakovlugit okautiveit Gudib nalegauninganik, iñulijanjarikartullo iñuliveit. Uvlokliemet,

12. Arkangemit aggartut tikkipæt, okautivlugo: Iñuit makkoa aularlit, mattoma erkāt iglugaseksoangiñut, iglugasengiñullo,

siñiktarviksarsiorlutiglo uerkiksarsiniarkovlugit.

13. Okautiveille : Illipse nerkiksanginik tunnitsivigissigik. Kiovæt : Tellimainarnik kakkojakarpogut, aulasakængniglo marrungnik; iñgaseksuit ukkoa nerkiksanginik pisiniarijartortuksaugupta kissiane.

14. (Iñuit` 5000 diongmetta) Illiñiartiminut okarpok : Ingilit tuñulerëkterdlutik, ingmikordlutik 50 olutik, ama 50 okattarlutik.

15. Taimailiorput tava, illunatik ikterko-
veit.

16. Ukkoa kakkojet tellimet, aulasakæglo taipkoa tiguveit, killangmullo ärlorpok, kujalivlune, avgorpeit illiniartiminut tunnivlugit, tapkoninga iñuit nerrititsomavlugit.

17. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo, aniakungillo kattorsorpeit, amäksuit arķangemit aggartut tættællugit.

18. Kissimeolerlune tuksiarame, illiñiartingita kissimik neijormatsuk; apperiveit okarlune: Iñuit kinausugivänga?

19. Kiovæt okarlutik: Illangita Johañe-
scosugivätit, Babtiterijok; illangitale Eliase-

osugivātit; illangitatauk nellautajut iūto-
kaverngit illanget makkisimajorivātit.

20. Ama appersorpeit: Illipsele kinausu-
givissinga? Petrusib kiova, okarlune: Gudib
Kristusingaōvotit.

21. Iūerterpeille, anipkangōjomananē
iūngnut.

22. Okarivok: Iūm Erngninga āniati-
taudlaromārpok, angajokaijeñut ajokertuijor-
soarnullo, aglangniglo illssimajuñut kis-
serngortatōniardlune, tokkotaulunelo, uvlut
pingajuane omaromārivok.

23. Tamaita okautiveit: uvamnik malli-
gomajok, issumaminik piniatsengilak, sen-
tingajuksane (kappiaisutiksanelonet) uvlut
tamaita nangmageksariva, malliklungalo.

24. Iūoserminik ivlertsijok assiujijomār-
pok; iūoserminigle ivlertsingitok, uvaŋga
pivlunga, iūoniaromārpok.

25. Sillarsoarlonēt tamat pigigalloaruniuk,
ingminik assiujiigune asserortitsigunelonēt,
suksarivauk?

26. Uvamnigle okautsinniglo kangusuk-
tok, tamnatauk Iūm Ernguinga kangugijo-

märpa, tikkikune änanauernermine, Atätamelo, Engelillo änanauningaäne.

27. Ahamērik okautivapse: tapkoa illangita mänetut tokko tukkisiniængilæt, Gudib nalegauninganik tækkokäratik.

28. Taimak okarame, uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Johāneselo Jakobuselo ingminut pitilugit, kakkamut tuksiarijartorpok.

29. Tuksiartillugo, kēnanget tautua ablap-saulerpok, añorāngalo kakkorsidlarlune keblariktorsölerpok.

30. Ahak, angutik marruk tapsomunga okarpuk, Moseselo Eliaselo.

31. Änanavaksövlutik sakkerpuk, okälavlutik, (Jesusemik) tokkojomärtomik Jerusaleme.

32. Petrusele illanelo uerngarnermut siñilerput. Tappakamik, kaumarninga tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk señianetuk.

33. Tapkoa kemēngmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamäne-itsainarominarpok, pingasunik iniliorta, illing-

nut attautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo attautsemik. Okantsine kansimangileit.

34. Taimak okartillugo, nuvujab ullikpeit, koaksarput nuvujab ullingmagit.

35. Nippelo nuvujamit tussartaunjok, imak okarlune: Tagga Erngnera, nægliktara, tamna naleksiuk.

36. Nippe tussaramitsuk, Jesuse kissiet tækkovæt. Angigutsilerput okaratik tækkojamingnik, uvlune taipkonane.

37. Uvlub aipangane, kakkamit attersärmetta, iingaseksuit pärpeit.

38. Ahak, angut iñuit akkorrganit niplialerpok, okarlune: Ajokertnijok, tuksiarpagit, erngnera kemergolauruk, erngnetuarigapko.

39. Ahak, añerñerub (ajortub) tigulerangago, tuavilune niplialerpok, aulajartidalerangago koppoalidlarpakpok, aulajartidlaurangamiuk, keta kemelerpakpa.

40. Illiñiartitit tuksialaukpakka añititaukovlugo, ajorpæt.

41. Jesusib kiova, okarlune: Tata! uk-

koa okpingitut muniksimajut kingvängu-kattigët, kañok sivitutigijomik neijorniar-papse, keñuginiaraselo? Ernerit kailau-ruk.

42. Tikkilermago, Satanasib aulajartidlar-lugo akserotitidlarpa. Añerne*k* ivsornartok Jesusib iñerterpa, sorusek piungnërtinamiuk angutänut tuñigiva.

43. Gudib pitsartudlarninga tattañiniari-væt. Illuatik tattañiniarmetta (Jesusib) tattamminiarnartulliagit tamaita pivlugit, illinniartiminut okarpok:

44. Okautsit ukkoa tussajasse omaminta-rissigik, Iñum Ernguinga pititaujomärpok iñuit aggangiñut.

45. Okautsille ukkoa nellojungnæingileit, nellovngillo tukkekartingileit, appersorlu-golo ajorpæt okautsiuk tamakkoninga.

46. Issumajalerpullo, kinakiak illatik ang-inerojomik.

47. Omættingita erkainingit Jesusib kau-sileramigit, nutarak señiminut pitipa,

48. Okautivlugit: Ominga nutakkamik illellior*tub* attimne, illelliorivänga; uvam-nigle illellior*tub*, illellioriva uvamnik tillik-

lertok. Illipsingne tamapsingne mingnerojok, angijojomärpök.

49. Johañesib kiova, okarlune: Ajoker-tuijok, angut tækkovavut, atterne satanasinik añititsijok; iñerterpavulle, illagælluta mallingimattit.

50. Jesusible okautiva: iñerterasiuk; uvaptingnik akkerartungitum, illagivätigut.

51. Kangattartauviksane nelliutilermet, kajusimalerpök Jerusalemüt aijomavlune.

52. Sivorlikseñe tilliveit. Tapkoale Samarittit iglngasengnut siñiktarviksarsioriar-pæt.

53. Taipkoale siñiktarkojomangilæt, Jerusalemüt ingeralermet.

54. Hliñiartigik Jakobusiblo Johañesiblo tamaña tussaramiko, okarpuk: Nalegak, piomaguvit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoma killangmit kattekkovlugo, nungukovlugit.

55. Jesusible keviardlugik iñerterpak, okarlune: Añernerub nelliakita kittorngaringmattik kausimangilatik?

56. Iñum Erngninget asserorijartungileit iñnit tarngningit, piulijartorpeille.

57. Iglugasengnut assingiñut aivut. geravlutik, illanget okautiva: Malligomava aiviksarnut tamainut.

58. Jesusible okautiva: Terrianitset si karpot, tingmitsello killaub attanetut ublo rivut; Iñuble Erngninga naagminermi iñangaviksakangilarlonēt.

59. Assianulle okarpok: Mallinga. T soma kiova: Nalegak, aikärlaulanga atäta illuverlango.

60. Jesusible okautiva: Tokkungajut t kungatittik illuverijartorlittigik; igville (dib nalegauninganik okariartorit.

61. Assiatank okarivok: Nalegak, ma gomavagit; sivorlermik perkoginga, ig miukattikka sorērutiksamik okantijartork lugit.

62. Jesusible kiova: Aggangminut tigu jok señajeksaminik, keviarlunelo, idluangil Gudib nalegauninganut.

KAPITELEMIK X.

Illiniartingit 70. nik aulartipeit.

Mattoma kingorngane Nalekab illiiniartingit assingit 70. nik aņeriveit, marroterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut, nuņennullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit;

2. Okautivlugit: Kattersivik angidlaraloarpok, kattersijulle ikkidlarput; taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijuksenik tilliklerkovlugo kattersiviganut.

3. Aileritse; ahak, sauketut tillivapse amarkut akkornganut.

4. Pokarase, ikpiarsulijaraselo, ittiggagusijaraselo; iņungniglo sallutitsiniarase ingeralluse.

5. Iglomut itteraigupse, imak okaritse Iгло una ullapirsautekarle.

6. Tagvane ullapirsautekaromajomik iņukarpet, okausisse ullapirsautelik taipsomane-

tuaromärpok: imaitokangipelle, ullapirsa tipse uttervigiomäriväse.

7. Iglome taipsoanetsainaritse, nerkisanginik nerriluselo iimeritse. Señajok a killeriakarmet. Nukterniarase igluñut maiñut.

8. Iglugaseksoarnut pigupse, illellipasse; nerrititse tagvane nerkiksanginik.

9. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsig okantigissigiglo: Gudib nalegauninget p linvigiväse.

10. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelligipasse; iglut akkorngattigut añititse, okiluselo:

11. Sangit aglæt, pëjarpavut illipsingnuglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptingnut nellutsengilasele, Gudib nalegauninget pal uvigimalaunkpäse.

12. Okaupapse: Sodomamiut uvlut nag tiksangane pidlartaunikinersaujomärput i lugaseksoarnit makkonanget.

13. Kappianamek, Korazin! Kappianmek, Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo tatak angitigijunik tattañiniarnartitsigum sorlo illipsingne; itsak kakkialernermut põl

satninarunik añorakañerajalaungitut, arsameniarlutik.

14. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pidlartaunikinerjomärput, illipsingnit.

15. Kapernaume, kangattarsimajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektörtajomärpotit.

16. Illipsingnik tussartub, tussarivänga; illipsingniglo nachojub, nachogivänga; uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvamnik.

17. Ipkoa illiñiartut 70. git kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nalegak, añernekuillo aglæt nalekpätigut akkit pivlugo.

18. Okautiveit: Satanase tækkogalloarpara kattedtok killangmit, sorlo kaumalak.

19. Ahak, pitsartutilankpapse, kuglugiaräluit kësuktut, Scorpionillo tokkonartoggit tallerarkovlusigik, ningarosuktublo pitsartuninganullo tamaiñut nalegautipapse; suniat-sengiläselo.

20. Añernerille idluiluktut nalengmasse. kuviaisutiginasuik: Makkoale kuviaisutigi-

nersarissigik attisse aglaksimangmett langme.

21. Taipsomane Jesuse añernermigut viaisukpok, okarlune: Atätak, killaublo r blo nalegangæk nakorivagit, tamaña il majuñut sillatojuñullo angigutsutigiga nuttakkatitun-ituñut nellojungnertijut angne; ahañerik, Atätak, taimak sāngu luarijet.

22. Tamaita Atätama tuñiveit uvan Erngnermik kimik kausimajokangilak, tab kissime kausimava, Atätamiglonët k kausimajokangilak, Erngnerub kiss Erngnerublo nellojungnërtitsomajangita lunginivæt.

23. Illiñiartiñe sãbvigællugit okar Pilloridlarput isit, tautuktut tautuktaps nik.

24. Okautivapse: Nellautaijut uñu attanniojullo tautuktapsingnik tækkojc laurivut, tækkonagolo; tussartapsingnik saromalaurivut, tussarnagolo.

25. Ahak, aglangnik illissimajok nik pok, õktorlugo okarlune: Ajokertuijok, mik pinniarlunga iñogutemik nungusuito kingormgusilunga?

26. Jesusible kiova: Perkojeñe kañok aglaksimava? kañorlo attuarpigít?

27. Kiova okarlune: Gude Naleket nægligijeksarivet, Omættingnut tamānut, tarngningunullo tamānut, pitsartunernullo tamainut, issunangunullo tamaiñut; iñukattillo ilликтut nægligijeksarivet.

28. Jesusible kiova: Kiolorikpotit; imai-lioritiñojomärpotit.

29. Taimnale idluartorilerame, Jesuse apperiva: Kina tuglerivigo?

30. Jesusible kiova, okarlune: Iñuk Jerusalemít taununga Jerichomut attarpok, iñuartut taimna opingarpæt; añorërdlugo añaudlarlæello, tokkokaseklugo kemëkpæt.

31. Illanget ajokertuijub taununga igerajub, tækkogamiuk kangerpa.

32. Taimaktauk Lëvitib, (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk tækkovlugo, kangeriva.

33. Samariamiuble ingerajub tikkilerpa; tæknogamiuk uäpkoariva,

34. Nellipsarlugo, killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik weinemiglo kuverivlugit killingit; nergsutiblo kãuganut illiy-

lugo, iglomut siñiktarvingmut äpa, tagvane udsertorpa.

35. Kaulermet aularomagame, kčnanjæk marruk sakkerpak, tuñivlugiglo siñiktarvium iñuanut, okautivlugo: Udsertoriuk; uñuusenik illagungne, akkilleromärpagit, ama ut-teruma.

36. Kañok issumavit, pingasut taipkoa illanget kina iñuartut killertigilauktangita iñukattigællugolo tuglerivank?

37. Kiova: Tapsominga näpkigosuktok. Jesusim okautiva: Imailiorijartorit.

38. Tagvanget ingeravlutik, iglugasengnut niuerviktalingnut itterpok. Arngnak tagvanetok, Marthamik attelik, tapsoma it-terkova iglominut.

39. Nukkakarivok Mariamik attelingmik; tamna Jesusim ittiggangita sānganut ingipok, okālatillugo nalegiarpa.

40. Marthale omaridlalerpok, kivgartoromavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Nalegak, adsigēktipiuk, nukkama kissima kivgartortiṁanga? okautiuk ikkajorlinga.

41. Jesusib kiova, okautivlugo: Martha, Martha, issumadsarikpotit omarikpotit;

42. Attausiojinak pijariakärpok Mariab
ñerimava ajunginersak, tapsominga aksär-
tauniatsengilak.

KAPITELEMIK XI.

*Kristusib illiniartingit ajokertorpeit tuksi-
arutinik.*

Iñime tikkitamine tuksiartok. Sorërmet,
illiniartingita illangeta okantiva: Naleg-
ak tuksiarutiksamik ajokertortigut sorlo
Johañesim illiniartingit ajokertorpeit.

2. Okautiveit: Tuksiarupse, imak oka-
ritse: Atätavut killangme, akkit nakorijaule;
nalegaunñit kajjarle; perkojattit, malliktaulit
nuñame, sorlo killangme.

3. Uvlome piksappingnik tuñittigut.

4. Ajornivut issumagijungnërkit; sorlo
uvagut uvaptingnüt ajortut issumagijung-
nërpavut; öktorlunguartomut pitinata, piu-
littigulle ajortuñit.

5. Okautiveittank: Illapse kia, nægling-

niktomik illænarnerijakarune, uñuab kerkane imak okautijartoruniuk: Nægliklara illænarijara, taukteliksarsilaulanga niakojenik pingasunik;

6. Nægliklama illænarijarma tikkiimanga, nerkiksak ajorpara.

7. Illuanetub kamanget imak kioniar-pauk: Siñiktailinanga; ubkuak parngnanërsinangmet, kittorngakka illagivlugit inilangavunga; taimak pivlugo makkinermik sappersertorpunga, tuñitsivigivlutit.

8. Okaupapsee, makkitsomangikune, tuñitsivigilugo illænarnerigamiuk; tava makkilärpok, iktoritailune tuksiarvigingmago sorërane, pijomajanganik ajortanganik tuñitsivigilärpa.

9. Okaupapsetauk: tuksiaritse, tuñitsiviojomärpose; keñeritse, neñissijomärpose; sopalugitse, ubkuëruitsaujomärpose.

10. Keñujok pilärpok, keñajok nachvälärpok; sopaluktorlo, ubkuëruitsaulärpok.

11. Kia illapsee angune erngninget kakkojamik tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk ujarkamik? Mingeriaviner miglonët tuksiar-

vigikpago, kuglugitsamik tuñitsiviginiarpauk?

12. Mañingmiglonēt tuksiarvigikpago, tuñitsiviginiarpauk scorpionemik tokkonar-tomik?

13. Illipse nauk ajortose kittorngasse tuñergutinik ajungitunik tuñitsivigigapsigik, anginersamik Atätapse killangmetub tuñitsiviginiarpeit Añerneramik ajunginermik tuk-siartiñe?

14. Satanase okarungnængitok añitipa. Satanase añingmet, okarungnængitok okaler-pok. Inuille tattañinialerput.

15. Illangille okarput: Satanasi añitipeit Beelzebub, satanasi attañinget pitsartuning-anut.

16. Assingita öktorpæt, nellunaikutamik killangmit tækkojomavlutik.

17. Erkainingit (Jesusib) kansimagamigit, okautiveit: Attañiovium inungiñe illunatik ingmingnut illagëgungnërtut, nunguniarput, iglublo inungit ingmingnut akkerartortut, söngojungnërput.

18. Satanase ingminut akkerartorune.

kannok attañioninga-itsomalerka? Okarapse, satanasit añititakka Beelzebumut.

19. Uvangale satanasit añitikupkit Beelzebumut, kimut kittorngapse añitipatigik? Tamaña pivlugo erkartortigijomärpasse.

20. Satanasit Gudim aggangiñut añitikupkit, Gudib naleganninget tikkisimaväse.

21. Sangijorsub sakkugub iglune sapputikpago, perkutingit pijauniatsengilet.

22. Sanginersable tikkikuniuk, sälagiguniuglo, sakkunginik tettigijanginik aksärdlarpa, aksarnigaverngit assingiñut tuñiokarlugit.

23. Uvannik illakaromangitub akkerartorpänga; kattersuerkattigingitaralo siamar-titsivok.

24. Añernekk makkojungnartok iñungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoërserviksarsiorlune, nachvörnagolo; okarpok tava: Iglumnut añivigilauktamnut utterromavunga.

25. Tikkinamiuk, pējarsimajok sañersimajorlo tikkipa.

26. Tava ailerpok, añernernik assiminik

ninit ajornerojunik, arvengemit aggar-
 illagilerlune: itteramik tagvanetualer-
 kingorngagut iñuk taimna ajulualertok,
 lermiit.

7. (Jesuse) taimak okartillugo, arngnak
 tulavok iñuit akkorngane, okantivlugo:
 eridlarpok illingnik singaijok, illingniglo-
 naktitsijok.

8. Kiovale: Illa pilloridlarput Gudim
 singinik tussartut torkorlugillo.

9. Iñuille kattilermetta, imak okalerpok:
 varälñit uivesartut nellunaikutamik tæk-
 mavut; assianigle nellunaikutamik tun-
 vioniatsengilet, nellautaijum Jonasib nel-
 iikutanganik.

10. Sorlo Jonase nellunaikutangame Nin-
 iuñut, taimak Inum Ernnginga itso-
 ivok kinguvängukattigēnut ukkonunga.

11. Erkartuivium (uvluksangane) kingu-
 gukattigēt ukkoa illagilugit Attañiub-
 ianga anget pijok sakkeromärpok, erkar-
 ugut; nuñamit ungasiktometomit pigame,
 monib sillatusia tussarijartorlugo. Abak,
 anepok Salomomit anginerōjok.

12. Ninivemiit erkartuivium (uvluksang-

ane) kinguvängukattigēt ukkoa illagilu sakkeromärput, erkartorlugit, Jonasin a kertormagit assianik isamukaleramik. hak, tämänepok Jonasemit anginesöjok.

33. Neñergoak ikkilugo ijerartuarniä ilset, kattanjab attänullonēt; neñergoable ninganut illivæt, ittertañut tækkojankovla neñergoak.

34. Ìse timib kaumarninga-ïpok. Ì idluarune, timit illunane kaumajomärp. Ìsit nellangaikune, timit illunane tärom pok.

35. Taimaitomik udsertorit, kaumajok lungnetök tärsekoñago.

36. Timit tamät kaumärpet, tartomik miglonēt pinane; tamät tava kaumadlarp sorlo neñergoab kaumarsarniarpätit.

37. Taimak okartillugo, Farisæerit illa eta nerrijartorkova ingminut, uvlok ketti armet. Jesuse itterpok, nerrimävingmut gidlune.

38. Ubvarsimanañe nerrijomangmet, Ì risæerib tækkogamiuk, tattañiniarpok idl rinagolo.

39. Nalekable okäntiva: Ilhipse Farisæerit

ærngusiärsuillo pogutello sillatätigut sujungaitikalloorpasse, illusele ullipkittarput ajortunik pijomatunermiglo.

40. Sillaitose, sillata sujungaipet, illualo ivsornaitorivissiuk?

41. Abak, perkotipsingnit tuñijiniaritse aglujuñut, illunatik sujungailärput illipsingnut.

42. Kappianamek okorse Farisæerit, Minzelo Rantelo, nuñab perortungit tamaita telimaujoetta aipanga tuñigapsiuk attañiojuñut, idluarnerlo, Gudib næglingningalo señerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkole piñiarlungit pijeksarivasse, ipkoalo ipperarnagit.

43. Kappianamek okorse Farisæerit, illiñiarvingme ungalliujomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitajujomavluselo iñungnut niuvervingme.

44. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose, illuvertitut saumajotun-ïnapse iñuit këngittigut pissuktut kausimañagit.

45. Tagva aglangnik illissimajut illangeta

kiova, okautivlugo: Ajokertuijok,
konunga okautsinot suadlarpaptigutta

46. Kiova: kappianamektank illij
languik illissimajut; iñuit kappiaisi
sigik nangmagekseñut aktornartuñut, i
nangminek tamakkoa aktoromangila
gangnut attautsemullonët.

47. Kappianamek illipse; nellauta
luvilliortasse, angajokapsele sivorlipse
tipeit.

48. Makkoninga nellunaijaivose,
kapse piñiarningit malliklugit pigive
koa nellautaijut tokkopeit, illipsele
liortasse.

49. Tamaña pivlugo Gudib sillat
imak okarpok: Nellautaijut Apc
tillijomärpakka taipkonunga, taipk
langit tokkotsomärpeit illangillo un
lugit;

50. Nellautaijut illunarsoangita
kinguvängukattigēnut taipkonunga al
tankovlugit, kovijangit sillarsub l
anit,

51. Abelim aunganit aglæt, Zacha

aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarib kattimaviublo akkorngangne. Ahamērik, okaupapse: kinguvāngukattigēnut ukkonunga akkiñiartaujomärput.

52. Kappianamek okorse Aglangnik illisimajut, illisimanartub pērutānik pekarapse. Illipse ittertuksaunase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut)

53. Taimagle okautimagit, Aglangnik illisimajut Farisæerillo piñiarpalliadlarpæt, apperkosikseñullo sunatuinarnut okausiksērotsomavlugo;

54. Nautsertorpæt, okausingiñit patsitik-sarsioromavlutik tapsomunga.

KAPITELEMIK XII.

Illiniartingit mianerikoveit takkormormer-mik. Okpernerublo kañoëninganik.

Tagvanetillugo, iñugiartorsnit tikkipæt, tausendekattartut kattimalerput, ingngnut tullerakattautiltik. Illiniartiñe Je-

susib okauterkärpeit: Farisæerit kakkojangita sērnautiksanginik, tamedsa takkormorninginik, illissimasugitse.

2. Ìjerartortut illunatik sakkijaromärput, angigutsutillo illunatik nellonaromängilet.

3. Tamaña pivlugo tärtome okauserilauktasse, kaumajome tussartaujomärput iglomelo assipsingnut issivsutigilauktasse, okantaujomärput iglut kängine.

4. Okaupapsele nægliktakka: Erksiginiarasigik timinik tokkotsijut, kingorngagut sapperput.

5. Sivõragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna erksigissiuk, tokkotsigune, pitsartunekarpok änianartovingmut egitsinermik sappingitoktank. Ahaila, okaupapse, tamna erksigissiuk.

6. Kutsertet tellimet akkekarpangilet kënaujenik marrungnik? Sunaubva taipkoa il-langalonēt Gudib puigungila.

7. Nutsessetauk illunatik kittissimagivut niakopsingne. Tamaña pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginerogapse.

8. Okaupapsele: Uvamik okausilik

iñungnut, taimnatauk Iñub Erngninget okautiginiarpa Gudim Engelingiñut.

9. Iñungnulle missiutilik uvamnik, taimnatauk missiutajomärpok Gudim Engelingiñut.

10. Okautsemik idluangitomic okautelik Iñum Erngninganik issumakarviojungnčromärpok: Añernermigle ajunginermik okautelulik, issumakarviojungnčrniængilak.

11. Illiñiarvingmingnulle, attañersoarnullo attañiojunullo ätikppasse: Sivõraniarase kannožtomik sumiglonēt okausiksakarapse, kigusiksakarapselo.

12. Añernerum ajunginerum ajokertor niarmasse nellunaikutame taipsomane okausiksapsingnik.

13. Iñuit illangeta angutim okautiva: Ajokertuijok, angajuga okautiuk, kingormgujuksavuk avekovlugo uvaguk.

14. Okautiväle: Iñuk kia kiglissiniartuksautipānga illiptingnut, kingormgujuksatik avekovlugit?

15. Okautiveit tava: Agluitsomañermik udsertoritse; perkutivaksuit, iñub iñotigingileit.

16. Adsigčmik mattoninga piveit, okarlune: Angumik agluitokalauktok, tapsoma: perorsēvinga perorlorikviovok.

17. Illumigut imak issumalerpok, okarlune: Kañok piñiarlunga? Perorsčakka kat titekšakka iñiksakangimetta.

18. Imak pilaunga okarpok: Kemātulli vikka serkomilugit piñiarpakka, angijororiarlugit señajomavakka, perorsčakka tamaita perkotikkalø kattitsomavakka takkañunga.

19. Tarngnimnullo imak okaromavunga: Nægliklara tarngniga, piksakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut; kikkalerit, nerrilutillo iñerlutillo kuviaisugit.

20. Gudible okautiva: Sillaitoäluk, uñnak tamaña tarngningilärpotit; kia piksariniarpagit kattilauktattit?

21. Taimaktauk-ñivut perkotini katter-sijut, agluinatiglo Gudeme.

22. Iliñiartiñe okautiveit: Tamaña pivlugo okaupapse: Iñosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonēt; timipselonēt añoraksauginik.

23. Iñosek ajunginerovok nerkikseñit; timelo ajunginerovok añoraksenit.

24. Tulluket nautsertorissigik; karngätit-singilet, perorsčeksenik kattersinatiglo, keṁa-tullivikaratiglo illiorkavekangilet; taipkoa Gudib nerritipeit. Tingmitseñit kañok ang-itigijomik ajunginerovise?

25. Kina illasse ingminik uigunksersijung-narka tallitut takkitigijomik attautsetut, nank siarklerutigigalloarpa?

26. Mingnek ajorupsiuk, sōg assia siarkle-rutigivissiuk?

27. Paunaujartut tækkunnärsigik, kañok perortut; señangilet peraingilellonēt. Okau-papsele, Salomolonēt piñarnadlartok taipkoa illangatut añorariksimangitok.

28. Ivikusket nuñametut Gudib taimak pinnarnartinamigit, uvlome perortut, kaupello kieksaumut egiteksaungmetta; anginersamik illipse añorartitsomaväse, okpernekitose tag-va?

29. Tamaña pivlugo illipse okarniarase, sumik nerkiksakaromärpose, sumiglonēt iñik-sakaromärpose; siarklerniarase.

30. Makkoa tamaita sillarsub iñungita okpingitut nellojullo piñasuagatuariveit; Atä-

tapse killangmetub kausimavãse, taimaitomik ajõrsartose.

31. Gudible nalegauninga piñiarkãrsiuk, tamakkoa tamaita pilãrpasse.

32. Erksiniarase okorse illagẽktuarsuit: Atãtapse idluariva, tunitsivigiluse nalegau-nerminik.

33. Perkutisse pissitigissigik, aglujuñut tuñilugit. Põksiniaritse pitokaungitunik, perkutitoniardluselo killangme asserojuitunik; tigliktit sappertanginik, kaurulillo asserojuẽreksanginik.

34. Perkutipse neijugangit, omãettipsetauk neijõrivæt.

35. Makkitipsigut tapserutsiaritse, neñer-goaselo ikkingmilit.

36. Iñuit adsigissigik, Nalekamingnik neriuktut, nulliarẽlitainartut nerrimãrninganit aggilertomik, tikkipet soppalulerpello, upkuẽrutisãrlugo pilãrpæt tuavilutik.

37. Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigãrtut. Ahañerik okaupapse, nerrimãvingme iksivakojomãrpeit, sailitserlune, nangminerlo kivgartoromãrpeit.

38. Pigārviuþ aipangane, pigārviublonēt pingajuane tikkipagit, imailiortut; kivget tapkoa pillorikput.

39. Tamañale kansilertssiuk, tigликтub tigligijartorvinga, iglum iñuet kausimaguniuk; pigāromavok, iglominut itterkoñago.

40. Tamaña pivlugo illipsetauk oppalung-ēreimatitse; Iñum Ernngninga tikkitsomārmet uvlub nellunaikutangane, neriuvigingitap-sjigne.

41. Petrusim okautiva: Nalegak, adsigēk-tomik mattominga kissipta pivittigut, mak-koalonēt tamaita pivigit?

42. Nalekab kiova: pijariakarpok nertor-nartomik sillatojomiglo pairsijomik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisungotimago, pik-sanginik tuñitsiviokovlugit nellintilerang-et?

43. Kivgak taimna pillorikpok, imailior-tok, Nalekame tikkipago.

44. Ahañerik, okautivapse, perkutiminut tamainut pitsomārpa:

45. Kivgarle taimna omamigut imak issu-malerune: Nalegara killamik tikkinisengilak;

kivgello angutit arngnello añaudlarlugit, nangminerlo nerrilune iñilarmelo tallardlune:

46. Kivgab tapsoma naleganga tikkitso-märpok uvlome, ipsoma neriuvigigitangane, uvlublo nellunaikutangane kausimangitangane; asserorlugo piñiarpa naleganget, sokosingitut okpingitut illagillugit akkivigijomärpa.

47. Kivgarle Nalekame perkojanganik kausimajok, piñialaurane, perkojangalo malingnago, uñuktunik añaujaujomärpok.

48. Perkojanganiglo kausimangitok, añaujariakartomik piñiarame, ikkitunik añaujaujomärpok. Uñuktunik tuñitsiviojok, tapsomanget uñutunik keñerviojomärpok; uñuktuniglo perkojaujok, tapsomanget uñuktunik uttakkiviojomärpok.

49. Ikkomamik ikkitsijartorpunga nuñamut: kañóktök mañakut ikkoalajarērpet?

50. Babtijomulle Babbitaujariakarpunga; (angijomik) sivōravunga namaksekärtinago?

51. Nuñamut tikkinasugivissinga, iñut illagēktiniarlugit? Okaupapse: Ankak, ingminguat akkerartutijomärput.

52. Mattoma kingorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomärput; pingasut marrungnut, marruglo pingasuñut.

53. Angutä akkerartoromärpok erngnerminut, erngnerlo anguminut; arngnä paningminut, pañík arngnaminut; sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

54. Ama iñungnut okarpok: Nuvujamik tækkojarangapse unanget nikovitomik; tuaviluse okarpose: Sillarneludlarniarpok; taimailerpok.

55. Uarngneluaranget okarpose: Kissidlarniarpok; taimailerporlo.

56. Takkormortose, nuñalo killaglo kañoñniarmanganik illissimavasse: Sõgle tamaña nellitok illissimangipissiuk?

57. Illupsingnelonët sõg idluartok issumagingipissiuk?

58. Ilhingnut akkerartortok aiparjungne erkartuijoinut; ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pititankonæk, kiglissiniartublo parngnanërsimavium ndsertortingaunt unnertotankonnæk, tapsomalo ndsertortub parngnanërsimavingmut egippattit.

59. Okaupagit, tainganget ańıtitaunięng-
ilatit akkillerkńrtińagit kenaujet naggatik-
sanget.

KAPITELEMIK XIII.

*Kristusib inuit ajokertorpeit kakkialerner-
mik issumatarnermiglonět.*

Taipsomane neijutut illangita. okautivæt
Galilęamiunik, taipkoa aungit Pilatu-
sim akkupeit tuńergutingińut.

2. Jesusib kiöveit, okantivlugit: Galilęa-
miut ipkoa ajortulliarnerõnasugivissigik Ga-
lilęamiuńit assingińit tamaińit, taimak pidlar-
taungmetta?

3. Aukńrpunga; okaupapsele: Sęgiarni-
ęngikupse, tamapsetauk taimak asseroromã-
rivose.

4. Arverterngemit pingajortut ipkoa nu-
voguseksub Silloametub orrovigijangit tok-
kodlugit, ajornerõnasugivissigik ińungnit as-
singińit tamaińit, Jerusalemetuńit?

5. Aukärpunga; okaupapsele: Sägiarni-ængikupse, tamapsetank taimak asseroromativose.

6. Mattomingale adsigēktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak iñub perortipa, Weinekaviksamut kakkaminut; paungarsioriaramiuk nachvängilarle.

7. Weineliksamik perorsēviksiortomut okarpok: Ahak, aujet pingasut napartok tamana nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara, nachvärnanga; kippiuk; sōg iñekarpa sullinane tamane?

8. Taipsona kiova, okautivlugo: Nalegak, taimailingalaule aujak tamaña, avata poagijarlugo, ivsunga ivsoromavara,

9. Kingorngagut paungakarniarmanget; pekkangipelle, tava kippiuk.

10. Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane, sabbateōngmet.

11. Ahak, arngnak tagvanetok añernelik kannimanartomik okkiut arverterngemit pingajoartut, okkungainarlune issivinermik sappertok.

12. Jesusible tækkogamiuk kaikova, okan-

tivlugo: Arngnak, kañimanernit piungnerit.

13. Aggangminullo pattikpa; tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa.

14. Illiñiarvium angajokanga ningalerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme, iñuillo okautiveit: Uvlut arviniovut, señajariaggit; uv-lune taipkonane iñulijaunnialeritse, sabbateo-pelle piñase.

15. Nalekab kiova, okarlune: Takkormortok una, illipse tamapse nergsutisse tuktuva-kotisselo siutekoktojullo pittüdsarpangilase nerchevinginit, alluktitsartorlugillo sabbateme?

16. Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajo-artut, pittuksimajungnëriakangilak sabbateme?

17. Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt; iñnit illunatik tattaminiarnartitangit tamaita, kuviaisutigiveit.

18. Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauninget adsigivauk, sumullonët adsigëktisomavigo?

19. Senfkornetun-ïpok, tamna iñub piva, perorsëvingminut egipa. Perolertok aglivune napartulerpok angijok, tingmitselo kilaub attänetut iñekalerput akkerungetta atäne.

20. Ama okarivok: Sumut Gudib nalezauninga adsigëktitsomavigo ?

21. Kakkojekset sërnauliksetun-ïpok, arngnab tamna piva, akkulugo öktutiñnt pingasuñnt kakkojeksenik pittalingnut, kakkojekset tamaita sërartilugit.

22. Mattoma kingorngane iglugaseksoatigut niuerviktigullo ingeravok, ajokertuiniarlunelo ingeralarmelo Jerusalem.

23. Iñuit illangeta okautiva: Nalegak, ikikitut iñuit piulijauniarasugivigit? Okautiveille:

24. Illungertoritse, ittervikitokut itterniaritse; okaupapse, uñuktut piñasuarniarput itteromavlutik, itternermik ajorsaromärput.

25. Iglum iñua nikkovilune itterviub ubkuanga parngnanërppago, kingorngane illipsetank sillatänit ubkuak avilortarijartoromä-

rivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkuē rutittigut. Kiojomärpäse, okautivluse: Naki pingmangapse, illitaringilapse.

26. Okaromärpose imak: Nerrekattigivlutillo iimerkattigivaptigit, iglut akkorngane ajokertulaukpaptigit.

27. Kiojomärpok: okaupapse, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse kemeksinga, ajortulliantose.

28. Tagvale kealuselo agleruläromärpose: Abrahamo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita Gudib nalegauningane tækkojomärsigik, illipsele sillatänut pingujartaumajose.

29. Inuittauk unanget, pängello, ängello, avangello tikkitsomärput, Gudib naleganingane nerrimävingmut ingitsomärput.

30. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomärtunik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomärtunik.

31. Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautijartorpæt: Aularit, tamaña kemeguk; Herodesib tokkotsomangmattit.

32. Okautiveit: Terrianiak taimna imak

okantijartorsink: Ahak, satanasit ańitipakka, ińuliklerijartorlarńalo uvlome kaukpello, uvlut pingajuane piarēlārpunga.

33. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga; nellautaijok Jerusalemib assiane tokkotauvangilak.

34. Jerusalem, Jérusalem, (ińuit piveit) nellautaijunik tokkotsijok, illingnullo tillijet ńjarkeńut millorangne, kapsersoarnik, kit-torngatit kattitsomāaurivakka, sorlo arng-naungub kattipeit ivaveit piarkeńe issarko-minut; pijomalaungitosele?

35. Ahak, igluse (kattimaviķsasse) ińuē-rutsaujomārpok. Okaupapse: Ama tækku-ńiengilapsinga, nelliutitińago okakārase: Nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok!

KAPITTELEMIK XIV.

*Iñermik puvitok ajorungnērtipa Kristusib,
ajokertorlanelo.*

Mattoma kingórngane Farisæerit anga-
jokangíta illangeta iglunganut neri-
jartortok, sabbateme; taipkoalo udsertor-
pæt.

2. Ahak, angut tagvanetok, iñermut pu-
vitok.

3. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Je-
susib sängaveit, appersorlugit: Sabbateõng-
met iñuliklernæk idluarka?

4. Tapkoale niplingilet. Tava tiguva,
iñulilälo, aularkova.

5. Sängaveit okautivlugit: Illapse nergsut
siutekoktujuk tuktuvaklonēt iñertarvingmut
nakkarpet, kia sabbateme kakkinasuarniæng-
ipauk?

6. Aama kionermik sapperivut.

7. Adsigēktomik nerrimärtut okautiveit;

issuklernik iksivautakaromajut nerrimävingme tækkogamigit, okautivlugit:

8. Nulliarēlitainartuk nerrimärvinganut nerrijartorkojuvit, ungarlermut ingitsartorlängilatit, illingnit attañionersamik nerrijartorkojimajokarasugellugò;

9. Tapsomingalo illingniglo nerrimärttisjuksab tikkipattit, okautikpattillo; tamna agvačruk; kangusulerlutit ingitsartoromärpotit tuñulermut.

10. Nerrijartorkojauguville, tuñulermut ingitsartorina, illingnik nerrijartorkojjok tikkipet, okautikpattillo: Nægliklara, ungarlermut ingitsartungärit. Nerrekattivit illunatik tava nakorijomärpätit.

11. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomärpok; ingminigle miklilertok, tamna attañiotitauniarpok.

12. Nerrijartorkojiminulle okarpok: Uv-lub kerkane uñungmellonēt nerkiksamik äkiksoiguvit, illēnarijattit, kattangtittillonēt, illatillonēt, sillellitillonēt, nuñākattitillonēt agluitut nerrijartorkonersarineijengilatit; taipkonunga ama akkiniarlntit nerrijartorkojaunajarasugellutit.

13. Nerkiksamigle äkiksoiguvit; aglojnt, tussiaetullo, illakongörtullo, tautungitullo nerrijartorkolaukit:

14. Pilloridlaromärpotit tagva; illingnut akkiksakangimetta, akkillertaujomärpotille idluartut makkiviane.

15. Nerrinärtut illangeta tamaña tussaramiuk, okautiva: Pilloridlarpok kakkojaktortok Gudib nalegauningane.

16. Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik äkiksoijok uñungme, uñuktullo nerrijartorkoveit. Nerriviet nelliutingmet,

17. Kivgane imak okarijartorkova nerrijartortukseñut: Kaititse, illunatik piarëput.

18. Illunatik kingorlerêklutik asserkotsiomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorsëviksilaurama, tækkojartoromagapko pijariakarmet; tuksiarpagit, passiniarnanga.

19. Aipanget imak okautiva: Tuktuvait tellimet keñuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartorpakka; tuksiarpagit, passiniarnanga.

20. Pingajoet imak okautiva: Nullianik-kama, tamaña pivlugo tikkiniængilanga.

21. Kivgab tapsoma angajokane okautijar-
torpa taipkoninga. Angajokak ningarpok
tagva, kivgane okautiva: Katsungailutit ai-
lerit iglugaseksuit akkorngēnut apkosiner-
nullo, aglujut, tussietullo, illakongōrtullo,
tautungitullo tagvunga ittertikigit.

22. Kivgarle okarpok: Angajokak, okara-
vit taimaipok; sulle nimuiungilet.

23. Angajokab kivgane okautiva: Nuñam
apkosiningiñut, avaluñullo ailerit, itterkolu-
git, igluga tættækovlugo.

24. Okaupapsele, angutit nerrijartorkojau-
galloet, nerkiksakka õngniængileillonēt.

25. Iñugiartorsuit illagijañe, keviarpeit
okautivlugit:

26. Uvamnut pijok, angune, arngnelo,
nullelo, kittorngañelo, kattangutiñelo, nang-
minerlo iñosine omigingipagit; illiñiartigi-
niængilara.

27. Señingajuksaminik (kappiaisuviksami-
niglonēt) nangmangitok, mallingnangalo;
illiniartiginiængilara.

28. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune,
sivorngagut erkaumaniatsengileit pikseñe.
ajorniarmangago iñerianga?

29. Tunganiksanganik señagune, kallik-sanginik ajoromanane, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakoñagit,

30. Okarlutik: Iñuk tamna señalauralloarpok iñerlugo ajorpa.

31. Attañerlonēt kia sorsugijartoromañerpa attañermut assiminut, sivornagut erkaumaniatsengileit, uñurningit sorsuktukset 10,000 dit sivōraginiarmangagit sorsuktukset nelipsarekset 20,000 dit?

32. Sivōragigunigille, imna sulle ungasiktometillugo, okautsaujertorkova kivgaminut, sorsugungnērkovlugit.

33. Taimaktauk illasse, perkutiminik taininik issumajungnēromangitok, illiñiartiginængilara.

34. Tarriok ajungikalloorpok; pitsartojungnērpelle tarriok, sumut ama pitsartuti-tauneijarpa?

35. Nuñamullonēt perorsaijomullonēt saksajungnērpok; egiteksatuinauvorle. Tus-säjungnik siutelik tussarle.

KAPITELEMIK XV.

*Adsigēktunik, saukamik tamārsimajomik,
kēnaujamiglo tamaijaumajomik.*

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt, tussaromavlugo.

2. Farisæerille Aglangniglo illissimajut avamudlarpuṣ, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit, nerrekattigiveit.

3. Adsigēktomik mattominga okautiveit:

4. Kia illapse saukeni pigub 100 dinik, taipkoalo illanget tamaiguuiuk, 99 nigle kemmengniængileit iñukangitomut, tamar-torlo keñeriarkangilak, neñerkärnago?

5. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune.

6. Tikkilerame, illaņelo nuñakattiņelo kaikoveit, okautivlugit: Kuviaisukattigis-singa, saugara tamalauktok, neñigapko.

7. Okaupapse: Taimaktauk kuviaisugo-märput killangmiut, ajortulliartok kakkialer-

pet, 99 nit idluartuñit kakkialeriakangitun-
nit.

8. Arngnablonët kia tellimaujortunik kë-
naujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk,
neñergomik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo,
keñerajængilak, neñerkárnago?

9. Neñiguniuk, illañelo nuñakattinelo
arngnet kaikoveit, okantivlugit: Kuviaisu-
kattigissinga, kënaujara assiojilauktara neñi-
gapko.

10. Okaupapse: Taimaktauk ajortulliar-
tok kakkialeranget, Gudim Engelingita ku-
viaisutigivæt.

11. Ama okarpok: Angutekarpok mar-
rungnik erngnelingmik;

12. Nukkardlium angune okautiva: Atä-
tak, perkutingnit pijeksakka pilakka. Per-
kutiñe tava avikpeit, nukkarëngnut tapkung-
nunga.

13. Uvlut ikkitut nängmetta, nukkardliub
perkutiñe tamaita kattilerpeit, nuñamullo
ungasiktometomut aularpok; tagvanelo per-
kutiñe nungupeit ajortulliarnermut.

14. Perkutiñe tamaita nunguñmagit, käk-

soak pidlalermet nuñame tamane, tamnatauk
ajorsalerpok;

15. Tamattoma nuñam iñungita illanget
ikkipa, iñub tapsoma kivgarilerlugo aular-
ipa nuñaminut, kuingēngit pairekovlugit.

16. Esijomalauralloarpok Bialiorniluk-
kungnik, kuingēngit nerkiksangita illanginik;
tuñitsivionanelo tapkonanget.

17. Issumanigut imak erkailerpok, okar-
lune: Uvlut tamaita unuktunik kivgakarpok
atātaga, kakkojamik ajorsangitunik, uvangale
tamäne perlilerpunga.

18. Atätamnut angeraromavunga, imaglo
okantijomavara: Atätak, ajortullialauk-
punga Gudemut killangmetomut, illingnul-
lo;

19. Kingorngagut erngnermik taijaunek
nellopkotivunga; kivgaulanga kivgettit illa-
gilugit.

20. Tamaña tava keñekpa, atätaminul-
lo angeralerpok. Sulle kañingitometillu-
go, angutæt tækkova, nãpkoarivlugo, ak-
pangerlune kongēsingagut erkipa kuñiklä-
lo.

21. Erngninget okautiva: Atätak, ajortullialauktunga Gudemut killangmetomut illingnullo; mattoma kingorngagut, engnermik taijaunek nellopkotivunga.

22. Angutäle kivgaminut okarpok: Añorak piñarnarnersak kaitsiuk, attitisiuk, aggangillo ketterdlermingnik pitartsersigik, itiggaluarsungniglo attitilngo;

23. Nocharlo koinijok kaitsiuk, tokkodlugo, nerriluta kuviaisuktalo:

24. Erngnera tamna tokkolauralloarame, ama omarivok; tamalanralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava.

25. Erngningale angajuklek peronšvingme assinetok, angerarame iglo kaglieramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit;

26. Kivget illanget kaikova, appertsorlugolo tamattominga tussartaminik?

27. Tapsoma kiova: Nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, engnine kañoëngitok ama pigamiuk. Angajoa añulerpok; itteromangimet angutã añivok itterkoniardlugo.

29. Angunele kiova, okantivlugo: Ahak, okkiut nūktut kivgartulaukpagit, perkojettit illunaita nalelaukpakka; sankamiglonēt angutsoarmik tuñitsivigingitsainarparma, kuviaisukovlunga illænarajakka illagilugit.

30. Erngnerille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arngnarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo.

31. Angutæt okantiva: Erngnera, neijutsainarparma, perkutikkalo tamaita pigivatit.

32. Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpoit; nukket una tokkungalaungmet, ama omarmingmet; tamalaungmello neñijau-mingmet.

KAPITELEMIK XVI.

*Adsigēktomik, pimaklertomik idluangitomik,
agluitorsoarmiglo.*

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok, pimajikartok perkutiminik; tamna unnersionerlütigivæt, angajokame perkutinginik nungutsijok.

2. Angajokanget kaikova, okautivlugo: Kañočtomik tussarpunga illiornernik? Pimajattit kittiniakit nellonaililugillo; mattoma kingorngane pimaklertuksaujungnërpotit perkotimnik.

3. Pimaklertok illumigut imak okalerpok: Kañok piñiarpik? Angajokama pimaklerkojungnërmanga; poagejarnernik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga.

4. Sulliamnik nellungikalloorpunga, illeliortaukovlunga iglungiñut, pimaklerungëruma.

5. Angajokaminut tamakissimajijut ta-
raita kingorlerëktillugit kaikoveit, sivorlek
nak apperiva: Kapsinik akkiliksakarkit
ngajokamnut?

6. Kiova: Kattaujenik 100 nik orksunik
agnerotunik. Okautiva: Akkiliksavit ag-
langit pikit, ingilutit aglaksarit 50 nik.

7. Ama aipanganut okarpok: Igville, kap-
nik akkiliksakarkit? Kiova: 100 nik oktu-
nik kakkojeksenik pittalingnik. Okauti-
iva: Akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit
0 nik.

8. Pimaklertok tamna idluitok angajokab
akoriva, sillatojutut piñiarmer. Mattoma
illarsub kittorngangit illutsimingnik silfa-
nersaungmetta, kaumajub kittorngang-
it.

9. Maña okaupapse: Illæñarsarsiniaritse
añab pingiñut idluangituñut, ajulerupse,
lelliortaukovluse iñimingnut nãksaungi-
ñut.

10. Mikkijomik pitsiartok, angijomiglo
itsiarivok; mikkijomigle piñiarnerluktok,
ngijomiktauk piñiarnerlukivok.

11. Nuñab pingit idluangitut pairitsiængi-

kupsigik, kia pimaklerkojomavāse pijarialingmik?

12. Attarterlukupse, kia tuñitsivigijomavāse nangminiksapsingnik?

13. Angajokæk marruk kivgab kivgartorungnængilak: Aipanga omigilerpālonēt, aipa nægligilugo; ubalo aipanga ungagilārpa, aipale nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attantsekut kivgartorvigijungnengilasse.

14. Tamaita makkoa Farisæerit agluitso-majut tussaramikit, mittautigivæt.

15. Okautiveit imak: Ajungitsomatögalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit; iñuit ajungitsuginingit, Gudib makkojugiveit.

16. Perkojello nellautaijullo nellantsitiksanik okarput Johañese tikkekārtiñago; mattomale kingorngave Gudib nalegauninga okautanlerpok okautsiñut tusarnertunnut, illunatiglo kerlākaratik itterniarput.

17. Killaklo nuñalo nungunersauniarpuk, titaub attausib perkojeñetub përinganit.

18. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarëngnek asserorpa; avtamiglo nulliektub, nulliarëngnek asseroriva.

19. Angumik aglutorsoakalauktok, aupalutsiariktunik sätuniglo pivianartovaksoarnik añoralik, uvlut tamaita iñunatsoridlarlune kuviaisuktok.

20. Anguttauk aglujok tagvanenivok Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladlartok,

21. Tuksiartok karngänekuvininginik, aglütub nerrimävianit kattektunik. Kingmille alluktorijartorpeit kallangit.

22. Aglujorle tokkungmet, Engelit ätipat Abraham sängauut. Aglutorsoaktauk tokkogivok, illuvertauvorlo.

23. Äniartorsoarme kappianartorsoarmedlune uitalerame, Abraha tækkova kañingitometok, Lazaruselo sänganetok,

24. Kaigarsulerpok okarlune: Atätak Abraham, näpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime muvua iñermut missukkärlugo, okkara nigliterliuk; mattomunga ikkoñaksoarmut äniadlarama.

25. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, iñotillutit ajungitunik pigilaurangne Lazarusele kappiaktoadlalaauktok; mañale mannigortitauvok, igville äniatitauvotit.

26. Tamañalo tappilugo akkonaptingne uñungarsoarmik ittersarsoakarpok, tamänget illipsingnut ikkärömajut ajorpæt, tainaktauk uvaptingnut ikkärömajut illipsingnit sapperivut.

27. Okarpok: Tamaña pivlugo tuksiarvigivagit, Atätak, tillekovlugo Lazaruse atätama iglunganut;

28. Sulle kattangutekarama tellimanik, okautsertorkovlugit, änianartovingmut tamattomunga pikoñagit.

29. Abraham kiova, okautivlugo: Mosesiblo nellantajullo aglanginik pekaramik; ipkoa nalekkiligit.

30. Kiova: Aukak, atätak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sägiaromalerput.

31. Ama kiova Abraham: Moseselo nellautajullo nalengikunikit, okperiniængini-vættauk, tokkungajut illanget omardlune tikkikalloorpättigik.

KAPITELEMIK XVII.

*Jesuse ajokertorpok, iñulivlunelo kallaktunik
tellimaujortunik. Gudib nalegauninganik
tikkiniartomik okalāvok.*

Illiñiartiñcle okautiveit: Asserornekanginek
ajornarpok; kappianamegle taimna as-
serorterijok.

2. Tapsomunga idluarnersauvok, assero-
terijum ujaraktanganik kongësingagut ni-
vingaiviõgune, iñarbingmullo egilugo, uk-
koarãrsuit illangeta asserrortaninganit.

3. Tamaña pivlugo udsertoritse. Kattang-
uvit idluivigilukpattit, teñersaruk; ajorung-
nërpet, idluiningit issumagijungnërkit.

4. Uvlorme attautseme arvemillonët
aggartunik idluilugvigigunitit, uvločnarlo ar-
vememit aggartunik tikkikunitit, kakkialer-
pungärpet; issumagijungnërkit tava tamar-
ningit.

5. Apostelit Nalekamut okarput: Okpernivut nekkorsititsuk.

6. Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse; mattomunga napartomut imak okarupse: Tagvanget përit, imārbingmullo pīt; tava nalegomārpāse.

7. Kia illapse kivgagub, perorsëvingmik senajomik, nergsutiniglonët mianersijomik, perorsëvingmit tikkileranget, imak okautiniarpauk: Tuavilutit nerrimāvingmut ingitsartorit?

8. Imak okautiniængila: Uñungme nekiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga imertillungalo; kingunipkut nerrilutit imerniarivotit?

9. Kivgak tamna kujaginiarpauk nalengmago? Taimak issumangilanga.

10. Taimaktauk illipse, malligeksasse tamaita namaksigupsigik, okaritse: Kivgakullovogut; piñiareksavut kisseta pigaptigik.

11. Jerusalemut ingeravlune, Samarialo Gallilæalo apkotigivak.

12. Iglugasengnut pingmet, angutit telli-

maujortut kallaktut pärpæt, tapkoa kañitome nangertut,

13. Nippekortövlutik okarput : Jesuse nægliktok ajokertuijok, näpkigittigut.

14. Tækkogamigit, okautiveit: Ajokertuijūnūt tækkotitsartoritse. Taingunga aivlutik kallakarungnērput.

15. Tapkoale illanget, kallagungnērnermik kausilerame; utterivok, Gudelo nakoridlarpa nippekortomut,

16. Ittigangita kiglingane pāmangavlune kujagiva. Tamnale Samariamiut illanget,

17. Jesusib kiova, okarlune: Kallakarungnērkatitit tellimaujungilet? Nauk taipkoa tellimello sittamello?

18. Assingnik uttertokangilak, Gude nakorilugo, takkorngartak una kissime utterka?

19. Okautiva: Makkilutillo aularit, okpernivit piulivätit.

20. Farisæerille apperingmatsuk: Kakkugo Gudib nalegauninga piomärpa? Kioveit, okarlune: Gudib nalegauninga tækkuksaulane piniængilak.

21. Imaglonēt okatsengilet: Ahak, manepok, ikkanelonēt. Ahak, Gudib nalegauringa illupsingnut pimavok.

22. Illiniartiminat okarpok: Uvlut nelluotsomärput, Iñum Erngninget uvlungita illanget tækkojomadlarpasse; tækkonagolo.

23. Imak okantijomärpäse: Ahak, tamänepok, ikkanelonēt. Taikunga ainiarase.

24. Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumaridlartok, killaub igloanut; taimaktau Iñum Erngninga itsomäriřok uvlukamine.

25. Tamañale nelluutitiñago, äniadlartitaujomärpok, iñuit makkoa kisserngortariomärpæt.

26. Sorlo Noah iñotillugo-ilauktok, taimaktau Iñum Erngninget uvluksanganeitsomäriřok.

27. Ipkoa nerrivut, iñilarmiglo, nullianikput uiniglarmiglo, uvløk taimna tikkilugo Noam ittervia umiaksoarmut, ullitornivaksuř tava tikkipeit nungulúgit tamaita.

28. Sorlo Lothe iñotillugo. Nerrivlutiglo

immerput, pissiniarlutiglo, niuverlarmiglo, perorsëvilliorput, iglulliorlarmiglo;

29. Uvlok taimna, Lothe ańingmet Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkoṃamik orkseromiglo, tamaita nungupeit.

30. Taimaktauk-itsomārivok Iñum Erngninget uvluksangane, sakkerviksangane.

31. Uvlok taimna, iglub kńanganetub pijartorniarnagit pińe iglometut. Taimaktauk perorsëvingmetub assine, utterviginiarnagit keṃektańe.

32. Lothib nullia erkarlesiuk.

33. Ińoserminik ivlertsinasuartok, assiuji-jomārpok; inoserminigle ivlertsingitok ińoniaromārpok

34. Okaupapse: Uńuak taimna angutik marruk sińigvingme attautseme ińangakattigęgomārpuk; aipanga illelliortaujomarpok, aipale keṃektaujomārpok.

35. Arngnæk marruk kaivititsikattigęgomārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale keṃektaujomārpok.

36. Angutik marruk perorsëvingmetso-mārpuk; aipanga illelliortaujomārpok, aipale keṃektaujomārpok.

37. Apperivæt, okautivlugo: Nalegak, nanētaimaitsomārpa? Kioveit: Killoktalingmut, nektorāgit kattivakput.

KAPITELEMIK XVIII.

Adsigēktomik okarpok erkartuijomik idtuangitomik, Farisæermiglo Zoelnermiglo.

Adsigēktomik okautiveit, soraijunata tuksiatsainarkovluta;

2. Okarlune: Erkartuijok iglugaseksoarnetok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo inungmik.

3. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnek-inivok, tapsoma imak okautijartorpa: Piu-linga akkerartortimnit.

4. Akkunekāle tussājomangila. King-ornganele illumigut imak issumalerpok: Nauk Gude erksigingilara, inuillo iktoringi-akka.

5. Uigarneruble tapsoma pachvisalermanga, piulijoinavara, tussarnēsugomangiinama kēta.

6. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okausinga tussarsiuk.

7. Gudible añerijañe piuliniaēngileit, uv-lullo uñuello nāvlugit nipliavigingmatsuk; unēt akkunēralloarune?

8. Okaupapse: Piulisarōmārpeit. Iñum Ernnginga tikkitsomārpet, nuñame okper-nermik nachvāromārasugiviuk?

9. Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigēktomik okauti-veit:

10. Angutik marruk takpaunga kattima-vingmut tuksiarijartortuk; aipa Farisæerijok, aipangale Zoelnerijok.

11. Farisæere ingmigut nængertok, illumigullo imak tuksiarame: Gude kujagivagit, assi-ptut iñuktun-īnginama, tigliguktitut, id-luitulliantotullo, arngnarniartotullo, Zoelner-tullonēt otunak;

12. Uvlungnik marrungnik nerringitunga sabbatik akkorngangne, perkotimalo illuna-

tik tellimajoetta aipanga tuñivara attanniojuūt.

13. Zoelnere kañinane nængertok, killangmullonēt ärloromangitok; sakvingminut patiksimaajok okarlune: Gude saimartilaunga! ajortorsojunga.

14. Okaupapse: Tamna aiparminit ajornerminit issumagijaujungnërnertsauvlune taununga angerarpok iglominut. Ingminik attañiotitok, miklilertitaujomärpok, ingminigle miklilertok, attañiotitaujomärpok.

15. Nutakkettauk ätipeit tapsomunga, aggangiñut pattiktaukovlugit. Ätsijut ilñiartingita tækkogamikit suadlalerpeit.

16. Jesusible kaikoveit, okantivlugit: Nutakket uvamnut pilit, iñerterasigiglo; tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk.

17. Ahañerik, okaupapse: Nutakkat Gudib nalegauninganik pingitok itterniængilak.

18. Angajokaijet illanget apperiva: Ajungitotit ajokertuijok, kañoçtomik piñiartuksauvik, pijomavlugo iñogutemik nungūsuitomik?

19. Jesusible kiova: Sög ajunginerarpinga; Assianik ajungitokangilak, Gude attausetojok, kissime.

20. Perkojet kausimagalloarpattit: Arngnarniarnæk, iñuarniarnæk, tiglingniarnæk; kigtilaktomik okautiginiarnago (aipait), atãtello anãnello nalekik.

21. Tamnale okarpok: Tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit.

22. Jesusib tamaña tussaramiuk, okautiva: Attausek sulle pingilet. Perkutitit tamaita niorygotiginiarkit, aglujunnullo pilliutigilugit, killangme perkutitsiariksiniarpotit tagva; mallingniarlungalo.

23. Tamaña tussaramiuk, kiksalerpok; agluiname.

24. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, okarpok: Agluitut killaub nalegauninganut pilutik sappernekasekpok.

25. Ajornænginerovok, (nergсутsoak) kanele, merkutim ïsingagut pivlune, agluinomit Gudib nalegauninganut itterniartomnit.

26. Tamattomingale tussartut, okarput: Kiname pilloridlarniarpa?

27. Kioveille: Iñungnut ajornartok, Gudemut ajornængilak.

28. Petrusim okautiva: Ahak, tamaita keñelaukpavut, mallilarpillo.

29. Tapsomale kioveit: Ahañerik okaupapse: Iñum iglune keñekuniuk, angunelonēt, arngnelonēt, kattangutinelonēt, nullelonēt, kittornganelonēt, Gudib nalegauninga pivlugo.

30. Tamna mattomanelune uñuktunik piomārivok, sillamelo tikkitsomārtome iñogumik nungsuitomik.

31. Arkangemit aggartut ingminut pitinamigit, okautiveit: Ahak, takpaunga Jerusamut aivogut, nellautaijullo aglangit illunatik nellautsiomārput, Iñum Erngninga pivlugo.

32. Tamna pititaujomārpok nellojuñut; taipkoa mittautigijomārpæt, ketserarlugolo;

33. (Aklunatseñut) ipperartorniarpæt tokkolugolo; uvlut pingajuane omaromārivok.

34. (Okausingille) tamakoa tamaita tus-sängileit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

35. Jerichomut kaglilerame, tautungitok apkotane iksivajok, keñuuvlune pijok.

36. Iñugiartorsuit señerkumago tussaramigit, appersorpeit mattoninga.

37. Jesusemik Nazaremiomik kängutijomik okautingmago;

38. Niplialerpok okarlune: Jesuse, Davidi Erngninga, näpkiginga!

40. Jesuse nokkalerlune kaikova, tessior-taukovlugo señianut. Ætingmatsuk apperiva,

41. Okarlune: Kañok piomavit uvamnut? Kiova: Nalegak, tautuleromavlunga.

42. Jesusib okautiva: Tautulerit; okpernivit piulivätit.

43. Tagvainak tautulerpok, molilugolo, Gudelo nakoridlarpa. Iñuillo ilu... ta-mattominga tækkunärtut, Gude nakoridlarpa.

KAPITELEMIK XIX.

Zoelnermik Zacheusemik.

Mattoma kingorngagut Jerichomut pivat, iglugaseksuit apkotigigamigit.

2. Ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik attelik, Zoelnerit kappitanget agluitorsövlune;

3. Jesuse jaipsoma tækkojomadlarpa, iñungnut ajorpok mikkigame.

4. Sivorliovlune akpangerpok. Napartomullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojartorlugo; tagvona ingeralermet.

5. Jesuse tagvunga pigame, kungmut ärlorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse, akkarsärit; iglungnut uvlome itteromagama.

6. Tava akkarsärpok, kuviaisuklune illeliorpa.

7. Illunatik tamaña tækkogamitsuk, oka-

ludlalerput, angumut ajortulliartomut ittermet.

8. Zacheusible Nalegak tikkipa, okautilälo: Nalegak, ahak, perkotikka marroilivlugit tuñivakka aglujuñut, uiveriklerlunga pinnialauktakka sittamanik uñukenersanginik uttertitsivigiomavakka.

9. Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abraham kinguväringmago tamna; (iglub iñua)

10. Iñum Erngninga tañarsimajut keñerijartorlugillo, pilloriktisartormagit.

11. Illunatik okansingit nalengmagit, adsigēktomik okautiveit, Jerusalemut kaglilerrame, Gudiblo nalegauninga tuavilune sak-kerniarasugingmatsuk.

12. Taimak pivlugo okarpok: Attañek nunnamut ungasiktometomut aularpok, at-tannionek piñiarlugo, angerarivlune ama.

13. Kivgeñe tellimaujortut kaikoveit, tun-nitsivigivlailalo kēnaujenik tellimaujortunik, okautiveit imak: Niorvgotigigissigik tikker-kartiñanga.

14. Iñukattingitale nakoringinamitsuk,

imak okautsaujartorkovæt: Tamna attannio-kongilavut uvaptingnut.

15. Tikkiname, attanionek pigamiuk; kivgeñe ipkoa kaikoveit, kēnaujenik tuñitsiviñe, tussaromavlune niorgotigingmangagit pijanginik.

16. Sivorlek sakkerpok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimaujortunik.

17. Okautiva: Kivgartorloriktotit, ikkituñut nertornarlutit piñiaravit, iglugasengnut tellimaujortuñut attañiotitsomavagit.

18. Aipangatauk sakkerivok, okarlune: Attanek, kēnaujarnut kēnaujarsilaukpunga tellimanik.

19. Taimnatauk okautigiva: Igvittauk attañiojomärpotit iglugasengnut tellimanut.

20. Pingajnak sakkerame, okarpok: Attanek, ahak tagga kēnaujakuttit, torkorsimajok kakkigomut;

21. Erksigilaurapkit, angutanseravit; illilaungitattit tiguvattit, kattidlarlailalo karngättilaungitattit.

22. Kiova: Kivgaäluk una, okausemit er-
 artorpagit. Angutausertunga kausimagam-
 t, illilaungitakka tiguvakka, karngätılaung-
 akkalo kattikapkit;

23. Sög kënaujakutiga kënanjenik taugsē-
 ñut pingipiuk? Tikkikuma, tigujomalauk-
 ra aiperlugo assianik.

24. Tava neijortine okautiveit: Tapso-
 anget kënaujak aksarnigarissiuk tuñilugolo
 llimaujortunik kënaujalingmut.

25. Kiovæt: Attañek, tamna tellimaujor-
 nik kënaujakarpok.

26. Okaupapsele: Pekartok sumik, tuñit-
 viojomärpok; pekangitorle aksartaujomär-
 ok pinganik.

27. Ipkoale uvamnik keñugosuktut, u
 iglo attañiokojingitut, kaitissigik, tækn
 mga tokkotsigik.

28. Taimak okarame aularpok, takpa
 rusalemut ailerlune.

29. Betfagemut Betaniamullo kagliler
 usuktalingmut kakkamut tikkilune,
 artingne marruk tillivak.

30. Okarlune: Aileritik iglugase
 lliptingnetuñut; itterruptik nochak P

simajok neñilärpatik, känganut sulle iñungmik ingitokalaungitok. Pitödsärlugo, kaitikko.

31. Apperijauguptik, sög pitödsärmangapitiko, imak kiogittik: Nalekab attoromangmago.

32. Tillijaujuk aularpuk, sorlo okautingmagik naipipæk.

33. Nochak pitödsärsitillugo, iñungita okautivakit: Sög nochak pitödsärpittiko?

34. Kioveit, okautivlugit: Nalekab attoromangmago.

35. Ätipak tava Jesusemut, anoratik nochaub keñmerloanut illivlugik, Jesuse känganut ingitipæt.

36. Ingeratillugo, añoratsetik issivilerpeit apkotänut.

37. Kaglilermello, orksuktalingmit kakkamit attersäleimet; illiniartingita illunatik kuviaisuvaksearmermullo nippersoarmullo. Gude nakoridlarpæt, tattañiniarnadlartut tamaita, tækkojettik pivlugit,

38. Okarlutik: Nalekam attingane tikkitok, Attañersoak nakorijaule! Ullapirsatte-

karle killangme, nakudlartokarle kötsingnerme!

39. Farisæerillo illangita illaungmijut okantivæt: Ajokertuijok, illiñiartittit innerter kit.

40. Kiovlne, okantiveit: Okaupapse, ukkoa nippangeromalerpetta, ujarket niplero-märput.

41. Iglugaseksoarnut (Jesuse) kaglilerame, tautukpeit, keagidlarlaitalo,

42. Okarpok: Kañoktök sulle mänakut kausimägupsiuk, issumasiniarajarpose ulla-pirsautiksapsingnik. Mañale isipsingnut Ijersimajok.

43. Nelliutsomärpok, ningarijipse avallu-lioromärpäse avatipsigut, kittorngasse illagillugít, illulluse añekoñase, nanekupselo illunane kappiaisuktitsomärpäse;

44. Nungutsomärpäse (iglusselo) ujarkamik attantsemiglonët kallerëktokarungnëromärput; piulijiksapse nelliuninga, kamagilaunginapsiuk.

45. Kattimavingmut itterpok, pissiniartut niuverniantullo kattimavingmetut, añitilerpeit.

46. Okautiveillo: Aglaksimavok: Iglugatuksiarviövok; illipsele iñuarvigilanktasse.

47. Uvlut tamaita kattimavingme ajokertuivok. Ajokertuijorsuille Aglangniglo-illissimajut, iñuillo angajokangit, issumajalerput tokkotsomavlugo:

48. Nachvāratiglo kañok illijarianga; iñuit illunatik ungagidlarlālo, tussaromadlarmatsuk.

KAPITELEMIK XX.

Pitsartunerminik Kristusib sakkertitsininganik ningarijine sālagidlarlugit.

Uvlullo taipkoa illangane, iñuit kattimavingme ajokertormagit, okautsin tussartunik okartillugo; Ajokertuijorsuille Aglangniglo illissimajut tikkipæt, iñuit angajokangit illagællugit,

2. Okautivæt, imäk okarlutik: Okautit gut, kimit perkojauvit imailiorkovlutit? Ki

Et pitsartojomik mattōminga tunnitsivigit?

. (Jesusib) kiovlune, okautiveit: Apperiravapsetauk okautsemut attautsemut kioinga:

. Johānesib Babtisitinga killangmit iñungonēt piva.

. Erkarsālerput, ingmingnut imak okark: Killangmit pijok okantiguptigo; otijomavātigut: Sōg okperilaungipissi-

. Iñungnille pijok okantiguptigo; iñūgi-
resuit milleromavātigut ujarkeñut, Jose
ese iñuit illunatik nellautajoringmat-

. Kiovut: nakit pingmanget nellovlune.

. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okaumangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga iliorlunga.

. Iñuit adsigēktunik okautilerpeit, okar-
e: Iñuk perorsēvilliudlartok weinemik
ngalingmik, perorseviksiortuñut attartor-
rogamiuk, nuñame assianut aularpok mul-
arlune.

10. Paunget inilerviet nellitingmet, kivgame illanget tilliva perorsēviksiortuñut, perorsēviub paunganginik pijartorkovlugo. Perorsēviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, añaudlarlugo neksartinagolo aulartipæt.

11. Ama kivgak assia tilligiva; tamnalo añaudlarlugo, mittautigivlugolo, neksartimnago aulartinivæt.

12. Ama kivgak pingajuak tilligiva; tamnatauk ikkilerpæt, (perorsēvingmillo) pingujarpæt.

13. Perorsēviub angajokanga tava okarpok: Kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara; tamna tækkogunitsuk il-laragijomavallukpæt.

14. Perorsēviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tagga kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit.

15. Perorsēvingmit pingujarlugo tokkopæt. Perorsēviub angajokanga, perorsēviksiortut ukkoa kañok pijomavagit?

16. Tikkitsomärpok, tamakkoa perorsēviksiortut tokkollugit, perorsēvinelo assing-

iñut attartortaukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: Taimailiornagole!

17. Tækkosärpeit okarlune: Aglait aglak-simajut kañoelingavæt: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujarauler-
nertok;

18. Iñuk ujarkamut omunga tupviogune, serkomitaujomärpok, kattakvigijañele ujar-kam oma serkomitsiomärpa?

19. Ajokertuijorsuit Aglangnik illisimajullo killanalerlutik, tigujomagalloarpæt; iñuille erksigiveit: Mallugigamitsuk adsi-gëktomut mattomunga okautigingmagit.

20. Udsertorpælo, udsertortut tapsomunga tilliveit, ajungitojærlutik, ukausinganit okau-siksarsioromavlutik, pitsomavlugo nuñab attañinganut tapsomalo pitsartuninganut.

21. Tapkoa iinak apperivæt: Ajokertuijok, okpernartōjotit, ajokertuigavit okaravillo kausivaptigit, iñuit sivōragingilattit, illunaita nellëgigangne, Gudemullo apkotiksamik ajo-kertuitsiarpotit.

22. Attañivaksoak tuñitsivigilugo tuñergu-tinik idluarka, idluangilalonët?

23. Nipporsainingit tukkisileramigit, okantiveit: Sög niveridlarkissinga?

24. Kēnaujak tækkulago, kia adsinga, kialo aglangit kolläne? Kiovæt okarlutik: Attañivaksub.

25. Okantiveit tava: Attañivaksoarmut tuñissink Attañivaksub piksanga, Gudemullo Gudib piksanga.

26. Iñuit pivlugit okausingit idluigingileit; kigusingalo tattañiniarivlugo nippang-erput.

27. Saduzæerit illangita tikkipæt, omarviksakangitomic okartut, apperivæello,

28. Okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim imak aglagvigatigut: Angutim angajot tokkokpet, nulle kittorngakangitok kemmekpago, nullia tava nukkanget piomärpa, angajugilauktane kinguväksakarkovlugo.

29. Nukkaret arvengemit aggartut-ilauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittornginane tokkovok.

30. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamn tank tokkogivok kittorngingminane.

31. Pingajueta pigigiva. Taimaktauk ar

vengemit aggartut illunatik, kittornginekaratik tokkovut.

32. Illunatik kingorngattigut, arngnak tokkogivok.

33. Makkittervingmele nelliata nullianiktariomärpank? Illunatik tapkoa arvengemit aggartut nulliarilaungmatsuk.

34. Jesusib kiovlune, okautiveit: Tamatoma sillab kittorngangit nullianijöngovut, ninijöngovullo.

35. Sillable aipänut pijuksajut, tokkungajunit makkitsömärtut; nullianingniengilet, miningniengilello.

36. Kingorngagut tokkosuituksauleramik; Angelitun-itsomäramik, Gudib kittorngarit; tokkungajuñit makkinamik.

37. Tokkungajunik omaromärtunik Moseb okautilankpäse, napärtune-iname, Nalek taigamiuk, Abraham Gudinga, Isablo Gudinga, Jakoblo Gudinga.

38. Gude tokkungajut Gudigingilæt, iñohe Gudigivæt; tapsomunga illunatik iñohearput.

39. Aglangnik illissimajut illangita kiovl

lutik, okantivæt: Ajokertuijok okalorikpo-
tit.

40. Kingornagut apperilugo sapperpæt.

41. Okautiveillo: Sög Kristuse Davidim
erngnerijanga okantigivatsuk?

42. Davidim aglangine tuksiarutsingine,
nangminek okarinet: Nalegak Nalekamnut
okartok: Tallerpingma tungānut ingitit,

43. Ningarijittit illerkārtinagit ittikkavit
tullerartangañut.

44. Nalekamik Davidib taigamiuk, kañok
erngnerivauk?

45. Inuit illunatik nalektillugit, illiñiartiñe
okautiveit:

46. Aglangnik illissimajunik mianeritsia-
ritse, añoratsenik angijoktanik attoromadlar-
put, niuervingme sallutitaujomavut, illiñiar-
vingme nerrimāvingmelo issuklojomavlutik
iksivajomavut;

47. Uigarnerit pingit nungutipeit, takkiju-
nik tuksiarutinik tuksiarutsomavlugit okar-
put. Taimak pivlugo pidlartaunersaujomār-
put.

KAPITELEMIK XXI.

Kattimaviub serkomitaujomärninganik.

Tækkosarame agluitut tautukpeit, tuñergutimingnik illijijut Gudim iklervinganut.

2. Uigarnektauk aglujok tækkogiva, kë-naujärsungnik marrangnik illijingmijok.

3. Okarpok: Ahamen, okaupapse: Uigarnek una aglujok ununenienik illijilaukpok ukkonanget tamainit.

4. Tamakkoa illunatik pimingnik attorniengitamingnik illijilaukput tuñergutinut Gaddib pinganut; unale aglujok perkutituaminik illijivok.

5. Kattimavingmik illangit okarput, ujarkeñut ivlernartañut mañiktuñullo änanau-sijauvok, okantiveit:

6. Nelliutijomärpok, tamakkoa tamaita

tækkojesse, ujarckenik kallerëktokarungnërlutik illunatik serkomitaujomärput.

7. Appersorpæt, okarlutik: Ajokertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa pijomärket? Sunalo nellunaikutaksanga taimaitsomärpet?

8. Kioveit: Kamätitse uiverijaukoñase. Uñuktut tikkitsomärmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga, nellusimajomiglo, (okarmilutik) Taipkoa mallingniarasigik.

9. Uñatadlartunik akkerartortorsoarniglo tussarupse, erksiniarase: Taimailiortokaromärmet sivorngagut; naggatiksarle nellu-tingilak sulle.

10. Ama okautiveit: Iñuit iñungnut assimingnut sorsugomärput, attañionek attañionermut assimingnut.

11. Nuñet suñatuinarne angijomik saijukpillugomärput, kängnartorsoarmiglo kannimaluälungnartomiglo; (pijokalerlune) erksinartunik nellunaikutaksoarnik sakkertokaromärpok killangmit.

12. Tamakkoa tamaita perkärhtiñagit, ti

guluse kappiaisuktitsomärpäse, illiñiarvingningnullo parngnanërsimavingmingnullo pitsomärpäse, attañiojuñullo attañivaksoarnullo ätitsomärpäse, attera pivlugo.

13. Erkartortautiksamut taimailioromärpäse.

14. Omättipsingne issumasimaniarase sivorngagut kanoëtomik kigusiksakarmangapse.

15. Kañermiglo illissimanermiglo tuñitsivigijomärpapse, omigijisse illanatik kionermik akkerartornermiglo illipsingnut sappilerdlutik.

16. Angajokapse aglaq, kattangutipselo, illapselo, illænarijapselo pitsomärpäse; illasse illangit tokkotsomärpeit.

17. Iñuillo illunatik omigidlaromärpäse, attera pivlugo.

18. Nujarlonëlle attausek niakupsingnit asserortauniatsengilak.

19. Keññëluse tarngnisse pairissigik.

20. Jerusalemim avatã sorsuktuksarsoarnik illumajok tækkogupsiuk: kausimaniarpose, asserortauniarvia nellintilerpok.

21. Judikut nuñanginëtut, kemälit kak-

kennut; tagvanetullo kerkanetut kemägilit-
suk assinetullo perorsëvingme itterniara-
tik.

22. Uvlut taipkoa akkiñiartauviojomär-
metta, aglait tamaita nellägut nellautsekov-
lugit.

23. Kappianamegle singaijut imügaktullo
tamana nellintikpet; angijomik kappianarto-
karomärmet nuñane, inuillo tapkoa ningari-
jauklaromärput.

24. Saviksoarnut ipiktuñut tokkotauñiar-
put, nunalingnut tamaiñut ätauniarput; Jeru-
saleme asserortauñiarpok nellojuñut, nellojut
nelliuninget namahekärñago.

25. Sekkeñerlo, takkerlo, uvloritsello nel-
lunaikutakaromärput; inuillo nuñametut erk-
sinermut sivöradlaromärput; imärbiksoarlo
malliksuavaksuillo iktullijaromärput.

26. Inuit erksinermut uttakkinermullo
nukkingërotijomärput, nuñamut pijomärtuk-
set pivlugit, killaublo pitsartuningit aulatau-
jomärmetta.

27. Inum Erngninga tava tækkojomavæt
nuvujættigut akkartok, pitsartudlarlune äna-
naudlartok.

28. Tamakkoale pilerpetta; ärloritse, kungmullo tækkunärluse, piulijiksasse nel-liutilermet.

29. Adsigëktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkunärsigik.

30. Sigilerangetta, anजारaklilermet kausimavose.

31. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pïlärnartut tækkogupsigik; Gudib nalegauninga kaglilermet kausimaniarpasse.

32. Abamerik, okaupapse: Kinguvängukattigët ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekärtiñagit.

33. Killaklo nuñalo nungutsomärpuk, okautsikkale nungutsomängilet.

34. Illipse ndsertoritse, omættisse okkumailerkoñagit nerritunermullo imertunermullo, nuñab pinginik piñasuarnermullonët, uvlomut taipsomunga kaningartaukoñasse;

35. Nuñametut tamaita taipsoma tikkitso-märpeit, sorlo nigak.

36. Taimak pivlugo pigärutigissiuk, tuk-

siarluse, keñäjuksaukovluse tamakkoniga pijomärtunik illunainik, Iñum Erngninget sāngane (illarasugase) sakkijartuksaukovluse.

37. Uvlojaranget ajokertuivok kattimavingne; uñgangello añivok, kakkamut orksuktalingmut, tagvanelerlune.

38. Kaangmet uvläkut iñuit illunatik tikkipæt, kattimavingme nālegiarlugo.

KAPITELEMIK XXII.

Kristusemut pikabladlarnermik.

Sěrnakangitunik kakkojaktorviksak kaglilermet, añiviksiorvingmik taijävok.

2. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut issumaliorput, kanoëlilutik tokkotsomagamitsuk; iñuille erksigiveit.

3. Satanasele Judasemut Ischariotemik attelingmut pullamajarčrpok, arkangemit aggartut illanganut.

4. Ajokertuijorsoarnut kappitainullo aivok
okarkattikumavlugit, kañok illilune pititso-
navlugo tapkonnga.

5. Kuviaisulerput tagva, kēnaujenik tun-
uitsivigijomavlugo okarput.

6. Angerpok tagva, (tapkonunga) pitina-
suarpa, nautsertorlune, iñuit pikabladharkoña-
git.

7. Sērnakangitunik kakkojaktoramik uv-
lunga nellitingmet, saugārsuk añiviksioru-
tiksak tokkuniarmitsuk.

8. Petruselo Johāneselo tillivak, okativ-
lugik: Ākiksuijartoritik añiviksiorutiksamik
saugārsungmik nerikisaptingnik.

9. Appersorpæt: Nane ākiksortaukoviuk
uvaptingnut?

10. Okativak: Ahak, iglugaseksoarnut
iterruptik, iñuk pārniarpatik iñertartok,
tamna malliktikko ittervianut.

11. Iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub
okauterkovätit: Iñiksak nanēka, saugārsung-
mik añiviksiorutiksamik nerriviksara, illiñiar-
tikka illagilugit?

12. Iniksamik angijomik uñertotilärpätik;
tagvane ākiksoritikko.

13. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik nai-pipæk, añiviksiorutiksak saugãrsuk ãkiksor-pæk.

14. Nelliutingmet ingipok, Apostelit ar-kangemit aggãrtut illagivlugit.

15. Okautiveit : Killanãdlalaukpunga, añiviksiorutiksak saugãrsuk una nerrijomav-lugo illagiluse, ãniakãrtiãnga;

16. Okaupapsele, kingorngagut matto-minga nerriniarungnãrpunga, Gudib nalegau-ningane namaksekãrtiãngo.

17. Erngusiãrsuk tiguva, kujalivlune, o-karpok: Pigissiuk illuẽngarluse; (iãmersi-uk).

18. Okaupapse, iãmerniãngilanga napartub weineliksab iptinganik, Gudib nalegauninga tikkekãrtiãngo.

19. Kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkonunga tuñivlugo okarpok: Tagva timi-ga, tuñijomãrtok illipsingnut; iãmailioritse erkarlunga.

20. Taimaktauk Erngusiãrsuk tigugiva, nerriarẽramik, okarlune: Tagva Erngusiãr-suk, Testamentitãb Aumnik, tamna illipsing-nut kovijok.

21. Ahak, uvamnik pititsijomärtub ag-gangit illagivlunga nerrimävimneput.

22. Iñum Erngninga pititaulerniarpok, taimak kajusimangmet. Iñgle tanna kap-pianamek, tapsominga pititsijok.

23. Ingmingnut appersotilerput, kinau-mangæt taimailioromärtomik?

24. Akkirartutilerput ingmingnut, kina akkonermingne anginerõmangæt;

25. Okautiveit: Nuñametut attañersuit attañiojartortut, pitsartudlartut taijauvut at-tannernik saimajunik:

26. Illipsele taimailerniarase; illassele angnek nuk kardlitun-ñiarpok, illaminillo attañionersak, kivgatun-ñivok.

27. Kina attañionersauva? Nerrimävingme iksivajok, kivgartortorlonēt? Taimnaungitok nerrimävingme iksivajok? Uvangale akko-napsingne kivgatuu-ïpunga.

28. Illipsele neijutsainalaukpapsiuga kap-piaisuklunga.

29. Nalegaunek tuñijomärpara illipsing-
nut, sorlo Atätama kailaukpa uvamnut;

30. Nerriluselo iñeromärpose nerrima-
rimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksi-

vautaņe, Israelib kinguvāngit arkangemit aggartut erkartorlugit.

31. Nalegarle okarpok: Simon, Simon, ahak, Satanasib pijomagalloarpāse, karnģā-titsivigijomavluse, sorlo kakkojekset pinnerpeit.

32. Uvangale pivlutit tuksialaukpunga, okpernerit sorērkoņago. Kingorngagut ama sāgiaruvit, kattangutitit nækorsitilaumigit.

33. Okautiva: Nalegak, pijarērsimavunga, aiparillutit parngnanērsimavingmut tokkomullo.

34. Kiovale: Petruse, okaupagit, uvlome angutaunek niplerkārtiņago, missiarutigilārparma pingasuarterlutit, illitarinanga okarlutit.

35. Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse pōkkarase, ikpiārsukaraselo, ittiggagutekaraselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovæt: Aukak.

36. Okautiveit: Maņale pōkkartub nek-sarliuk, ikpiārsuglo aglæt. Taimaitokangituble aņoratsaņe tuņiliuk, saviksoarsiniarlunepille.

37. Okaupapsele: Nellautsilerniarputtauk aglait uvamnik imaitut: Ajortulliartut akkornganut pititaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut, namaksijomärput.

38. Kiovæt: Nalegak, abak, tagva saviksudsæk. Okautiveille: Namakpuk.

39. Illutsine attordlugo, orksuktalingmut kakkamut pivok. Illiñiarthingitalo mallikpæt.

40. Tagvunga pigame, okautiveit: Tuksiaritse, ðktorlungnartomut pekkoñase.

41. Keñekpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigijomüt, sèrkörtorlune tuksiarpok.

42. Okarlune: Atätak, pijomaguvit erngsiärsuk una pèruk uvamnit; pijomajamngle pitsengilatit, perkojet pille.

43. Engelible killangmit sakkerpa, nækkorsititsartordlugo.

44. Tokkomut aulaumajartitaugame, tukisialualerpok. Kiægungningit kuttitut auk-tun-ütut, nunamut kattalerput.

45. Tuksiarnermit makkiname, illiñiartiñe kiksarnermut siñiktut tikkinamigit;

46. Okautiveit: Sög siñikpise? Makkititsa tuksiarluselo, öktorlunguartomut pekkonase.

47. Sulle taimak okartillugo, ahak, iñugiartorsnit aggerput, arkangemit aggartut il langet, Judasemik taijak sivorlerivæt, Jesus tikkipa kuñigomavlugo.

48. Jesusible okautiva: Judase, Iñum Erugninga kuñiklugo nellonailivlugo piviuk?

49. Neijortingita, kañok illiortokalernet tækkogamik, okautivæt: Nalegak, saviksoarnik attortuksauvita?

50. Illangita,, ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, suitã tallerpia nakkarpa.

51. Jesusible kioveit, okarlune: Issumamingnik pilit. Siutã aktorlugo mamitipa.

52. Ajokertuijorsuit, kattimaviub kappitangillo, angajokajello tiguartortiñe, Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoaljarluse ajaupialjarlapselo.

53. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingine, aktulaungilapsinga aggangmut attautsemullonët. Tamedsale nellionisse, tãrtublo pitsartuninga.

54. Tigulerpæt, aularutivlugo, ajokertui-

jorsub iglorsoanganut p̄itipæt. Petrusible kingornganit mallikpa.

55. Ikkomamik ikterdlutik avalut illuet kerkane, tagvane iksivalerput, (kissakejarlutik) Petruse akkornganut ingipok.

56. Kivgab arngnab kissakejartok tækko-gamiuk, tækkonälerpa okarlune: Tamnatauk aipariva.

57. Missiarporle okarlune: Omät! illitarīngilara.

58. Killamiärsuk kingorngane, kivgab assiet tækkogiva, okarlune: Igvittauk taipkoa illanget. Petrusib kiova: Omät! taimnaungilanga.

59. Ama killamiojungnēmet, nellunaikutamik kingorngane, taipsoma assia okarivok: Ahamērik, tamnalo aiparilauriva; Galilēamiongmet.

60. Petruse okarpok: Omät! Okautsitit nellovakka. Sulle taimak okartillugo, angutaunek niplerpok.

61. Nalekab keviarlunē, Petruse tækkuserpa. Nalekab okausinga Petruse erkarpa, okautilaungmago: Angutannek niplerkär-

tiñago, missiarutigilärparma pingasuarterluttit.

62. Petruse tava añivok, keavaksoadlarlune.

63. Angutille Jesusemik tigusijut, mittautigivæt añaudlarlalo,

64. Matšovlugo, kēnangagut erksardlugo, appersorpæt : Nellautalertigut, kia erksarpätit?

65. Assinginntauk uñuktuñut okausilungnut okautigivæt.

66. Kaulermet, iñuit angajokangit, Ajokertuijorsuillo Aglangniglo illissimajut kachimiolerput, kiglissiniarviksoarmingnut äpæt.

67. Okarlutik: Kristuseoguvit okautittigut. Okautiveille: Okautigupse, okperiniængilapsinga;

68. Apperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængilapsingalonët.

69. Taimaitomik, mattoma kingorngagut Iñum Erngninga iksivajomärpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungäne.

70. Illunamassiatik okarput: Gudim Erng-

nerivätit: Okautiveit: Okartose; taimnau-
junga.

71. Tapkoale okarput: Okantsariakarung-
nërpoğut, nangminek okartok tussaraptigo.

KAPITELEMIK XXIII.

*Pilatusemut Kristuse kikkiektortaukojau-
ninganik.*

Illunatik kittimajut nikkovilutik, Pilatuse-
mut ätipæt;

2. Okautigiludlarpæt, okarlutik: Kausi-
mavavut, tapsoma iñuit asserortipeit, at-
tañivaksoarmut tuñergutikset tuñijauko-
laungileit; Kristuseovlune attañersoak okar-
tok.

3. Pilatusib appersorpa: Judikut attañe-
rivätit? Kiova, okarlune: Okartotit,

4. Pilatuse Ajokertuijorsoarnut iñungnullo
okarpok: Iñung una pidlareksausugingila-

5. Tapkoale sugardlutik, okarput: Iñui aulatidlalaukpeit, ajokertutiminut, Judæam illunane, Galilæamit pilerame, tamaung aglæt pivlune.

6. Pilatuse Galilæamik tussarame; apperivok, Gallilæamiõngmanget.

7. Herodesib attañioninganit pijok, tussaramiuk; Herodesemut ätaukova, uvlunē taipkonane taimna Jerusalemetak.

8. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kuivaisudlalerpök, akkunit tækkojomadlalaumiuk; unuktuñik tussaumagamiuk, tattaminiarnartomik tapsomanget tækkojomärasugællune.

9. Sunatuinarnik appersorpa: (Jesusible) kiungila.

10. Ajokertuijorsuit Aglangniglo illissimajut tagvanetut okarnerlötigivæt angjomik.

11. Herodesible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mittantigivæt, añorämik kakkortamik attitipæt, ama Pilatusemut uttertiipæt.

12. Uvlok tamna Pilatuselo Herodeselo.

illænarēlerpuk; sivornagagut ingmingnut ningalauramik.

13. Pilatusib Ajokertuijorsuit, kappitailo, iingaseksuillo attantsimut kaikoveit,

14. Okautivlugit: Iñuk una uvamnut äti-passe, iingungnik asserorterijok okartose. Ahak, säpsingne kiglissinialauktara, patsitik-sapsingnik iingungmut omunga nachvalaungilanga;

15. Herodesetauk pinginivok: Tapsomunga tillilaurapse; ahak, patsitiksarsijokangilak tapsomane, tokkotsitiksangönermik.

16. Tamaña pivlugo sugiarlugo anlarkojomavara.

17. Illutsimitut parngnanërsimavingmetomik taipkonunga añititsijuksaungmet, añiviksiorvik nelliutingmet.

18. Illunamassiatik nippekortövlutik okarput: Përuk una, Barabbasemik tuñitsivigittigut.

19. Tamna parngnanërsimavingmut ittervisimajok, kippallijorsuit illagællugit, iglugaseksoarne tokkotsigamik (iingungmik)

20. Pilatusib ama nippekortövlune okau-
tiveit, Jesuse aularkojomagamiuk.

21. Taipkoale kaggudlarlutik, okarput:
Kikkiektoruk, kikkiektoruk

22. Pingajuanut appersorpeit: Kanočto-
mik ajortullialaukka? tokkoteksausugingila-
ra; tamaña pivlugo issakadlarlugo aularko-
jomavara.

23. Nippersoarmulle perkotsainarpæt,
kikkiektortaukovlugo. Tapkoalo ajokertui-
jorsuillo nippersoangit sugalulerpalliadlar-
put.

24. Pilatusib tava perkova, taimak piyo-
mangmetta.

25. Piomajangiñut añitekova parngnanër-
simavingmut ittertitaumajok, kippallijorsuit
illagilauramigit iñungmik tokkotsijok; Jesu-
sele uñertolërpa tapkoa issumangiñut (illior-
taukovlugo).

26. Aularutigamitsuk, iñuk tiguvæt, Si-
monemik attelik, Zirenemiok, perorsëving-
mit pijok; tapsomunga kikkiektortauviksak
erksuktaukovæt, Jesuse malliklugo.

27. Iñugaseksuillo, arngnagaseillo mallik-
pæt, uggurivlugo keagivæt.

28. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Jerusalemiut pañingit, keanasinga, illipsingnigle, kittorngapsingniglo keatitse.

29. Ahak, uvlut nelluutsomärput, imak okaromärmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungitut, iviangimingniglo amämagviulaungitut.

30: Kakkälungnut okaromalerput: Sit-torvigidlargit! kakkarsoarnullo: ulliktigut!

31. Napartok õmak imailiormatsuk, kannok pallermik pijokaromärka?

32. Assigik marruk, ajortulliartuk ätaukattaugivuk, tokkotaukovlugik.

33. Iñksamut, niakoverngit iñinganik atelingmut tikkinamik; tagvane kikkiektor-pæt, iñuartuglo, aipa tallerpiet tungänut, aipale saumiet tungänut.

34. Jesusele okarpok: Atätak, issumagijungnërkit; sullijattik nellumagit. Añorängit tava avikpeit, iñerautigivlutit.

35. Iñgaseksuit tagvanetut tækkunärpæt. Angajokajello iñuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingmi

nik piulile, Kristuseõgune, Gudim aņerijanga.

36. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassilnartomik imipæt,

37. Okarlutik: Judikut' attañerikpattit illingnik nangminek piulidlarit.

38. Aglaittauk nipitipeit kollānut, Gričillo, Lateinerillo, Ebræillo okausinginik, imaitut: Judikut attañinget.

39. Ajortulliartugle aipanget nivingakatinget mittautigiva, okarlune: Kristuseõguvit illingnik nangminek piulidlarit, uvaguglo.

40. Aipanget suadlarlugo, imak okautiva: Igvittank Gude erksigingilet, tapsotunak (tokkomut) pidlartaugavit?

41. Uvagugle pidlariakaramnuk, ajortullialauramnuk: tamnale idluitomik piñialaugilak.

42. Jesuseimullo okarpok: Nalegak, erkaringa nalegauningneleruvit.

43. Jesusib kiova: Ahaņerik, okaupagit, uvlome aiparilarapkit Paradiseme.

44. Uvlub nellunaikutanga arvengilermet,

nuñane tamaiñe tärtorsölerpok, nellunaikut-
tet arvengemit sittamartuñut tikkidlune,

45. Sekkeñek kaumajungnërpok, kattima-
vium uminga allikpok marrolivlune.

46. Jesuse nippekortövlune, okarpok: A-
tätak, añerñera aggangnut perkovera. Tai-
mak okarame añernengerpok.

47. Kappitable illiortokalauktut tækko-
gamigit, Gude nakoridlarpa, okarlune: A-
hamërik angut tamna ajungidlartok.

48. Iñuillo illunamassiatik tagvanetut,
tamakkoninga tækkunärtut, kanorlo illiorto-
kalaungmet tækkogamikit; sagvittik pattik-
tordlugit utterput.

49. Illunatik illagilauktangit, arngnello
tapsominga malliksimajut Gallilæamit, kani-
tome nangertut, tamakkoninga tamainik
tækkunärlntik.

50. Ahak, angut tagvanetok, Josefemik
attelik, kiglissiniarpaktut illanget, ajungitok
issumagiktorlo.

51. Tapsoma issumakattigilaungileit, (Je-
suse tokkokovlugo) tamna Arimathiamit,
Judikut iglugaseksoangita illanganit pijok,
Gudib nalegauninganik nerriungmijok.

52. Tamna Pilatusemut aivlune, Jesusib timinga tuksiarpa.

53. Akkartipa tava, uvineruksamik iñu-serdlugo, illuvermullo illiva, kairtomut illu-limajomut, sulle tagvunga iñungmik illiji-violauungitomik.

54. Uvlok tamna oppalungaijarvia, sabbateolarmelo.

55. Arngnettauk illagællugo Galilæamit pijut, mallikput, illuvek kemergojartordlugo, kañorlo timinga illijaulermanget.

56. Angerarlutik tava, mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppalungaijaijartorput, sabbateotillugo kikkarput, perkojittik malliklugo.

KAPITELEMIK XXIV.

Kristusib makkitervianik killalliarvianiglo.

Uvlorme wochib sivorlerpäme uvlarärsukut, illuvermut pivut, mingoarutikset idluarsilauktettik neksarpeit, assitiglo illagiveit.

2. Ujarasuksuk aksakärtitavinek illuvermit tækkovæt;

3. Itteramik, Nalekab Jesusib timinga neñingilæt.

4. Taimak pivlugo siarklileramik, ahak, angutik marruk señianut pivuk keblariktomik añoralak.

5. Erksilerdlutik kēnangit kattalungavut. Tapkoa okautiveit: Sōg omartok keñerpis-
siuk tokkungajuñe?

6. Tamanēngilak, makkisimavok. Erkarissinuk okautilaungmase, sulle Galilæame-
ïdlune.

7. Okarame: Iñum Erngninga iñuit ajortulliantut aggangiñut pititaujomärpok kiki-
kiektortauvlune, uvlut pingajuane makkitso-
märpok.

8. Okausingit tava erkarpeit.

9. Illuvermit aularput. tamakkoninga ta-
mainik arkangartut, assingillo tamaita okau-
tijartorlugit.

10. Maria Magdalena, Johaňalo, Marialo
Jakobusim, (arngnã) assingillo arngnet ta-
mattominga okartut Aposteliñut.

11. Okausingille tapkoa piungitsugiveit okperinagillo.

12. Petrusele nikkovilune illuvermut akpangerpok, illuanut itsuarama, uvinerukset kisseta tækkoveit, angerardlune; tattammi-niarpok kañok illjortokalaungmet.

13. Ahak, illagik marruk uvlok tamna ig-lugasengnut aivuk, Emausemik attelingmut, Jerusalemit ungasingitomut.

14. Ingmingnut makkoninga tamainik illtsinik okälavuk.

15. Taimak okartillagik, ingmingnut apperikattautivlutik; Jesusib anguvak, ingerar-kattigivlvgiglo.

16. Īsigigle imailivuk, illitarsekoñagik.

17. Apperivak: Kañok okälavitik illip-tingnut ingeravlutik, kiksallaptiglo?

18. Aipæt kiova, Kleofasemik attiggub, o-kaudlugo: Tujormitseñit illunainit Jerusa-lemetuñit, uvlune tamakkonane illtsinik kausimangitotõvit?

19. Appersorpak: Kanoõtomic? Kiovek: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautaijolaauk-tok pitsartudlarlune, piñiarneruut okautsi-nullo, Gudimelo iñungnelo tamaine;

20. Tamna Ajokertuijorsoapta kappitapalo unnertonerpæt tokkotankovlugo, kik kiektortankovlgolo (señingajolingnut).

21. Uvagulle Israelitit piulijauniarasugivavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingatserput, imailiormatsuk.

22. Arngnet illapta illangita, illuvermut uvlärulauktut koaksailaukpätiguttauk.

23. Timinga neñinginamitsugök, okarijartorput, Engelingnik tækkolaukput, omar-tomik okartuk.

24. Illapta illuvek nellipsarpæt, arngnet okarmetta taimak naipipæt, (Jesusele) king-orarpæt.

25. Okautivak: Illissimaipotik, omættip-tingne okpernek ajortotik, nellautaijut okau-singinik;

26. Kristuse taimak angitigijomik äniati-teksaulaungilak, änanauerminut itterlune?

27. Moseselo nellautaijullo tamaita okau-tigilerpeit tapkungnunga, aglangnik tamainik ingminik aglaksimajunik, ipaksitidlugik nel-lojungnërtipak.

28. Iglugaseit nellipsarniartatik kaglilera-mikit; sivunersimaniarkolaulerpok.

29. Uñiksarpæk, okarlutik: Uvappingnerina, ubloklilermet uñulermello. Itterkattigivak tapkunguangnenialerdlune.

30. Iksivakattigileramigik nerrivlutik; kakojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkungnunga tuñivlugo.

31. Īsigik tava uitalerpuk, illitarigamiko. Sāmingne nippaivak.

32. Ingmingnut tapkoa okalerpuk: Omættivuk illuptione onarsiomilaungilæk, okautingmattiguk apkome, aglangnik nellojungnërtimattiguk?

33. Erinesulerdlutik nikkovipuk, aularlutik, Jerusalem utteramik, arkangärtut neijortingillo kattimajut tikkimagit,

34. Imak okarput: Nalegak ahañerik makkisimavok, Simonemut sakkilauktok.

35. Tapkoa (marruk) illamingnut okarpuk, apkome illuserilauktamingnik, kannorlo illitarsitigingmako, kakkojak avgormago.

36. Taimak okartillugit, Jesuse akkornganut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse illipse!

37. Tapkoale koaksångalerput erksililar-niglo; añerneñnak tækkunasugællugo.

38. Appersorpeit: Sög koaksängavise? Söngme imaitunik issumakarkise omættip-singne?

39. Aggakalo ittikakkalo tækolersigik, u-vangauvunga; aktorlungalo tækkonärsinga: Añernekk uvinekangilak saunekaranelo, u-vanga tækkogapsinga pekkartunga.

40. Taimak okarame, agganelo ittigganelo keñnergokolerpeit.

41. Kuviasungnermut sulle okpernek ajormetta, tattañiniarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise?

42. Aulasagavinermik jarrasimajub illanganik tuñijivut.

43. Tamakkoa nerriveit tautuktillugit.

44. Okautiveit: Tamedsa okautsikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle neijorapse; pivlunga aglait illunamasiatik nellautsijuksaungmetta, Mosesiblo nellautaijullo aglangiñe, Davidib tuksiarusinelo.

45. Tagva ipaksitilerpeit, aglangnik nellojungnërtidlugit.

46. Okautiveillo: Imak aglaksimajok, taimaglo Kristuse äniatiteksaulauktok, makkituksauvlunelo tokkungajuñit uvlut pingajuane.

47. Iñungnut tamaiñut okarkojjok atterminut, kakkialerkovlugillo issumatärkovlugit, ajorningit issumagijaujungnërkovlugit, Jerusalemiut issukliulugit.

48. Illipsele makkoa tamaita okautigijomärpase (iñun gnut).

49. Ahak, Atätama okautigilauktanga ilipsingnut tillijomärpara. Illipsele igluga-seksoarne Jerusalemetuarniarpose, pängei pitsartunermik tuñitsiviokärase.

50. Tagyanget Betaniamut aitipeit: Agganne kollangiutidlugit saimartipeit.

51. Imagle saimartikamigit kemekpeit, takpaunga killangmut kangattartitauvok.

52. Tapkoale tuksiarvigivæt, Jerusalemut kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut;

53. Kattimavingmetsainalerput, Gude nakoridlarpæt kujagidlarlälo.